

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
1	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) RLKS	153	Wnioskujemy o zwiększenie kwoty wsparcia z 52 602 730 Euro do 75 000 000 Euro.	Zwiększona kwota wpłynie pozytywnie na oddziaływanie LGD na rozwój obszaru LSR.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osłonięcia ring-fencingów nie pozwala na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
2	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Dopisać, że wsparcie finansowe dla obszarów problemowych może być realizowane poprzez LGD w formie grantów dla przedsiębiorców na różnicowanie działalności gospodarczej poprzez zakup nowych środków trwałych.	LGD wdraża udzielanie grantów dla przedsiębiorców a na obszarach problemowych podlegających marginalizacji takie wsparcie finansowe daje szansę na zwiększenie motywacji do rozwoju przedsiębiorstwa i to niezależnie, czy obszar problemowy wynika z problemów społecznych czy gospodarczych. Jest to skróć ale możliwy do zastosowania i z doświadczenia wiemy, że rozwój gospodarczy wpływa pozytywnie na danego przedsiębiorcę jak również sąsiadów. W związku z czym zmniejszy się problem społeczny.	W perspektywie finansowej 2021-2027 nie przewiduje się udzielania grantów dla przedsiębiorców. Wspomniany zakup nowych środków trwałych w ramach grantów dla przedsiębiorców będzie możliwy w ramach wsparcia ze środków EFRRW czyli w ramach Planu strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej, a nie FE4KP 2021-2022.	niewzjędniona
3	Urząd Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	100	W celu szczegółowym 2(VIII) – wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej – proponujemy rozszerzenie zakresu działania o tereny wiejskie, a nie skupianie się wyłącznie na obszarach stricte miejskich. Obecne założenia Programu przewidują m.in.: 1. Izbudowę ścieżek rowerowych, jako alternatywę dojazdu z terenów podmiejskich, do miejsc pracy znajdujących się w miastach, 2. Izbudowy transportu rowerowego tylko w miejskich obszarach funkcjonalnych, 3. Izbudowy transportu zbiorowego i szynowego w miastach.	Założenia dyskryminują i dyskredytują obszary wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, w których również występują problemy związane z transportem zbiorowym wynikające z braku połączeń komunikacyjnych oraz emisji zanieczyszczeń spowodowanych natężeniem ruchu kołowego i siecią dróg przebiegającą przez tereny wiejskie. Spora część naszych mieszkańców, z racji poprawy swojej sytuacji finansowej, podejmuje zatrudnienie w miastach do których dojeżdża, stąd wnosimy o zmianę założeń Programu, gdyż ich przyjęcie będzie równoznaczne z dalszą marginalizacją mieszkańców wsi oraz pogłębianiu się dysparansu między obszarami rolniczymi a uprzemysłowionymi. Naszym wspólnym celem jest poprawa mobilności i bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez rozbudowę ścieżek rowerowych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich oraz poprawa jakości powietrza.	CP 2(viii) dotyczy mobilności miejskiej i podmiejskiej, w tym w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych miast. Przedmiotowa uwaga dotyczy zaś zakresu, który może być wspierany w Celu szczegółowym CP 3(iii), gdzie będzie wspierany transport pozamiejski (regionalny). Tam właśnie przewidziano w programie wsparcie transportu w odniesieniu do gmin miejsko-wiejskich. W CP 3(iii) przewiduje się wsparcie działań związanych z pozamiejskim transportem publicznym, m.in. zakup taboru autobusowego. W celu zapewnienia dostępności transportu publicznego, w szczególności na obszarach peryferyjnych, jak również wyrównania różnic w dostępie do transportu publicznego w całym regionie, zamierza się wspierać działania i rozwiązania to zapewniające (np. poprzez wprowadzenie usług transportowych typu „od drzwi do drzwi” lub „na żądanie”). Szczegóły dot. możliwego do wsparcia zakresu określone zostaną na etapie przygotowania SZOP. W kwestii wsparcia infrastruktury rowerowej, w wersji 2.0 projektu FE4KP 2021-2022 zostanie uwzględniona szersza możliwość wsparcia ścieżek rowerowych na obszarach pozamiejskich. Ostateczne ustalenia w tej kwestii zależą jednak od wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską.	częściowo uwzględniona
4	Urząd Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	132	W celu szczegółowym 5(ii) - wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.	Proponujemy wykreślenie zapisów zmuszających samorządy wiejskie do realizacji działań wynikających z gminnych programów rewitalizacji, ponieważ nie każde planowane działanie mające na celu wsparcie włączenia społecznego, dotyczy terenów zdegradowanych.	Zgodnie z zapisami FE4KP 2021-2027, w ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano możliwość pozyskania środków na działania niewynikające z gminnego programu rewitalizacji i tym samym niedotyczące obszaru zdegradowanego. Dotyczy to projektów ujętych w strategiach ZIT/OPPT polegających na odnowie przestrzeni publicznych. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji i tym samym realizacja działań z niego wynikających jest indywidualną i fakultatywną decyzją każdej JST.	częściowo uwzględniona
5	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	W katalogu potencjalnych beneficjentów brakuje uczelni wyższych.	Wsparcie kierowane jest także do budynków użyteczności publicznej jakim są budynki uczelni wyższych. W katalogu potencjalnych beneficjentów nie ma definicji, która wprost wskazuje na kwalifikowalność uczelni wyższej. Uczelnia publiczna posiadająca osobowość prawną, nie spełnia definicji z katalogu.	Zgodnie z linią demarkacyjną uczelnie wyższe podlegają wsparciu z poziomu centralnego: "Administracja rządowa, podległe jej jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe oraz podległe jej organy, uczelnie wyższe, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/jednostki organizacyjne."	niewzjędniona
6	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Efektywność energetyczna	97	Brak uczelni wyższych w katalogu potencjalnych beneficjentów.	Wsparcie kierowane jest także do budynków użyteczności publicznej, jakimi są budynki uczelni. Definicja uczelni publicznej, która posiada osobowość prawną nie wpisuje się w wykaz z katalogu.	Uczelnie wyższe zostaną dodane do CP 2(ii) jako typ beneficjenta. W tym celu szczegółowym demarkacja kraj/region opiera się na mocy instalacji.	uwzględniona
7	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Instytucje finansowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	141	Brakuje wskaźnika produkty dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 141 wskaźnik produktu "Liczba wspartych uczelni zawodowych".	W konsultowanym projekcie FE4KP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Tym samym w cs ii, w tabeli 2, str. 141 przewidziano następujące wskaźniki produktu: Liczba wspartych szkół (PLRO 125) oraz Liczba wspartych przedszkoli (PLRO 121). Przy czym należy mieć na uwadze, że ww. wskaźniki wynikają z LWK 2021-2027 i zostały zdefiniowane na poziomie kraju przez MFIPR. W związku z powyższym szkołę, w przypadku wskaźnika pn. Liczba wspartych szkół (PLRO 125), należy rozumieć zgodnie z prawem oświatowym. Do przedmiotowego wskaźnika nie wliczamy zatem uczelni. Mając powyższe na uwadze, na poziomie Programu, nie przewiduje się wskaźnika produktu dot. uczelni zawodowych. Taki wskaźnik zostanie jednak dodany na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SZOP).	uwzględniona
8	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Brak wskaźnika produktu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 141 wskaźnik produktu "Liczba wspartych uczelni zawodowych".	W konsultowanym projekcie FE4KP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Tym samym w cs ii, w tabeli 2, str. 141 przewidziano następujące wskaźniki produktu: Liczba wspartych szkół (PLRO 125) oraz Liczba wspartych przedszkoli (PLRO 121). Przy czym należy mieć na uwadze, że ww. wskaźniki wynikają z LWK 2021-2027 i zostały zdefiniowane na poziomie kraju przez MFIPR. W związku z powyższym szkołę, w przypadku wskaźnika pn. Liczba wspartych szkół (PLRO 125), należy rozumieć zgodnie z prawem oświatowym. Do przedmiotowego wskaźnika nie wliczamy zatem uczelni. Mając powyższe na uwadze, na poziomie Programu, nie przewiduje się wskaźnika produktu dot. uczelni zawodowych. Taki wskaźnik zostanie jednak dodany na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SZOP).	uwzględniona
9	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Brak wskaźnika produktu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 141 wskaźnik produktu "Liczba wspartych uczelni zawodowych".	W konsultowanym projekcie FE4KP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Tym samym w cs ii, w tabeli 2, str. 141 przewidziano następujące wskaźniki produktu: Liczba wspartych szkół (PLRO 125) oraz Liczba wspartych przedszkoli (PLRO 121). Przy czym należy mieć na uwadze, że ww. wskaźniki wynikają z LWK 2021-2027 i zostały zdefiniowane na poziomie kraju przez MFIPR. W związku z powyższym szkołę, w przypadku wskaźnika pn. Liczba wspartych szkół (PLRO 125), należy rozumieć zgodnie z prawem oświatowym. Do przedmiotowego wskaźnika nie wliczamy zatem uczelni. Mając powyższe na uwadze, na poziomie Programu, nie przewiduje się wskaźnika produktu dot. uczelni zawodowych. Taki wskaźnik zostanie jednak dodany na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SZOP).	uwzględniona
10	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	142	Brak wskaźnika rezultatu dedykowanego uczelni zawodowej.	Na str. 140 czytamy "W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych". Brak natomiast na str. 142 wskaźnika rezultatu "Roczna liczba użytkowników w nowych lub zmodernizowanych budynkach uczelni zawodowej".	W konsultowanym projekcie FE4KP 2021-2027 v 1, w cs ii, w tabeli 3, str. 142 uwzględniono wskaźnik rezultatu pn. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych (RCR 71). Wskaźnik wynika z rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Zgodnie z definicją, opracowaną przez KE, ww. wskaźnik obejmuje nowo budowane lub zmodernizowane placówki oświatowe, takie jak szkoły i uczelnie". W związku z powyższym do wartości przedmiotowego wskaźnika rezultatu można wliczać również użytkowników uczelni zawodowych.	uwzględniona
11	Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. każdego Człowieka	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	49	Od 10 lat pracujemy w Toruniu i województwie jako streetworkerzy, czyli pracownicy wychodzący do podopiecznych DIM (dzieci i młodzież). Nasze obserwacje oraz badania w krajach, gdzie streetworking jest jedną z podstawowych metod pracy z DIM wskazują za główną przyczynę: wandalizm, chuligaństwo, wkraczania na drogę konfliktu z prawem, przedczesnej inicjacji alko i narkotykowej - NUDA. DIM nudzą się na ulicach i podwórkach i to z braku atrakcyjnych i wciągających form spędzania czasu wolnego robią nie zawsze pożyteczne dla nich i społeczeństwa rzeczy. W projekcie dokumentu wiele mówi się o działaniach już na etapie kiedy doszło np do wandalizmu. Nie mówi się natomiast o zapobieganiu przyczynom. Nasza propozycja skłania się do tworzenia miejsc pracy typu: - streetworkerzy - animatorzy osiedli/dzielnicy - trenerzy osiedli/dzielnicy DIM nie potrafią dziś organizować sobie czasu wolnego. Nasze działania od 10 lat pokazują wprost zależność ilości np aktów wandalizmu od ilości pracy streetworkera odpowiedzialnego za organizację czasu wolnego na ulicach. Zdycierowanie jest ich mniej wszędzie tam, gdzie działa streetworker. Stworzenie takich miejsc pracy przełoży się bezpośrednio na zaoszczędzone środki przeznaczone na walkę ze skutkami aktów niepożądanych społecznie. Polecamy się, jako specjaliści w temacie.	Jak wyżej.	W ramach typu II będzie możliwość podejmowania działań prewencyjnych w zakresie wsparcia rodziny w tym dzieci i młodzieży (tj. typ - działania dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia). W programie wskazano, iż "Podjęwane działania mają na celu rozwój usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. Projekty powinny koncentrować się na zapewnieniu wsparcia rodzinom biologicznym w ramach prewencji umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej oraz na doskonaleniu sposobu funkcjonowania systemu pieczy zastępczej, tak by w jego centrum znajdowało się zawsze dziecko/młody człowiek i zapewnienie mu bezpiecznego i wspierającego miejsca do życia. Na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (Szop) wskazane zostaną przykładowe formy realizacji wsparcia skierowanego do dzieci i młodzieży (młodych dorosłych).	uwzględniona
12	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	142	Brak definicji kodów interwencji.	Zakres interwencji podzielony jest wg kodów interwencji. W całym dokumencie brak wyjaśnień co oznaczają kody. Wnioskuję się o przypisanie kodu interwencji dla uczelni zawodowej.	W konsultowanym projekcie FE4KP 2021-2027 v 1, w ramach cs ii, w Tabeli 4: Wymiar 1 – zakres interwencji przewidziano następujące kody interwencji: 121, 122, 123 oraz 124. Kod 123 dotyczy infrastruktury na potrzeby szkolnictwa wyższego. W związku z powyższym to właśnie kod 123 z kwotą 4 528 333 euro dot. uczelni zawodowych. Wszystkie kody oraz ich nazwy zostały określone w Załączniku I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowe. Wyjaśnić należy, że konsultowany projekt FE4KP 2021-2027 v 1 został przygotowany zgodnie ze wzorem określonym w Załączniku V przywołanego powyżej rozporządzenia. Na poziomie Programu nie ma miejsca aby poza kodem interwencji wskazać również jego pełną nazwę.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
25	Powiat Tucholski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	1	Jesteśmy po konsultacjach stacjonarnych i mamy uwagi do przekazanej informacji o odejściu od zasady „zaprojektuj i wybuduj”, a tym samym konieczności opracowania gotowych projektów na 2022 i 2023 r.	Powiat Tucholski zamierza zrealizować projekt „Poprawa efektywności energetycznej, rozwój OZE oraz zagospodarowanie wody opadowej w budynkach użyteczności publicznej Powiatu Tucholskiego”. Wstępnie zamierzamy zrealizować ten projekt w formule partnerstwa publiczno – prywatnego. Formuła ta co do zasady zakłada, iż to partner prywatny wskazuje najlepsze rozwiązania, technologie, projektuje a następnie realizuje inwestycje. Odejście od formuły „zaprojektuj i wybuduj” uniemożliwi praktyczną realizację w/w zamierzenia. W związku z planami realizacji dróg w systemie „zaprojektuj i wybuduj” odejście od tej formuły zmusi wnioskodawcę do ponoszenia kosztów przygotowania projektów bez gwarancji, iż otrzymają one dofinansowanie.	Powszechnie stosowanie formuły „zaprojektuj i wybuduj” w okresie 2014-2020, w celu spełnienia kryterium gotowości, spowodowało znaczne wydłużenie procesu realizacji projektów oraz zagrożenie dla wykonania celów RPO WK-P. Przewiduje się, że posiadanie programu funkcjonalno-użytkowego, jako jednego warunku świadczącego o gotowości projektu do realizacji, będzie możliwe wyłącznie wyjątkowo i w uzasadnionych przypadkach. Natomiast realizacja projektów w formule PPP będzie możliwa i jest niezależna od stosowania formuły „zaprojektuj i wybuduj” w celu zapewnienia gotowości projektów do realizacji.	niewzględzona
26	Powiat Tucholski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	47	zapis odwołujący się do dokumentu, który nie jest dostępny: Potrzeby inwestycyjne z zakresu infrastruktury drogowej będą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego	Powiat Tucholski nie może się zapoznać i odnieść do dokumentu "Regionalny Plan Transportowy (w tej chwili nie jest on dostępny)	Trwają obecnie prace nad dokumentami krajowymi w zakresie transportu oraz prace nad Regionalnym Planem Transportowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dokument będzie poddany konsultacjom społecznym.	niewzględzona
27	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(v) Gospodarka wodno-ściekowa	110	Rozszerzenie katalogu potencjalnych beneficjentów.	Zapewnienie możliwości współfinansowania środkami unijnymi projektów dla beneficjentów aglomeracji miejskich.	Wsparcie projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej uzależnione będzie od warunków określonych przez Komisję Europejską, ponadto musi być zgodne z warunkami demarkacji z programem krajowym. Wg ostatnich ustaleń, z poziomu regionalnego w pierwszej kolejności wspierane będą aglomeracje o wielkości od 10 tys. do 15 tys. RLM, które nie spełniają warunków zgodności z dyrektywą ściekową. Projekty w większych aglomeracjach wspierane będą z poziomu krajowego.	niewzględzona
28	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(v) Gospodarka odpadami	113	Uszczegółowienie zapisów.	Brak informacji dotyczących wykorzystania frakcji energetycznej pochodzącej z odpadów komunalnych do produkcji ciepła i energii w kogeneracji. Są wyłącznie ogólniki w zakresie recyklingu, WPGO i GOZ przy temacie odpadów.	Zakres wsparcia określony w Programie, musi być zgodny z warunkami określonymi w Umowie Partnerstwa. Zgodnie z jej zapisami, w uzasadnionych przypadkach przewidziano finansowanie instalacji termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i medycznych, jako szczególnie istotne w kontekście zapewnienia właściwego stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa sanitarnego i epidemiologicznego (o ile inne metody zagospodarowania są niebezpieczne lub niemożliwe do zastosowania). Nie ma możliwości wspierania instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, w związku z czym zapis ten nie zostanie uwzględniony w Programie.	niewzględzona
29	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(v) Gospodarka odpadami	0	Zniesienie limitu kosztowego w inwestycjach gospodarki opadowej.	Wskazany limit poniżej 8 mln zł kosztów kwalifikowalnych jest nieadekwatny do realów cenowych - kompleksowa inwestycja to koszt od kilkunastu do kilkudziesięciu milionów.	Wsparcie na poziomie regionalnym musi być zgodne z warunkami demarkacji z programem krajowym. Zgodnie z tym, projekty o wartości powyżej 8 mln będą wspierane z poziomu krajowego, a poniżej tej kwoty z poziomu regionalnego. Ostateczna wartość graniczna będzie znana po zatwierdzeniu Umowy Partnerstwa.	niewzględzona
30	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Uzupełnienie zapisów.	Wśród zadań przewidzianych do realizacji w ramach celu nie ujęto zadań bezpośrednio związanych ze świadczeniami zdrowotnymi w zakresie chorób układu krążenia oraz nowotworów. W związku z tym należałoby uzupełnić zapisy w tej części o: - tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie diagnostyki i leczenia chorób układu krążenia, - tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie diagnostyki i leczenia nowotworów.	W Programie wśród zadań przewidzianych do realizacji w ramach celu (v) wskazano, że "podejmowane będą wyłącznie przedsięwzięcia wynikające z określonych w skali regionu deficytów i potrzeb zidentyfikowanych na podstawie analizy sytuacji demograficznej i epidemiologicznej, a także faktycznego zapotrzebowania oraz dostępności infrastruktury zdrowia". Choroby układu krążenia oraz nowotwory, w części Programu dot. diagnozy, zostały wskazane jako główne przyczyny zgonów w województwie kujawsko-pomorskim oraz choroby z powodu, których odbyło się najwięcej hospitalizacji. Wobec powyższego należy uznać, że zapisy, dopuszczające realizację działań z zakresu świadczeń zdrowotnych w grupie w/w chorób. W opisie zadań przewidzianych do realizacji starano się ogólnie wskazać poszczególne obszary przewidziane do wsparcia, tj. m.in: opiekę szpitalną, POZ, AOS, opiekę długoterminową, paliatywną etc.	uwzględniona
31	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	0	Zwrócenie uwagi na regulacje, według których mikro spółki, w których gmina posiada 100% udziałów nie mogą być uznane za małe lub średnie przedsiębiorstwo.	Powoduje to, że nie są one w stanie aplikować o dofinansowanie z wielu programów Funduszy Unijnych. Tym samym blokuje to rozwój małych spółek miejskich i zaburza konkurencyjność w stosunku do podobnych podmiotów, które ze względu na inną strukturę właścicielską mogą z dofinansowania skorzystać.	System klasyfikacji przedsiębiorstw (określenia tzw. statusu przedsiębiorstwa) do kategorii mikro, małe, średnie i duże nie jest zależny od IZ. Wynika on wprost z przepisów KE (zob. Zał. I do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.	niewzględzona
32	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	0	Zapewnienie w celu skutecznej likwidacji niskiej emisji możliwości realizacji przedsięwzięć kompleksowych.	Jak wynika z danych pomiarowych najbardziej zanieczyszczonymi obszarami, szczególnie w okresie trwania sezonu grzewczego, są okolice starego miasta wraz z śródmieściem. To obszary, w którym występują trzy najczęściej spotykane systemy ogrzewania: systemy ogrzewania indywidualnego (etażowego), systemy centralne zasilane źródłem na paliwo stałe oraz systemy centralne zasilane ciepłem z gazu. W celu ucieplenia obszaru starówki należałoby: po stronie Dostawcy ciepła - doprowadzić do założonego obszaru operowania miejską sieć ciepłowniczą. Obecnie spółka jest na etapie przygotowania dokumentacji projektowej. po stronie Odbiorcy/Odbiorców - dokonać termomodernizacji obiektów, w maksymalnym zakresie dopuszczonym przez instytucję związane z nadzorem, - zlikwidować ogrzewanie etażowe, - zaprojektować i wybudować nowoczesne, niskotemperaturowe instalacje odbiorcze, - zainstalować węzeł ciepły, do którego Dostawca doprowadzi przyłącze ciepłownicze celem uruchomienia dostaw ciepła.	Działania ujęte w FE4KP 2021-2027 pokrywają się z postulatami. Jednak realizacja programu odbywa się w ramach Celów Polityki i celów szczegółowych mających różne uwarunkowania wsparcia stąd brak możliwości realizacji jednego kompleksowego wsparcia na tak szeroki zakres. Skorzystanie ze wsparcia będzie wymagało kilku aplikacji z odpowiednich celów szczegółowych. Kompleksowe zaplanowanie podejścia do rozwiązania problemów na danym obszarze należałoby przede wszystkim do władz gminy/miasta, przy wykorzystaniu instrumentów, jakie da m.in. FE4KP.	częściowo uwzględniona
33	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	0	Zapewnienie możliwości wprowadzenia w ramach Priorytetu 2 dofinansowania w formie dotacji działań polegających na realizacji tzw. Projektów komplementarnych.	Projekty takie realizowane wspólnie przez producentów i/lub dystrybutorów ciepła systemowego oraz właścicieli nieruchomości wielolokalowych obejmowałyby likwidację lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi i podłączenie obiektów do efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego. W ramach projektu dystrybutor ciepła inwestowałby w rozbudowę sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami oraz w węzły ciepłownicze. Właściciele nieruchomości realizowałby termomodernizację obiektów oraz projekt i wykonanie instalacji odbiorczej centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Jest to o tyle istotne, że bez takiej aktywnej współpracy i możliwości uzyskania wsparcia zarówno dla przedsiębiorstwa sieciowego jak i dla właściciela nieruchomości nie będzie łatwo zlikwidować niską emisję w miastach, a szczególnie w ich centrach. Skoro dopuszcza się realizację projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego to może czas dopuścić realizację w formule projektów komplementarnych.	Przewiduje się zastosowanie rozwiązań preferujących komplementarność z innymi zrealizowanymi/realizowanymi działaniami. Doprecyzowanie rozwiązań ujęte zostanie w SZOP. Należy przy tym zauważyć, że część wymienionych działań będzie możliwa do wsparcia wyłącznie z poziomu krajowego (w ramach np. programu FENIKS).	uwzględniona
34	Gmina-miasto Grudziądz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	31	„W ramach programu wsparcie udzielane będzie w formie dotacji, instrumentu finansowego lub w formie mieszanej. Co do zasady projekty generujące dochody lub oszczędności będą wspierane za pomocą instrumentów finansowych.”	Przyjęta zasada będzie przeszkodą w walce z niską emisją szczególnie w centrach miast takich jak chociażby Grudziądz. Racjonalne postępowanie powinno być takie, że aby walczyć z niską emisją, która jest główną przyczyną powstawania smogu i jego negatywnych skutków dla ludzi, należy przejść na bardziej efektywne źródła ciepła np. ciepło systemowe. Aby miało to jeszcze większy sens należy obiekt najpierw poddać kosztownej (szczególnie w przypadku obiektów zabytkowych) termomodernizacji generującej pewne oszczędności (ale ich efekt ekonomiczny jest niewspółmierny do poniesionych nakładów inwestycyjnych) i dopiero wówczas zrealizować inwestycje polegającą na zbudowaniu nowej lub zmodernizowaniu starej instalacji odbiorczej, wybudowanie węzła ciepłego i przyłączenie budynku do ciepła systemowego. Jeżeli tego typu projekty zostaną pozbawione możliwości skorzystania z wsparcia dotacyjnego – efektywność działań w zakresie likwidacji niskiej emisji w dalszym ciągu będzie niewielka.	Wprowadzenie zastosowania instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podyktowane zaleceniami KE, aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FE4KP 2021-2022 analizy ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki. W kwestii obiektów zabytkowych przewidywane są rozwiązania uwzględniające specyficzny charakter typu budynków.	niewzględzona
35	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie znajomy jest pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na Dobre .	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
36	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś znajomy jest pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam pozytywnie.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
37	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie znajoma jest pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej, które oceniam pozytywnie.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
38	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Kilku moich znajomych było, a co niektórzy nadal są pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na najwyższym poziomie.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Wielu chorych żyje samotnie, nie mając rodziny. Wielu ma bliskich, którzy nie mogą się zająć chorym w pełnym wymiarze czasu. W hospicjum stacjonarnym chorzy pacjenci otrzymują pełną opiekę ze strony zespołu hospicyjnego. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
39	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
40	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
41	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie jesteśmy z mężem Edwardem Kudel pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam jako bardzo dobre. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Jesteśmy z mężem w podeszłym wieku, nasze mieszkanie nie jest przystosowane do wykonywania wielu zabiegów pielęgnacyjnych.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
61	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W moim mieście - Włocławku- nie ma żadnego hospicjum stacjonarnego. Takiej placówki nie ma także w regionie. Uważam, że taka instytucja jest niezbędna w mieście o takiej wielkości, ponieważ nie ma możliwości pomocy osobom ciężko chorującym i potrzebującym całonocnej opieki paliatywnej. Populacja miasta starsze się i taka instytucja jest tu niezbędna.	We Włocławku brakuje hospicjum stacjonarnego. W moim najbliższym otoczeniu jest kilka osób, które korzystają z oferty wsparcia Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddziału we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska. Jednak dla osób pracujących zajmujących się ciężko chorymi paliatywnie stacjonarne hospicjum byłoby nieocenioną pomocą. Lekarze i pielęgniarki z PTOP zawsze służą pomocą i radą, ale nie mogą w pełni odciążyć rodziny chorego. Społeczność Włocławka starsze się i taka instytucja jest w tym mieście niezbędna.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
62	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek oraz jego okolice nie posiadają Hospicjum stacjonarnego w zakresie infrastruktury zdrowotnej. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcenniejszej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
63	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcenniejszej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
64	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcenniejszej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
65	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcenniejszej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
66	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Budowa Hospicjum we Włocławku jest niezbędna, zapewni w ciężkich chwilach życia profesjonalną opiekę medyczną całonocną	Hospicjum będzie wsparciem dla rodzin osób chorych, którzy nie zostaną pozbawieni stałej opieki paliatywnej dla swoich najbliższych	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
67	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że taka inwestycja jest niezbędna i potrzebna w naszym mieście ze względu na zapewnienie całonocnej opieki medycznej chorującym.	Sugeruję budowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem zwłaszcza dla osób pracujących, które mają takie osoby chore a nie są w stanie zapewnić im całonocnej opieki. Wiele osób korzysta z pomocy lekarzy i pielęgniarek Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
68	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	151	Należy wziąć pod uwagę konieczność aktywizacji dzieci i młodzieży z obszarów RLKS tak jak to opisano w projekcie 201 w strategii rozwoju województwa. Tego typu działania wpisują się w oddolny instrument jakim jest RLKS, mogłyby być realizowane przez LGD i pomogą wyróżnić i rozbudzić aspiracje społeczne młodzieży dlatego samorząd województwa powinien sugerować wpisanie takich działań do LSR.	W programie napisano że wsparcie będzie kierowane do młodych. Dokument nie precyzuje jakie działania będą kierowane do tej grupy	Oddolność RLKS polega na tym, że wsparcie jest skierowane do lokalnej społeczności, ale że to lokalne społeczność decyduje o kierunkach wsparcia na swoim obszarze. Stąd priorytet RLKS to jedyny, w którym kierunki wsparcia nie są określane przez IZ, a pochodzą z LSR opracowywanych przez LGD przy partycypacyjnym udziale lokalnej społeczności. IZ nie posiada kompetencji wpływania na zakres działań wpisanych w LSR.	niewzględniona
69	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	151	W RLKS można wykorzystać potencjał instytucji szkoły lokalnej organizując wokół niej aktywność społeczną społeczności lokalnej. Może to być wsparcie dzieci i dorosłych.	nie można zapominać że to szkoła mogłaby być centrum lokalnej aktywności młodzieży i starszych, dotychczas w RLKS pomijano ten podmiot.	Zapisy programu pozwalają na utworzenie przy szkole (z wykorzystaniem jej potencjału infrastrukturalnego i merytorycznego) centrum lokalnej aktywności młodzieży i starszych.	uwzględniona
70	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcenniejszej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
71	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najcenniejszej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
72	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
73	Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Uwzględnienie wsparcia dla istniejących szpitali powiatowych (nie tylko POZ/AOS) jako głównego elementu opieki zdrowotnej na poziomie lokalnym poprzez doposażenie w sprzęt medyczny, odnowienie bazy diagnostycznej i modernizację obiektów.	W dokumencie zostało uwzględnione wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) i podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), wzmocnienie roli POZ/AOS w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej, natomiast zostały pominięte szpitale powiatowe. Jest to szczególnie istotnie w okresie wciąż występującej pandemii Covid – 19 gdzie szpitale powiatowe udzielają szerokiej pomocy mieszkańcom (w prawie każdym tworzone są oddziały covidowe). W okresie nasilonej fali zachorowań na Covid – 19 POZ znacznie ograniczyły a często wstrzymały bezpośredni dostęp do usług zdrowotnych przechodząc na usługi w formie teleporady. Mając na uwadze, że zdrowie i poprawa jego jakości, dostęp do usług medycznych na poziomie lokalnym są istotnymi potrzebami zgłaszanymi przez mieszkańców, wsparcie szpitali powiatowych jest zasadne. W pełni rozumiemy znaczenie i rangę szpitali wojewódzkich w ochronie zdrowia jednak naszym zdaniem nie możemy pominać tak istotnego elementu całego systemu jakim są właśnie szpitale powiatowe.	W Programie wśród zadań przewidzianych do realizacji w ramach celu (v) wskazano m.in. rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej oraz doposażenie podmiotów leczniczych w wyspecjalizowany sprzęt medyczny i aparaturę medyczną bez pominięcia szpitali a poziom powiatowych. Obecna propozycja zapisów umożliwi aplikowanie o środki również szpitalom powiatowym.	uwzględniona
74	Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	Uwzględnienie wsparcia na infrastrukturę techniczną na drogach powiatowych, która przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa drogowego. Uwzględnienie wsparcia dla inwestycji drogowych, które nie łączą się bezpośrednio z siecią TEN-T natomiast przyczyniają się do poprawy spójności dróg i dostępności ośrodków powiatowych oraz spójności dróg w zakresie dostępności do większych ośrodków.	Brak wsparcia dla lokalnej infrastruktury drogowej, w tym bardzo kosztownych obiektów inżynierskich typu mosty i przepusty, jeszcze bardziej pogłębi wykluczenie społeczne mieszkańców mniejszych miejscowości. Dlatego też ważne jest wzmacnianie powiązania z ośrodkami miejskimi przez umożliwienie dostęp do rynku pracy, usług, kultury.	Finansowanie dróg ze środków unijnych w nowej perspektywie będzie mocno ograniczone, co związane jest m.in. z wystąpieniem wielu warunków i ograniczeń odnoszących się do inwestycji drogowych. Warunki realizacji inwestycji drogowych wynikają z zapisów Umowy Partnerstwa. W przypadku inwestycji drogowych leżących poza siecią TEN-T realizowane mogą być tylko działania zmierzające do połączenia komunikowanego obszaru z siecią TEN-T bądź stanowiące tzw. pierwszą/ostatnią milę (np. dojazd do terminali intermodalnych, dworców kolejowych, terenów inwestycyjnych, portów lotniczych). Takie warunki wsparcia dróg lokalnych wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.	niewzględniona
75	Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	Uwzględnić wsparcie na przebudowę, rozbudowę i modernizację domów pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie.	Osoby ze schorzeniami psychicznymi przebywające w DPS wymagają całonocnej specjalistycznej opieki, której nie mogą zapewnić rodziny czy gminne ośrodki pomocy społecznej. Wiele osób trafia do takiej placówki tylko dlatego, że na poziomie lokalnym nie ma innych możliwości zagwarantowania odpowiedniej opieki.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W związku z powyższym w ramach FE dKP 2021-2027, w cs 4 (iii), nie będzie możliwości budowy czy modernizacji infrastruktury na potrzeby świadczenia usług w formie instytucjonalnej np. w ramach domu pomocy społecznej. Z uwagi na to, że dom pomocy społecznej jest placówką o charakterze instytucjonalnym to wsparcie będzie możliwe jedynie wówczas, gdy planowany do realizacji projekt w całości zakłada deinstytucjonalizację świadczonych usług, tzn. działania umożliwiającej przekształcenie instytucji całonocnej (w tym przypadku DPS) np. w zasób mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane, z poszanowaniem wszystkich zasad dotyczących podmiotowości i niezależnego życia lub przekształcenie w podmioty świadczące usługi wsparcia w środowisku (dzienny dom pobytu).	niewzględniona
76	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
77	Powiat Żniński	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	30	Proszę o informację jak wyglądałaby realizacja projektów Powiatu Żnińskiego, którego większość jednostek organizacyjnych znajduje się na terenie Gminy Żnin. Czy podobnie jak w obecnej perspektywie finansowej nie będzie możliwości ich realizacji z racji tego, iż znajdują się one będą na terenie jednostki samorządu terytorialnego zrzeszonej w ZIT BOF. Dodatkowo proszę o informację dotyczącą alokacji środków finansowych dla OPPT Powiatu Żnińskiego. Proszę mieć na uwadze, że w ramach IV poziomu planowane są do realizacji nie tylko projekty gmin, które tworzą terytorialnie ten obszar, ale i również projekty Powiatu Żnińskiego skierowane do wszystkich mieszkańców powiatu.	W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 Powiat Żniński realizował politykę terytorialną w ramach Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żnińskiego, w skład którego wchodziło 5 z 6 gmin powiatu. Jedną z gmin (Tabiszyn) należała do bydgosko-toruńskich Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W związku z powyższym Powiat Żniński na terenie tej gminy nie mógł dla swoich jednostek organizacyjnych (np. szkoły) realizować żadnych projektów w ramach polityki terytorialnej z racji tego, iż te placówki znajdowały się na terenie jednostki samorządu terytorialnego, która włączona była do ZIT. Podczas prezentacji programu Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza wraz z Prognozą OOs przedstawioną został zakres polityki terytorialnej w perspektywie 2021-2027 z którego wynika, że w ramach III poziomu interwencji 3 gminy Powiatu Żnińskiego (Barcin, Tabiszyn, Żnin) będą realizować założenia PT w ZIT BOF. W ramach IV poziomu Obszar Rozwoju Polityki Terytorialnej Powiatu Żnińskiego składał się będzie z 2 gmin wiejskich (Gąsawa, Rogowo) i 1 gminy miejsko-wiejskiej (Janowiec Wilk.).	Projekty Powiatu Żnińskiego mogą być realizowane zarówno w ramach Strategii OPPT Powiatu Żnińskiego lub Strategii ZIT BOF. Należy ustalić z gminami, na terenie których znajdują się Państwa jednostki organizacyjne, możliwości współfinansowania tych inwestycji. W przypadku braku woli podjęcia rozmów o współpracy Instytucja Zarządzająca podejmie działania wspierające dialog z partnerami w celu umożliwienia realizacji Państwa inwestycji.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
78	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkańowa w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Efektywność energetyczna	92	Uwzględnienie spółdzielni mieszkaniowych jako podmiotu/beneficjenta mogącego ubiegać się o wsparcie/dofinansowanie w kierunkach dotyczących m. in. energetyki, modernizacji systemów grzewczych, wymiany lub montażu oświetlenia energooszczędного.	Barдово duże zainteresowanie ze strony mieszkańców, przede wszystkim z uwagi na rosnące ceny prądu.	Zapisy linii demarkacyjnej określają, że spółdzielnie mieszkaniowe wspierane będą z poziomu kraju. W wersji 2.0 projektu FEdKP 2021-2022 uwzględnione zostaną jednak spółdzielnie mieszkaniowe jako beneficjenci działań związanych z efektywnością energetyczną. Ostateczne ustalenia w ww. kwestii zależą od akceptacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	uwzględniona
79	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkańowa w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii oraz wsparcie wszelkich rozwiązań, technologii i zachowań prowadzących do obniżenia zużycia energii (np. fotowoltaika, pompy ciepła) z możliwością ubiegania się o dofinansowanie przez spółdzielnie mieszkaniowe.	Barдово duże zainteresowanie ze strony mieszkańców, przede wszystkim z uwagi na rosnące ceny ciepła i prądu.	W ramach celu szczegółowego 2(ii) przewidziane jest wsparcie spółdzielni mieszkaniowych. Doprecyzowanie warunków dostępnych nastąpi w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	uwzględniona
80	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkańowa w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	Dostosowanie istniejących budynków mieszkalnych/użytkowych do obecnych możliwości technologicznych oraz obowiązujących wymagań jakim powinny odpowiadać, w tym do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych. Możliwość ubiegania się przez spółdzielnie mieszkaniowe o dofinansowanie dotyczące dostosowania wielorodzinnych budynków mieszkalnych do potrzeb mieszkańców poprzez instalację dźwignów osobowych.	Utrzymanie zasobów mieszkaniowych w należytym stanie technicznym. Barдово duże zainteresowanie ze strony mieszkańców, przede wszystkim przez osoby starsze i niepełnosprawne.	W Celu Polityki 2 odnoszącego się do modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych możliwe będzie wsparcie modernizacji/wymiany dźwignów osobowych, ale wyłącznie w celu zmniejszenia zużycia energii. W zakresie dostosowania do przepisów przeciwpożarowych to w przypadku realizacji termomodernizacji musi ona tak zostać przeprowadzona, aby budynek w zakresie tych prac spełniał wymagania przeciwpożarowe. Pragnę jeszcze zaznaczyć, że spółdzielnie mieszkaniowe co do zasady będą mogły ubiegać się o wsparcie związane z termomodernizacją z poziomu kraju.	niewzględniona
81	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Budowa hospicjum stacjonarnego we Włocławku Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej. Należy takie hospicjum wybudować, musi to być jednak projekt ambitny. Nie może to być brzydki obiekt z piętrowy, ohydny z wyglądu, odstraszający, razem z PRLu. Nie czas aby budować i niszczyć okolice ulicy Długosyrskiego i Wolności we Włocławku! Tak dla HOSPICIUM, NIE dla szpitala, NIE dla szpitala, NIE dla szpitala, NIE dla szpitala. https://www.ptop.wlclawek.pl/home/budujemy-hospicjum-stacjonarne/ BUDOWAĆ TO NALEŻY, TO KONIECZNOŚĆ, LEŻY PROJEKT DO POPRAWKI BO TO "STODOLA" NISZCZĄCĄ ŁAD PRZESTRZENNY I ARCHITECTONICZNY, PSUJĄCĄ TKANKĘ MIEJSKĄ, POZA TYM NIE MA JUŻ OBECNIE W TEJ LOKALIZACJI MIEJSC PARKINGOWYCH, OBOK JEST PRZEDSZKOLE, SKLEP KOMPUTEROWY, PRZYCHODNIA!	Budowa hospicjum stacjonarnego we Włocławku Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej. Należy takie hospicjum wybudować, musi to być jednak projekt ambitny. Nie może to być brzydki obiekt z piętrowy, ohydny z wyglądu, odstraszający, razem z PRLu. Nie czas aby budować i niszczyć okolice ulicy Długosyrskiego i Wolności we Włocławku! Tak dla HOSPICIUM, NIE dla szpitala, NIE dla szpitala, NIE dla szpitala. https://www.ptop.wlclawek.pl/home/budujemy-hospicjum-stacjonarne/ BUDOWAĆ TO NALEŻY, TO KONIECZNOŚĆ, LEŻY PROJEKT DO POPRAWKI BO TO "STODOLA" NISZCZĄCĄ ŁAD PRZESTRZENNY I ARCHITECTONICZNY, PSUJĄCĄ TKANKĘ MIEJSKĄ, POZA TYM NIE MA JUŻ OBECNIE W TEJ LOKALIZACJI MIEJSC PARKINGOWYCH, OBOK JEST PRZEDSZKOLE, SKLEP KOMPUTEROWY, PRZYCHODNIA!	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
82	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Jestem przekonana, że budowa Hospicjum stacjonarnego we Włocławku będzie ogromnym wsparciem dla chorych jak również dla rodzin pracujących. z własnego doświadczenia wiem, że wiele osób korzysta ze wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Z. Kaczmarka. W związku z tym popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
83	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Jestem przekonany i uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we WŁOCŁAWKU o HOSPICIUM STACIONARNE, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się ciężko chorym bliskim. W moim otoczeniu wiele osób korzysta lub korzystało z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i oddanych pielęgniarek Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy HOSPICIUM STACIONARNEGO.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
84	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	1	uważam stworzenie hospicjum stacjonarnego za bardzo ważną sprawą m.in. ze względu na starzenie się społeczeństwa i pogarszającą się dostępność do usług służby zdrowia	Wiele mniejszych miast (np Puck) posiada już stacjonarne hospicjum, które okazało się być niezwykle potrzebne w tamtych rejonie.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
85	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	1	Jako lekarz uważam taką instytucję za niezwykle potrzebną. Wiem za swojego doświadczenia jak wielkie znaczenie ma profesjonalna opieka paliatywna zarówno dla podopiecznych jak i dla ich rodzin	Dotychczas funkcjonuje na naszym terenie hospicjum domowe, które realizuje opiekę w domu pacjenta. Jest to za mały zakres działania takiej opieki i niezbędna jest rozwój możliwości działania w szerszym zakresie, co będzie możliwe dopiero po poszerzeniu dotychczasowej działalności o hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
86	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada dotychczas Hospicjum Stacjonarnego. Uważam, że taka instytucja jest niezbędna dla Włocławka i Powiatu Włocławskiego dla zapewnienia ciężko chorym całodobowej profesjonalnej opieki zdrowotnej. Jak jest to potrzebne doświadczyłem podczas choroby mojej żony. Potrzebowaliśmy i korzystaliśmy z opieki Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka. Barдово pozytywnie oceniam profesjonalizm oraz zaangażowanie lekarzy i pielęgniarek tego hospicjum.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej Włocławka o Hospicjum Stacjonarne. Wiem jak trudno jest opiekować się ciężko chorą osobą, ile czasu i umiejętności potrzeba aby robić to dobrze. Jestem emerytem i podjęłbym opiekę nad żoną cały swój czas (niekiedy także noc). Nie wyobrażam sobie jak mogłbym to pogodzić z pracą zawodową. Uważam, że taka instytucja jest dla Włocławka niezbędna.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
87	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
88	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Jestem seniorem, wielki żal, że do tej pory w naszym 100 tysięcznym mieście nie ma Hospicjum. Jest ono obowiązkowe by pomagać każdemu w ciężkim stanie zdrowotnym...	Mój mąż umierał bez takiego wsparcia, wspomnienia bardzo trudne	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
89	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Jestem seniorem. Przykro że w 100000 mieście nie ma Hospicjum. Jest ono konieczne by pomagać i wspierać ciężko chorych i ich rodziny.	Mój mąż umarł bez takiego wsparcia. Wspomnienia przesyłające...	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
90	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miało Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarnego. Uważam że inwestycja niezbędna jest w naszym mieście „w celu zapewnienia profesjonalnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę o Hospicjum stacjonarne. Będzie o wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą się zajmować swoim ciężko chorym bliskim. Popieram projekt Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im dr Zbigniewa Kaczmarka budowy hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
91	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
92	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że taka inwestycja jest niezbędna w naszym mieście w celu zapewnienia chorym profesjonalnej opieki całodobowej lekarzy jak i pielęgniarek.	Chciałabym aby rozbudować infrastrukturę zdrowotną we Włocławku o Hospicjum stacjonarne uważam, że jest niezbędne. Wiem, że będzie wielkim wsparciem w pomocy medycznej przez lekarzy i pielęgniarki, ponieważ korzystałam z pomocy dr Z. Kaczmarka dla jednego z rodziców, dlatego też wiedząc dość dużo na temat pomocy w pełni popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
93	Kujawskie Stowarzyszenie Przesiębiorców i Handlowców Inowrocław	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	155	Wykorzystanie obiektu hali przemysłowej po byłej Hucie "Irena" w Inowrocławiu na Centrum Sportów Rodzinnych.Hala o powierzchni 9000 m kw. plus teren wokół 14000 m kw.Koszt adaptacji ok 5000 000 zł..Podstawowe przeznaczenie obiektu to szkoleniowa płyta lodowiska o wymiarach 60m x30 m oraz 8 stanowiskowa strzelnica o długości 100 m.Przeznaczenie lodowiska to szkolenie dzieci i młodzieży oraz całoroczna sylwagka bez ograniczenia wieku.Strzelnica to planowane szkolenie młodzieży oraz służb mundurowych garnizonu Inowrocław.	Uwaga nie dotyczy celu szczegółowego (f), w którym nie są realizowane działania dotyczące adaptacji obiektów do pełnienia innych funkcji, w tym sportowych. W celu szczegółowym (f) EFS+ bezpośrednie wsparcie kompetencji uczniów będzie zależne od diagnozy danej szkoły (kompleksowe projekty szkół).	W kontekście zgłoszonej uwagi wyjaśnić należy, że w konsultowanym projekcie FEdKP 2021-2027 w 1, w Prioryecie 6 Społeczny wymiar regionu, w celu szczegółowym 4(ii), zaplanowano m.in. inwestycje służące wyrównaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej.	niewzględniona
94	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	1	Miało Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że taka inwestycja jest niezbędna w naszym mieście w celu zapewnienia chorym profesjonalnej opieki całodobowej lekarzy jak i pielęgniarek.	Chciałabym, aby rozbudować infrastrukturę zdrowotną we Włocławku o Hospicjum stacjonarne. Uważam, że będzie ono wielkim wsparciem w pomocy medycznej przez lekarzy i pielęgniarki, ponieważ, wiem, bo sama korzystałam z pomocy sp. dr Z. Kaczmarka dla jednego z rodziców, dlatego też wiedząc dość dużo na temat pomocy w opiece zdrowotnej w pełni popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
95	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram projekt budowy hospicjum stacjonarnego, ponieważ Włocławek nie posiada takiej placówki, a jest ona niezwykle potrzebna, by zapewnić najciężej chorującym profesjonalną i całodobową opiekę.	Inwestycja hospicjum stacjonarnego byłaby nieocenionym wsparciem dla rodzin, które nie mogą się całodobowo zajmować, z różnych powodów, ciężko chorymi i umierającymi swoimi bliskimi, oraz dla osób samotnych, nie mających rodzin.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
115	ENERGA SA, 80-309 Gdańsk, al. Grunwaldzka 472	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(I) Efektywność energetyczna	92	2.2.1 CEL SZCZEGÓŁOWY 2(I) WSPIERANIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I REDUKCJI EMISJI GAZÓW CIĘPKIENIANYCH Zmiana zapisu – „Działaniem zmierzającym do ograniczenia zużycia energii będzie również wsparcie modernizacji systemów oświetlenia ulicznego na energoszczędne.” na zapis - „Działaniem zmierzającym do ograniczenia zużycia energii będzie również wsparcie modernizacji systemów oświetlenia ulicznego na energoszczędne (Rozumiany jako wymiana istniejących opraw sodowych oraz rżycowych na oprawy LED).	Proponuje się doprecyzować zapis dotyczący modernizacji oświetlenia. Zapis w projekcie może być interpretowany jako modernizacja całoci infrastruktury oświetleniowej. Wymiana przewodów oświetleniowych oraz słupów oświetleniowych nie będzie działaniem zgodnym z celem programu, gdyż nie przyniesie poprawy efektywności energetycznej oświetlenia a wręcz przeciwnie.	W opinii IZ dotychczasowy zapis jest właściwy i pozwala wspierać modernizację oświetlenia publicznego w sposób szerszy niż tylko wymiana opraw. Wymogiem niezbędnym w projektach i tak będzie zmniejszone zużycie energii w stosunku do poziomu przed inwestycją. Dalsze doprecyzowanie zapisów nastąpi na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetów.	częściowo uwzględniona
116	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bardzo potrzebne hospicjum	Bardzo potrzebne hospicjum	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
117	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	221	Rozszerzenie listy beneficjentów środków w kierunku osób prywatnych	jestemy Fundacją, założoną przez osobę fizyczną i posiadamy możliwości lokalowe, które chcielibyśmy wykorzystać do stworzenia mieszkań chronionych	Wsparcie dla osób fizycznych (prywatnych) spełniających kryteria grupy docelowej m.im. osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym z powodu wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności) i ich otoczenie, jest zaplanowane w celu "K" - I. Usługi społeczne i zdrowotne (...) - rozwój mieszkalnictwa wspomagane i mieszkań chronionych, w tym zapewnienie kosztów remontu, adaptacji, zakupu wyposażenia oraz zapewnienia usług wspierających dla mieszkańców. Jednakże sama Fundacja jako podmiot (prowadzona przez osoby prywatne) może być beneficjentem (podmiotem realizującym projekt) pod warunkiem odpowiednich zapisów statutowych tej fundacji, umożliwiających taką działalność na rzecz ww. grup docelowych.	częściowo uwzględniona
118	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Zgłaszam potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie żona znajomego była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo wysoko.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, którzy nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
119	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bardzo ważne jest by Włocławek posiadał własne hospicjum opieki paliatywnej. Niestety mamy mnóstwo różnego rodzaju nowotworów i innych śmiertelnych chorób, których mimo postępu współczesna medycyna nie potrafi uleczyć. Cierpienie takich ludzi jest okropne i winni jesteśmy wsparcie, szczególnie w uśmierzaniu bólu oraz opiekę również, w tym ostatnim etapie.	Znam problemy opieki nad osobami w ciężkim stanie z własnej rodziny. W tym przypadku hospicjum pomagało opiekować się chorym w domu. Niestety nie każdy ma to szczęście, że mogą się nim zająć bliscy. A czasem po prostu nie potrafią, nie da rady w warunkach domowych. Każde większe miasto powinno mieć swoje hospicjum. Włocławek nie jest mały. Potrzebujących, niestety jest wielu. Nie wyobrażam sobie w XXI wieku rozwoju miasta, gdy nie zapewniona zostanie opieka paliatywna dla tego wymagających. O postępie cywilizacyjnym świadczy też humanitaryzm, więc nie możemy zostawić ciężko chorych	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
120	Starostwo Powiatowe w Brodnicu	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Uwzględnienie w dokumencie bezpośredniego wsparcia dla istniejących szpitali powiatowych jako głównego elementu opieki zdrowotnej na poziomie lokalnym (doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną, modernizacja obiektów, rozbudowa).	W dokumencie uwzględniono wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) i podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), wzmocnienie roli POZ/AOS w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej. W dokumencie pominięto szpitale powiatowe, które zapewniają opiekę zdrowotną na poziomie lokalnym. W okresie występującej pandemii Covid – 19 szpitale powiatowe udzielają szerokiej pomocy mieszkańcom, tworząc są oddziały Covidowe. Znaczenie szpitali wojewódzkich w ochronie zdrowia jest bardzo ważne, ale również ważne są szpitale powiatowe, które są najbliższe mieszkańca i wsparcie szpitali powiatowych jest działaniem mającym na celu wyrównywanie różnic w zakresie dostępności do usług zdrowotnych. Szpital powiatowy jest szpitalem pierwszego kontaktu dla pacjenta z małych miejscowości i wsi.	W Programie wśród zadań przewidzianych do realizacji w ramach celu (v) wskazano m.in. rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej oraz doposażenie podmiotów leczniczych w wyspospecjalizowany sprzęt medyczny i aparaturę medyczną bez pominięcia szpitali z poziomu powiatowego. Obecna propozycja zapisów nie zamyka drogi do aplikowania o środki szpitalom powiatowym.	uwzględniona
121	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
122	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
123	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
124	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
125	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
126	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
127	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
128	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
129	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
130	Polskie Towarzystwo Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	W powiecie włocławskim oraz w przylegających powiatach byłego województwa włocławskiego infrastruktura hospicyjna dla nieuleczalnie chorych na nowotwory jest niewystarczająca. Cytując projekt EFKP 21-27: W województwie w 2019 r. przeciętny czas oczekiwania w kolejkę do hospicjum stacjonarnego/stacjonarnego ośrodka opieki paliatywnej był najdłuższy w Polsce. Wynosił to opekie stacjonarnej ok 31 dni. ...Prognozowany jest wzrost liczby pacjentów korzystających z opieki hospicyjnej i paliatywnej stacjonarnej. Pacjent w oczekiwaniu na hospicjum stacjonarne pozostaje pod opieką lekarzy POZ. Są to lekarze, których rozległy zakres obowiązków jest dodatkowo obciążony opieką nad umierającymi na nowotwory w domach, a wymagają oni częstszych wizyt domowych, nie mogąc dojechać do poradni POZ. Wymagają często bardzo specjalistycznego leczenia p/bólowego.	Na terenie byłego województwa włocławskiego praktycznie brak jest infrastruktury, która zapewniałaby opiekę hospicyjną a nie szpitalną, pacjentom w terminalnym okresie życia z chorobą nowotworową. Coraz więcej takich pacjentów musi umierać w szpitalu z przyczyn społecznych, nie mając rodziny wydolnej do opieki nad nim w domu. Domy Opieki Społecznej nie przyjmują takich pacjentów, a jeśli tak, to tylko w czasie trwania stabilizacji. W wieloletniej pracy widzę trendy pokazujące, że w przyszłości to problemy społeczne a nie medyczne w warunkach domowych będą trudniejsze do rozwiązania. Coraz więcej starszych ludzi, coraz mniej sprawnych opiekunów. Opiekunowie chcą utrzymać zatrudnienie nie mogą opiekować się swoim chorym członkiem rodziny. Problemem są też miejsca hospicyjne dla dzieci, których jest niewystarczająca ilość. Nasz projekt hospicjum stacjonarnego we Włocławku mógłby pomóc w całym regionie mając się chorymi nieuleczalnie, dzieciom z nowotworami, niosąc im ulgę w cierpieniu, odciążać rodziny, rynek pracy utrzymać pracowników. Mogłoby pomóc POZ odciążając wizyty domowe u tych chorych. Wzwiększyłoby jakość w końcowym okresie życia, gdy duszność, ból, strach, samotność doksiwiera najbardziej, zwłaszcza gdy brak rodziny zdolnej do podjęcia takiego wyzwania. Ewa Kaczmarek	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
131	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Zgłoszenie	Brak uwag	Brak uwag do Programu	P

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
132	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
133	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mają możliwości pielęgnować najbliższego członka rodziny 24 godziny na dobę. Popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego przez PTOP we Włocławku, który zapewni chorym i ich rodzinom profesjonalną, holistyczną opiekę.	Miasto Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że ta inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście w celu zapewnienia chorym w stadium terminalnym choroby nowotworowej profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej w zakresie opieki paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
134	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Prognoza OOS	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	1	nie mam żadnych	brak uwag	Brak uwagi do Programu	P
135	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Gdy odeszłam na emeryturę w sierpniu 2021 roku wydawało mi się, że wreszcie nadszedł czas na zadbanie o siebie, spełnienie marzeń o podróżach, cudowne chwile z wnukami. Niestety, diagnoza przedstawiona przez onkologa do którego chodził mąż przewrocila mój świat do góry nogami. Następnego dnia pojechałam na ulicę Wolność 44 i tam przemiła Pani Ewa Kaczmarek pomogła mi zapanować nad emocjami. Mój mąż ma nowotwór złośliwy płuc z przerzutami do kości. Narazie jestem w stanie się nim opiekować w domu dzięki pomocy Pani Ewy Kaczmarek i pielęgniarkom. A jeśli mój stan zdrowia się pogorszy, co wtedy? Byłam kiedyś w hospicjum na Wienieckiej, nie życzę nikomu tam czekać na śmierć! Dlatego bardzo popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej dla budowy hospicjum stacjonarnego z prawdziwego zdarzenia we Włocławku	Jest bardzo dużo samotnych, chorych osób, ktorimi nie ma się kto opiekować. Wiele młodych ludzi wyjechało za granicę (dzieci mojego męża również) Często naprawdę jedynym wyjściem jest pobyt w hospicjum.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
136	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Dwa lata temu zdiagnozowano u mnie nowotwór złośliwy płuc, a już teraz są przerzuty na kości. Moja żona właśnie przeszła na emeryturę więc może mi poświęcić czas w dzień i w nocy. Nie każdy ma taką opiekę. Odwiedzałem Brata w hospicjum na Wienieckiej, nie chciałbym tam przeżyć swoich ostatnich dni. Jestem obecnie pod opieką Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej im.dr.Zbigniewa Kaczmarska i bardzo to cenię. Popieram inicjatywę stworzenia stacjonarnego hospicjum we Włocławku którym będzie zarządzała Pani Ewa Kaczmarek	wszyscy powinni umierać w godnych warunkach, pod opieką wykwalifikowanej kadry i przyjaznych ludzi. We Włocławku nie ma takiego miejsca.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
137	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24, 26	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
138	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Proszę o przekazanie środków finansowych	Proszę o przekazanie środków finansowych	Brak uwagi do Programu	P
139	Wspólnota Mieszkańcowa	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	W związku z rosnącą potrzebą prac remontowych – modernizacji energetycznej budynku Wspólnoty Mieszkańcowej przy ul. Parkowej 7 w Toruniu, chcąc poprawić efektywność energetyczną budynku oraz zlikwidować bariery społeczne sugerujemy objęcie dofinansowaniem przedsięwzięć związanych z głębokim remontem kamienic i terenów przynależnych tworzących Wspólnotę Mieszkańcowa.	Dofinansowania pomogą zlikwidować barierę dla osób niepełnosprawnych w korzystaniu z nieruchomości a jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Termomodernizacja budynku: docieplenie dachu, docieplenie ścian zewnętrznych, izolacja piwnic, wymiana okien, wymiana drzwi, wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz dostosowanie otoczenia dla potrzeb osób wykluczonych różna różnice społeczne, polepszy komfort życia mieszkańców a przede wszystkim zmniejszy się emisja CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza.	Wspólnoty mieszkaniowe w ramach FEDKP 2021-2022 będą mogły skorzystać ze wsparcia na kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych. Działania związane z dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami nie są działaniem związanym wprost z termomodernizacją. Należy jednak zaznaczyć, że oprócz prac termomodernizacyjnych przewiduje się możliwość kwalifikowania robót dodatkowych w wysokości 5%.	częściowo uwzględniona
140	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
141	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
142	Wspólnota Mieszkańcowa ul. Parkowa 7	Inne		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	92	W związku z rosnącą potrzebą prac remontowych – modernizacji energetycznej budynku Wspólnoty Mieszkańcowej przy ul. Parkowej 7 w Toruniu, chcąc poprawić efektywność energetyczną budynku oraz zlikwidować bariery społeczne sugerujemy objęcie dofinansowaniem przedsięwzięć związanych z głębokim remontem kamienic i terenów przynależnych tworzących Wspólnotę Mieszkańcowa.	Dofinansowania pomogą zlikwidować barierę dla osób niepełnosprawnych w korzystaniu z nieruchomości a jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Termomodernizacja budynku: docieplenie dachu, docieplenie ścian zewnętrznych, izolacja piwnic, wymiana okien, wymiana drzwi, wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz dostosowanie otoczenia dla potrzeb osób wykluczonych różna różnice społeczne, polepszy komfort życia mieszkańców a przede wszystkim zmniejszy się emisja CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza.	Wspólnoty mieszkaniowe w ramach FEDKP 2021-2022 będą mogły skorzystać ze wsparcia na kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych. Działania związane z dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami nie są działaniem związanym wprost z termomodernizacją. Należy jednak zaznaczyć, że oprócz prac termomodernizacyjnych przewiduje się możliwość kwalifikowania robót dodatkowych w wysokości 5%.	częściowo uwzględniona
143	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
144	Wspólnota Mieszkańcowa ul. Poznańska 81	Inne		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	92	W związku z rosnącą potrzebą prac remontowych – modernizacji energetycznej budynku Wspólnoty Mieszkańcowej przy ul. Poznańskiej 81 w Toruniu, chcąc poprawić efektywność energetyczną budynku oraz zlikwidować bariery społeczne sugerujemy objęcie dofinansowaniem przedsięwzięć związanych z głębokim remontem kamienic i terenów przynależnych tworzących Wspólnotę Mieszkańcowa.	Dofinansowania pomogą zlikwidować barierę dla osób niepełnosprawnych w korzystaniu z nieruchomości a jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Termomodernizacja budynku: docieplenie dachu, docieplenie ścian zewnętrznych, izolacja piwnic, wymiana źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych, dostosowanie otoczenia dla potrzeb osób wykluczonych, chorych różna różnice społeczne, polepszy komfort życia mieszkańców a przede wszystkim zmniejszy się emisja CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza.	Wspólnoty mieszkaniowe w ramach FEDKP 2021-2022 będą mogły skorzystać ze wsparcia na kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych. Działania związane z dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami nie są działaniem związanym wprost z termomodernizacją. Należy jednak zaznaczyć, że oprócz prac termomodernizacyjnych przewiduje się możliwość kwalifikowania robót dodatkowych w wysokości 5%.	częściowo uwzględniona
145	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna we Włocławku, aby zapewnić najciężej chorym całodobową i profesjonalną opiekę medyczną. Tym bardziej, że Włocławek nie posiada stacjonarnego hospicjum.	Popieram projekt budowy stacjonarnego Hospicjum, ponieważ jest ogromna potrzeba istnienia tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Byłaby to ogromna pomoc i wsparcie dla rodzin, które nie mogą zajmować się swoimi ciężko chorymi bliskimi. A ciężko chorzy otrzymaliby właściwą i profesjonalną opiekę medyczną.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
146	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	22	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
147	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
148	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnej. Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
149	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku nie ma hospicjum stacjonarnej. Byłoby to ważna i potrzebna inwestycja.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
150	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnej. Niedawno mama moja była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na dobry. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnej dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnej. Niedawno mama moja była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na dobry. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnej dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
151	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w swojej infrastrukturze zdrowotnej hospicjum stacjonarnej. Sądzę, że jest to instytucja niezbędna w naszym mieście.	Od lat dostrzegam problemy w zapewnieniu opieki przez rodzinę w warunkach domowych.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
152	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę stworzenia stacjonarnej hospicjum w naszym mieście. Pod tym względem zdecydowanie odstajemy od podobnych nam miast.	Jako mąż pielęgniarzy hospicjum domowego, jestem w znacznym stopniu obeznany z codziennymi problemami, zapewnienia opieki przez rodziny. Przy wzrastającej tendencji rozwoju chorób nowotworowych, powstanie hospicjum domowego staje się naturalną wręcz koniecznością.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
153	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Superuję stworzenie w naszym mieście hospicjum stacjonarnej.	Jako mąż pielęgniarzy hospicjum domowego jestem dość dobrze zorientowany w problemach zapewnienia opieki pacjentom, przez rodziny. Przy jednoczesnym wzroście zachorowań na nowotwory, powstanie hospicjum stacjonarnej wydaje się być naturalną koniecznością.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
154	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W zakresie infrastruktury zdrowotnej miasto Włocławek nie posiada placówki podobnej do Hospicjum stacjonarnej. Tego rodzaju inwestycja jest według mnie potrzebna i niezbędna w naszym regionie (mieście Włocławek o okolici) w celu zapewnienia profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej dla ciężko i przewlekle chorych pacjentów.	Wsparcie rozbudowy infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne jest według mnie niezbędne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim regionie. Jest to nie tylko ogromne wsparcie dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim, ale również osób samotnych, które ciężkie i przewlekle choroby wykluczają z normalnego życia. Na co dzień nie dostrzegamy nawet, jak wiele osób korzysta ze wsparcia oraz nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i jak bardzo ich praca jest potrzebna, dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
155	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W zakresie infrastruktury zdrowotnej miasto Włocławek nie posiada placówki podobnej do Hospicjum stacjonarnej. Tego rodzaju inwestycja jest według mnie potrzebna i niezbędna w naszym regionie (mieście Włocławek o okolici) w celu zapewnienia profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej dla ciężko i przewlekle chorych pacjentów.	Wsparcie rozbudowy infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne jest według mnie niezbędne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim regionie. Jest to nie tylko ogromne wsparcie dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim, ale również osób samotnych, które ciężkie i przewlekle choroby wykluczają z normalnego życia. Na co dzień nie dostrzegamy nawet, jak wiele osób korzysta ze wsparcia oraz nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i jak bardzo ich praca jest potrzebna, dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
156	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam że jest potrzebna i konieczna gdyż brak na chwilę obecną takiej placówki w naszym mieście dla osób ciężko chorych.	Popieram budowę takiej instytucji gdyż jest dużą pomocą dla rodzin osób ciężko chorych jak i dla samych chorych niesie profesjonalną i fachową pomoc.	Brak uwagi do Programu	P
157	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Otwarcie placówki stacjonarnej-hospicjum jest jak najbardziej potrzebne w naszym mieście, gdyż takiej nie mamy, w stosunku do innych miast. Pomoc rodzinom, które borykają się z chorymi leżącymi.	Pomoc chorym i rodzinom w czasie trudnej walki z chorobą. Pierwszą palcówką taką w naszym mieście. Opieka lekarska, pielęgniarska nad chorym przez 24h.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
158	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Potrzeba rozbudowy hospicjum we Włocławku jest ogromna. Widzę potrzebę powstania rozbudowy Hospicjum Stacjonarnej dla rodzin, które mają trudności w opiece nad pacjentem w domu. W mieście Włocławek nie ma takiej instytucji.	Inwestycja rozbudowy Hospicjum Stacjonarnej będzie wsparciem dla wielu rodzin, jest niezbędna w celu profesjonalnej całodobowej opieki medycznej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
159	Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Wskazano, że celem interwencji będzie wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej osób powyżej 18 roku życia co w sposób krzywdzący pomija grupę młodszą poniżej 18 roku życia. Cel szczegółowy 4(a) bowiem wskazuje działania aktywizujące dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, bezrobotnych oraz grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy jak również osoby biernie zawodowo. W związku z powyższym wsparcie powinno być kierowane również do adresatów działań Ochotniczych Hufców Pracy (OHP) tj. młodzieży od 15 roku życia. W kompleksowym wsparciu brakuje natomiast działań służących wyrównaniu założeń edukacyjnych jako istotny czynnik mający wpływ na przyszłe aktywne funkcjonowanie na rynku pracy. W grupie potrzebującej wsparcia powinna być wyszczególniona grupa osób powyżej 15 roku życia będąca adresatami działań OHP. Wyszczególnienie w punkcie dotyczącym potencjalnych beneficjentów: OHP	W punkcie 1 strategii programu w części 1.1 Diagnoza- Rynek pracy wskazano, że obecnie osobami bezrobotnymi są przede wszystkim osoby o niskim wykształceniu i bez kwalifikacji zawodowych, wskazano również, że grupami wymagającymi wsparcia są m.in. osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety, osoby młode (do 34 roku). Prognozuje się spadek liczby aktywnych zawodowo w kategorii wieku 15-24 lata. Dalej wskazano, że niekorzystne uwarunkowania społeczne, brak wykształcenia i kwalifikacji, a tym samym słaba atrakcyjność na rynku pracy nie musi wiązać się z bezrobociem. Wyzwaniem dla rynku pracy jest odpowiedź na te zdiagnozowane problemy i znalezienie rozwiązań które będą odpowiadać na nie. Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, umożliwienie równego startu zawodowego młodym osobom, które w skutek niekorzystnych sytuacji, okoliczności środowiskowych, rodzinnych, osobistych wymagają kompleksowych działań o charakterze edukacyjno-wychowawczym mającym na celu uzupełnienie wykształcenia ogólnego, uzyskania kwalifikacji zawodowych, poruszania się po rynku pracy, a w konsekwencji podjęcia zatrudnienia i usamodzielnienia się. Powyższe wskazuje, że wręcz niezbędne jest kierowanie wsparcia do adresatów działań ochotniczych hufców pracy tym samym OHP winno być wskazany jako jeden z głównych beneficjentów. Nadmienić również warto, że Ochotnicze Hufce Pracy są państwową jednostką wyspecjalizowaną w działaniach na rzecz młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, oraz bezrobotnych do 25 roku. OHP posiada doświadczenie w kierowaniu wsparcia do osób młodych z poprzedniej perspektywy, jak i z bieżącej działalności.	Dodanie w celu szczegółowym 4(a) zapisów dot. wsparcia osób młodych poprzez OHP i wydzielanie alokacji ok 1,5 mln euro.	uwzględniona
160	Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175,177	Wskazano, że wsparcie obejmować będzie przede wszystkim całe rodziny oraz w poszczególnych przypadkach pojedyncze osoby, a także społeczności lokalne. Potencjalni beneficjenci w ramach typu I (aktywna integracja)-instytucje pomocy społecznej. Katalog beneficjentów jest zbyt wąski co skutkuje ominięciem grup społecznych potrzebujących wsparcia takich jak adresat działań Ochotniczych Hufców Pracy. Rozszerzenie katalogu beneficjentów o OHP umożliwi skierowanie wsparcia dostosowanego indywidualnie do zdiagnozowanych potrzeb tej grupy.	W punkcie 1 strategii programu w części 1.1 Rynek pracy wskazano, że w kontekście długofalowym do najważniejszych wyzwań, należą negatywne zjawiska demograficzne, starzenie się społeczeństwa oraz spadek liczby aktywnych zawodowo w kategorii m.in. 15-24 l. co stanowi istotny problem społeczny. Dalej w części włączenie społeczne wskazano bierność społeczeństwa zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, jako jedną z podstawowych barier rozwoju regionalnego. Dlatego naszym zdaniem kluczowe jest właściwe i kompleksowe przygotowanie młodych ludzi wobec wyzwań związanych z zachodzącymi procesami gospodarczymi w regionie. Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączania społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększenia zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji odnosi się jak najbardziej do młodzieży, która jest adresatem działań OHP. Młodzież ta znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji, która w skutek niekorzystnych okoliczności środowiskowych, rodzinnych, osobistych wymaga szczególnego i kompleksowego wsparcia. W związku ze szczególną sytuacją społeczno-zawodową adresatów działań OHP wymagają działań w zakresie aktywnej integracji. Znajdując specyficzne potrzeby uczestników OHP jesteśmy w stanie skierować do nich kompleksowe wsparcie w zakresie zwiększenia aktywności społecznej, działania rozwijające kompetencje społeczne, wspierające rozwój osobisty oraz zainteresowania, tworzące warunki do integracji społecznej i promujące aktywne formy spędzania czasu, działania rozwijające umiejętności społecznych w zakresie komunikacji, autoprezentacji, działania przygotowujące do wejścia na rynek pracy. Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, osoby biernie zawodowo oraz ich otoczenie to szczególna grupa, która ze względu na niekorzystne uwarunkowania społeczne nie musi być skazana na bezrobocie, im wcześniej będą podejmowane stosowne działania tym mniejsze tego prawdopodobieństwo. Szerszy katalog beneficjentów umożliwi dotarcie do szerszego grona odbiorców, skierowanie dostosowanego do nich wsparcia.	Zgodnie z zapisem w Programie potencjalnymi beneficjentami w celu (h) są "Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). W ramach typu I – w szczególności instytucje pomocy społecznej (tj. np. ośrodki pomocy społecznej) czy powiatowe centra pomocy rodzinie [...]". Przedmiotowy zapis w szczególności nie ogranicza/nie wyklucza udziału w naborze projektów składanych przez OHP.	uwzględniona
161	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Potrzebujemy hospicjum ponieważ nasze miasto oprócz oddziału na kilka łóżek szpitalnych nic takiego nie ma.	Jestem pielęgniarzką i nasi pacjenci zgłaszają potrzebę takiego zakładu.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
162	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarnej. Uważam, że w naszym mieście niezbędna jest tego rodzaju inwestycja dla zapewnienia najcięższej chorzy profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki z zakresu medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi		
183	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Mój brat św.pamięć korzystał z nieocenionej pomocy lekarzy PTOP na szczęście miał rodzinę i opiekę w domu.Ale w naszym mieście choruje coraz więcej osób i hospicjum byłoby ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących , osób samotnych lub z niepełnoletnimi dziećmi. Dlatego popieram projekt budowy Hospicjum Stacjonarnego w mieście Włocławek	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona		
184	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Brak hospicjum w najbliższym otoczeniu	Potrzeba powstania hospicjum uzasadniona jest niesieniem opieki paliatywnej najbardziej chorym i słabym ludziom	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
185	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Co roku hospicjum pomaga 400 pacjentów. To są ogromne tragedie, które są znacznie ważniejsze od każdej dowolnej inwestycji w kuj-pom. Tak nie wiele potrzeba, aby móc opiekować się nieuleczalnie chorymi, w tym dziećmi. Proszę, nie błągaj Was o wsparcie dla tego projektu.Obecnie hospicjum nie ma warunków do udzielania pomocy.	Jak wyżej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
186	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
187	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
188	Osoba prywatna	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bardzo potrzebna inwestycja	Pomoc innym	Brak uwagi do Programu		P	
189	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
190	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarnego jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście ,choćaby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej indywidualnej całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im.dr.Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
191	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę ogromną potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona wielkim wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram szersze ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
192	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławkowi brakuje stacjonarnego Hospicjum aby móc zapewnić całodobowy nadzór lekarski i opiekę pielęgniarską, pacjentom paliatywnym, którzy wymagają całodobowej pomocy.	W dzisiejszych, trudnych czasach, coraz trudniej zapewnić ciężko chorym bliskim, całodobową, fachową opiekę i pomoc paliatywną. Byłaby to wielka pomoc dla rodzin, które z różnych względów nie są w stanie zapewnić takiej opieki.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
193	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Hospicjum stacjonarne z zakresu medycyny paliatywnej we Włocławku to inwestycja która jest niezbędna w naszym regionie. Umożliwia ona całodobowe opiekę paliatywną dla osób w ostatnim czasie ich życia. Proszę o wsparcie tej inicjatywy.	Proszę o wsparcie tej inicjatywy.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
194	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	152	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7. Jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Proszę o doprecyzowanie, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie)?	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musiałby być realizowane cele wsparcia społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.		częściowo uwzględniona	
195	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Każdemu człowiekowi należy się pomoc w godnym znoszeniu cierpienia i godna śmierć.	Nie sądzę, żeby powyższa uwaga wymagała uzasadnienia.	Brak uwagi do Programu		P	
196	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Dlaczego na realizację identycznego zakresu wsparcia zaplanowano ponad dwukrotnie większe środki dla miast niż dla obszarów wiejskich? 69 mln euro dla miast vs jedynie 31 mln euro dla wszystkich obszarów wiejskich województwa?	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7. Jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE4KP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zapropionowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamięjskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona
197	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Proszę o pozyskanie środków na hospicjum stacjonarne we Włocławku. Instytucja wspomoże n tylko chorych na nowotwór ale także odciąży rodziny. Wiele osób chorujących osoby do opieki nie ma w związku z czym taka całodobowa opieka paliatywną będzie wskazana.	Proszę o uwzględnienie tej inwestycji w programach unijnych.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
198	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	195	Dlaczego w podziale środków finansowych tak wyraźnie preferowane są obszary wiejskie?	Na dedykowane wsparcie miast zaplanowano łącznie 218 milionów euro, a dla obszarów wiejskich jedynie 111 milionów euro? Miasta: 218 mln euro (96 mln – transport multimodalny; 77 mln – adaptacja miast do zmian klimatu, 69 mln – potencjały endogeniczne, 46 mln – wsparcie instytucji kultury) Obszary wiejskie: 111 mln euro (27 mln – gospodarka wodno-ściekowa, 31 mln – potencjały endogeniczne, 53 mln – RLKS)	W sieci osadniczej województwa dużą część stanowią miasta (52), w których mieszka ok. 60% ludności województwa (nie uwzględniając terenów podmiejskich). Wśród inwestycji realizowanych w dużych miastach należy wymienić niezmiernie kosztobłonne zadania takie jak np. z zakresu transportu miejskiego, gospodarki wodno-ściekowej, kultury czy termomodernizacji. Zgodnie z porоекtem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE4KP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro. Należy jednak zauważyć, że określony w Programie podział alokacji pomiędzy obszary jest podziałem fakultatywnym i ostateczny rozdział alokacji będzie zależał od realizacji poszczególnych projektów, które uzyskają dofinansowanie w ramach programu i od obszaru na jakim będą realizowane.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona
199	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	Czy w kolejnej wersji dokumentu można wyraźnie wskazać, jakie kwoty w ramach poszczególnych priorytetów i celów są planowane na wsparcie obszarów wiejskich, a jakie na obszary wiejskie (także w przypadku celów obejmujących oba typy terenów)?	Obecnie ciężko oszacować wpływ dokumentu na poprawę wewnętrznej spójności regionu i wyrównywanie różnic rozwojowych między obszarami wiejskimi i wiejskimi.	Szablon Programu zakłada podanie informacji dot. terytorialnego mechanizmu realizacji oraz ukierunkowania terytorialnego interwencji. W ramach każdego celu szczegółowego znajduje się informacja określająca kod wymiaru terytorialnego. Uzupełnione zostaną również kwoty. W Programie możliwa jest jednak interwencja nieukierunkowana terytorialnie, nie będzie zatem możliwości przypisania wszystkich kwot odpowiednio do obszaru wiejskiego lub wiejskiego. Ostateczne zaangażowanie środków na te obszary (pomimo ukierunkowania części wsparcia) będzie zależało od realizacji poszczególnych projektów, które uzyskają dofinansowanie w ramach programu i od obszaru na jakim będą realizowane.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona
200	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	
201	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.		częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
202	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
203	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku nie ma tego typu placówki.	Potrzebna jest tego typu placówka dla mieszkańców Włocławka i okolic.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
204	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
205	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA ORAZ MOŻLIWOŚĆ PRZEŻYCIA KOŃCÓWKI ŻYCIA W SPOSÓB GODNY BEZ BÓLU W OSTATNIM ETAPIE ŻYCIA. POPIERAM WYBUDOWANIE HOSPICIUM.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
206	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA ORAZ MOŻLIWOŚĆ PRZEŻYCIA KOŃCÓWKI ŻYCIA W SPOSÓB GODNY BEZ BÓLU W OSTATNIM ETAPIE ŻYCIA. POPIERAM WYBUDOWANIE HOSPICIUM.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
207	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
208	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada hospicjum stacjonarne. Chorzy muszą być przewożeni do innych ośrodków, jeśli rodzina nie może w pełni się nimi zaopecować. Opieka paliatywna domowa, choćby nie wiem jak sprawna nie rozwiązuje tego problemu. Stutysjęczne miasto powinno mieć taki ośrodek.	Członkowie nie zawsze mają wiedzę, czas i umiejętności żeby całodobowo opiekować się chorym. Hospicjum we Włocławku rozwiązało by problem samotności ludzi umierających. Zamiast wywożenia ich do oddalonych ośrodków, rodziny mogłyby współpracować z hospicjum na miejscu. A tym samym być z chorym na codzień.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
209	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	„Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organizacje pozarządowe; kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych”. Prosimy o dodanie do grupy potencjalnych beneficjentów spółki prawa handlowego ze 100% udziałem samorządu województwa oraz umożliwienie składania wniosków w partnerstwie m.in. z organizacjami pozarządowymi oraz jst.	Proszę swoją uzasadniamy faktem, że Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o. (dalej: ROEE) w swoich działaniach już od 3 lat czynnie realizuje i wspiera procesy integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacji usług. Spółka w ramach perspektywy 2014-2020 realizowała i realizuje nadal projekty w partnerstwie z jst oraz organizacją pozarządową polegające na zwiększeniu dostępu do usług społecznych. ROEE jest w posiadaniu infrastruktury społecznej związanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacji usług. Jest bowiem dysponentem trzech obiektów, w których łącznie funkcjonuje 5 dziennych domów pobytu. ROEE w przyszłości planuje kontynuować działania z poprzedniej perspektywy finansowej polegające na świadczeniu usług społecznych, aktywizujących, etc., w tym projekty partnerskie realizujące usługi w co najmniej 21 placówkach zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Kontynuacja tego wsparcia stanowi perspektywę istotnego zwiększenia dostępu do usług społecznych, opiekuńczych, aktywizujących dla coraz większej liczby mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.	Katalog potencjalnych beneficjentów dla celu szczegółowego 4(iii) zostanie rozszerzony o przedsiębiorstwa.	uwzględniona
210	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	151	„Potencjalni beneficjenci to: LGD, JST i ich związki oraz stowarzyszenia, samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, mikro i małe przedsiębiorstwa, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych”. Prosimy o uwzględnienie w grupie potencjalnych beneficjentów również spółek prawa handlowego ze 100% udziałem samorządu województwa oraz umożliwienie składania wniosków w partnerstwie m.in. z organizacjami pozarządowymi oraz jst.	Jako spółka prawa handlowego ze 100% udziałem samorządu województwa planujemy realizować cele Programu m.in. poprzez wsparcie zarówno seniorów, jak i dzieci i młodzieży z obszarów objętych RLKS – skierunkowane działania mające pozytywny wpływ na relacje międzypokoleniowe, działania edukacyjne, działania z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji, etc. Od lat podmiot realizuje na terenie Przysieka, Górzna, Czarnego Bryńska działania skierowane między innymi do lokalnej społeczności – zarówno działania edukacyjne dla dzieci, jak i zajęcia dla seniorów. Nie istnieją żadne przeszkody, aby działania te połączyć, ponieważ obie funkcje realizowane są w tych samych obiektach. Ze swoją ofertą bezpośrednio wpisujemy się w cel szczegółowy (5ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.	RLKS to oddolny instrument terytorialny, w którym instytucja ogłaszająca konkurs, oceniającą wnioski ora ustalającą kwotę wsparcia jest LGD. Dodatkowo to LGD tworzy lokalną strategię, i której będzie wynikał zakres wsparcia na danym obszarze. Przy mocno ograniczonych środkach na wsparcie oddolnych inicjatyw już dziś wiadomo, że żadna LGD nie będzie dysponowała środkami umożliwiającymi realizację wszystkich lokalnych obszarów problemowych. Stąd to, na co będzie poświęcono nacisk wyniknie w procesie konsultacji z lokalną społecznością. W związku z dostępnością dla RLKS wyłącznie środków z EFS+ priorytet 7 będzie musiał zostać przeniesiony w programie z CP5 do CP4, czego konsekwencją będzie obowiązek wypisywania się już nie w cel szczegółowy 5(ii) ale cele szczegółowe określone dla CP4. Ale jeśli oferta ROEE będzie się wypisywała w zakres potrzeb określonych w danym LSR, to będzie możliwość złożenia wniosku w konkursie LGD jako przedsiębiorstwo (stąd nie ma potrzeby dodawania do katalogu potencjalnych beneficjentów spółek prawa handlowego).	częściowo uwzględniona
211	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	„W odniesieniu do prowadzonej działalności statutowej podmiotów zarządzających obszarami chronionymi możliwe będzie wsparcie realizacji samodzielnych projektów edukacyjnych w oparciu o posiadaną bazę edukacyjną”. „Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organy administracji rządowej; państwowe jednostki organizacyjne; państwowe osoby prawne; przedsiębiorstwa; organizacje pozarządowe”. Prosimy o rozszerzenie grupy potencjalnych beneficjentów o spółki prawa handlowego ze 100% udziałem samorządu województwa, a także o podmioty, które posiadają obiekty na obszarach chronionych albo w niedalekiej odległości obszarów chronionych.	Posiadamy bowiem własną bazę edukacyjną wyremontowaną oraz w trakcie remontu na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego (Czarny Bryńsk, Górzno, Przysiek). Remonty oraz działania edukacyjne w tych obiektach były realizowane w ramach RPO WK-P 2014-2020. Planujemy kontynuację tych działań w kolejnej perspektywie, gdyż rokrocznie odnotowujemy bardzo duże zainteresowanie ze strony odbiorców. Ponadto, w ramach jednego z projektów realizujemy zadania przeciwdziałające utracie różności biologicznej, a zatem obejmujące ochronę bioróżnorodności. Planujemy kontynuować te działania w nowej perspektywie, tym bardziej, że ich finansowanie kończy się wraz z końcem obecnych projektów. Polegają one m.in. na wieszaniu budek legowych, na monitoringu ornitologicznym, chiroterologicznym, etc. Jednocześnie wzmocniamy potencjał regionalny i lokalny wykorzystując przy tym zasoby przyrodnicze.	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o. wpisuje się w obecny katalog potencjalnych beneficjentów, w kategorię "przedsiębiorstwa". W perspektywie 2021-2027, podobnie jak w 2014-2020, samodzielne projekty edukacyjne realizowane w obszarze ochrony przyrody finansowane z EFRR, co do zasady nie będą możliwe. Działania takie będą możliwe jako element kompleksowego projektu.	częściowo uwzględniona
212	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	„Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organy administracji rządowej; państwowe jednostki organizacyjne; państwowe osoby prawne; organizacje pozarządowe; partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego; jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej; spółki wodne; lokalne partnerstwa wodne”. Prosimy o rozszerzenie grupy potencjalnych beneficjentów o spółki prawa handlowego ze 100% udziałem samorządu województwa.	Planowana działalność Spółki w nowej perspektywie finansowej zakłada wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporność, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. Przede wszystkim Spółka realizuje swoje cele statutowe m.in. poprzez ciągłe podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Tematyka tych działań była dotychczas skierowana na ochronę bioróżnorodności, budowanie postaw proekologicznych, budowanie świadomości dziedzictwa naturalnego regionu, etc. Tematykę tę planuje się rozszerzyć o dostosowania do zmian klimatu, budowanie świadomości o ryzykach klimatycznych i sposobach reagowania na nie. Jak zapisano w projekcie programu: „Zmiany klimatu wywołujące skrajne zjawiska klimatyczne, takie jak silne wiatry, nawałnice, podtopienia czy pożary powodują coraz częstszą konieczność interwencji podejmowanych przez służby ratownicze. Wpływa to na szybsze zużywanie się sprzętu oraz podwyższenie kosztów akcji. Wsparcie przeznaczone będzie więc również na wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof. Wyposażenie służb w nowoczesny sprzęt przyczyni się również do podniesienia jakości podejmowanych działań ratowniczych”. Na uwagę zasługuje fakt, że ROEE składa obecnie wniosek w trybie nadzwyczajnym dotyczący budowy magazynu do przechowywania materiałów i sprzętu na cele likwidowania i ograniczania skutków katastrof naturalnych i klęsk żywiołowych oraz COVID-19 wraz z działaniami edukacyjnymi. W budynku magazynowany będzie specjalistyczny sprzęt ratunkowy, dzięki czemu zwiększy się skuteczność prowadzenia akcji ratowniczych – sprzęt będzie bowiem zawsze dostępny, w możliwie najbliższej odległości – nie będzie potrzeby pozyskiwania go z innych części Kraju w przypadku, w którym go zabraknie w regionie. Nie będzie zatem istniało albo zminimalizowane zostanie do zera ryzyko wystąpienia sytuacji, w której np. w przypadku pożarów czy powodzi – zabraknie sprzętu dla jakiegokolwiek jednostki ratunkowej. Ponadto, w obiekcie będzie możliwość składowania urządzeń niezbędnych do prowadzenia akcji ratunkowych, ale też do usuwania wszelkich awarii oraz komponentów niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom, w tym m.in. komponentów do wyposażania szpitali polowych w przypadku epidemii. Wszystko to będzie się znajdowało w jednym miejscu, praktycznie w centrum województwa. Nie bez znaczenia są tu działania promocyjne i edukacyjne, które pozwolą na zwiększenie świadomości mieszkańców regionu związanej z bezpieczeństwem, odpowiednim reagowaniem w sytuacjach kryzysowych, podejmowaniem działań zmniejszających ryzyko, etc. Bez zapewnienia społeczeństwu odpowiedniego poziomu wiedzy o możliwych zagrożeniach i możliwych działaniach walki z nimi, działania bezpośrednie przyniosłyby dużo mniejsze rezultaty. Aby jednak te działania mogły być kontynuowane w kolejnych latach po zakończeniu realizacji projektu, niezbędnym jest zaplanowanie finansowania utrzymania obiektu a także realizowania kolejnych działań informacyjno-edukacyjnych.	Przedsiębiorstwa zostaną ujęte w FE dKP 2021-2022 jako jeden z możliwych podmiotów mogących brać udział w realizacji zadań adaptacyjnych i retencyjnych.	uwzględniona
213	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta i korzystało z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
214	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
215	Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	119	Prosimy o dodanie do wskaźników produktu wskaźnika: „Liczba wspartych ośrodków edukacji ekologicznej”.	Edukacja ekologiczna to trwałe element wzmocnienia ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, a także element ograniczenia wszelkich rodzajów zanieczyszczenia. Sam program określa w opisie tego celu szczegółowego edukację ekologiczną jako istotny element jego implementacji. W związku z faktem, że cel określa, że wspierane będą także działania rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, wskaźnik stanowiący odniesienie do tego działania również powinien zostać ujęty w Programie.	Na poziomie Programu wybrane i monitorowane będą najważniejsze wskaźniki obszarowe. Realizacja projektów z zakresu ochrony gatunkowej i siedliskowej będzie podstawowym zakresem wsparcia, stąd w Programie ujęte zostanie monitorowanie wskaźników odnoszących się wyłącznie do tego typu działań. Wskaźniki odnoszące się do pozostałych typów działań ujęte zostaną w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
216	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Moim zdaniem, tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście, której celem byłoby zapewnienie ciężko chorującym, profesjonalnej, indywidualnej i przede wszystkim całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Uważam, że budowa Hospicjum stacjonarnego we Włocławku jest niezbędna. Taka inwestycja będzie ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących oraz niewydolnych zdrowotnie do zajmowania się swoimi ciężko chorymi bliskimi. Moi znajomi, rodzina oraz ja sama korzystaliśmy i korzystamy z wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku i w związku z tym popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
217	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bez uwag	Bez uwag	Brak uwagi do Programu	P
218	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bez uwag	Bez uwag	Brak uwagi do Programu	P
219	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek, miasto ponad 100-tysięczne nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Tego rodzaju inwestycja jest bardzo potrzebna i konieczna w naszym mieście. Hospicjum stacjonarne zapewniałoby najciężej chorującym profesjonalną i indywidualną, całodobową opiekę medyczną z zakresu medycyny paliatywnej. Ta instytucja służyłaby również bardzo ciężko chorym z rejonu byłego województwa włocławskiego.	Wnoszę o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne. Potrzeba tego rodzaju inwestycji w moim mieście jest bezwzględnie potrzebna. Ciężko chorzy wymagają ciągłej opieki. Bliscy ciężko chorych najczęściej pracują i nie mogą zapewnić im odpowiedniej opieki. Hospicjum będzie ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
220	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	48	4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online Forma wsparcia: W przypadku wszystkich projektów realizowanych w ramach niniejszego celu szczegółowego, odpowiednią formą finansowania powinna być dotacja, projekty mają bowiem charakter niekomercyjny, a poza tym dotyczą ważnego społecznie obszaru wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami.	Tam gdzie mowa o osobach o specjalnych potrzebach należy wskazać konieczność wspierania uczniów z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz uczniów zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym	Zgodnie z rekomendacjami MFIPR (str. 12) „ dodatkowo kategoria osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie poszerzona o: osoby wykluczone komunikacyjnie” zatem brak jest konieczności wyodrębniania tej grupy osób, jeśli jest to podzbiór grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	częściowo uwzględniona
221	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Nasze Miasto Włocławek i nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego, którego powstanie jest niezbędne i konieczne. Uważam, że ciężko chorzy zasługują na profesjonalną, całodobową opiekę w zakresie medycyny paliatywnej. Tego typu instytucja nie znajduje się na terenie byłego województwa włocławskiego.	Rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne należy zrealizować niezwłocznie. Potrzeba realizacji tego rodzaju inwestycji we Włocławku jest bezdyskusyjna i konieczna. Rodziny ciężko chorych nie zawsze są w stanie zapewnić im właściwą opiekę. Najciężej są to osoby pracujące lub również chore, niewydolne fizycznie ze względu na wiek. Pracujący nie mogą na co dzień zajmować się swoimi ciężko chorymi bliskimi. Znam wiele osób które, korzystają z oferty wsparcia i profesjonalnej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
222	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada hospicjum stacjonarnego, taka instytucja jest niezbędna aby zapewnić godne funkcjonowanie do ostatnich chwil.	Choroby nowotworowe dotykają coraz większą liczbę osób, najbliżsi borykają się z niemożnością zapewnienia profesjonalnej opieki.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
223	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	Wykreślić zdanie: „Wsparciem objęte zostaną również działania ukierunkowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych (np. schroniska, noclegownie, ogrzewalnie).” Schroniska, noclegownie i ogrzewalnie to są instytucje, ich wsparcie jest niezgodne z zasadą deinstytucjonalizacji. Uwzględnić wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym, ale w formach mieszkaniowo-usługowych np. mieszkań wspomaganych. Uzupełnić interwencję o rozwój mieszkań chronionych, wspomaganych, z usługami oraz usług społecznych agencji najmu dla różnych grup odbiorców.	Rozwój mieszkalnictwa jest kluczowy z perspektywy realizacji procesu deinstytucjonalizacji.	W programie FEiKP 2021-2027 w cs 4 (iii) zapisy dotyczące infrastruktury przeznaczonej dla osób w kryzysie bezdomności zostaną przeformułowane z uwzględnieniem warunków wynikających z zasady deinstytucjonalizacji. Katalog placówek (form wsparcia), wymienionych w ramach cs 4(iii), ma charakter otwarty i obejmuje różne formy mieszkaniowe (m.in. mieszkania chronione i wspomagane), na potrzeby różnych grup osób, również osób w kryzysie bezdomności: "W szczególności realizowane będą działania polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury na potrzeby różnych form mieszkaniowych, w tym m.in. mieszkań wspomaganych lub chronionych adresowanych do różnych grup osób, w tym m.in. (...)". W związku z tym nie jest zasadne dalsze precyzowanie typów placówek przewidzianych do wsparcia czy grup osób, które będą z nich korzystał.	częściowo uwzględniona
224	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	185	Uwzględnić osoby zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym Uwzględnić w grupach docelowych rodziny i społeczności zagrożone wykluczeniem społecznym Uzupełnić wsparcie mające na celu aktywizację przez działania z zakresu rekreacji i udział w kulturze Zapewnić, że zakres wsparcia będzie zgodny z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES). Zapewnić wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społeczny oraz wsparcie finansowe na reintegrację, zgodnie z rekomendacjami MFIPR i linią demarkacyjną. Uzupełnić wartość docelowy wskaźnika dot. liczby miejsc pracy. Zapewnić zgodność wartości docelowej wskaźnika z KPRES. Zapewnić spójność alokacji ze wskaźnikiem liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, środkami na reintegrację i usługi wsparcia. Przy określaniu liczby miejsc pracy uwzględnić indeksację stawki jednostkowej zgodnie ze wspólną metodologią.	Zapewnić wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społeczny oraz wsparcie finansowe na reintegrację, zgodnie z rekomendacjami MFIPR i linią demarkacyjną. To rodzaj wsparcia, którego przedsiębiorstwa społeczne potrzebują. Uzupełnić wartość docelowy wskaźnika dot. liczby miejsc pracy. Zapewnić zgodność wartości docelowej wskaźnika z KPRES. Zapewnić spójność alokacji ze wskaźnikiem liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, środkami na reintegrację i usługi wsparcia.	1. W ramach grup docelowych mieszczą się rodziny i społeczności zagrożone wykluczeniem społecznym a osoby zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym mieszczą się w grupie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj. (str. 177) "osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; osoby bierne zawodowo; otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze; osoby fizyczne chcące założyć działalność w sektorze ekonomii społecznej; podmioty, o których mowa w art. 4, ust.2 pkt. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych; podmioty ekonomii społecznej; pracownicy i wolontariusze podmiotów ekonomii społecznej; - obywatele państw trzecich, w tym migranci oraz ich dzieci; otoczenie obywateli państw trzecich, w tym migrantów, w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze; osoby należące do społeczności marginalizowanych, w tym Romowie oraz ich dzieci; otoczenie osób ze społeczności marginalizowanych, w tym Romów, w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze". 2. Wachlarz form aktywizacyjnych zostanie uzupełniony w SzOP; 3. Dodanie wartości wskaźników nastąpi na późniejszym etapie tworzenia Programu oraz po przyjęciu KPRES. Działania reintegracyjne dla osób chcących założyć podmiot ekonomii społecznej, np. spółdzielnię socjalną zostaną dodane w programie zgodnie z rekomendacjami MFIPR.	częściowo uwzględniona
225	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Niedawno znajomy był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Zaobserwowane doświadczenie z opieki hospicyjna oceniam na bardzo wysokim poziomie.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
226	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	176	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.	Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Program w tym zakresie zostanie przeformulowany.	uwzględniona
227	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Instytucje finansowe	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.	Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Program w tym zakresie zostanie przeformulowany.	uwzględniona
228	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.	Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Program w tym zakresie zostanie przeformulowany.	uwzględniona
229	OZRSS	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.	Program w tym zakresie zostanie przeformulowany.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
230	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych OZRSS	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Zrezygnować z działań dotyczących koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Zgodnie z linią demarkacyjną działania w tym zakresie powinny być realizowane na poziomie FERS.	Program w tym zakresie zostanie przeformułowany.	uwzględniona
231	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Instytucje finansowe	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	176	Wyodrębnić cel szczegółowy (l) dotyczący integracji obywateli państw trzecich. W 2020 r. samych wnioskujących o pozwolenie na pracę było w województwie kujawsko-pomorskim ok. 29 tys. osób. Dodatkowo osoby te często pracują i z tego powodu ujęcie ich w celu szczegółowym (h) nie jest zasadne. Częściej osoby te potrzebują wsparcia w integracji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej, wsparcia we współpracy z różnymi instytucjami, ochrony przed wyzyskiem. W praktyce więc zaplanowana interwencja nie będzie adekwatna do potrzeb tej grupy.	W typach wsparcia należy posługiwać się pojęciem obywateli państw trzecich a nie cudzoziemcy. Cudzoziemcy to pojęcie zbyt szerokie do zakresu celu szczegółowego (l). Dopasować formy wsparcia do potrzeb, a więc oprócz zaproponowanego wsparcia kluczowe są działania z zakresu ochrony przed nieuczciwym traktowaniem przez pracodawców.	Biorąc pod uwagę liczebność obywateli państw trzecich, nie jest zasadne wyodrębnianie osobnego celu szczegółowego (l). W zapisach Programu w celu "h" pozostanie wyodrębnione działanie "III. Promowanie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów" - zostanie skorygowany zapis o cudzoziemcach na rzecz zapisu obywateli państw trzecich w opisie możliwych działań. Zakres "ochrony przed nieuczciwym traktowaniem przez pracodawców" jest zadaniem m.in. Państwowej Inspekcji Pracy, a tym samym samo wyszczególnienie tego rodzaju działań jest na tym poziomie zapisu programu zbędne a może stanowić jedną z wielu tematów w indywidualnych projektach.	częściowo uwzględniona
232	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	181	Uzpełnić zapis o zdanie: Szczegóły interwencji w zakresie rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji w ramach (k) i (l) będą określone w Regionalnym Planie Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.	Zapis wynika z konieczności silniejszego zintegrowania polityki społecznej z polityką wykorzystania środków europejskich na etapie wdrażania. Wynika nie tylko z rekomendacji MFIPR ale także ze Strategii Rozwoju Usług Społecznych, która stanowi tzw. warunek podstawowy dla funduszy europejskich.	Zapis w celu szczegółowym (k) "kompleksowe działania przyczyniające się do przejścia od usług społecznych i zdrowotnych świadczonych w formie instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności. Przedsięwzięcia w ramach deinstytucjonalizacji usług społecznych i zdrowotnych adresowane będą w szczególności do osób dorosłych wymagających wsparcia m.in. z powodu starości, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, czy problemów zdrowia psychicznego. Celem działań jest umożliwienie funkcjonowania ww. grup osób w środowisku rodzinnym lub jak najbardziej zbliżonym do rodzinnego z jednoczesnym ograniczeniem działalności i wygaszaniem roli instytucji w organizacji opieki i wsparcia" - jest zapisem wystarczającym i dość obszernym. Tworzenie Regionalnych Strategii Usług Społecznych będzie wymogiem wskazanym na poziomie SzOP (Szczegółowym Opisie Priorytetów) jako element dostępowy do realizacji udzielanego wsparcia w celu (k) i nie wymaga dodatkowego zapisu w programie. Obecnie trwają prace nad stworzeniem Strategii Rozwoju Usług Społecznych na poziomie krajowych, co przełoży się na Regionalną Strategię Rozwoju Usług Społecznych.	częściowo uwzględniona
233	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Wyodrębnić cel szczegółowy (l) zgodnie z linią demarkacyjną i rekomendacjami MFIPR. Dzięki temu nie będzie konkurencji o środki w konkursach w ramach (k) pomiędzy dwie ważne grupy docelowe: dorosłych oraz dzieci i młodzież. Wyodrębniając ten cel należy zadbać o zapis Uzpełnić zapis o zdanie: Szczegóły interwencji w zakresie rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji w ramach (k) i (l) będą określone w Regionalnym Planie Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Zapis wynika z konieczności silniejszego zintegrowania polityki społecznej z polityką wykorzystania środków europejskich na etapie wdrażania. Wynika nie tylko z rekomendacji MFIPR ale także ze Strategii Rozwoju Usług Społecznych, która stanowi tzw. warunek podstawowy dla funduszy europejskich. Dodać szkolenia dla kadry i superwizję analogicznie jak dla części i usługi społeczne i zdrowotne. Dodać usługi interwencji kryzysowej oraz usługi przeciwdziałania przemocy, w tym w rodzinie. Łącznie z działaniami na rzecz rodziny w celu (l). Dodać działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym. Propozycja ujęcia tej grupy w celu (l). Brakuje zarówno grupy docelowej jak i form wsparcia. Osoby w kryzysie bezdomności to osoby najbardziej wykluczone. Konieczne jest rozwinięcie systemu wsparcia mieszkaniowo-usługowego dla tej grupy osób.	Wyodrębnić cel szczegółowy (l) zgodnie z linią demarkacyjną i rekomendacjami MFIPR. Dzięki temu nie będzie konkurencji o środki w konkursach w ramach (k) pomiędzy dwie ważne grupy docelowe: dorosłych oraz dzieci i młodzież. Wyodrębniając ten cel należy zadbać o zapis Uzpełnić zapis o zdanie: Szczegóły interwencji w zakresie rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji w ramach (k) i (l) będą określone w Regionalnym Planie Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Zapis wynika z konieczności silniejszego zintegrowania polityki społecznej z polityką wykorzystania środków europejskich na etapie wdrażania. Wynika nie tylko z rekomendacji MFIPR ale także ze Strategii Rozwoju Usług Społecznych, która stanowi tzw. warunek podstawowy dla funduszy europejskich. Dodać szkolenia dla kadry i superwizję analogicznie jak dla części i usługi społeczne i zdrowotne. Dodać usługi interwencji kryzysowej oraz usługi przeciwdziałania przemocy, w tym w rodzinie. Łącznie z działaniami na rzecz rodziny w celu (l). Dodać działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym. Propozycja ujęcia tej grupy w celu (l). Brakuje zarówno grupy docelowej jak i form wsparcia. Osoby w kryzysie bezdomności to osoby najbardziej wykluczone. Konieczne jest rozwinięcie systemu wsparcia mieszkaniowo-usługowego dla tej grupy osób.	Nie widzimy potrzeby wyodrębnienia celu szczegółowego (l). Działania na rzecz dzieci i młodzieży będą realizowane w celu szczegółowym (k), bez uszczerbku dla tej grupy docelowej, na zasadach podobnych jak w RPO WK-P 2014-2020. Jednocześnie nie widzimy zagrożenia "konkurencji o środki w konkursach w ramach (k) pomiędzy dwie ważne grupy docelowe: dorosłych oraz dzieci i młodzież". Tworzenie Regionalnych Strategii Usług Społecznych będzie wymogiem wskazanym na poziomie SzOP (Szczegółowym Opisie Priorytetów) jako element dostępowy do realizacji udzielanego wsparcia w celu (k) i nie wymaga dodatkowego zapisu w programie. Obecnie trwają prace nad stworzeniem Strategii Rozwoju Usług Społecznych na poziomie krajowych, co przełoży się na Regionalną Strategię Rozwoju Usług Społecznych. Działania z zakresu interwencji kryzysowej mogą być jedną z form realizowanego wsparcia w celu (h) w zakresie przedsięwzięcia poza narzędziami i metodami pracy socjalnej z wykorzystaniem usług aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej czy zawodowej będą mogły również obejmować działania przy wykorzystaniu metod pracy środowiskowej, adresowanej do całych społeczności. Planowana kompleksowość oddziaływań wynika z konieczności dostrzeżenia szerszej perspektywy problemów pojedynczej osoby ze względu na ich zakorzenie w dysfunkcjach rodziny czy środowiska. Przykładem może być tu projekt ośrodka pomocy społecznej uwzględniającego w projekcie wsparcie terapeutyczne dla uczestników projektu w celu (h). W celu (k) II. Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej katalog typów przedsięwzięć jest otwarty. Dodanie typu dotyczącego "szkoleń oraz podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadry na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz zapewnienie dostępu do superwizji" zostanie zrealizowane na poziomie SzOP. Wsparcie zgodnie ze zdaniem KE nie może przewidywać wsparcia dla instytucji, zgodnie z zasadą DI. Działania na rzecz osób pozostających w kryzysie bezdomności mieszczą się w działaniach przewidzianych dla osób zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Jednocześnie w grupie osób potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu mieszczą się również m.in. osoby w kryzysie bezdomności, młodzież wychodząca z uzależnień - tym samym nie wymaga wyszczególnienia w programie grup należącej do szerszej grupy docelowej. Zgodnie z przewidzianymi działaniami osoby w kryzysie bezdomności będą mogły brać udział w działaniach przewidzianych w celu (h), jak i celu (k) bez ograniczenia do jednego wyodrębnionego celu, w którym tylko mogą uczestniczyć.	częściowo uwzględniona
234	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w naszym mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoimi ciężko chorymi bliskimi.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
235	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Dlatego uważam, że taki obiekt w naszym mieście powinien powstać, celem zapewnienia całodobowej opieki paliatywnej osobom które wymagają opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne będzie bardzo dużym wsparciem dla ciężko chorych jak również dla ich najbliższych. Wśród moich znajomych są osoby, które korzystają ze wsparcia jak i pomocy lekarzy oraz pielęgniarek Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska. Dlatego bardzo popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
236	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Wartość środków przeznaczonych na realizację działań w ramach Priorytetu I pozwoli na znikome wsparcie w zakresie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, dlatego, że potencjalna liczba przedsiębiorców, korzystających ze wsparcia w tym zakresie będzie niewielka. Dodatkowo należy rozważyć, w jakim stopniu taka inwestycja przyczyni się do rozwoju regionu, jeżeli będzie dostępna dla niewielkiej grupy odbiorców. Należy mieć ponadto na uwadze, że fizyczne powstanie infrastruktury to pierwotny koszt przedsięwzięcia. Kolejne to wykwalifikowana kadra obsługująca infrastrukturę, koszt dostosowania pomieszczeń do aparatury (np. nośność posadzki, wygłuszenie ścian, itp.), konserwacja, serwisowanie i amortyzacja. Powstaje również pytanie, czy sektor MSP w regionie jest w stanie wejść w przedsięwzięcie i efektywnie wykorzystać inwestycję. Kolejną kwestią to nakłady, jakie dotychczas poniesiono na infrastrukturę B+R w regionie, w minionych perspektywach finansowania. Uczelnie zakupiły wysokiej klasy aparaturę i laboratoria obsługiwane do dziś przez wysoko wykwalifikowanych specjalistów: naukowców i pracowników technicznych, co można wykorzystać na poziomie konkurencyjnych i przystępnych kosztów najmu aparatury i wykonywania badań zleconych przez biznes.	Biorąc pod uwagę światowe trendy w zakresie odchodzenia od generowania w sektorze przedsiębiorstw nowej infrastruktury B+R na rzecz wykorzystania infrastruktury B+R zastanej w zasobach regionalnych, krajowych i międzynarodowych, racjonalne byłoby uwzględnienie w ramach poddziałania 2.1.1.1 INTERWENCJE W RAMACH FUNDUSZY możliwości ewentualnego rozszerzenia oferty wykorzystania infrastruktury badawczej w istniejących jednostkach badawczo-naukowych, z której w szerokim zakresie mogliby korzystać wszyscy zainteresowani przedsiębiorcy. Biorąc pod uwagę posiadany już potencjał uczelni wyższych i jednostek badawczych (w tym Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechnika Bydgoska, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, planowany do utworzenia Instytut I. Czochrańskiego, instytutu badawcze w regionie), w racjonalny sposób wykorzystane zostałyby zasoby reprezentujące światowy poziom i standardy, często współfinansowane ze środków unijnych z elementem komercyjnym, z zapewnieniem wykwalifikowanej kadry obsługującej i serwisującej infrastrukturę badawczą. Proponowana forma wsparcia to BONY NA INFRASTRUKTURĘ, które analogicznie jak BONY NA INNOWACJE mogliby pozyskiwać przedsiębiorcy, mający potrzebę skorzy	IZ FEiKP 2021-2022 zaplanowała wsparcie grantowe na zakup prac B+R oraz samodzielne prowadzenie prac B+R. W ramach kosztów ww. przedsięwzięć, kosztem kwalifikowalnym jest zarówno wynajem/dzierżawa infrastruktury B+R jak i koszty wykwalifikowanej kadry badawczej. Zatem wszystkie wskazane przez zgłaszającego uwagi koszty mogą zostać poniesione w ramach już zaproponowanego wsparcia. Niezadaniem zatem wydaje się wyodrębnienie kolejnych rodzajów bonów czy grantów. Przy czym powyższa uwaga będzie uwzględniona na moment konstruowania kryteriów wyborów projektów.	częściowo uwzględniona
237	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki paliatywnej oddz. we Włocławku im dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	iw	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
238	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarnego a jest ono bardzo potrzebne, wręcz niezbędne w naszym mieście, celem zapewnienia opieki całodobowej osobom chorym paliatywnie.	Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej we Włocławku będzie ogromnym wsparciem dla osób bliskich, pracujących nie będących w stanie zapewnić należytej całodobowej opieki nad osobą nieuleczalnie chorą. Obecnie bardzo dużo osób korzysta z pomocy oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska, który był jego twórcą, wspianiałym, empatycznym człowiekiem i lekarzem. Popieram projekt budowy hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
239	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	86	„Zaprogramowane działania na rzecz realizacji pilotażowego programu akceleracyjnego oraz kontynuacji instrumentu kapitałowego, będą wspomagać rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Pilotażowy program akceleracyjny przewiduje wsparcie w postaci inkubacji, doradztwa oraz networkingu dla start-upów oraz nawiązanie współpracy z dużymi przedsiębiorstwami. Powyższe umożliwi włączenie młodych firm o wysokim potencjale technologicznym w łańcuchy dostaw oraz wdrożenie innowacyjnych produktów. Istotnym dla rozwoju regionu jest budowa regionalnego partnerstwa w tworzeniu i prowadzeniu polityki innowacyjnej przy szerszym zaangażowaniu sektora nauki, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, co zapewni narzędzie wspierające proces dyfuzji innowacji i komercjalizacji technologii. Przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych.”	W związku z uruchomioną współpracą na poziomie kluczowych uczelni regionu, tj. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechniki Bydgoskiej, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w zakresie utworzenia platformy agregującej ofertę jednostek naukowych oraz świadczeniem przez te podmioty działań w obszarze komercjalizacji wyników badań naukowych przez brokerów innowacji (Regionalne Porozumienie Akademickich Centrów Transferu Technologii), kluczowe w ramach realizacji ww. działań byłoby zaangażowanie konsorcjum regionalnych uczelni w stworzenie regionalnej sieci brokerów innowacji i uczelnianych usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych w regionie dla przedsiębiorców. Jest to propozycja wynikająca ze zdiagnozowanego przez przytoczone we wstępie Uczelnie problemu braku kompetencji, regionalnej oferty dla biznesu. Przedsiębiorcy wskazują na duże rozproszenie informacji i różnorodne formy prezentacji usług akademickich, co utrudnia im dotarcie do poszukiwanych informacji. Jedną, wspólną platformą współpracy Uczelni Regionu wraz ze wspólnie opracowanym modelem współpracy, w tym oczekiwane budowanie zespołów interdyscyplinarnych, międzyuczelnianych, umożliwiłaby przedsiębiorcom dostęp do oferty i możliwość kontaktu z brokerami innowacyjności w Uczelniach w jednym miejscu, w sposób usystematyzowany i modelowy.	Zaproponowane przedsięwzięcie możliwe będzie do realizacji w ramach typów projektów określonych ogólnie jako "Projekty strategiczne - sieciowanie w ramach RIS/ akceleracja/ wejścia kapitałowe/ współpraca B+R". Przy czym podstawowym warunkiem będzie wpisywanie się oferty naukowej w RIS.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
240	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	11	Wniosek o rozwinięcie ostatniego zdania i nadanie mu następującego brzmienia: „W celu rozwoju obszarów inteligentnych specjalizacji w tym biotechnologii i biomedycyny, które związane są z integracją czwartej rewolucji przemysłowej, konieczne jest wsparcie działań rozwojowych i integracyjnych tych sektorów, w tym programu start-up i sieciowanie klastrów, a więc tworzenie sieci kontaktów, współpracy (między przedsiębiorstwami, jak również nauki i biznesu—szczególnie ważna jest tu rola uczelni, która powinna być postrzegana nie tylko jako instytucja o funkcji naukowej, ale także jako instytucja wspierająca z biznesem, wskazująca na nowe możliwości i rozwiązania), wymiany doświadczeń, ale także tworzenie platform współpracy i komunikacji IS.”	Pierwotny tekst („W celu rozwoju obszaru inteligentnych specjalizacji konieczne jest wsparcie działań animacyjnych, w tym sieciowanie klastrów, a więc tworzenie sieci kontaktów, współpracy (między przedsiębiorstwami, jak również nauki i biznesu—szczególnie ważna jest tu rola uczelni, która powinna być postrzegana nie tylko jako instytucja o funkcji naukowej, ale także jako instytucja wspierająca z biznesem), wymiany doświadczeń, ale także tworzenie platform współpracy i komunikacji IS”) oznacza, że priorytetem rozwoju będzie rozbudowa sieci informatycznej. Długo większy potencjał dla rozwoju w przyszłości będzie miał sektor ‘life sciences’, związany z czwartą rewolucją przemysłową. W regionie powstaje coraz więcej start-upów w tym sektorze, a nasze województwo powinno konkurować z województwami zachodnimi, jak wielkopolskie.	Pojęcie “sieciowanie” w przytoczonym przez Państwa zdaniu nie oznacza, iż priorytetem będzie rozbudowa sieci informatycznej, która nota bene zgodnie z linią demarkacyjną nie może być wspierana na poziomie regionalnym. Przytoczony zapis wskazuje na potrzebę wymiany doświadczeń czy właśnie tworzenia platform współpracy. Wsparcie w ramach CP1 FEoKP 2021-2022 warunkowane jest wpisaniem się przedsięwzięcia w RIS. Brak jest natomiast podstaw w regionalnych dokumentach programowych (SRW, projekt PRG czy projekt aktualizacji RIS), aby preferować którąkolwiek z inteligentnych specjalizacji. RIS oczywiście mogą ewaluować lub będą pojawiały się nowe w wyniku procesu przedsiębiorczego odkrywania, a sam proces life science jest elementem horyzontalnych RIS.	niewzględniona
241	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	15	Rozdział pt. „Środowisko i Klimat” Brak wzmianki o lasach jako ważnym składniku środowiska naturalnego.	Lasy stanowiące w Polsce 30% powierzchni są ważnym elementem dziedzictwa naturalnego, spełniają ważne funkcje, w tym ekologiczną polegającą na równoważeniu negatywnych skutków cywilizacji, sekwestracji węgla z emisji przemysłowych, retencji wodnej, łagodzeniu zmian klimatycznych, zachowaniu środowiska życia wielu organizmów, poprawie warunków życia człowieka.	W FEoKP 2021-2022 zapisy diagnozy nakierowane są przede wszystkim na główne problemy i związane z tym kierunki działań. W tym kontekście mowa jest ogólnie o siedliskach i różnorodności biologicznej. Dokonamy stosownego uzupełnienia.	uwzględniona
242	Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie “Europa Kujaw i Pomorza	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) RLKS	153	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 173 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym oraz kod interwencji 171 Poprawa współpracy z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim i wydzielić z całego budżetu kwotę na ich realizację.	Realizacja oddolnych projektów przez społeczności lokalne, w szczególności wykorzystanie nowoczesnych metod komunikacji oraz realizacji przedsięwzięć może wymagać szerszego spojrzenia i zapoznania się z dobrymi praktykami realizowanymi w innych krajach Unii Europejskiej.	Zaproponowane kody interwencji nie wpisują się w cele szczegółowe, jakie mogą być realizowane w ramach RLKS ze środków EFS+	niewzględniona
243	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	14	Wniosek o rozwinięcie 2 akapitu: „Bardzo duże znaczenie przypisuje się działaniom mającym na celu radykalne zmniejszenie punktowych emiterów zanieczyszczeń, poprzez np. wyeliminowanie możliwości stosowania w nowo budowanych obiektach systemów ogrzewania na paliwa stałe, podłączanie istniejących już obiektów do sieci ciepłowniczych lub gazowych, czy też wymianę stosowanych w domach pieców na inne, bardziej ekologiczne źródła ogrzewania (np. pompy ciepła) i pozyskiwania energii”. Szczególnie ważne będą działania związane z transformacją obecných gospodarstw rolnych do systemów niskoemisyjnych o obiegu zamkniętym.”	Województwo kujawsko-pomorskie jest obszarem rolniczym. Coraz większe znaczenie będzie mieć niskoemisyjne rolnictwo, dlatego należy zaakcentować ten aspekt poprzez rozwinięcie opisu.	Zgadamy się z przedmiotową uwagą, dokonamy stosownego uzupełnienia.	uwzględniona
244	Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie “Europa Kujaw i Pomorza	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	164	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 173 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym oraz kod interwencji 171 Poprawa współpracy z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim i wydzielić z całego budżetu kwotę na ich realizację.	Opracowanie i wdrożenie regionalnych programów zdrowotnych dla specyficznych jednostek chorobowych zdefiniowanych jako istotny problem zdrowotny regionu oraz opracowanie i wdrożenie regionalnych programów zdrowotnych w zakresie chorób cywilizacyjnych może wymagać szerszego spojrzenia na problem i zapoznania się z dobrymi praktykami realizowanymi w innych krajach Unii Europejskiej.	1. Opracowanie i wdrożenie regionalnych programów zdrowotnych stanowi element zaproponowanych działań możliwych do realizacji w celu szczegółowym (d) EFS+. Warto zwrócić uwagę, że kwestię współpracy ponadnarodowej, która wzmacnia potencjał społeczny i umożliwia przenoszenie na grunt polski sprawdzonych rozwiązań wykorzystywanych w innych krajach, zaplanowano do realizacji z poziomu krajowego (Program: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – skrót: FERS). W związku z tym wskazany przez Państwa zakres współpracy powinien być (według przyjętych założeń MFIPR) realizowany na poziomie krajowym. 2. Działania zaproponowane do realizacji w celu szczegółowym (d) EFS+ wpisują się bezpośrednio w kody interwencji wskazane w projekcie Programu z załącznika I do rozporządzenia ogólnego (1060/2021). Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej do jak największej liczby Działań należy przypisywać jeden kod interwencji, co jest związane z wymogami systemu teleinformatycznego (jeden projekt - jeden kod interwencji). 3. Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa zaakceptowanym przez Radę Ministrów projekty, w których wdrażana jest współpraca ponadnarodowa będą realizowane wyłącznie na poziomie krajowym. Tego rodzaju przesądzenia zostało zawarte również w linii demarkacyjnej EFS+.	niewzględniona
245	Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie “Europa Kujaw i Pomorza	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	170	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 173 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym oraz kod interwencji 171 Poprawa współpracy z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim i wydzielić z całego budżetu kwotę na ich realizację.	Wdrażanie nowatorskich metod nauczania zarówno w ramach wsparcia na rzecz kształcenia ogólnego, jak i zawodowego, a szczególnie ich opracowanie może wymagać szerszego spojrzenia i zapoznania się z dobrymi praktykami realizowanymi w innych krajach Unii Europejskiej.	1. Wdrażanie nowatorskich metod nauczania stanowi element zaproponowanych działań możliwych do realizacji zarówno w ramach kształcenia ogólnego, jak i kształcenia zawodowego w celu szczegółowym (f) EFS+. Wdrażanie ww. metod nie obejmuje jednak ich opracowania, które nie stanowi bezpośredniego wsparcia dla uczniów, przedstawicielei kadry czy szkół lub placówek systemu oświaty dopuszczalnego zgodnie z linią demarkacyjną EFS+ na poziomie regionalnym. 2. Działania zaproponowane do realizacji w celu szczegółowym (f) EFS+ wpisują się bezpośrednio w kody interwencji 148 i 149 z załącznika I do rozporządzenia ogólnego (1060/2021). Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej do jak największej liczby Działań należy przypisywać jeden kod interwencji, co jest związane z wymogami systemu teleinformatycznego (jeden projekt - jeden kod interwencji). 3. Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa zaakceptowanym przez Radę Ministrów projekty, w których wdrażana jest współpraca ponadnarodowa będą realizowane wyłącznie na poziomie krajowym. Tego rodzaju przesądzenia zostało zawarte również w linii demarkacyjnej EFS+.	niewzględniona
246	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Instytucje finansowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	15	Wniosek o rozwinięcie ostatniego zdania w 1 akapicie i zmianę na następujące: „Szczególnie istotne będzie w tym utrzymanie i rozszerzenie obszarów o wysokiej różnorodności biologicznej i szczególnych walorach środowiskowych oraz kształtowanie właściwych postaw mieszkańców. Nie mniej ważną kwestią jest utrzymanie i podnoszenie poziomu wody gruntowej.”	Pierwotne zdanie „Szczególnie istotne będzie w tym utrzymanie obszarów wodno-blotnych i ich odtwarzanie oraz kształtowanie właściwych postaw mieszkańców” należy zmienić i rozszerzyć, ponieważ wodno-blotne obszary są istotne, ale nie są to najistotniejsze aspekty biokonserwacji.	Odniesienie się do wód gruntowych znajduje się w dalszej części tego podrozdziału (akapit 3).	częściowo uwzględniona
247	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	15	2 akapit Należałoby dopisać po słowie rolnictwa słowo leśnictwa Zakłada się, że największe straty wywołane ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi mogą dotyczyć rolnictwa, leśnictwa, przemysłu i sektora energetycznego...	Anomalie pogodowe, nawalne deszcze, susze oraz huragany dotykają również leśnictwo. W roku 2017 wystąpił huragan stulecia, gdzie uszkodzone zostały drzewostany na powierzchni około 80 tys. ha.	Zapis zostanie dodany.	uwzględniona
248	Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie “Europa Kujaw i Pomorza	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	180	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 173 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym oraz kod interwencji 171 Poprawa współpracy z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim i wydzielić z całego budżetu kwotę na ich realizację.	Wszystkie rodzaje działań służące wspieraniu aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększenie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji mogą wymagać szerszego spojrzenia i zapoznania się z dobrymi praktykami realizowanymi w innych krajach Unii Europejskiej.	Wsparcie zgodnie z linią demarkacyjną będzie realizowane na poziomie centralnym w ramach m.in. projektów ponadnarodowych w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)	niewzględniona
249	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	15	Wniosek o rozwinięcie przedostatniego akapitu: „W związku z powyższym głównym wyzwaniem będą działania mające na celu zaadaptowanie regionu i jego gospodarki do postępujących zmian klimatu. Główne elementy tych działań dotyczą przekształceń w sektorze prywatnym i publicznym, w tym gospodarstw rolnych, prowadzących do gospodarki niskoemisyjnej, rozbudowa elektromobilności, jak również rewitalizacja obszarów naturalnych”.	Pierwotny zapis („W związku z powyższym głównym wyzwaniem będą działania mające na celu zaadaptowanie regionu i jego gospodarki do postępujących zmian klimatu”) jest zbyt ogólny, działania w zasadzie nie zostały skonkretyzowane. Proponujemy zatem dodanie istotnych elementów działania, przede wszystkim zero-emisyjność w komunikacji i rolnictwie, rozbudowa elektromobilności, rewitalizacja obszarów naturalnych.	Obecne zapisy wynikają z diagnozy i są sformułowane na tyle szeroko, że zawierają w sobie również wskazane w uwadze obszary. Mimo, iż działania w tych obszarach nie są wymienione w ramach głównych wyzwań w zakresie rozwoju oraz działań podejmowanych w ramach polityki, to będą one objęte wsparciem w ramach FEoKP 2021-2022.	częściowo uwzględniona
250	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	36	1.2. Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych Wniosek o rozwinięcie 1 akapitu: „Należy zatem podjąć kroki w celu zwiększenia wsparcia m. in. dla przedsiębiorstw, instytucji badawczych i rozwojowych wdrażających wysoko specjalistyczne rozwiązania cyfrowe.”	Brak wsparcia kierowanego do instytucji badawczych i rozwojowych	Główną grupą odbiorców w ramach cs 1(iii) jest MŚP - zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa.Niemniej jednak, za przedsiębiorstwo uznać można inwestycje już wdrażające innowacyjne rozwiązania w firmie, będące wynikami działań B+R. Natomiast, instytucje badawcze mogą skorzystać ze wsparcia oferowanego w ramach cs 1(i), gdzie zaplanowane jest wsparcie przedsięwzięcia w zakresie zleceń wykonania prac badawczo-rozwojowych w jednostkach naukowych, co prowadzić będzie do wykreowania wysoko specjalistycznych rozwiązań cyfrowych przez uczelnia na rzecz przedsiębiorstwa.	częściowo uwzględniona
251	Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie “Europa Kujaw i Pomorza	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	186	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 173 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym oraz kod interwencji 171 Poprawa współpracy z partnerami w ramach danego państwa członkowskiego i poza nim i wydzielić z całego budżetu kwotę na ich realizację.	Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz wsparcie dla tworzonych i istniejących centrów usług społecznych może wymagać szerszego spojrzenia i zapoznania się z dobrymi praktykami realizowanymi w innych krajach Unii Europejskiej.	Działania, o których jest mowa będą w większości realizowane w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego. W FERS przewidziano - podnoszenie kompetencji pracowników instytucji regionalnych zajmujących się planowaniem oraz wdrażaniem polityki z zakresu usług społecznych na poziomie regionu oraz stworzenie platformy wymiany doświadczeń na rzecz tych instytucji. Celem interwencji jest podniesienie kompetencji pracowników instytucji regionalnych zajmujących się tworzeniem oraz wdrażaniem polityki społecznej, jak również utworzenie platformy wymiany doświadczeń i koordynacji działań w zakresie usług społecznych realizowanych ze środków EFS+ w ramach programów regionalnych.	niewzględniona
252	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	38	Wniosek o rozwinięcie 1 akapitu: „Nadal jednak wyzwaniem pozostaje zwiększenie zarówno interdyscyplinarności badań, jak i znaczenia inteligentnych specjalizacji w procesie koncentracji wsparcia publicznego na wybranych obszarach, w tym cybernetyki, elektromobilności, ochrony środowiska, biotechnologii i biomedycyny.”	Brak sprecyzowanych celów priorytetowych – propozycja konkretyzacji i uszczegółowienia.	Cele priorytetowe skonkretyzowane są poprzez zaproponowane do wsparcia przedsięwzięcia skupione wokół RIS, zaś ich uszczegółowienie będzie ujęte w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
253	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	Priorytet 3 – Cel szczegółowy Wsparzenie dostosowania się do zmian klimatu ... Nie wymieniono lasów jako zbiorowiska ekosystemów biorących udział w retencji wodnej.	Las są ważnym zbiorowiskiem na drodze obiegu wody w naturze, mają ogromne znaczenie w małej retencji wodnej, zwłaszcza dla lokalnych układów przyrodniczych, także duży udział w zatrzymaniu odpływu wody. Szczególnie na Kujawach i Pałkach obarczonych deficytem opadów. Retencjonowanie wody w warunkach leśnych za pomocą infrastruktury hydrotechnicznej pozwala na utrzymanie siedlisk i terenów podmokłych, od których zależy bioróżnorodność ekosystemów łądowych.	W CP 2iv zapis dot. działań retencyjnych jest sformułowany szeroko i nie wyklucza realizacji działań retencyjnych w lasach. Należy zaznaczyć, że zakres uwagi odnoszący się do realizacji działań retencyjnych głównie pod kątem utrzymania różnorodności biologicznej ujęty został w Celu szczegółowym CP 2iv dot. ochrony przyrody.	częściowo uwzględniona
254	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	51	Starzenie się społeczeństwa w naturalny sposób prowadzi do zwiększenia się odsetka pacjentów leczonych z powodu choroby wieńcowej i jej następstw w postaci niewydolności serca. Ponadto, można spodziewać się, że w wyniku nalożenia się długoterminowych skutków zdrowotnych epidemii COVID-19 o wiele większa populacja pacjentów będzie wymagać leczenia specjalistycznego, w tym implantacji wszczepialnych urządzeń, wykonywania zabiegów elektrofizjologicznych, leczenia psychiatrycznego i psychologicznego, i innych. Tym bardziej ważne staje się wdrażanie do codziennej praktyki, zarówno na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej jak i lecznictwa szpitalnego programów z zakresu edukacji zdrowotnej, a także pierwotnej i wtórnej prewencji schorzeń. Ważnym elementem stają się programy nakierowane na wczesną diagnostykę i sprawną koordynowaną opiekę w poszczególnych dziedzinach medycyny, poczynając od tych w których śmiertelność jest już najwyższa i niestety prezentuje trendy wzrostowe jak kardiologia i onkologia oraz zapewnieniu właściwej opieki psychiatrycznej i psychologicznej. Jednym z kluczowych problemów praktycznie wszystkich systemów opieki zdrowotnej na świecie jest sytuacja stałego niedoboru środków finansowych. Z tego względu istotnym stają się działania pozwalające na uzyskanie długoterminowych efektów. Do działań takich można zaliczyć poza edukacją zdrowotną i prewencją także działania w zakresie personalizacji działań terapeutycznych. Działania takie zmniejszą ryzyko wystąpienia schorzenia, a w przypadku jego pojawienia się i konieczności terapii, pozwalają na korzystne zarządzanie ryzykiem wystąpienia powikłań, a także maksymalizację efektywności. Działania te są szczególnie istotne w sytuacji gdy dąjemy do uzyskania efektów zdrowotnych, a ponadto pragniemy zwiększyć przepustowość istniejących systemów opieki zdrowotnej.	Podstawą realizacji działań zaplanowanych w CP4(v) będzie powiązanie z potrzebami zidentyfikowanymi w Mapie Potrzeb Zdrowotnych, które wskazują m.in. na poprawę dostępności do specjalistycznych poradni na terenie województwa oraz prowadzenie działań mających na celu poprawę zgłaszalności na badania przesiewowe w kierunku zdiagnozowanych chorób. Zdaniem IZ zapisy FEoKP 21-27 są wystarczające. Natomiast szczegółowe wskazania jakie elementy mogą być muszą się z należeć w danym typie projektu znajdują się w SZOP oraz w regulaminach poszczególnych konkursów.	częściowo uwzględniona	
255	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
256	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
257	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Zbyt niska alokacja środków na działania w ramach Priorytetu 1 Innowacyjność i konkurencyjność regionu. Rozszerzenie rodzaju działań o Bony na infrastrukturę dla przedsiębiorców	Wartość środków przeznaczonych na realizację działań w ramach Priorytetu 1 pozwoli na znikome wsparcie w zakresie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, ponieważ potencjalna liczba przedsiębiorców, korzystających ze wsparcia w tym zakresie będzie niewielka. Należy rozważyć w jakim stopniu inwestycja przyczyni się do rozwoju regionu, jeżeli będzie dostępna dla niewielkiej grupy odbiorców. Należy mieć ponadto na uwadze, że fizyczne powstanie infrastruktury to pierwotny koszt przedsięwzięcia. Kolejne to wykwalifikowana kadra obsługująca infrastrukturę, koszt dostosowania pomieszczeń do aparatury. Kolejna kwestia to nakłady jakie dotyczą czas poniesiony na infrastrukturę B+R w regionie w minionych perspektywach finansowania. Uczelnia zakupiła wysokiej klasy aparaturę i laboratoria obsługiwane do dziś przez wysoko wykwalifikowanych specjalistów: naukowców i pracowników technicznych, co można wykorzystać na poziomie konkurencyjnych i przystępnych kosztów najmu aparatury i wykonywania badań zleconych przez biznes. Biorąc pod uwagę światowe trendy w zakresie odchodzenia od generowania w sektorze przedsiębiorstw nowej infrastruktury B+R na rzecz wykorzystania infrastruktury B+R zastanej w zasobach regionalnych, krajowych i międzynarodowych, racjonalne byłoby uwzględnienie w ramach poddziałania 2.1.1.1 INTERWENCJE W RAMACH FUNDUSZY możliwości ewentualnego rozszerzenia oferty wykorzystania infrastruktury badawczej w istniejących jednostkach badawczo-naukowych, z której w szerokim zakresie mogłyby korzystać wszyscy zainteresowani przedsiębiorcy. Biorąc pod uwagę posiadany już potencjał uczelni wyższych i jednostek badawczych (w tym Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechnika Bydgoska, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, planowany do utworzenia Instytut I. Czochrańskiego, instytut badawczy w regionie), w racjonalny sposób wykorzystane zostałyby zasoby reprezentujące światowy poziom i standardy, często współfinansowane ze środków unijnych z elementem komercyjnym, z zapewnieniem wykwalifikowanej kadry obsługującej i serwisującej infrastrukturę badawczą. Proponowana forma wsparcia to BONY NA INFRASTRUKTURĘ, które analogicznie jak BONY NA INNOWACJE mogłyby pozyskiwać przedsiębiorcy, mający potrzebę skorzystać z profesjonalnej infrastruktury B+R obsługiwanej przez wykwalifikowany personel naukowy i techniczny. Z kolei w obszarze zakupu infrastruktury warto zwrócić uwagę na wsparcie start-upów w regionie, które działają na pograniczu nauki i biznesu, aby wyposażać je w infrastrukturę pozwalającą na świadczenie innowacyjnych usług badawczych dla sektora MŚP. Realizowany przy tym program doradczo-mentorujący w zakresie obsługi biznesowej w postaci usług: prawnych, księgowych oraz zarządczych skutecznie wzmocniły młodych, ambitnych i innowacyjnych przedsiębiorców.	Środki zaplanowane na CP1 są zależne po pierwsze od środków, które region dostał na realizację całego FEoKP 2021-2022, po drugie od tzw. ring-fencingów, które zostały nałożone na Program. W związku z powyższym, w chwili obecnej nie ma możliwości zwiększenia puli środków zaplanowanych na CP1. Jednocześnie informujemy, że IZ FEoKP 2021-2022 złożyła skargę do KE na zastosowaną przez stronę rządową metodologię podziału środków między poszczególne regionalne programy operacyjne. IZ FEoKP 2021-2022 zaplanowała wsparcie grantowe na zakup prac B+R oraz samodzielne prowadzenie prac B+R. W ramach kosztów ww. przedsięwzięć kosztem kwalifikowanym jest zarówno wynajem/dzierżawa infrastruktury B+R jak i koszty wykwalifikowanej kadry badawczej. Zatem, wszystkie wskazane przez zgłaszającego uwagi koszty mogą zostać poniesione w ramach już zaproponowanego wsparcia. Niezasadnym zatem wydaje się wyodrębnienie kolejnych rodzajów bonów czy grantów.	niewzględniona
258	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	70	W planowanych rodzajach działań dotyczących prac badawczo-rozwojowych należy uwzględnić organizacje prowadzące badania i upowszechniające wiedzę jako realizujące powyższe działania samodzielnie, np. pod warunkiem komercyjnego potencjału rozwiązania objętego pracami lub w konsorcjum z przedsiębiorstwem/przedsiębiorstwami.	W obecnym zapisie finansowanie prac badawczo-rozwojowych umożliwione jest wyłącznie przedsiębiorcom i ich konsorcjom. W obecnym zapisach planowanych rodzajów działań organizacje prowadzące badania i upowszechniające wiedzę mogą występować jako usługodawcy. W orientacyjnym podziale zasobów uwzględniono jednak środki na działania badawcze i innowacyjne w publicznych organizacjach badawczych, instytucjach szkolnictwa wyższego i ośrodkach kompetencji, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności), zatem ww. podmioty należy również uwzględnić w opisie działań. Proponujemy rozważenie włączenia do realizacji działań podnoszących gotowość wdrożeniową projektów badawczych o potencjale komercyjnym w uczelniach wyższych w regionie do poziomu opracowania prototypu. Pragniemy przy tym zwrócić uwagę, że zdecydowana większość projektów badawczych o potencjale aplikacyjnym w uczelniach wyższych w regionie spotyka się z zainteresowaniem przedsiębiorców, jednak poziom wdrożeniowy tych badań jest niewystarczająco wysoki by zminimalizować ryzyko potencjalnego inwestora i powoduje jego wycofanie. W innowacjach oznacza to pojawienie się luki finansowej w sytuacjach, kiedy projekt nie ma już funduszy publicznych, a sektor prywatny nie jest gotowy, aby zaangażować się finansowo w określoną działalność. Wpadnięcia w pułapkę innowacyjnej „doliny śmierci” można uniknąć np. poprzez uzyskanie dofinansowania od funduszy venture capital. Jednak tego typu instytucje rygorystycznie selekcjonują projekty, w które inwestują. W efekcie wiele obiecujących pomysłów nie ma szans na realizację z powodu braku środków. Projekty grantowe, np. preferujące innowacje w obszarze KIS/RIS pozwoliłyby na uzupełnienie tej luki i zwiększenie atrakcyjności wyników badań w regionie dla lokalnych przedsiębiorców. Kwoty na poziomie od 100 tys. zł netto na grant badawczy pozwalają już niektórym rozwiązaniom na przeprowadzenie badań poza laboratorium i weryfikację wyników laboratoryjnych, co już zwiększa ich atrakcyjność dla przedsiębiorcy. Z kolei w branży medycznej realizacja badań klinicznych- niezwykle kosztownych dla potencjalnego inwestora oraz uzyskanie patentu otwierają drogę do komercjalizacji w branży. Z tego względu dofinansowanie prac badawczych w celu podniesienia ich potencjału wdrożeniowego podniesie ich wartość dla przedsiębiorcy i ułatwi decyzję o wdrożeniu, co jest drogą do podniesienia konkurencyjności i innowacyjności podmiotów gospodarczych w regionie.	Wsparcie prac badawczo-rozwojowych realizowane samodzielnie przez organizacje prowadzące badania i upowszechniające wiedzę jest realizowane przez programy krajowe, w tym przez NCBR. W związku z powyższym zostało ono wykluczone w ramach FEoKP 2021-2022. Z zapisów Umowy Partnerstwa oraz linii demarkacyjnej wynika, że uczelnia (jednostki naukowej) mogą być wspierane w zakresie prowadzonych prac B+R wyłącznie jeśli podejmą prace wspólnie z MŚP.	niewzględniona
259	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	106	Nie wyszczególniono lasów w składzie grupy docelowej beneficjentów. Jest: Grupa docelową stanowią: mieszkańcy województwa, osoby i podmioty prowadzące działalność rolniczą i gospodarczą Zmiana: Grupa docelową stanowią: mieszkańcy województwa, osoby i podmioty prowadzące działalność rolniczą, leśną i gospodarczą	Pośród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą wymieniono tylko rolnictwo. Podczas, gdy leśnictwo spełnia także ważną funkcję gospodarczą i społeczną, zwłaszcza na terenach nieurbanizowanych. Ma istotny wpływ na społeczno-gospodarczy rozwój regionu (rynek pracy, przemysł drzewny, rzemiosło, usługi leśne, turystyka, edukacja).	Należy zauważyć, że treść uzasadnienia odnosi się do działalności gospodarczej, co już zapisy projektu FEoKP 2021-2022 zawierają. W opinii IZ nie ma więc potrzeby aż takiego uszczegóławiania grupy docelowej. Należy ponadto zaznaczyć, że celem CP 2iv jest przede wszystkim podniesienie poziomu wód w celu przede wszystkim poprawy możliwości prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej, jednak oczywistym jest, że podniesienie poziomu wód wpłynie również na szereg innych obszarów, np. poprawę różnorodności biologicznej.	niewzględniona
260	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	76	Do pierwszego zdania w ostatnim akapicie: „Kontynuacja działań z zakresu digitalizacji i udostępniania zasobów kulturowych” należy dodać „i naukowych”	Nowe brzmienie: „Kontynuacja działań z zakresu digitalizacji i udostępniania zasobów kulturowych i naukowych” jest spójne z założeniami działań, które przewidują m.in. wyposażenie zasobów cyfrowych o materiały dydaktyczne.	Nie jest planowana digitalizacja zasobów naukowych. Wsparcie w zakresie e-usług publicznych jest kontynuacją inicjatyw podjętych w perspektywie finansowej 2014-2020. Dzięki wsparciu w tym obszarze dziedzictwo regionu oraz oferta kulturalna województwa staną się powszechnie dostępne dla osób zainteresowanych, co znacząco wpłynie na aktywizację życia kulturalnego regionu. Wsparcie poziomu bezpieczeństwa cybernetycznego danych znajdujących się w zasobach instytucji kultury. Ponadto poza wypełnianiem misji animowania kultury efekt wsparcia stanowi także atrakcje turystyczną regionu.	niewzględniona
261	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnia lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	76	Do pierwszego zdania w ostatnim akapicie: „Kontynuacja działań z zakresu digitalizacji i udostępniania zasobów kulturowych” należy dodać „i naukowych”	Nowe brzmienie: „Kontynuacja działań z zakresu digitalizacji i udostępniania zasobów kulturowych i naukowych” jest spójne z założeniami działań, które przewidują m.in. wyposażenie zasobów cyfrowych o materiały dydaktyczne.	Nie jest planowana digitalizacja zasobów naukowych. Wsparcie w zakresie e-usług publicznych jest kontynuacją inicjatyw podjętych w perspektywie finansowej 2014-2020. Dzięki wsparciu w tym obszarze, dziedzictwo regionu oraz oferta kulturalna województwa staną się powszechnie dostępne dla osób zainteresowanych, co znacząco wpłynie na aktywizację życia kulturalnego regionu.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
262	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Na terenie miasta Włocławka jak i powiatu włocławskiego obserwowany jest znaczny deficyt w zakresie opieki dla osób terminalnie chorych. Baza lśkowska w WSS we Włocławku jest niewystarczająca aby zapewnić profesjonalną oraz godną opiekę dla osób w ostatnich chwilach swojego życia. Również dużym problem stanowi zaplecze medyczne dla osób korzystających z przewlekłej wentylacji mechanicznej - najbliższe ośrodki świadczące taką pomoc znajdują się kilkadziesiąt kilometrów od miasta Włocławka.	Sugeruję powstanie czy rozbudowę infrastruktury zdrowotnej o hospicjum stacjonarne, tak aby mieszkańcy naszego miasta nie byli skazywani na pobyt w jednostkach poza naszym miastem a ich rodziny nie musiały pokonywać dziesiątki kilometrów w celu ich odwiedzin. Ponadto, część osób na widłach wykonywanej pracy czy przy warunkach domowych nie jest w stanie zajmować się swoimi najbliższymi osobami w tych trudnych dla nich chwilach. Polskie Towarzystwo Opieki Palliatywnej z oddziałem we Włocławku świadczy już usługi w zakresie pomocy osobom ale tylko w sposób niestacjonarny i dlatego myślę że warto jest wesprzeć ich projekt hospicjum stacjonarnego. Towarzystwo ma ogromne doświadczenie oraz filary kadrowe mogące profesjonalnie prowadzić przedmiotowe przedsięwzięcie.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
263	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Cyfryzacja	77	Główne grupy docelowe: wniosek o uwzględnienie uczelni wyższej	W związku z koniecznością uzupełnienia zapisów o informację dot. zasobów naukowych w grupie docelowej należy uwzględnić również uczelnie wyższe.	Z racji ograniczonej alokacji przeznaczonej na obszar cyfryzacji, planowane są wyłącznie projekty strategiczne stanowiące kontynuację projektów wspieranych z poprzednich perspektyw finansowych 2014-2020 i 2007-2013, tj. e-zdrowie, e-kultura, e-usługi publiczne i e-edukacja.	niewzględniona
264	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie ma Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście, by zapewnić najszybciej chorującym profesjonalną, całodobową opiekę medyczną z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, we Włocławku. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W tym roku moja rodzina korzystała ze wsparcia i pomocy medycznej lekarzy i pielęgniarek Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego całym sercem popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
265	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	iw	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
266	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iiii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	Należy dopuścić w zakresie transformacji cyfrowej i internacjonalizacji projekty o charakterze grantowym oferujące pakietowe wsparcie dotacyjne, tj. szkolenia, usługi doradcze/bony i granty przeznaczone na zakup wartości niematerialnych i prawnych oraz usługi związane z wprowadzaniem firmy na rynki zagraniczne. Dotacje należy traktować jako wstęp do bardziej kapitałochłonnej inwestycji przedsiębiorstw finansowanych z instrumentów zwrotnych.	Zgodnie z analizami zawartymi w programie przedsiębiorstwa z sektora MŚP znajdują się w wczesnym etapie procesu cyfryzacji swoich przedsiębiorstw, co oznacza, że bez wcześniejszego wsparcia doradczego nie jest im łatwo podejmować racjonalne decyzje inwestycyjne, które miałyby być finansowane w ramach instrumentów finansowych. Jeśli chodzi o eksport w diagnozie do strategii województwa na najbliższe lata wskazano, że istnieją dwa istotne elementy, które warunkują potencjał eksportowy przedsiębiorstwa. Są nimi wielkość i właściwości. Przewagę w eksporcie posiadają duże firmy z kapitałem zagranicznym. Firmy z sektora MŚP posiadają dużo mniejszy potencjał i nadal wymagają wieloaspektowego wsparcia. Ponadto należy spojrzeć na założenia przyjęte w programie FENG, gdzie zakłada się wsparcie mikrofirm, w tym również podnoszenie kompetencji. Sytuacją, w której mały przedsiębiorcy uzyskiwaliby lepsze warunki wsparcia w programach krajowych niż w regionalnych byłaby dla nich niezrozumiały i krzywdzący. Udzielone wsparcie będzie stanowiło również efekt zachęty dla przedsiębiorców do korzystania z instrumentów zwrotnych przeznaczonych na cyfryzację i internacjonalizację.	Jako IZ FEDKP 2021-2022 podzieliły stanowisko wskazane w uzasadnieniu uwagi, stąd też w ramach przyszłej perspektywy finansowej 2021-2027 zaplanowano wsparcie transformacji w kierunku nowoczesnych modeli biznesowych w przedsiębiorstwach, jak i internacjonalizacji przedsiębiorstw. Kwestia, czy ww. wsparcie będzie udzielane w ramach projektu grantowego przez wybranego operatora będzie ustalana na etapie konstruowania SZOOP. Natomiast IZ FEDKP 2021-2022 rozważa wskazany tryb wsparcia. Odnosząc się do możliwości finansowania działań wskazanych przez Państwa w formie dotacyjnej, to ostateczna forma wsparcia będzie uzależniona od wyników „Analizy potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim, w tym w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych”. W przypadku działań doradczych jak i internacjonalizacji (targi, misje gospodarcze) obecnie przewidziane jest wsparcie dotacyjne.	częściowo uwzględniona
267	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	Wprowadzenie działań polegających na stworzeniu przez konsorcja regionalnych Uczelni platformy agregującej oferty jednostek naukowych oraz świadczeniem przez te podmioty działań w obszarze komercjalizacji wyników badań naukowych przez brokerów innowacji.	W związku z uruchomioną współpracą na poziomie kluczowych uczelni regionu tj. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechniki Bydgoskiej, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w zakresie utworzenia platformy agregującej ofertę jednostek naukowych oraz świadczeniem przez te podmioty działań w obszarze komercjalizacji wyników badań naukowych przez brokerów innowacji (Regionalne Porozumienie Akademickich Centrów Transferu Technologii), kluczowe w ramach realizacji ww. działań byłoby zaangażowanie konsorcjum regionalnych uczelni w stworzenie regionalnej sieci brokerów innowacji i uczelnianych usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych w regionie dla przedsiębiorców. Jest to propozycja wynikająca ze zdiagnozowanego przez przytoczone we wstępie Uczelnie problemu braku wspólnej, regionalnej oferty dla biznesu. Przedsiębiorcy wskazują na duże rozproszenie informacji i różnorodne formy prezentacji usług akademickich, co utrudnia im dotarcie do poszukiwanych informacji. Jedną, wspólną platformą współpracy Uczelni Regionu wraz ze wspólnie opracowanym modelem współpracy, w tym oczekiwane budowanie zespołów interdyscyplinarnych, międzyuczelnianych, umożliwiłaby przedsiębiorcom dostęp do oferty i możliwość kontaktu z brokerami innowacyjności w Uczelniach w jednym miejscu, w sposób usystematyzowany i modelowy.	Zaproponowane przedsięwzięcie możliwe będzie do realizacji w ramach typów projektów określonych ogólnie jako "Projekty strategiczne - sieciowanie w ramach RIS/ akceleracja/ wejścia kapitałowe/ współpraca B+R". Przy czym podstawowym warunkiem będzie wpisywanie się oferty naukowej w RIS.	uwzględniona
268	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	106	Główne grupy docelowe: Wpisanie jako potencjalnego beneficjenta Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Podstawowym dokumentem dla PGL LP jest ustawa o lasach z 28 września 1991 r. Określa ona zasady prowadzenia gospodarki leśnej zarówno przez LP, jak i w lasach innych własności. Struktura organizacji precyzuje jej statut, wydany zarządzeniem ministra środowiska z 1994 r. W przypadku uszczegółowienia zapisu, iż beneficjentami mogą być państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną jednostki LP nie będą mogły ubiegać się o dofinansowanie, gdyż zostaną wykluczeni z grupy beneficjentów ponieważ nie posiadają osobowości prawnej.	Stosowny zapis zostanie dodany. W FEDKP 2021-2022 ujęte zostanie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jako potencjalny beneficjent wsparcia.	uwzględniona
269	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najszybciej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
270	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	81	Nie należy ograniczać wspierania infrastruktury biznesowej do obszarów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.	Tego rodzaju założenie ograniczy dostęp do środków Instytucjom Otoczenia Biznesu, podmiotom o zasięgu oddziaływania przekraczającym obszar ZIT, które funkcjonują na danym terenie, a nie są powiązane kapitałowo lub funkcjonalnie z IST stanowiącymi reguły na danym obszarze.	Wsparcie infrastruktury biznesowej w ramach polityki terytorialnej ma swoje uzasadnienie w tym, iż wspierane będą te projekty, które wpisują się będą w daną strategię terytorialną, a co za tym idzie nastąpi wsparcie lokalnych JOB. Wyjaśnić w tym miejscu należy, że polityka terytorialna to nie tylko ZIT, ale również poziom ponadlokalny tj. Obszary Prowadzenia Polityki Terytorialnej (OPPT) – (pozostałe obszary poza ZIT). Interwencja na poszczególnych poziomach polityki terytorialnej realizowana będzie przy wykorzystaniu instrumentów terytorialnych (ZIT, IIT, RLKS), a jej zakres będzie wynikał ze strategii terytorialnych (dla ZIT i IIT) i lokalnych strategii rozwoju (dla RLKS). W związku z powyższym oraz mając na uwadze zapisy zawarte w FEDKP 2021-2022 na stronie 81, zostaną dokonane stosowne zmiany zapisów, dotyczące polityki terytorialnej.	częściowo uwzględniona
271	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	88	Wniosek o usunięcie zduplowanego wskaźnika produktu	Dwukrotnie uwzględniono wskaźnik: - RCO 01 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Zapis zostanie skorygowany. Jest to błąd techniczny.	uwzględniona
272	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najszybciej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
273	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	Proponuje się wprowadzić projekty o charakterze grantowym skierowane do sektora MŚP oferujące pakietowe wsparcie dotacyjne, tj. usługi doradcze/bony przeznaczone na zakup usług doradczych takich jak audyty energetyczne, ekspertyzy ornitologiczne, itp., których posiadanie jest warunkiem dostępu do środków na wspieranie efektywności energetycznej. Dotacje należy traktować jako wstęp do bardziej kapitałochłonnej inwestycji przedsiębiorstw finansowanych z instrumentów zwrotnych.	Udzielone wsparcie będzie stanowiło efekt zachęty dla przedsiębiorców do korzystania z instrumentów zwrotnych na wspieranie efektywności energetycznej i redukcję emisji gazów cieplarnianych.	W projektowanym produkcie dotyczącym efektywności energetycznej skierowanym do przedsiębiorców przewiduje się bezwzględne wsparcie dotyczące opracowania audytów energetycznych i ewentualnie innej wymaganej dokumentacji technicznej.	częściowo uwzględniona
274	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	88	Wniosek o uzupełnienie treści wskaźnika produktu Przedsiębiorstwa objęte wsparciem(w tym: mikro, małe, średnie, duże) o przedsiębiorstwa studenckie i akademickie	W ramach celu szczegółowego planowane jest również wsparcie przedsiębiorczości akademickiej, w tym przedsiębiorstwa studenckie i akademickie. Obecne zapisy FEKP uniemożliwiają wykazania tego typu wsparcia w ramach wskaźników	Nazwy wskaźników na poziomie FEDKP 2021-2022 pochodzą z Listy Wskaźników Kluczowych i nie podlegają modyfikacjom na poziomie regionu. Przy czym należy pamiętać, że sektor MŚP obejmuje również przedsiębiorstwa akademickie i studenckie, natomiast ich wyodrębnienie będzie możliwe ewentualnie na poziomie SZOOP.	częściowo uwzględniona
275	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	93	W grupie potencjalnych beneficjentów należy uwzględnić pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	Działania obejmują kompleksową modernizację energetyczną obiektów użyteczności publicznej, natomiast obecne zapisy dot. grupy beneficjentów nie obejmują wszystkich grup, które są odpowiedzialne za utrzymanie ww. obiektów w regionie.	Uwaga odnosi się do celu szczegółowego 2(ii), w którym zgodnie z linią demarkacyjną uczelnie wyższe podlegają wsparciu z poziomu centralnego: "Administracja rządowa, podległe jej jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe oraz podległe jej organy, uczelnie wyższe, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/jednostki organizacyjne." Uczelnie wyższe zostaną jednak dodane do CP 2(ii) jako typ beneficjenta. W tym celu szczegółowym demarkacja kraj/region opiera się na mocy instalacji.	niewzględniona
276	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 145 Wspieranie kompetencji cyfrowych i wydzielić z całego budżetu kwotę na jego realizację.	Diagnoza wiele uwagi poświęca brakom kompetencji cyfrowych i konieczności ich podnoszenia w całej populacji. Wydzielenie alokacji na ten element celu jest istotne z punktu widzenia osiągnięcia realnej zmiany wskaźników w obszarze transformacji cyfrowej regionu. Jest to zobowiązanie do przeznaczenia konkretnych środków na edukację cyfrową obywateli.	Zaproponowany kod interwencji nie wpisuje się w cele szczegółowe, jakie mogą być realizowane w ramach RLKS ze środków EFS+	niewzględniona
277	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	170	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 145 Wspieranie kompetencji cyfrowych i wydzielić z budżetu przeznaczonego na szkolnictwo podstawowe i średnie kwotę na jego realizację.	Diagnoza wiele uwagi poświęca brakom kompetencji cyfrowych i konieczności ich podnoszenia w całej populacji. Wydzielenie alokacji na ten element celu jest istotne z punktu widzenia osiągnięcia realnej zmiany wskaźników w obszarze transformacji cyfrowej regionu. Jest to zobowiązanie do przeznaczenia konkretnych środków na edukację cyfrową obywateli.	1. Rozwój kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych) jest elementem bezpośredniego wsparcia uczniów, przedstawicieli kadry oraz szkół i placówek systemu oświaty zaplanowanego na poziomie regionalnym w celu szczegółowym f) EFS+. Zakres wsparcia (w tym kompetencji kluczowej) będzie każdorazowo wynikał ze zdiagnozowanych potrzeb danej szkoły lub placówki, a projekt ma być kompleksową odpowiedzią na te potrzeby. Natomiast obecnie nie jest planowane wyłanianie osobnych projektów wyłącznie na podnoszenie kompetencji cyfrowych w ramach programów rozwojowych szkół podstawowych i ponadpodstawowych. 2. Działania zaproponowane do realizacji w celu szczegółowym f) EFS+ wpisują się bezpośrednio w kod interwencji 148 i 149 z załącznika I do rozporządzenia ogólnego (1060/2021). Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej do jak największej liczby Działań należy przypisywać jeden kod interwencji, co jest związane z wymogami systemu teleinformatycznego (jeden projekt - jeden kod interwencji).	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
278	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Instytucje finansowe	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	W pierwszym akapicie warto podkreślić rolę lasów jako ważnego składnika krajowego systemu terenów zielonych.	Tereny leśne należą do funkcjonalnych obszarów przyrodniczych spełniających ważną rolę środowiskotwórczą dla szeregu gatunków związanych ze zbiorowiskami łągowymi. Stanowią znaczącą część zasobów przyrodniczych, w tym obszarów chronionych, wymagających wsparcia działań ochronnych, zahamowania spadku bioróżnorodności, zachowania wszystkich funkcji ekosystemów.	Stosowny zapis zostanie dodany.	uwzględniona
279	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	Powiązane rodzaje działań: wniosek o uwzględnienie zapisów na temat wsparcia działań związanych z badaniami możliwości przystosowania składu gatunkowego lasów do zmian klimatycznych	Przystosowanie do zmian klimatu dotyczy także ekosystemów leśnych. Istnieją duże ryzyko potwierdzone badaniami, że skład gatunkowy lasów w Europie, ze względu na zmiany klimatyczne będzie się zmieniał. Obecnie obserwuje się większą wrażliwość rodzimych gatunków drzew na choroby grzybicze, podatność na infekcje pasożytnicze czy zwiększoną wrażliwość na suszę albo gradację owadów. Na świecie powszechnie prowadzi się badania nad obcymi gatunkami drzew, które w przyszłości mogą odegrać rolę w lasach, do których zostaną wprowadzone. Wsparcie takich działań wpisuje się w przystosowanie do zmian klimatu.	W ramach przedmiotowego celu szczegółowego nie przewiduje się prowadzenia badań jako samodzielnego typu projektu. Takie działanie możliwe będzie wyłącznie jako element szerszego projektu inwestycyjnego w ramach prac przygotowawczych. Należy zaznaczyć, że wspomniane działania odnoszące się do kwestii różnorodności biologicznej mogą być także realizowane w CP 2vii dot. ochrony przyrody.	niewzględniona
280	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(g) Kształcenie osób dorosłych	174	Proponuje się wprowadzić kod interwencji 145 Wspieranie kompetencji cyfrowych i wydzielić z całego budżetu kwotę na jego realizację.	Diagnoza wiele uwagi poświęca brakom kompetencji cyfrowych i konieczności ich podnoszenia w całej populacji. Wydzielenie alokacji na ten element celu jest istotne z punktu widzenia osiągnięcia realnej zmiany wskaźników w obszarze transformacji cyfrowej regionu. Jest to zobowiązanie do przeznaczenia konkretnych środków na edukację cyfrową obywateli.	1. Podnoszenie kompetencji cyfrowych w ramach celu szczegółowego g) EFS+ jest, zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa zatwierdzonym przez Radę Ministrów, realizowane za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych i Podmiotowego Systemu Finansowania. IZ planuje wyłonienie operatora/ów dla wszystkich rodzajów usług rozwojowych, dlatego nie jest zasadne wydzielenie osobnej puli na wsparcie kompetencji cyfrowych. 2. Jednocześnie w celu szczegółowym g) EFS+ przewidziane jest wsparcie kompetencji podstawowych (w tym cyfrowych) realizowane poza BUR i PSF. Kompetencje podstawowe powinny być podnoszone kompleksowo - brakuje uzasadnienia dla wyodrębnienia osobnej puli na kompetencje cyfrowe. 3. Działania zaproponowane do realizacji w celu szczegółowym g) EFS+ wpisują się bezpośrednio w kod interwencji 151 z załącznika I do rozporządzenia ogólnego (1060/2021). Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej do jak największej liczby Działań należy przypisywać jeden kod interwencji, co jest związane z wymogami systemu teleinformatycznego (jeden projekt - jeden kod interwencji). Jednocześnie trudno wyobrazić sobie sytuację, w której w celu szczegółowym g) EFS+ mógłby być realizowany projekt oznaczony kodem interwencji 145 z pominięciem kodu interwencji 151. Kod 145 mógłby mieć jedynie charakter uzupełniający, co z kolei byłoby niezgodne z zaleceniem ministerialnym.	niewzględniona
281	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	W drugim akapicie niedostatecznie wyszczególniono rolę lasów jako zbiorowiska narażonego na zmiany klimatyczne.	Lasy są coraz bardziej narażone na ekstremalne zjawiska klimatyczne, zmiany pogodowe, w tym na suszę, upały, gwałtowne opady lub ich deficyt, huragany, wahania poziomu wód gruntowych. Wsparcia wymagają działania dostosowawcze ekosystemów leśnych do adaptacji, zmieniających się warunków życia. Przykładem jest przebudowa drzewostanów monokulturowych pochodzących z powojennych zalesień gruntów porolnych, bądź zjawiska pinetyzacji bogatych siedlisk. Dostosowanie biocenozy do biotopu pozwoli na zachowanie gatunków zwierząt, grzybów i roślin narażonych na wyginiecie.	W opinii IZ obecny zapis jest sformułowany szeroko i zawiera w sobie również odniesienie do ekosystemów leśnych jako obszarów zagrożonych na ekstremalne zjawiska klimatyczne.	niewzględniona
282	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	106	Główne grupy docelowe: wniosek o uwzględnienie w katalogu uczelni wyższej	Brak możliwości wnioskowania przez uczelnię wyższą o środki w ramach działania	Uczelnie wyższe zostaną ujęte w katalogu głównych grup docelowych. W ramach CP 2(iv) jednakże co do zasady nie będą prowadzone działania w zakresie badań, a jedynie projekty inwestycyjne.	uwzględniona
283	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	118	Główne grupy docelowe: wniosek o uwzględnienie w katalogu uczelni wyższej	Brak możliwości wnioskowania przez uczelnię wyższą o środki w ramach działania	Uczelnie wyższe zostaną ujęte w katalogu głównych grup docelowych. Realizują one projekty z zakresu ochrony przyrody, stąd przewidujemy możliwość realizacji działań z zakresu ochrony przyrody przez uczelnie, których efektem będzie lepsza ochrona bioróżnorodności.	uwzględniona
284	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	A	R	Brak uwagi do Programu	P
285	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	118	Wpisanie z nazwy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe jako potencjalnego beneficjenta wsparcia	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Podstawowym dokumentem dla PGL LP jest ustawa o lasach z 28 września 1991 r. Określa ona zasady prowadzenia gospodarki leśnej zarówno przez LP, jak i w lasach innych własności. Strukturę organizacji precyzuje jej statut, wydany zarządzeniem ministra środowiska z 1994 r. W przypadku uszczegółowienia zapisu, iż beneficjentami mogą być państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną jednostki LP nie będą mogły ubiegać się o dofinansowanie, gdyż zostaną wykluczeni z grupy beneficjentów ponieważ nie posiadają osobowości prawnej	Stosowny zapis zostanie dodany. W FEdkP 2021-2022 ujęte zostanie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jako potencjalny beneficjent wsparcia.	uwzględniona
286	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Instytucje finansowe	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	W trzecim akapicie nie wymieniono lasów jako obszarów udostępnianych dla celów turystycznych i edukacyjnych.	Tereny leśne wzbogacają infrastrukturę kraju dla celów turystycznych, rekreacyjnych, turystycznych i naukowych. Pozwala to na obniżenie antropopresji poprzez ukierunkowanie ruchu na obszary mniej wrażliwe. Wsparcia wymaga urozmaicenie infrastruktury na terenach leśnych wzmacniających społeczne funkcje. Podobnie wsparcia wymaga inwentaryzacja zasobów przyrodniczych podnoszących walory i atrakcyjność regionu poprzez poprawę efektywności systemu ich ochrony i zarządzania.	Poziom programu regionalnego nie zawiera szczegółowych zapisów, lecz wskazuje na ukierunkowanie wsparcia. W tym momencie planuje się preferować obszary cenne przyrodniczo, co następnie w szczegółowych dokumentach zostanie doprecyzowane w odniesieniu do poszczególnych naborów. Należy jednak zaznaczyć, że priorytetowo będą traktowane obszary chronione, na których znaczne powierzchnie stanowią lasy. Tak więc lasy są jak najbardziej widoczne jako ważny element obszarów cennych przyrodniczo.	częściowo uwzględniona
287	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	W czwartym akapicie warto podkreślić edukację przyrodniczo-leśną jako ważnego elementu w systemie dydaktyki.	Uzupełnienie edukacji pozaszkolnej (nieformalnej) poprzez różne formy i kontakt z przyrodą podnoszą świadomość społeczną w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Ma to szczególne znaczenie dla tożsamości kulturowej lokalnej społeczności. Wsparcia wymagają działania LP skierowane na edukację o rodzimiej przyrodzie. Również nacisk na konieczność zachowania naturalnego środowiska warunkującego jakość życia mieszkańców.	Obecne zapisy wskazują już na edukację przyrodniczo-leśną, jako ważny element działań. Mieści się ona w zapisie: "Niezbytnym uzupełnieniem powyższych działań będą działania informacyjno-edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie właściwych zachowań społecznych w odniesieniu do dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych regionu.". W opinii IZ zapis ten wydaje się wystarczający.	częściowo uwzględniona
288	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	118	Na terenach leśnych znajduje się większość obszarów prawnie chronionych.	LP ponoszą koszty utrzymania, zarządzania, ochrony i udostępnienia chronionych obszarów położonych w większości na terenach leśnych. Udział w ochronie najcenniejszych zasobów przyrodniczych, w tym stanowiących część międzynarodowej sieci cennych obszarów, wymaga wsparcia ze strony różnych funduszy. Dotyczy to zwłaszcza opracowania planów ochrony dla poszczególnych obiektów zintegrowanych z planami zarządzania lasu.	IZ jest świadoma znaczącej roli Lasów Państwowych w ochronie dziedzictwa przyrodniczego regionu i Polski. Zgodnie więc z wcześniejszymi uwagami PGL Lasy Państwowe zostaną dodane do FEdkP 2021-2022 w CP 2vii jako jeden z typów beneficjentów.	uwzględniona
289	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Dopisanie w 1 akapicie po słowach energii wytwarzanej w źródłach OZE oraz systemów zarządzania systemami automatycznego sterowania budynków.	System BMS pozwala efektywnie i w sposób oszczędny zarządzać całym obiektem. BMS umożliwia monitoring zużycia mediów połączony z analizą danych pomiarowych. Monitorowanie wartości parametrów zużycia mediów w czasie, powiązanie ich z rytmem dobowym obiektu, pozwala na wprowadzenie zmian systemowych generujących oszczędności energii i innych mediów. BMS przynosi konkretne, sięgające 40 % oszczędności w kosztach zużycia mediów.	Proponowane rozwiązanie nie odnosi się do celu szczegółowego 2(ii), lecz do celu szczegółowego 2(i), gdzie systemy monitorowania i zarządzania energią są przewidziane do wsparcia.	niewzględniona
290	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Instytucje finansowe	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Wpisanie z nazwy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe jako potencjalnego beneficjenta wsparcia	Jednostki Lasów Państwowych zainteresowane są produkcją energii fotowoltaicznej na własne potrzeby oraz budową wodorowych magazynów energii z możliwością ładowania pojazdów elektrycznych. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Podstawowym dokumentem dla PGL LP jest ustawa o lasach z 28 września 1991 r. Określa ona zasady prowadzenia gospodarki leśnej zarówno przez LP, jak i w lasach innych własności. Strukturę organizacji precyzuje jej statut, wydany zarządzeniem ministra środowiska z 1994 r. W przypadku uszczegółowienia zapisu, iż beneficjentami mogą być państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną jednostki LP nie będą mogły ubiegać się o dofinansowanie, gdyż zostaną wykluczeni z grupy beneficjentów ponieważ nie posiadają osobowości prawnej.	Uwaga uwzględniona. W katalogu beneficjentów zostanie wpisane Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.	uwzględniona
291	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	Powiązane rodzaje działań: Należałoby dopisać: Działania powinny obejmować utrzymanie i zachowanie mokradel, torfowisk i bagien stanowiących naturalne rezeruary wody i obszary akumulujące węglen w długoletniej perspektywie czasowej. Tym samym takie ekosystemy przyczyniają się lokalnie do „ochładzania” klimatu w skali regionu.	Torfowiska o ile nie są objęte formą ochrony przyrody nie stanowią z mocy prawa same z siebie obszarów chronionych. Powinny zostać natomiast „docenione” jako... Efektywna ochrona zasobów wodnych w mokradłach będzie sprzyjać także adaptacji do zmian klimatu m.in. poprzez łagodzenie wynikające z zagrożeń niedoborami wody. Postępujące osuszenie torfowisk obecnie wynika z antropogenicznego globalnego ocieplenia, które prowadzi do utraty zasobów wodnych w lokalnym krajobrazie. Ponowne uwodnienie lub utrzymanie torfowisk we właściwym bilansie wodnym – nie tylko objętych ochroną ale wszystkich w regionie będzie w długoletniej perspektywie czasowej prowadzić do ochładzania klimatu, gdyż są to naturalne regulatory emisji metanu i dwutlenku węgla na ziemi.	Obecne zapisy ujmują w sobie również tego typu działania, lecz w opinii IZ można wypunktować znaczenie tego typu działań. Takie zapisy w tym kontekście zostaną dodane.	uwzględniona
292	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. Sama kiedyś w latach 90. korzystałam z pomocy dr Zbigniewa Kaczmarka, która wówczas była dla mnie ogromnym wsparciem. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Zasadna jest rozbudowa infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. Sama kiedyś w latach 90. korzystałam z pomocy dr Zbigniewa Kaczmarka, która wówczas była dla mnie ogromnym wsparciem. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
293	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Budowa hospicjum dla ludzi na końcu swego życia, w sytuacjach beznadziejnych gdzie otrzymują fachową pomoc, aby mogli z godnością opuścić ten świat.	Włocławek nie posiada takiej profesjonalnej instytucji, gdzie w sytuacjach beznadziejnych byłaby udzielana pomoc ludziom chorym. Pamiętajmy, że w tych czasach ten problem może dotknąć każdego z nas i każdą rodzinę, dlatego też powinniśmy zrobić wszystko, aby taki obiekt powstał z funduszy europejskich.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
294	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Suma przypadków w przywołanych grupach daje w obu przypadkach wartość 109 757. Biuro ZIT BTOF	Błąd literowy	Dokonano korekty.	uwzględniona
295	Bydgoski Klaster Przemysłowy	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	9	Niezrozumiałym jest zapis, iż jedną wizytówką regionu kujawsko-pomorskiego jest rolnictwo, stanowiące bazę dla rozwoju przemysłu spożywczego. W regionie występuje więcej "wizytówek" - np. branża narzędziowo-przetwórcza, która jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych w kraju i Europie.	Branża narzędziowo-przetwórcza (produkcja innowacyjnych narzędzi to przetwórstwa tworzyw polimerowych oraz przetwórstwo tworzyw polimerowych) jest jednym z najważniejszych sektorów regionu i jego wizytówką. Jest to również jeden z wyróżników naszego województwa. W regionie działa blisko 1000 branżowych firm zatrudniających ok 14 000 osób. Jest to branża niezwykle innowacyjna, która przy większym wsparciu może stać się jedną z wizytówek województwa w skali europejskiej. Uważamy, że aspiracją Władz Regionu powinno być wspieranie tej branży tak aby jeszcze bardziej przyspieszyć jej rozwój. Może ona stanowić o unikalności naszego województwa (nie bez przyczyny region nazywany jest Doliną Narzędziową). Naszym zdaniem wsparcie branży przemysłowej przyczyni się również do wzrostu innowacyjności regionu, zmian w strukturze wykształcenia, wynagrodzeń i migracji ludności.	Branża narzędziowo-przetwórcza zostanie uwzględniona na str. 11 FE&KP 2021-2022 gdzie wskazano, że cyt. "Obok dobrze rozwiniętego sektora rolniczego (województwo należy do krajowych liderów w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej), sektora uzdrowskiego (wysoki udział województwa w krajowej obsłudze ruchu uzdrowskiego). Województwo Kujawsko-Pomorskie posiada także stosunkowo dobrze rozwinięte niektóre branże przemysłu (elektromaszynowy, elektroniczny, chemiczny, materiałów budowlanych, spożywczy), które to stały się podstawą do wyłonienia inteligentnych specjalizacji."	częściowo uwzględniona
296	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	26	Warto wspomnieć o drodze S5 (łącznie A1 z A2), którą oddano w 57% na terenie woj.].	uwaga merytoryczna, iż warto by rozszerzyć zapis	Rozszerzono zapis.	uwzględniona
297	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	26	"Niestety należy zwrócić uwagę na fakt, iż wartości te w ciągu ostatnich nie wykazały poprawy	W zdaniu "Niestety należy zwrócić uwagę na fakt, iż wartości te w ciągu ostatnich nie wykazały poprawy stanu bezpieczeństwa na drogach" - brakuje słowa lat	Dokonano korekty.	uwzględniona
298	Bydgoski Klaster Przemysłowy	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	11	Sformułowanie "Pomimo intensywnego wspierania rozwoju obszaru B+R ze środków perspektywy finansowej 2014-2020 niska aktywność przedsiębiorców na tym polu....." sugeruje, iż jedną przyczyną niskiego poziomu innowacyjności regionu jest słabość przedsiębiorców. Jest to bardzo duże uproszczenie.	Należałoby głębiej zbadać przyczyny takiego stanu rzeczy. W kwestii korzystania z dofinansowania oferowanych przez UE należałoby też do przyczyn dodać brak dostosowania konkursów do realów biznesu, długotrwałe procedury, biurokrację itp. Niestety brak tego typu zapisów w dokumencie.	We wzorze programu operacyjnego, który IZ FE&KP 2021-2022 wypełnia treścią jest ograniczona liczba znaków. W związku z tym diagnoza, która jest ujęta w FE&KP 2021-2022 jest jedynie skrótem, czy też wyciągiem z kompletnej diagnozy społeczno-gospodarczej Województwa Kujawsko-Pomorskiego sporządzonej na potrzeby aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa czy też licznych ewaluacji wsparcia udzielanego w perspektywie 2014-2020. Wskazane przez Państwa uwarunkowania są znane IZ FE&KP 2021-2022 i wynikają m.in. z "Oceny potencjału rozwojowego województwa kujawsko-pomorskiego w sferze B+R+I na podstawie działań podjętych w ramach RPO WK-P 2014-2020" dostępnej na stronie: https://mojregion.eu/rpo/baza-badan-2014-2020/ .	niewzględniona
299	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	40	Rekomenduje się wsparcie przedsięwzięć związanych z oświetleniem w formie dotacji a nie instrumentów finansowych.	W związku z dużymi opóźnieniami inwestycyjnymi oraz dużymi potrzebami jest w powyższym obszarze wnioskuję o rozważenie rekomendacji	Wprowadzenie zastosowania instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podktywane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
300	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	91	Należy dostosować opis do zapisów UP.	W projekcie umowy Partnerstwa str. 21 są zapisy, że w przypadku projektów kompleksowych z zakresu efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych wspierane mogą być również uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych jeżeli realizują szersze cele Europejskiego Zielonego Ładu zielone ściany, dachy) do których brak odniesienia w tym celu.	Zapisy zostaną doprecyzowane.	uwzględniona
301	Bydgoski Klaster Przemysłowy	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	90	wsparcie dla klastrów - 850 000 EUR	Jeśli wsparcie na zakładanie i wspieranie rozwoju klastrów ma być realne to budżet należałoby zwiększyć - wsparcie na zakładanym poziomie na 7 lat wydaje się kwotą zbyt małą.	W perspektywie finansowej 2014-2020 wsparcie na profesjonalizację IOB nie cieszyło się zainteresowaniem. Głównie ze względu na konieczność wniesienia przynajmniej 15% wkładu własnego. W związku z powyższym, w nowym programie operacyjnym zaplanowano mniejszą kwotę środków finansowych. Jest to kwota indykatoryjna. Należy pamiętać, że wsparcie nie będzie mogło dofinansować kosztów bieżących klastrów, a inne obszary działalności członków klastra, np. internacjonalizacja mogą być również wspierane z cs 1(iii). Ponadto, w ramach cs 1(iv) przewidziano środki na sieciowanie klastrów i profesjonalizację w zakresie prowadzenia proinnowacyjnych usług doradczych i kadry klastrów.	niewzględniona
302	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	91	Należy dostosować opis do UP.	W projekcie umowy Partnerstwa str. 20 [1.2 Cel "Bardziej przyjazna dla Środowiska niskoemisyjna Europa" są zapisy, że w obszarze efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych należy mieć na względzie konieczność wyboru do dofinansowania przedsięwzięć o najwyższej efektywności kosztowej (do której nie ma tu odniesienia) i oszczędności energii na poziomie nie niższym niż 25% z wyjątkiem zabytków (do których tu też nie ma odniesienia).	W ostatecznej wersji FE&KP 2021-2022 zapisy zostaną dostosowane do ustaleń pomiędzy stroną rządową i KE dotyczących warunków realizacji projektów w przedmiotowym obszarze.	częściowo uwzględniona
303	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Tego typu inwestycja jest niezbędna dla zapewnienia opieki dla ciężko chorych/opieka paliatywna/	W naszym mieście jest dużo osób ciężko chorych potrzebujących profesjonalnej opieki medycznej. Popieram projekt.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
304	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	91	Należy rozszerzyć zapis: " Działaniem zmierzającym do ograniczenia zużycia energii będzie również wsparcie modernizacji systemów oświetlenia ulicznego na energooszczędne. " - o działania związane z możliwością budowy systemu oświetlenia ulicznego w miejscu istniejących punktów.	Głównym celem działania w zakresie systemów oświetlenia ulicznego powinno być ograniczenie emisji CO2. W związku z powyższym należy dopuścić do wsparcia budowę nowych lamp w miejsce już istniejących a nie tylko wymianę opraw.	Obecny zapis nie wyklucza wskazanego w uwadze zakresu projektu. Doprecyzowanie zapisów na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetów.	częściowo uwzględniona
305	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	9	Należy doprecyzować wskaźniki produktu i rezultatu dla oświetlenia ulicznego.	Brak wskaźnika	Wskaźniki dotyczące oświetlenia zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów. W FE&KP 2021-2022 wskazano tylko wskaźniki określające główne typy projektów w obszarze i tym samym podlegające monitorowaniu.	częściowo uwzględniona
306	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	94	Wnioskujemy o modyfikację zdania: Dotacje częściowo przewidziane są również w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz projektów dotyczących budynków komunalnych.	Wnioskujemy o pozostawienie jak w obecnej perspektywie UE możliwości wsparcia modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej w formie dotacyjnej.	Wprowadzenie zastosowania instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podktywane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FE&KP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
307	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
308	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	101	Należy rozbudować zdanie o budowę bus pasów: "Wspierane będą również systemy zarządzania ruchem (ITS) oraz działania mające za zadanie zmniejszenie zatłoczenia miast i ograniczenie ruchu samochodowego w centrach miast (np. ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast, priorytety w ruchu miejskim dla środków komunikacji publicznej".	Proponujemy rozszerzenie typu projektów o budowę bus pasów	Zapisy w tym zakresie zostaną uzupełnione, zgodnie z warunkami i możliwościami wspierania bus pasów w perspektywie 2021-2027.	uwzględniona
309	Biuro ZIT BTOF	Instytucje finansowe	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	102	W celu szczegółowym 2(VIII) należy rozważyć by wsparcie powinno być w formie dotacyjnej a nie z wykorzystaniem instrumentów finansowych.	Mając na uwadze potencjalnych beneficjentów tego działania, uważam że jedyną formą wsparcia powinna być bezzwrotna dotacja.	W CP 2viii nie planuje się w tym momencie wprowadzania innego wsparcia niż dotacja bezzwrotna.	uwzględniona
310	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	25	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Table with columns: Lp., Nazwa podmiotu zgłaszającego, Typ podmiotu zgłaszającego, Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego, Rodzaj dokumentu, Część dokumentu, Numer strony, Treść uwagi, Uzasadnienie uwagi, Odniesienie IZ, Kategoria uwagi. Rows 311-327 contain various public consultations regarding regional development and infrastructure projects in the Toruń voivodeship.

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
322	Partnerstwo "Wspieramy rozwój naszych małych ojczyzn"	Inne		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	100	na zdecydowaną korzyść 1/ inwestycji w turystykę (75% alokacji), następnie 2/ inwestycji w odnowę wsi (20% alokacji), dopiero na końcu 3/ inwestycji w kulturę (5% alokacji). Ponadto zwracamy się z prośbą o wpisanie do Programu Regionalnego, jako jednego z partnerów traktowanego na równi z ZIT oraz ORSG, zawiązanego przez nas Partnerstwa „Wspieramy rozwój naszych małych ojczyzn”, które ma zasięg ponadpowiatowy i ma na celu zmniejszenie marginalizacji mieszkańców prowincji. Jednocześnie prosimy, aby podział procentowy na dofinansowanie projektów twardej i miękkiej dla małych samorządów był taki sam jak dla ZIT i dużych miast.	odolnie inicjatywności samorządów i partnerstw lokalnych i procesu decentralizacji polityki regionalnej. Część programu regionalnego w zakresie operacyjnym powinna być realizowana oddolnie przez samorządy samodzielnie diagnozujące swoje potrzeby i identyfikujące endogenne potencjały. Zaplanowane w celu szczegółowym (ii) inwestycje w turystykę przy odpowiednim zaplanowaniu, włączeniu partnerów gospodarczych i społecznych mają dzisiaj dużo większe znaczenie z punktu widzenia obszarów poza miejskich. Dzięki takiej interwencji możliwy jest tak potrzebny na tych obszarach rozwój gospodarczy (przedsiębiorstwa indywidualne, branża turystyczna, rekreacyjna, sportowa, hotelarska, restauracyjna, logistyczna, dystrybucyjna, spożywcza, itd.). Inwestycja w kulturę jest ważna, natomiast na obszarach wiejskich nadal kluczowe są potrzeby podstawowe, związane przede wszystkim z rozwojem gospodarczym czy dostępnością transportową (czego przykładem mogą być ścieżki rowerowe pełniące dwojaką funkcję: turystyczną i transportową).	W programie regionalnym FEoKP 2021-2022-2021-2027 zostały przedstawione ogólne ramy polityki terytorialnej. PT będzie realizowana na 5 poziomach przy wykorzystaniu różnych instrumentów takich jak ZIT, IIT, RLKS. Maksymalny zasięg poszczególnych poziomów prowadzenia PT został określony w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Jednakże ostateczne decyzje w kwestii zasięgu terytorialnego poszczególnych partnerstw w ramach PT, czy też decyzja o realizacji założeń PT, będzie leżała w gestii poszczególnych JST. Wszystkie gminy, które podejmą decyzję o realizacji założeń PT będą traktowane na takich samych zasadach. Struktura podziału środków w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 wynosi 74,93% EFRR i 25,07% EFS. Planowane jest zachowanie proporcji podziału środków na II, III, IV poziomie prowadzenia PT. Należy mieć na uwadze, iż udział środków EFRR do EFS w programie może ulec zmianie. Decyzja w tym aspekcie będzie wynikiem ustaleń państwa członkowskiego z Komisją Europejską. Istnieje duże prawdopodobieństwo, iż nastąpi zwiększenie udziału środków EFS.	częściowo uwzględniona
323	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dla Miasta Torunia"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćniono w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD i Grantobiorca już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartosciowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćniono środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględniona
324	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Sól	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćniono w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD i Grantobiorca już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartosciowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćniono środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględniona
325	Biuro ZIT BTOf	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) infrastruktura zdrowotna	139	Tabla 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne błąd w kwocie: 13 432 000 , powinno być 134 320 000	błąd literowy	Tabla 6 pokazuje środki jakie będą w poszczególnych obszarach wdrażane przy wykorzystaniu mechanizmów terytorialnych. W obszarze zdrowia nie planuje się całej alokacji wdrażać w ramach polityki terytorialnej.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
326	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czaroziem na Soli	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	Pomimo trudnych początków doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miejskie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystawiona wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie odolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjął decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzjędniona	
327	Wójt Gminy Brodnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	100	W celu szczegółowym 2 (VIII) od str. 100: Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej – proponujemy rozszerzenie zakresu działania o tereny wiejskie, a nie skupianie się wyłącznie na obszarach stricte miejskich. W celu szczegółowym 5(ii) od str. 151: wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż obszary miejskie, proponujemy wykreślenie zapisów zmuszających samorządy wiejskie do realizacji działań wynikających z gminnych programów rewitalizacji, ponieważ nie każde planowane działanie mające na celu wsparcie włączenia społecznego, dotyczy terenów zdegradowanych. Cel szczegółowy (ii) od str. 131: Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, naturalnego dziedzictwa kulturowego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż obszary miejskie. Zakres interwencji - zmiana punktu ważności tego obszaru z planowanego wymiaru kulturalnego (tak jest obecnie) na rzecz obszaru turystyki. Tym samym również zmiana udziału przyjętej alokacji na zdecydowaną korzyść 1/ inwestycji w turystykę (75% alokacji), następnie 2/ inwestycji w odnowę wsi (20% alokacji), dopiero na końcu 3/ inwestycji w kulturę (5% alokacji). Ponadto zwracamy się z prośbą o wpisanie do Programu Regionalnego, jako jednego z partnerów traktowanego na równi z ZIT oraz ORSG, związanego przez nas Partnerstwa „Wspieramy rozwój naszych małych ojczyzn”, które ma zasięg ponadpowiatowy i ma na celu zmniejszenie marginalizacji mieszkańców prowincji. Jednocześnie prosimy, aby podział procentowy na dofinansowanie projektów twardej i miękkiej dla małych samorządów był taki sam jak dla ZIT i dużych miast.	Zakożenia celu szczegółowego 2(VIII) Programu przewidują m.in.: rozbudowę ścieżek rowerowych, jako alternatywę dojazdu z terenów podmiejskich, do miejsc pracy znajdujących się w miastach, rozwój transportu rowerowego tylko w miejskich obszarach funkcjonalnych, rozwój transportu zbiorowego i znowowego w miastach. W ten sposób dyskryminują i dyskredytują obszary wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, w których również występują problemy związane z transportem zbiorowym wynikające z braku połączeń komunikacyjnych oraz emisji zanieczyszczeń spowodowanych natężeniem ruchu drogowego i siecią dróg przebiegającą przez tereny wiejskie. Spora część naszych mieszkańców, z racji poprawy swojej sytuacji finansowej, podejmuje zatrudnienie w miastach do których dojeżdża, stąd wnosimy o zmianę założeń Programu, gdyż ich przyjęcie będzie równoznaczne z dalszą marginalizacją mieszkańców wsi oraz pogłębianiu się dysonansu między obszarami rolniczymi a uprzemysłowionymi. Naszym wspólnym celem jest poprawa mobilności i bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez rozbudowę ścieżek rowerowych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich oraz poprawa jakości powietrza. Zaplanowana alokacja w celu szczegółowym (ii) jest niewystarczająca do podjęcia inwestycji nawet częściowo zidentyfikowanych jako niezbędne do podjęcia w celu uniknięcia dalszego procesu degradacji gospodarczej i społecznej obszarów zmarginalizowanych. Postulujemy o zwiększenie alokacji do poziomu 50 mln EUR, kosztem alokacji przewidzianej na cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, naturalnego dziedzictwa kulturowego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż obszary miejskie. Zaplanowana alokacja jest ponad dwukrotnie wyższa, a dotyczy tych samych potrzeb, natomiast silniejszych ośrodków. Po zmianie alokacji będzie wyrównana. Nasz postulat wynika ze zdiagnozowanych potrzeb inwestycyjnych na obszarach zmarginalizowanych, ale także konieczności wzmocnienia oddolnej inicjatywności samorządów i partnerstwa lokalnych i procesu decentralizacji polityki regionalnej. Część programu regionalnego w zakresie operacyjnym powinna być realizowana oddolnie przez samorządy samodzielnie diagnozujące swoje potrzeby i identyfikujące endogenne potencjały. Zaplanowane w celu szczegółowym (ii) inwestycje w turystykę przy odpowiednim zaplanowaniu, włączeniu partnerów gospodarczych i społecznych mają dzisiaj dużo większe znaczenie z punktu widzenia obszarów poza miejskich. Dzięki takiej interwencji możliwy jest tak potrzebny na tych obszarach rozwój gospodarczy (przedsiębiorstwa indywidualne, branża turystyczna, rekreacyjna, sportowa, hotelarska, restauracyjna, logistyczna, dystrybucyjna, spożywcza, itd.). Inwestycja w kulturę jest ważna, natomiast na obszarach wiejskich nadal kluczowe są potrzeby podstawowe, związane przede wszystkim z rozwojem gospodarczym czy dostępnością transportową (czego przykładem mogą być ścieżki rowerowe pełniące dwójną funkcję: turystyczną i transportową).	CP 2(viii) dotyczy mobilności miejskiej i podmiejskiej, w tym w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych miast. Przedmiotowa uwaga dotyczy zaś zakazu, który może być wspierany w Celu szczegółowym CP 3(ii), gdzie będzie wspierany transport pozamiejski (regionalny). Tam właśnie przewidziano w programie wsparcie transportu w odniesieniu do gmin miejsko-wiejskich. W CP 3(ii) przewiduje się wsparcie działań związanych z pozamiejskim transportem publicznym, m.in. zakup taboru autobusowego. W celu zapewnienia dostępności transportu publicznego, w szczególności na obszarach peryferyjnych, jak również wyrównania różnic w dostępie do transportu publicznego w całym regionie, zamierza się wspierać działania i rozwiązania (np. poprzez wprowadzenie usług transportowych typu „od drzwi do drzwi” lub „na żądanie”). Szczegóły dot. możliwego do wsparcia zakresu określone zostaną na etapie przygotowania SZOP. W kwestii wsparcia infrastruktury rowerowej, w wersji 2.0 projektu FEoKP zostanie uwzględniona szersza możliwość wsparcia ścieżek rowerowych na obszarach pozamiejskich. Ostateczne ustalenia w tej kwestii zależą będą jednak od wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską. Zgodnie z zapisami FEoKP 2021-2027, w ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano możliwość pozyskania środków na działania niewynikające z gminnego programu rewitalizacji i tym samym niedotyczące obszaru zdegradowanego. Dotyczy to projektów ujętych w strategiach ZIT/OPPT polegających na odnowie przestrzeni publicznych. Tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji i tym samym realizacja działań z niego wynikających jest indywidualną i fakultatywną decyzją każdej JST. Zgodnie z projektem negocjowanym przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEoKP, minimalny poziom wydatków z Programu na obszar wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założycy można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów miejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż miejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielienia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów miejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię różnicową i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro. W programie regionalnym FEoKP 2021-2027 zostały przedstawione ogólne ramy polityki terytorialnej. PT będzie realizowana na 5 poziomach przy wykorzystaniu różnych instrumentów takich jak ZIT, IIT, RLKS. Maksymalny zasięg poszczególnych poziomów prowadzenia PT został określony w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przypięcia 2030+. Jednakże ostateczne decyzje w kwestii zasięgu terytorialnego poszczególnych partnerstw w ramach PT, czy też decyzja o realizacji założeń PT, będzie leżała w gestii poszczególnych JST. Wszystkie gminy, które podejmą decyzję o realizacji założeń PT będą traktowane na takich samych zasadach. Struktura podziału środków w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 wynosi 74,93% EFRR i 25,07% EFS. Planowane jest zachowanie proporcji podziału środków na II, III, IV poziomie prowadzenia PT. Należy mieć na uwadze, iż udział środków EFRR do EFS w programie może ulec zmianie. Decyzja w tym aspekcie będzie wynikiem ustaleń państwa członkowskiego z Komisją Europejską. Istnieje duże prawdopodobieństwo, iż nastąpi zwiększenie udziału środków EFS.	częściowo uwzględniona
328	Biuro ZIT BTOf	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	Proponuje się usunięcie fragmentu „w szczególności na obszarach wiejskich”, ze zdania „Ponadto wsparciem objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych, ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne służące wyrównaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej, w szczególności na obszarach wiejskich.”	Z diagnozy potrzeb w zakresie przyszłokolejnej bazy sportowej Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzonej wśród samorządów (opracowanie własne UM WK-P przytoczonej na str. 20 nie wynika aby opóźnienia w infrastrukturze edukacyjnej w tym sportowej dotyczyły w szczególności obszarów wiejskich.	W ramach prac związanych z przygotowaniem programu FEoKP 2021-2027 przeprowadzono diagnozę wśród samorządów na temat potrzeb w zakresie przyszłokolejnej bazy sportowej. Z diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej (nie licząc starych i zużytych boisk czy też zaadaptowanych na te cele klas lekcyjnych lub kortyżarzy), w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hali sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych, zlokalizowanych na terenach miejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy potrzeb zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w zakresie przyszłokolejnej bazy sportowej, w tym: 87 w gminach miejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, w projekcie programu FEoKP 2021-2027, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej w szczególności w obszarach wiejskich. Taki zapis, w kontekście wyników przeprowadzonej diagnozy, jest uzasadniony. Dodać należy, że tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest jednak to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę w projekcie programu FEoKP 2021-2027 są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielką część z nich uda się zaspokoić przy pomocy ewentualnych środków dostępnych w programie FEoKP 2021-2027. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze. Odnosząc się do uzasadnienia zgłoszonej uwagi podkreślić należy, że informacje zawarte w diagnozie do FEoKP zostaną uzupełnione.	częściowo uwzględniona
329	Biuro ZIT BTOf	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	w tabeli 2 Wskaźniki produktu, w wierszu drugim: wskaźnik „Liczba wspartych szkół” proponuję zamienić na „Liczba wspartych szkół i placówek kształcenia ustawicznego” z uwagi na fakt, że do grupy docelowej zaliczono „szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe lub ustawiczne” (zapis na str. 140 Grupa docelowa).	propozycja wskaźnika	Nazwa wskaźnika wynika z projektu LWK 2021 - 2027, przygotowanego przez MFPR. W związku z tym brak możliwości uwzględnienia proponowanej zmiany polegającej na korekcie nazwy wskaźnika.	niewzjędniona
							Udostępnienie w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyścigi ręk”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazuje aktualnie dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dotychczasowego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub bliźnich zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 500 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada przeniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu przepływu kapitału do obszarów wiejskich. Wskazuje to na silny potencjał lokalnych społeczności. Zauważalne jest			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
330	Lokalna Grupa Działania "Razem dla Powiatu Radziejewskiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	do wzrostu rozpoznawalności zarówno samorządu województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zarządanie jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,8% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
331	Lokalna Grupa Działania "Razem dla Powiatu Radziejewskiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali – mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
332	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodni wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodni wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeobraziło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,8% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
							Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
333	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szkoły Piastowskiego	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
334	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Inowrocław	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodów wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyciągnięcie ręki”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, koł gospodów wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR) podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkami osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
335	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodów wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyciągnięcie ręki”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, koł gospodów wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkami osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
336	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	24	Popieram to bardzo potrzebne.	Wytrwałości w działaniu.	Brak uwagi do Programu	P
337	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
338	Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"	Instytucje finansowe	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, koł gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania planu programowych dla okresu 2014–2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
339	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU) oraz strony powiązane).	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystolowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępniły w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
340	Biuro ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	148	Należy wykreślić zdanie: "Wspierane projekty muszą znajdować się w Wykazie projektów kluczowych w SRW."	<p>Nie tylko Samorząd Województwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizuje zadania restauracji i konserwacji obiektów o znaczeniu regionalnym, - jest organizatorem wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych, niektórych o znaczeniu regionalnym, innych o randze krajowej i/lub międzynarodowej, będących lub mających potencjał stać się rozpoznawalną marką regionu, - odpowiada za poprawę dostępu do kultury, celem zminimalizowanie nierówności społecznych <p>W związku z powyższym w ramach celu szczegółowego 4vi wszyscy wnioskodawcy wpisujący się w przywołane w dokumencie rodzaje działań powinni mieć możliwość ubiegania się o środki.</p>	Projekty wspierane w ramach CP4 (vi) muszą mieć strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu tj. znajdują się w wykazie projektów kluczowych SRW lub ich zakres jest wyraźnie opisany w tej Strategii oraz realizują cele określone w SRW. Zapis zostanie odpowiednio zmieniony w programie.	częściowo uwzględniona
							<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystolowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów</p>			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
341	Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewuzględniona
342	Comarch SA	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	„Osiągnięcie wyższego poziomu innowacji w przedsiębiorstwach w kolejnych krokach po wykonaniu prac B+R wymaga kompleksowości wsparcia, uzupełnionego również o wdrażanie wyników prac B+R w gospodarce regionu.” Komponent wdrożeniowy powinien obejmować możliwość zakupu systemów IT i usług wdrożeniowych niezbędnych do ich uruchomienia.	Wdrożenie do działalności przedsiębiorstwa innowacji produktowej lub innowacji procesowej, może zostać oparte na systemach informatycznych wspierających procesy produkcyjne i logistyczne w firmie. W ramach etapu wdrożeniowego nie powinno więc zabraknąć możliwości dofinansowania systemów ERP najnowszej generacji, w modelu tradycyjnym i rozwiązań w modelu Software as a Service (SaaS), odpowiadających na potrzeby nowoczesnej produkcji (współpracujących z infrastrukturą IoT, zawierających rozwiązania Omnichannel, automatyzację i robotyzację procesów). Inwestycja w stacjonarny system ERP obejmuje oprócz zakupu licencji usług wdrożeniową. W przypadku firm produkcyjnych, rozwiązanie musi zostać dostosowane do specyfiki danej produkcji. Kompletna usługa wdrożeniowa powinna obejmować następujące elementy: • analiza przedwdrożeniowa, • instalacja systemu, • konfiguracja, • migracja danych, • szkolenia pracowników, • asysta, • implementacja. Alternatywą dla oprogramowania stacjonarnego jest oprogramowanie w modelu chmurowym (SaaS) wymagające mniejszych nakładów na wdrożenie.	Wdrażanie wyników prac B+R zarówno w obecnej perspektywie jak i w perspektywie 2021-2027 obejmowało i będzie obejmować również zakup systemów IT i usług wdrożeniowych. Przy czym wydatek taki musi być uzasadniony i zgodny z celem projektu. Natomiast ewentualny katalog kosztów kwalifikowalnych może być zawężony przez przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej, na które IZ FEIdKP 2021-2022 nie ma wpływu.	uwzględniona
343	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Drwęcy"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 i 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyścigię ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedź na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnym inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miękkie” finansowane wyłącznie z EFS+. Długość zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przeszło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnienie środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenie społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społeczne. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przesłanie wyższej kwoty na RLKS	niewuzględniona
344	Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostani osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyswłowa wódka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewuzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
345	"Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy S(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiednią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwiłoby objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zaważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkami osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
346	"Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy S(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małe skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk.</p> <p>Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małe skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+.</p> <p>Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujeśmy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małe skali – mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzględzona
							<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki".</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiednią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwiłoby objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zaważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
347	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Inne	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udestynowane środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracji imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględzona
348	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Drwęcy"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystosowania wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestynowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyniły się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
349	Kujawsko-Pomorska Sieć Lokalnych Grup Działania	Inne	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystosowania wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestynowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyniły się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
350	Comarch SA	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	Ponadto, wzmocnienie innowacyjności MŚP powinno następować poprzez umożliwienie wdrażania innowacji, w tym innowacyjnego oprogramowania i wyników prac B+R przez MŚP (bez poprzedzającego etapu prac B+R lub stanowiące kontynuację wcześniej przeprowadzonych prac B+R).	Podniesienie innowacyjności (produktowej, procesowej, organizacyjnej) przedsiębiorstw może się opierać na już dostępnych rozwiązaniach o wysokim poziomie innowacyjności. Dla rosnącego sektora mikro i małych przedsiębiorstw o niskim potencjale innowacyjnym i ograniczonych zasobach pozwalających na prowadzenie własnej działalności B+R, skorzystanie z dostępnych rozwiązań informatycznych najnowszej generacji, zawierających elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT) czy Business Intelligence (BI), to szansa na wprowadzenie innowacji w przedsiębiorstwie i wykorzystanie jej w procesach gospodarczych. Firmy produkcyjne, usługowe i handlowe mogą rozwijać nowe lub znacząco ulepszone produkty i procesy oraz prowadzić je szybko do obiegu gospodarczego w oparciu o innowacyjne oprogramowanie dostępne na polskim rynku, licencje w modelu stacjonarnym i w modelu Software as a Service (SaaS). Nie powinno ich zabraknąć w katalogu kosztów kwalifikowanych projektowanych działań skierowanych przede wszystkim do MŚP.	Podniesienie innowacyjności (produktowej, procesowej, organizacyjnej) przedsiębiorstw jest pojęciem dość szerokim. Nie należy jej mylić wyłącznie z unowocześnianiem przedsiębiorstwa polegającym tylko np. na zakupie nowszych maszyn czy nowszego oprogramowania. Innowacyjność możemy również rozpatrywać na różną skalę, np. regionalną, krajową czy światową. Zakup już dostępnego, innowacyjnego oprogramowania najprawdopodobniej będzie mieścił się w katalogu kosztów kwalifikowalnych. Pod warunkiem oczywiście, że nabywane oprogramowanie podniesie innowacyjność danego przedsiębiorstwa. Wdrożenie innowacji, w tym innowacyjnych wyników prac B+R i innowacyjnego oprogramowania będzie możliwe bez poprzedzającego go etapu prac B+R.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
351	Lokalna Grupa Działania "Gminy Powiatu Świeckiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 2% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćgnięone w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćgnięone środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 24% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiawianych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczony byłby: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
352	Biuo ZIT BTOF	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Instytucje programu	220	należy rozbudować Tabelę 13: Instytucje programu o Instytucje Pośredniczącą	zgodnie z deklaracją Marszałka Województwa .	Po ostatecznym ustaleniu instytucji, które będą zaangażowane we wdrażanie Programu, tabela zostanie uzupełniona.	uwzjędniona
353	Lokalna Grupa Działania "Gminy Powiatu Świeckiego"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miejskie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyswojenia węgla dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofunkcyjnego RLKS nabyliśmy szeroka wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udośćgnięonych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyniósł on do jeszcze bardziej efektywnej wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali – mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projektów realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financingu.	niewzjędniona
354	Comarch SA	Przedsiębiorstwa		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Nastąpi wdrożenie systemu popytowego oferującego bony dla przedsiębiorstw na zakup akredytowanych usług doradczych, w tym: usług proinnowacyjnych, zaawansowanych usług specjalistycznych oraz usług z zakresu transformacji cyfrowej, co umożliwi zwiększenie podaży i popytu na zaawansowane usługi oferowane dla sektora MSP. W przypadku usług z zakresu transformacji cyfrowej, mogą być one świadczone również przez dawców technologii i rozwiązań IT.	Podnoszenie kompetencji informatycznych pracowników w obszarze obsługi nowego programowania czy sprzętu jest niezbędnym elementem przyspieszenia transformacji cyfrowej polskich firm. Dedykowane i praktyczne szkolenia dotyczące obsługi nowych procesów wynikających z wdrożenia systemów informatycznych, prowadzone są przez producentów oraz firmy wdrożeniowe. Ograniczenie możliwości prowadzenia szkoleń do akredytowanych instytucji szkoleniowych ogranicza możliwość szybkiego i skutecznego przeszkolenia pracowników w obszarze umiejętności cyfrowych.	Kwestia akredytacji IOB i możliwości świadczenia usług tylko przez podmioty akredytowane wynika z Umowy Partnerstwa oraz wprost z linii demarkacyjnej, pomiędzy wsparciem krajowym a regionalnym. Natomiast opisany przez Państwa konkretny przypadek odnosi się do sytuacji, kiedy przedsiębiorca zakupuje w danej firmie konkretny sprzęt lub oprogramowanie i tym samym, razem z danym sprzętem lub oprogramowaniem zakupuje również odpowiednie przeszkolenie, tak aby pracownik mógł obsługiwać daną maszynę, czy też pracować na konkretnym oprogramowaniu. Możliwość finansowania szkolenia kadr będzie dopuszczona w ramach większego, kompleksowego projektu.	niewzjędniona
355	imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Jestem fizjoterapeutą, od wielu lat prowadzę fizjoterapię pacjentów paliatywnych w warunkach domowych. Widzę jak rodziny opiekują się swoimi bliskimi ale często nie mają do tego odpowiednich warunków. Hospicjum jest niezbędne, po prostu. Byłoby to naprawdę dobra inicjatywa. Pamiętajmy, zdrowie nie jest nam dane raz na zawsze i nigdy nie wiemy kiedy ktoś z nas lub naszych najbliższych będzie potrzebował skorzystać z takiej pomocy.	Jak wyżej	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzjędniona
							Udośćgnięone w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćgnięone środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 24% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiawianych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczony byłby: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwag
356	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	do wzrostu rozpoznawalności zarówno samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zarządzenie jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczony na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
357	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Warunki podstawowe	0	W nawiązaniu do spotkania konsultacyjnego w dniu 5.11.2021 r. wnosimy i oczekujemy możliwości większego wsparcia dla miast.	Sytuacja finansowa miast prezydenckich w najbliższych latach prowadzi do recesji w ich rozwoju. Brak wsparcia rządowego – środki przyznane w ramach Rządowego Funduszu Polski Łączy Programu Inwestycji Strategicznych czy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych powodowały głównie do mniejszych środków, a ewentualne dofinansowanie przyznane dużym ośrodkom miejskim jest niewspółmierne do ich liczby mieszkańców. Ponadto budżety miast dotknięte znacznymi ubytkami w dochodach spowodowane zmianami w systemie podatku PIT od 2019 roku. Wymaga to rekompensaty w bardziej znaczącym stopniu niż zakładany podział środków „per capita”. Ponadto Miasto Inowrocław zostało zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, które powinny otrzymać dodatkowe adekwatne wsparcie z poziomu regionalnego.	W województwie kujawsko-pomorskim podjęto decyzję o wyjściowym podziale środków w ramach FE KP 2021-2027 na politykę terytorialną w oparciu o „per capita” – tj. ok. 180,27 euro na każdego mieszkańca. Łącznie więc na instrumenty terytorialne planuje się przeznaczyć 371 705 047,17 euro (bez RLKS, co stanowi ok. 21,2% alokacji regionalnego programu). W celu poprawy trudnej sytuacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Zarząd Województwa rozważa różne możliwości. W ramach negocjowanych odstępstw od linii demarkacyjnej planujemy umożliwić realizację projektów z zakresu sieci ciepłowniczych o mocy ponad 5 MW w miastach przemysłowych. Planujemy zorganizować w tym zakresie dedykowany konkurs dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze poza polityką terytorialną.	uwzjędniona
358	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(iii) Transport	122		Z prezentacji przedstawianych na spotkaniach konsultacyjnych niejednoznacznie wynikało, że w ramach programu będą finansowane drogi lokalne wraz z niezbędną infrastrukturą. Dopuszczenie możliwości finansowania dróg osiedlowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą Proszę o doprecyzowanie na jakich warunkach i jakie drogi będą finansowane. Zrównoważony jest budowa dróg tam, gdzie przybývá zabudowy mieszkaniowej, tak aby zapewnić komfort i bezpieczeństwo codziennego życia.	Budowa dróg lokalnych w perspektywie 2021-2027 będzie bardzo ograniczona. Warunki realizacji inwestycji drogowych wynikają z zapisów Umowy Partnerstwa. W przypadku inwestycji drogowych leżących poza siecią TEN-T realizowane mogą być tylko działania zmierzające do połączenia komunikowanego obszaru z siecią TEN-T bądź stanowiące tzw. pierwszą/ostatnią milę (np. dojazd do terminali intermodalnych, dworców kolejowych, terenów inwestycyjnych, portów lotniczych). Takie warunki wsparcia dróg lokalnych wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.	niewzjędniona
359	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	106	Dopisanie po słowach : Wsparcie przeznaczone będzie więc również na wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof słów: oraz na budowę/przebudowę dojazdów pożarowych dzięki którym znacząco zmniejszy się zużycie sprzętu ratowniczego oraz czas dojazdu do miejsca klęski.	W chwili pożaru lasu bądź klęski, warunkiem przeprowadzenia sprawnej akcji ratunkowej są prawidłowo utrzymane drogi pożarowe. Dojazdy pożarowe muszą być utrzymane w sposób zapewniający ich przejezdność oraz odpowiednie oznakowanie. Bez modernizacji dojazdów pożarowych sprzęt ratowniczy będzie się zużywał i niszczył a środowisko przyrodnicze nie będzie odpowiednio chronione.	W tym momencie tego typu projekty w Lasach Państwowych przewidziane są do wsparcia w ramach Programu Feniks 2021-2027.	niewzjędniona
360	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92		W latach 2014-2020 Miasto zrealizowało dwa projekty, których przedmiotem była wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne. Tereny stanowiące skwery i parki - dla bezpieczeństwa - wymagają stałego oświetlenia. Oświetlenie w technologii LED na ich terenie znacząco poprawi bezpieczeństwo oraz przyniesie duże oszczędności w zużyciu energii elektrycznej.	Oświetlenie w parkach i na skwerach wpisuje się w oświetlenie uliczne/publiczne.	częściowo uwzjędniona
361	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Efektywność energetyczna	94	Rezygnacja z planowanego zastosowania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów modernizacji oświetlenia publicznego oraz projektów dotyczących termomodernizacji budynków komunalnych i użyteczności publicznej.	Są to projekty z niewielką możliwością generowania oszczędności w zużyciu energii. Realizacja inwestycji przy użyciu instrumentów finansowych znacząco ograniczy zakres realizacji.	Wprowadzenie zastosowania instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FEoKP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzjędniona
362	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Efektywność energetyczna	93	Dopuszczenie możliwości finansowania systemów ciepłowniczych powyżej 5 MW mocy zamówionej.	Zgodnie z linią demarkacyjną istnieje możliwość ewentualnych odstępstw w Kontrakcie Programowym z Inicjatywą IZ RPO dla wybranych średnich przedsiębiorstw na poziomie regionalnym. W związku z powyższym, wnosimy o takie odstępstwo dla Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Inowrocławiu. Planowane zmiany w systemie ciepłowniczym miasta Inowrocławia polegają na dywersyfikacji i rozproszeniu źródeł wytwórczych z zastosowaniem technologii spalania gazu w procesie skrajowanej produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii, tj. pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne, wielkopowierzchniowe kolektory słoneczne i magazyny energii.	Zapisy linii demarkacyjnej pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym umożliwiają w FEoKP 2021-2022 wsparcie systemów ciepłowniczych do 5 MW mocy zamówionej. Jednakże w związku ze zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca ujmie w wersji 2.0 projektu Programu, aby w określonym zakresie możliwe było wsparcie systemów powyżej tej wartości. Ostateczne ustalenie ww. kwestii nastąpi w wyniku negocjacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	uwzjędniona
363	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dwie Rzeki"	Organizacje pozarządowe	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwi wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczony na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
								Udośćępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kół gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwi wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet		

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi	
364	Lokalna Grupa Działania Patuki - Wspólna Sprawa	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona	
365	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Doprecyzowanie zapisów dotyczących powiązania projektów infrastrukturalnych z projektami społecznymi, realizowanych w ramach rewitalizacji.	Doprecyzowanie zapisu w projekcie programu: „Projekty infrastrukturalne powinny przynajmniej pośrednio korespondować z planowanymi działaniami społecznymi, które razem będą stanowiły kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane na danym obszarze sfery problemowe i staną się źródłem szerszego oddziaływania.” Czy oznacza to, iż nie będzie wymagane bezpośrednie powiązanie projektu infrastrukturalnego z projektem społecznym, jak miało to miejsce w perspektywie 2014-2020?	Ustawa o rewitalizacji definiując „rewitalizację” wskazuje, że jest to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki (...). To czym jest projekt zintegrowany wyjaśnia natomiast ustawa wdrożeniowa [art. 32 ust. 2 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020], która wskazuje na najważniejsze elementy spełniające warunek zintegrowania, czyli: „powiązanie tematyczne” oraz „wspólny cel” przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Konieczność ścisłego powiązania działań społecznych z infrastrukturą i tym samym wyrażania, iż w relacji projektów zintegrowanych inwestycja infrastrukturalna jest jedynie narzędziem pomocniczym względem konkretnych działań społecznych wynikała z regionalnych uwarunkowań – zapisów Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. IZ planuje zachować ideę zintegrowania projektów społecznych i inwestycyjnych (rozumianą jako powiązanie między realizacją interwencji infrastrukturalnej i „miękkiej”), jednak analizując doświadczenia perspektywy 2014-2020 zamierza kierować się podejściem bardziej elastycznym (szczególnie w kontekście tzw. efektywności kosztowej, rozumianej jako korelacja nakładów finansowych oraz planowanych na etapie przygotowania PR wskaźników rezultatu projektów społecznych). Zawarte w FE KP 2021-2027 sformułowanie “Projekty infrastrukturalne powinny przynajmniej pośrednio korespondować z planowanymi działaniami społecznymi” ma na celu zwrócenie uwagi na utrzymanie wymogu zaplanowania społecznego wykorzystania obiektów rewitalizacji obiektów infrastrukturalnych, znaczenie będzie miał jednak wspólny cel przedsięwzięcia oraz zaplanowanie dla obiektów infrastruktury spójnego ze zdiagnozowanymi problemami wykorzystania społecznego. Ważne będzie, aby na obszarze rewitalizacji realizowane były projekty przyczyniające się do zmniejszenia/całkowitego zniwelowania sytuacji kryzysowej określonej podczas delimitacji, dedykowane osobom zamieszkującym obszar rewitalizacji, osobom wykluczonym, borykającym się z problemami. W dalszym ciągu inwestycje infrastrukturalne, będą musiały realizować cele społeczne, jednak bez konieczności wskazywania w GPR konkretnych wartości wskaźników "miękkich", wymaganych do osiągnięcia dla uzasadnienia "efektywności kosztowej" inwestycji. Uszczegółowienie tego powiązania zostanie doprecyzowane na etapie SzOP.		częściowo uwzględniona
366	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	129	Rezygnacja z instrumentów finansowych w ramach projektów rewitalizacyjnych, lub warunkowe utrzymanie obiektów finansowych gdy rewitalizowany obiekt będzie generował dochody przekraczające koszt jego utrzymania.	Projekty rewitalizacyjne nie przysparzają z reguły korzyści majątkowych, w postaci wymiernych oszczędności, a raczej generują koszty, np. dalszego utrzymania obiektów służących lokalnej społeczności. Realizacja inwestycji przy użyciu instrumentów finansowych znacząco ograniczy zakres realizacji.	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Stanowiskiem Komisji Europejskiej, w sprawie uwag z konsultacji społecznych i propozycji zmian do programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 z dnia 22 grudnia 2021 r., podjął decyzję o rezygnacji z realizacji instrumentu finansowego, jakim miała być Popyczka Rewitalizacyjna w ramach CPS.	uwzględniona	
367	Lokalna Grupa Działania Patuki - Wspólna Sprawa	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wkładnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali – mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjął decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzjędniona	
368	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	Dopuszczenie możliwości remontów części wspólnych mieszkalnych budynków komunalnych w ramach rewitalizacji	Potrzeby związane z remontem części wspólnych mieszkalnych budynków komunalnych są bardzo duże. Odnowa tkanki mieszkaniowej, w zakresie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, stanowi element szerszego działania rewitalizacyjnego. Finansowanie remontów w ramach CP 2(ii) Efektywność energetyczna Priorytet 2. Czysta energia dla... ograniczy prace wyłącznie go prac termomodernizacyjnych oraz uniemożliwi dalszy i głębszy proces rozpoczętej już rewitalizacji.	W perspektywie finansowej 2014-2020 możliwy był do realizacji w ramach działań rewitalizacyjnych typ projektu - modernizacja, remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych. W przeważającej większości remonty części wspólnych polegały na pracach termomodernizacyjnych, które w ramach programu operacyjnego FEoKP 2021-2027 będą możliwe do sfinansowania w ramach Priorytetu 2. Decyzja o braku możliwości remontów części wspólnych budynków wielorodzinnych podjęta została różnie małą alokacją środków przeznaczonych na rewitalizację.	niewzjędniona	
369	Okęg Polskiego Związku Wędkarskiego w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	W rodzajach działań w ramach celu szczegółowego 2(vii) należy uwzględnić konkretne działania o charakterze środowiskowym mające na celu zahamowanie spadku różnorodności biologicznej, w tym : - odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz restytucję rodzimych gatunków grzybów, roślin i zwierząt w szczególności: jesiota ostronosego, łososia, troci i certy; - polepszenie stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez intensywne zarybianie różnymi formami ryb drapieżnych (szczupak, sandacz, węgorz); - likwidację barier architektonicznych na rzekach oraz budowa przepławek umożliwiających migrację poszczególnych gatunków organizmów żywych. Wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody powinno uwzględniać także wzrost zastosowania odnawialnych źródeł energii (OZE) m.in. przy produkcji materiału zarybieniowego czy innych rodzajach działalności.	W procesie hamowania spadku różnorodności biologicznej i restytucji gatunków i siedlisk niezwykle ważną jest kontynuacja podejmowanych działań, a także komplementarność poszczególnych dokumentów strategicznych. Wymienione działania środowiskowe (m.in. restytucja jesiota, troci i certy) zostały ujęte w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Pozostałe działania także służą mają wzrostowi różnorodności biologicznej naszego regionu i zmniejszeniu negatywnych skutków prowadzonej działalności dla środowiska naturalnego (np. zastosowanie OZE w produkcji materiału zarybieniowego spowoduje zmniejszenie śladu węglowego wprowadzanego do atmosfery).	Działania o których jest mowa będą w większości realizowane w ramach Celu szczegółowego CP 2(vii). Planuje się umożliwić realizację różnego rodzaju działań mających na celu ochronę gatunków i zachowanie różnorodności biologicznej. FEoKP 2021-2022 jest miejscem na wskazanie kierunków i obszarów planowanego wsparcia, z ewentualnym określeniem priorytetów i preferencji. Szczegółowe typy projektów zostaną na dalszym etapie, w Szczegółowym Opisie Priorytetów oraz w kryteriach.	częściowo uwzględniona	
370	Miasto Inowrocław	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(iii) Transport	122	Dopuszczenie możliwości realizacji dróg stanowiących pośredni dostęp do terenów inwestycyjnych	Dopuszczenie możliwości realizacji dróg stanowiących pośredni dostęp do terenów inwestycyjnych umożliwi ich rozwój i wzrost potencjału gospodarczego. Nie wszystkie tereny inwestycyjne zlokalizowane są bezpośrednio przy drogach zapewniających bezpośredni dostęp.	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa nie ma możliwości realizacji dróg stanowiących pośredni dostęp do terenów inwestycyjnych. W Programie wśród zadań możliwych do realizacji przewidziano "inwestycje drogowe łączące poza siecią TEN-T ... zmerające do połączenia komunikowanego obszaru z siecią TEN-T bądź stanowiące tzw. pierwszą/ostatnią milę (np. dojazd do terminali intermodalnych, dworców kolejowych, terenów inwestycyjnych, portów lotniczych). Komisja Europejska zwraca uwagę, że muszą to być połączenia bezpośrednie.	niewzjędniona	
371	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-finansing (ja jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-finansingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
380	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnozem na Soli	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Dlaczego na realizację identycznego zakresu wsparcia zaplanowano ponad dwukrotnie większe środki dla miast niż dla obszarów wiejskich? 69 mln euro dla miast vs jedynie 31 mln euro dla wszystkich obszarów wiejskich województwa?	Wsparcie w ramach FE KP powinno być kierowane przede wszystkim do małych, słabszych społeczności lokalnych, które nie mają alternatywy, jeśli chodzi o źródła współfinansowania swoich projektów. Obszary wiejskie są uprzywilejowane w dostępie do środków zewnętrznych na wiele sposobów. Największe miasta regionu często i z sukcesami sięgają po fundusze nieodstępnie i nieznanym małym gminom wiejskim. W miastach funkcjonują całe referaty, wydziały i departamenty pozyskiwania środków zewnętrznych, w gminie wiejskiej jest to najczęściej jeden-dwóch pracowników. Miasta stać na kredyty i wysokie wkłady własne, gminy wiejskie mają trudności ze sfinansowaniem nawet niezbędnej do wniosku dokumentacji budowlanej. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast. Ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług. Podział środków na cele szczegółowe powinien wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyciel może, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zapropnowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamijskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
381	Lokalna Grupa Działania Trzy Doliny	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćpione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD wiejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćpione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli byłoby to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracją imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
382	Stowarzyszenie NASZA KRAJNA	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćpione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD wiejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćpione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli byłoby to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracją imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
383	KGW w Kłopotcie	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	Dlaczego w podziale środków finansowych tak wyraźnie preferowane są obszary wiejskie? Na dedykowane wsparcie miast zaplanowano łącznie 218 milionów euro, a dla obszarów wiejskich jedynie 111 milionów euro?	Miasta: 218 mln euro (96 mln – transport multimodalny; 77 mln – adaptacja miast do zmian klimatu, 69 mln – potencjały endogeniczne, 46 mln – wsparcie instytucji kultury) Obszary wiejskie: 111 mln euro (27 mln – gospodarka wodno-ściekowa, 31 mln – potencjały endogeniczne, 53 mln – RLKS)	W sieci osadniczej województwa dużą część stanowią miasta (52), w których mieszka ok. 60% ludności województwa (nie uwzględniając terenów podmiejskich). Wśród inwestycji realizowanych w dużych miastach należy wymienić niezmiernie kosztochłonne zadania takie jak np. z zakresu transportu miejskiego, gospodarki wodno-ściekowej, kultury czy termomodernizacji. Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyciel może, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro. Należy jednak zauważyć, że określony w Programie podział alokacji pomiędzy obszary jest podziałem fakultatywnym i ostateczny rozdział alokacji będzie zależał od realizacji poszczególnych projektów, które uzyskają dofinansowanie w ramach programu i od obszaru na jakim będą realizowane.	niewzjędniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
384	Lokalna Grupa Działania Trzy Doliny	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	127	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wędką dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystywać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej suburbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.</p> <p>Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.</p>	niewzględniona	
385	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>We Włocławku i okolicach brak hospicjum stacjonarnego. Taka inwestycja jest niezbędna i oczekiwana przez ludzi chorych i ich bliskich.</p>	<p>Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej we Włocławku będzie wsparciem dla osób, które z różnych powodów mają trudności w zajmowaniu się ciężko chorymi bliskimi. Znam to z własnego doświadczenia. Pomoc udzielana przez lekarza, pielęgniarki i terapeutów. PTPO/ we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska jest bezcenna. Popieram z całego serca ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona
386	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.</p>	<p>Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona
387	Lokalna Grupa Działania Ziemia Gotyku	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	<p>Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzajów interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).</p>	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyściganie ręki”.</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabej suburbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rolniczych, itp., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przełożyło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiagające, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwag jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 20,5% EFS+, zmiana 09 2021 - 27,87% EFS+.</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmożni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej suburbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	<p>Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS</p>	niewzględniona
388	Lokalna Grupa Działania Ziemia Gotyku	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).</p>	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wędką dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystywać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej suburbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.</p> <p>Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).</p>	<p>Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.</p>	niewzględniona
389	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej w moim mieście, ponieważ będzie ona wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą się zajmować swoimi ciężko chorymi bliskimi. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddziału we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
390	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
391	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bardzo potrzebna instytucja dla mieszkańców Włocławka jak i okolicy	Hospicjum dużo dobrego robi dla osób chorych i ich rodzin.Osoby pracujące wkładają dużo sił i serca na pomoc dla chorych	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
392	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
393	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów miejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów miejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przeliczn środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE4KP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zapropnowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
394	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
395	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów miejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów miejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przeliczn środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE4KP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zapropnowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
396	Dom Kultury w Strzelnie	Instytucje finansowe	Inne	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
397	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chełmno	Organizacje pozarządowe	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8. Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integrację imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	uwzględniona
398	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
399	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywali są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE dKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
400	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skal” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU) oraz strony powiązanej).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dotychczasowych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miejskie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędką dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. Możliwość naradzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skal” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystywać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skal - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa włącznie Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewuważalna
401	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywali są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE dKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
402	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywali są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE dKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
403	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązanej m.in. plan finansowy).	Udestępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest „na wyciągnięcie ręki”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (w 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udestępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia w Priorytecie 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FE dKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
404	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	<p>RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).</p>	<p>Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych.</p> <p>W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miejskie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi.</p> <p>Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłówowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy.</p> <p>W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7.</p> <p>LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność.</p> <p>RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR.</p> <p>Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści.</p> <p>Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu.</p> <p>Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Bez tych środków perspektywa finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.</p> <p>Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali – mała rewitalizacja).</p>	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP będzie decyzją o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	częściowo uwzględniona
405	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	<p>Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).</p>	<p>Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kółka gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest “na wyciągnięcie ręki”.</p> <p>Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwia wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartostawianie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE.</p> <p>Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych.</p> <p>LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+.</p> <p>Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Długie też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwol na kompleksową interwencję na poziomie województwa.</p> <p>Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym.</p> <p>Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8. Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+.</p> <p>Zwiększenie puli EFS+ przeznaczony na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego.</p> <p>Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.</p>	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeszerzenie wyższej kwoty na RLKS	nieuwzględniona
406	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska, jest bardzo dobrze działającą instytucją pomagającą osobom nieuleczalnie chorym, jest placówką zdrowotną wspierającą chorych i ich rodziny od wielu lat. Pomoc finansowa tej placówce jest uzasadniona.</p>	Należy wspierać takie placówki medyczne...	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
407	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej indywidualnej, całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej</p>	Wielu moich znajomych ma w rodzinie osoby chorujące, potrzebujące opieki paliatywnej. Ponieważ często pracują nie mogą zająć się swoimi bliskimi tak jak tego wymagają. Uważam że Hospicjum stacjonarne jest potrzebne i niezbędne dla naszego miasta	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
408	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	101	<p>Prosimy o wpisanie do potencjalnych beneficjentów celu szczegółowego organizacji pozarządowych.</p>	<p>Cel szczegółowy przewiduje wsparcie dla działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efektów podejmowanej interwencji. Działania takie powinny stanowić część projektu oraz przyczyniać się do realizacji jego celu. Planowana jest także realizacja projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. W związku z tym należy zauważyć, że organizacje pozarządowe mogą wchodzić w partnerstwo z dotychczas wymienionymi potencjalnymi beneficjentami wsparcia i realizować działania informacyjno-promocyjne. Wpisanie organizacji pozarządowych w roli beneficjentów ułatwi tworzenie tego typu partnerstw.</p>	Uwaga uwzględniona. Katalog beneficjentów zostanie rozszerzony o organizacje pozarządowe.	uwzględniona
409	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	103	<p>Wskaźniki rezultatu – braki we wskaźnikach Dodanie wskaźników rezultatu: 1. Bodział zadań przewozowych w transporcie pasażerskim w woj. Kujawsko-Pomorskim lub największych miastach regionu (Bydgoszcz, Toruń).</p>	<p>Opis celu szczegółowego zawiera działania, które będą realizowały cele mierzone proponowanym wskaźnikiem. W szczególności należy wskazać na następujące zapisy: 1.2 diagnozy: „W województwie kujawsko-pomorskim istnieje nadmierna dominacja motoryzacji indywidualnej nad innymi rodzajami transportu. Jest ona wyraźna nie tylko w miastach, ale również w relacjach regionalnych i subregionalnych. W związku z powyższym udział transportu publicznego w strukturze przewozów jest nadal niezadowalający. Mimo widocznych zmian w dalszym ciągu wyzwaniem w obszarze jest zmiana struktury mobilności w miastach i obszarach podmiejskich i zmniejszenie znaczenia indywidualnego transportu samochodowego na rzecz m.in. transportu publicznego. 2.2 opisu celu szczegółowego: Wspierane będą również systemy zarządzania ruchem (ITS) oraz działania mające za zadanie zmniejszenie zatłoczenia miast i ograniczenie ruchu samochodowego w centrach miast.” Zmniejszenie zatłoczenia drogowego, ograniczenie ruchu samochodowego czy zmian struktury mobilności w miastach będzie można dzięki temu wskaźnikowi udowodnić. PS: Bardzo popieramy umieszczenie we wskaźnikach szacowanej emisji gazów cieplarnianych, choć wydaje się, że należałoby ograniczyć ten wskaźnik jedynie do sektora transportu lub przyjąć wskaźnik relatywny, tzn.: sumę ograniczenia emisji co2 w związku ze zrealizowanymi projektami.</p>	W pierwszej kolejności IZ zobowiązana jest wybrać wskaźniki z przygotowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej listy wskaźników. Do tego założeniem jest ograniczenie listy monitorowanych na poziomie programu wskaźników, do realizujących główne, w tym kosztowo, typy projektów. Dalsze wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Odnosnie wskaźnika dot. szacowanej emisji gazów cieplarnianych w zakresie mobilności miejskiej, to jego definicja jak i metodologia wyliczania są w tym momencie opracowywane.	częściowo uwzględniona
410	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	102	<p>Wskaźniki produktu – braki we wskaźnikach. Postulujemy dodanie wskaźników znajdujących się na liście WLWK: Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”, infrastruktura dla paliw alternatywnych (stacje ładowania).</p>	Proponuję się konsekwencją proponowanych zapisów programu, które obecnie dopuszczają realizację inwestycji w parkingi Park&Ride oraz infrastrukturę paliw alternatywnych.	W FEoKP 2021-2022 nie muszą być zawarte wszystkie wskaźniki odnoszące się do planowanego zakresu wsparcia. W FEoKP 2021-2022 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące prowadzące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
411	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	„planowane jest wsparcie dotyczące m.in. zakupu taboru autobusowego wraz z niezbędną infrastrukturą do jego obsługi” – proponujemy przeredagować na: „planowane jest wsparcie dotyczące m.in. zakupu niskoemisyjnego lub zeroemisyjnego taboru autobusowego wraz z niezbędną infrastrukturą do jego obsługi” albo dodanie w tym samym akapicie zdania: „Preferowany będzie zakup taboru autobusowego nisko i zeroemisyjnego”.	Tabor nisko i zeroemisyjny może funkcjonować także w zakresie przewozów regionalnych, zwłaszcza, że cała interwencja w zakresie tego celu szczegółowego zakłada także modernizację dróg, które mają być dostosowane do poprawy czasu dojazdu z periferii do miast wojewódzkich regionu (zasada 60/90). W związku z tym przebudowywana infrastruktura drogowa może uwzględniać infrastrukturę paliw alternatywnych na potrzeby transportu regionalnego, np. punkty ładowania przy przystankach transportu regionalnego, sieci ładowania napowietrzego dla pojazdów elektrycznych z pantografem na najbardziej uczęszczanych trasach. Możliwa jest także realizacja zakupów pojazdów niskoemisyjnych na LNG lub CNG (względnie biogaz), które mają większe zasięgi niż pojazdy elektryczne. Niewykorzystanie szansy jaką dają fundusze unijne dla realizacji takiej ekologicznej zmiany w transporcie regionalnym samochodowym województwa jest dla nas niezrozumiałe, zwłaszcza, że w transporcie kolejowym zaznacza się zakup pojazdów niskoemisyjnych.	Zapisy dot. preferencji dla taboru nisko i zeroemisyjnego zostaną wprowadzone. Odnosząc się do uzasadnienia uwagi zgadzamy się, że wsparcie taboru powinno iść w kierunku taboru nisko lub zeroemisyjnego. Należy jednakże brać pod uwagę koszty i możliwości logistyczne funkcjonowania takiego transportu w regionie. Szczególnie jeśli weźmie się pod uwagę możliwość zakupu pojedynczych pojazdów służących transportowi w gminach. W tego rodzaju przypadkach zakup takiego taboru może być nieopłacalny ekonomicznie.	uwzględniona
412	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	Program przewiduje, że „Równoległe z wyprzedzeniem nadmiernego ruchu z miast poprzez budowę obwodnic na drogach wojewódzkich, inwestycje w miejscach/skrzyżowaniach niebezpiecznych przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa drogowego.” Proponujemy dodanie zdania po tym zapisie: „Inwestycje w obwodnice będą mogły być realizowane tylko jako projekty kompleksowe, obejmujące jednocześnie przystosowanie dróg odłączających od ruchu tranzytowego do parametrów ruchu lokalnego i zwiększonych wymagań w zakresie bezpieczeństwa ruchu.”	Jak pokazuje praktyka, miasta lub gminy (zwłaszcza małe), które otrzymały obwodnicę, często pozostają same sobie z problemem przebudowy i dostosowania do nowoczesnych standardów i zmniejszonego ruchu drogowego odcinków dróg, którymi wcześniej odbywał się ruch tranzytowy. Brak takiej przebudowy może powodować odnowienie się ruchu do niepożądanie dużych wartości (ruch wzdłużny), a także spadek bezpieczeństwa ruchu, np. ze względu na przekroczenia prędkości na niedostosowanych do nowych warunków odcinków dróg. Dlatego zasadne jest realizowanie obwodnic w ramach projektów kompleksowych.	Budowa dróg lokalnych w perspektywie 2021-2027 będzie bardzo ograniczona. Warunki realizacji inwestycji drogowych wynikają z zapisów Umowy Partnerstwa. W przypadku inwestycji drogowych leżących poza siecią TEN-T realizowane mogą być tylko działania zmierzające do połączenia komunikowanego obszaru z siecią TEN-T bądź stanowiące tzw. pierwszą/ostatnią milę (np. dojazd do terminali intermodalnych, dworców kolejowych, terenów inwestycyjnych, portów lotniczych). Realizowane będą mogły być również działania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa. m.in. obwodnice miast. Projekty dotyczące dróg lokalnych odłączających od ruchu tranzytowego, będą mogły być wspierane wyłącznie po spełnieniu ww. ogólnych warunków dla dróg lokalnych. Takie warunki wsparcia dróg lokalnych wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską. Ponadto, wszelkie inwestycje dofinansowane z FEDKP 2021-2022 muszą wynikać z Regionalnych Planów Transportowych.	niewzględniona
413	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	125	Opis celu szczegółowego zawiera działania, które będą realizowały cele mierzone proponowanymi wskaźnikami. W szczególności należy wskazać na następujące zapisy: 3.Rodzaj zadań przewozowych: „Planowane działania doprowadzą do podniesienia komfortu podróży i wpłyną na poprawę bezpieczeństwa transportu. Pozwolą również na zmianę funkcjonowania transportu publicznego poprzez zwiększenie częstotliwości kursowania, co podniesie jego atrakcyjność oraz wpłynie na jego pozytywne postrzeganie” – w tym przypadku należy oczekiwać wzrostu roli transportu publicznego w województwie. 4.Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych: „Wsparcie dotyczyć będzie głównie zakupu zeroemisyjnego taboru kolejowego dla potrzeb regionalnych połączeń kolejowych wykonywanych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie. Działanie to powiązane jest bezpośrednio z planami rozwoju transportu niskoemisyjnego w województwie, które zamierza się w szerszym stopniu kontynuować w perspektywie 2021-2027”, wszelkiego typu wzmianki o zakupie taboru zasilanego elektrycznie lub paliwami alternatywnymi. Nie wyobrażamy sobie obniżenia emisyjności transport i jego transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej bez choćby próby pomiaru tego parametru dla realizowanych projektów dla konkursów, w których oferowane będzie wsparcie dla taboru niskoemisyjnego lub zeroemisyjnego lub innych przyczyniających się do promocji transportu bezemisyjnego. 5.Bezpieczeństwo ruchu: „Inwestycje w miejscach/skrzyżowaniach niebezpiecznych przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa drogowego” oraz „planowane działania doprowadzą do podniesienia komfortu podróży i wpłyną na poprawę bezpieczeństwa transportu.” Wskaźnik ilości ofiar śmiertelnych pozwoli wykażać realizację tego zamierzenia. 6.Wskaźniki poprawy czasu uważamy za konieczne, zwłaszcza, że celem realizacji projektów będzie wypełnienie zasady 60/90. Wskaźniki te znajdują się na liście wskaźników kluczowych	Wskaźniki rezultatu – braki we wskaźnikach Dodanie wskaźników rezultatu: 2.Rodzaj zadań przewozowych w transporcie pasażerskim w woj. kujawsko-pomorskim pomiędzy transport kolejowy i drogowy. 3.Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z transportu pasażerskiego (wartość sumaryczna dla zrealizowanych projektów) 4.Wskaźnik bezpieczeństwa ruchu drogowego, np. ilość ofiar wypadków drogowych na 1000 mieszkańców regionu. 5.Długość czasu dzięki poprawionej infrastrukturze drogowej 6.Szczególny czas dzięki poprawionej infrastrukturze kolejowej	W FEDKP 2021-2022 nie muszą być zawarte wszystkie wskaźniki odnoszące się do planowanego zakresu wsparcia. W FEDKP 2021-2022 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące wiodące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną wskazane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
414	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
415	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Polskie Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska, zaplanowany obiekt na ul. Wolności jest bardzo potrzebny.	Wsparcie finansowe uzasadnione.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
416	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek niezwykle potrzebne jest Hospicjum stacjonarne, aby najciężej chorującym zapewnić profesjonalną, całodobową opiekę medyczną z dziedziny medycyny paliatywnej.	Hospicjum stacjonarne byłoby ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się. Korzystałam i znam osoby korzystające z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska. Popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
417	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest bardzo potrzebna w naszym mieście, przede wszystkim w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Proponuję budowę we Włocławku Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem nie tylko dla samych pacjentów ale przede wszystkim dla ich rodzin, którzy pracując nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W mojej rodzinie wiele osób korzysta z oferty wsparcia i pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
418	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Bardzo potrzebna w mieście Włocławek infrastruktura zdrowotna .	We Włocławku brak stacjonarnego hospicjum .	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
419	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada hospicjum stacjonarne. Inwestycja ta jest niezbędna i bardzo potrzebna. Zapewnienie całodobowej, profesjonalnej opieki medycznej przez fachowy personel w miejscu do tego celu przygotowanym, pomoże wielu chorym i ich rodzinom w tak ciężkim okresie.	Korzystałam z opieki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku prowadzonego przez śp. dr. Zbigniewa Kaczmarska. Pomoc całego personelu i Pana Doktora była nieoceniona. Przez cały czas choroby mojej mamy mogłam liczyć na pomoc medyczną i wsparcie. Jednakże urządzenie "małego szpitala" w mieszkaniu w bloku, to już wyzwanie. Stąd uważam, że rozbudowa infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne jest bardzo potrzebna. Będzie ono ogromnym wsparciem i pomocą dla rodzin, którym ciężko jest zapewnić 24 godzinną opiekę swoim ciężko chorym bliskim.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
420	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Wiele starszych ludzi jest samotnych. W przypadku kiedy chorują przewlekłe nie mogą sobie poradzić z problemami, są niezaradni, cierpią i często nie są w stanie i nie mają możliwości poprosić o pomoc. Zdarza się, że umierają w samotności i nikt o tym nie wie. Każdy człowiek zasługuje na godne życie a tym bardziej na godną śmierć.	Mieszkam w domu, gdzie zmarł człowiek i nikt o tym nie wiedział, dopiero rozkładające się zwłoki zaalarmowały sąsiadów, a konkretnie ich zapach. Nikomu nie życzył takiej śmierci i dlatego uważam, że hospicjum jest niezbędne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
421	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
422	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne.	Widzę potrzebę powstania hospicjum stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
423	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
424	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Moja mama była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Moja Mama przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Mamie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Mamie. Wówczas z pomocą przysłał nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Mamy oferowano nam, jako rodzinie zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr. Zbigniewa Kaczmarska. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
425	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ono ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii	
426	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
427	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowę infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Moja śp. Teściowa była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Teściowa przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Mamie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Teściowej. Wówczas z pomocą przyszli nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Teściowej oferowano Jej rodzinie pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarka. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
428	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowę infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Moja Kochana Babcia była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Moja Kochana Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babcji jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babcji. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babcji jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babcji oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarka. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
429	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Brak hospicjum stacjonarne w strukturach Włocławka przy stale rosnącej liczbie pacjentów wymagających objęcia opieką hospicyjną. Inwestycja niezbędna w naszym mieście.	W dobie pandemii mamy wzrost ilości schorzeń onkologicznych które nie zawsze mogą być leczone w warunkach domowych ,wymagają profesjonalnej opieki stacjonarnej. Należy również myśleć ,że pacjenci hospicyjni powinni mieć wsparcie w rodzinach mieszkających w pobliżu a nie mogących zapewnić tej opieki w domu. Włocławek jest nadal dużym miastem i brak hospicjum jest odczuwalny.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
430	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowę infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Moja Kochana Babcia była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Moja Kochana Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babcji jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babcji. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babcji jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babcji oferowano nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarka. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
431	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek i jego okolice nie posiadają hospicjum stacjonarne, a potrzeby w tym zakresie są coraz większe, przybywa osób samotnych, chorych terminalnie, wymagających profesjonalnej paliatywnej opieki całodobowej.	Uważam, że wsparcie inicjatywę PTOP Oddział we Włocławku im.dr. Zbigniewa Kaczmarka jest konieczne, ponieważ nikt do tej pory nie podjął się budowy stacjonarne Hospicjum w naszym mieście, a jest ono bardzo potrzebne wielu chorym cierpiącym,oczekującym fachowej i troskliwej opieki medycznej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
432	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne.Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście. Celem zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej i całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
433	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne.Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście. Celem zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej i całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
434	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne.Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście. Celem zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej i całodobowej opieki z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
435	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowę infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Moja Ukochana Żona była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Moja Ukochana Żona przez wiele lat chorowała na nowotwór. Zarówno ja jako Mąż, jak dzieci oraz rodzina, staraliśmy się zapewnić Żonie jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, wszyscy widzieliśmy jak bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Żonie i Matce w jednej osobie. Wówczas z pomocą przyszli nam Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Mamie jak i nam – rodzinie nie sposób wyrazić żadnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon z mojej strony, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Żony Hospicjum zaofiarowało nam, jako rodzinie Zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarka. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
436	Regionalne Centrum ds ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje naukowo-badawcze		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	155	Aktualny zapis: – „działania ukierunkowane na nabywanie, podnoszenie i rozwijanie kwalifikacji i kompetencji; w tym umożliwienie potwierdzania kwalifikacji rynkowych ujętych w ZSK” Proponowany zapis: – działania ukierunkowane na podnoszenie i rozwijanie kompetencji oraz podnoszenie i nabywanie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Wskazane jest odróżnienie działań dotyczących podnoszenia i rozwijania kompetencji od działań dotyczących podnoszenia i nabywania kwalifikacji. Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności (ZSU) 2030, część ogólna: kompetencja oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz własnych doświadczeń, dlatego kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się; - kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)). Działania dotyczące podnoszenia i rozwijania kompetencji oznaczają umożliwienie rozwoju beneficjenta w wybranym zakresie: wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych (w rozumieniu postawy), w wyniku którego wzrasta zdolność do podejmowania działań i wykonywania zadań. Podnoszenie i rozwijanie kompetencji może odbywać się w różnych formach w edukacji formalnej i pozaformalnej (np. kursy, szkolenia, coaching, studia podyplomowe). Podnoszenie i nabywanie kwalifikacji to proces, którego obowiązkowym elementem jest walidacja, czyli sprawdzenie w formie egzaminu, czy dana osoba osiągnęła wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się. Walidacja jest obowiązkowym warunkiem podnoszenia kwalifikacji w edukacji formalnej. W edukacji pozaformalnej (czyli na szkoleniach, kursach itp.) walidacja może być jedną z metod weryfikacji efektów uczenia. Ale może również być odrębną metodą nabywania kwalifikacji. Czyli osoba ubiegająca się o jej nabycie, może uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne – „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) Oznacza to, że osoba może uzyskać wiedzę i umiejętności samodzielnie, np. wykonując obowiązki zawodowe i podejść jedynie do walidacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji proces ten określa się certyfikowaniem. Zgodnie z treścią Ustawy o ZSK: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22).	Uważam, że wsparcie inicjatywę PTOP Oddział we Włocławku im.dr. Zbigniewa Kaczmarka jest konieczne, ponieważ nikt do tej pory nie podjął się budowy stacjonarne Hospicjum w naszym mieście, a jest ono bardzo potrzebne wielu chorym cierpiącym,oczekującym fachowej i troskliwej opieki medycznej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
								Uważam, że wsparcie inicjatywę PTOP Oddział we Włocławku im.dr. Zbigniewa Kaczmarka jest konieczne, ponieważ nikt do tej pory nie podjął się budowy stacjonarne Hospicjum w naszym mieście, a jest ono bardzo potrzebne wielu chorym cierpiącym,oczekującym fachowej i troskliwej opieki medycznej.	Uwaga uwzględniona przy opisie cs (a).	uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
437	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	155	Aktualny zapis: - „działania ukierunkowane na nabywanie, podnoszenie i rozwijanie kwalifikacji i kompetencji; w tym umożliwienie potwierdzania kwalifikacji rynkowych ujętych w ZSK” Proponowany zapis: - działania ukierunkowane na podnoszenie i rozwijanie kompetencji oraz podnoszenie i nabywanie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Wskazane jest odróżnienie działań dotyczących podnoszenia i rozwijania kompetencji od działań dotyczących podnoszenia i nabywania kwalifikacji. Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności (ZSU) 2030, część ogólna: - kompetencja oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz własnych doświadczeń; dlatego kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się; - kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)). Działania dotyczące podnoszenia i rozwijania kompetencji oznaczają umożliwienie rozwoju beneficjenta w wybranym zakresie: wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych (w rozumieniu postawy), w wyniku którego wzrasta zdolność do podejmowania działań i wykonywania zadań. Podnoszenie i rozwijanie kompetencji może odbywać się w różnych formach w edukacji formalnej i pozaformalnej (np. kursy, szkolenia, coaching, studia podplomowe). Podnoszenie i nabywanie kwalifikacji to proces, którego obowiązkowym elementem jest walidacja, czyli sprawdzenie w formie egzaminu, czy dana osoba osiągnęła wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się. Walidacja jest obowiązkowym warunkiem podnoszenia kwalifikacji w edukacji formalnej. W edukacji pozaformalnej (czyli na szkoleniach, kursach itp.) walidacja może być jedną z metod weryfikacji efektów uczenia. Ale może również być oddzielną metodą nabywania kwalifikacji. Czyli osoba ubiegająca się o jej nabycie, może uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne - „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) Oznacza to, że osoba może uzyskać wiedzę i umiejętności samodzielnie, np. wykonując obowiązki zawodowe i podejść jedynie do walidacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji proces ten określa się certyfikowaniem. Zgodnie z treścią Ustawy o ZSK: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22). Ponadto wskazane jest używanie określenia: kwalifikacje „funkcjonujące” w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Kwalifikacja rynkowa w ZSK może być nadawana od momentu uzyskania statusu funkcjonującej (dzień podpisania umowy Instytucji Certyfikującej z Podmiotem Zewnętrznego Zapewnienia Jakości).	Uwaga uwzględniona przy opisie cs (a) (uwaga tożsama jak nr 436).	uwzględniona
438	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24,26	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicjum we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Moja Babcia była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam na bardzo dobre – wzorowe, pełne zaangażowania i oddania swoim podopiecznym. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Moja Babcia przez wiele lat chorowała na nowotwór. Jako rodzina, staraliśmy się zapewnić Babci jak najlepszą opiekę i wsparcie w domu. Mimo to, widzieliśmy jak Babcia bardzo cierpi i bardzo bolało nas Jej cierpienie. W żaden sposób nikt z nas nie mógł w żaden sposób pomóc Babci. Wówczas z pomocą przyszli Pracownicy Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Pomoc Pracowników Hospicjum była nieoceniona a serce i współczucie okazane zarówno mojej Babci jak i najbliższej Jej rodzinie nie sposób wyrazić żądnymi słowami. Pracownicy Hospicjum we Włocławku byli i są całkowicie oddani swoim podopiecznym i ich rodzinom. Swoją pomoc niosą bez względu na porę dnia czy nocy, bez względu na to, czy jest to dzień powszedni, niedziela czy też święta. Wystarczył 1 telefon ze strony Dziadka, a pomoc była natychmiastowa. Nawet po śmierci Babci oferowano nam, jako rodzinie zmarłej pomoc psychologa. Nie wyobrażam sobie, by we Włocławku nie powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej u. dr Zbigniewa Kaczmarka. Całym sercem popieram inicjatywę budowy tego obiektu.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
439	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarnego. Wobec coraz większej zachorowalności na nowotwory złośliwe w naszym regionie tego typu formuła zapewni profesjonalną opiekę najciężej chorym.	Widzę potrzebę rozbudowy infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne. To będzie wielka pomoc dla rodzin osób ciężko chorych, w szczególności tych czynnych zawodowo. W moim otoczeniu oraz najbliższej rodzinie wiele osób korzystało i korzysta z pomocy Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. Dr Zbigniewa Kaczmarka. W zeszłym roku otrzymaliśmy nieocenioną pomoc w trakcie choroby i odchodzenia mojego teścia. Temat nie jest mi obcy-sama jestem osobą po chorobie onkologicznej. Tym samym popieram inicjatywę” PTOF we Włocławku w zakresie stworzenia Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
440	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek nie posiada Hospicjum Stacjonarnego, które jest bardzo potrzebne w mieście.	Proszę o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o budowę Hospicjum Stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
441	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	161	Aktualny zapis: - „programy przekwalifikowania, szkolenia i doradztwo ukierunkowane na nabycie nowych lub zmianę kwalifikacji lub kompetencji dla osób narażonych na pogorszenie się zdrowia w związku ze specyfiką wykonywanej pracy lub długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, w tym pracujących w warunkach szkodliwych, ukierunkowane na kontynuowanie pracy na stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia” Proponowany zapis: - programy przekwalifikowania, szkolenia i doradztwo, ukierunkowane na podnoszenie i rozwijanie kompetencji lub podnoszenie i nabywanie kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK dla osób narażonych na pogorszenie się zdrowia w związku ze specyfiką wykonywanej pracy lub długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, w tym pracujących w warunkach szkodliwych, ukierunkowane na kontynuowanie pracy na stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia	Wskazane jest odróżnienie działań dotyczących rozwijania kompetencji od działań dotyczących nabywania kwalifikacji. Zgodnie ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności (ZSU) 2030, część ogólna: - kompetencja oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz własnych doświadczeń; dlatego kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się; - kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)). Działania dotyczące podnoszenia i rozwijania kompetencji oznaczają umożliwienie rozwoju beneficjenta w wybranym zakresie: wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych (w rozumieniu postawy), w wyniku którego wzrasta zdolność do podejmowania działań i wykonywania zadań. Podnoszenie i rozwijanie kompetencji może odbywać się w różnych formach w edukacji formalnej i pozaformalnej (np. kursy, szkolenia, coaching, studia podplomowe). Podnoszenie i nabywanie kwalifikacji to proces, którego obowiązkowym elementem jest walidacja, czyli sprawdzenie w formie egzaminu, czy dana osoba osiągnęła wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się. Walidacja jest obowiązkowym warunkiem podnoszenia kwalifikacji w edukacji formalnej. W edukacji pozaformalnej (czyli na szkoleniach, kursach itp.) walidacja może być jedną z metod weryfikacji efektów uczenia. Ale może również być oddzielną metodą nabywania kwalifikacji. Czyli osoba ubiegająca się o jej nabycie, może uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne - „uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) Oznacza to, że osoba może uzyskać wiedzę i umiejętności samodzielnie, np. wykonując obowiązki zawodowe i podejść jedynie do walidacji. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji proces ten określa się certyfikowaniem. Zgodnie z treścią Ustawy o ZSK: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22).	Uwaga uwzględniona przy opisie cs (d).	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
442	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	165	Aktualny zapis: - „wsparcie dla przedstawicieli kadry placówek wychowania przedszkolnego ukierunkowane m.in. na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji lub udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych” Proponowany zapis: - wsparcie dla przedstawicieli kadry placówek wychowania przedszkolnego ukierunkowane m.in. na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji, w tym kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK lub udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Trwa intensywny proces włączania kwalifikacji rynkowych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów. Ponadto w instytucji wdrażającej ZSK w Polsce – Instytucje Badań Edukacyjnych w Warszawie w projekcie „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu” przygotowujemy są również kwalifikacje dedykowane nauczycielom. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewidujemy, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla przedstawicieli kadry placówek wychowania przedszkolnego.	1. Sformułowania dotyczące „kompetencji” (np. doskonalenie, podnoszenie) i „kwalifikacji” (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SCoOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
443	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	166	Aktualny zapis: „2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych” Proponowany zapis: 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i nabywania kwalifikacji zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkiem warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Głównym celem włączania kwalifikacji rynkowych do ZSK jest umożliwienie potwierdzania efektów uczenia się, zdobywanych przez całe życie w różny sposób, nie tylko na kursach czy szkoleniach. Osoba zainteresowana uzyskaniem kwalifikacji rynkowej w ZSK może podejść do samej walidacji, bez obowiązku brania udziału w szkoleniu. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Trwa intensywny proces włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowych (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów. Ponadto w instytucji wdrażającej ZSK w Polsce – Instytucje Badań Edukacyjnych w Warszawie w projekcie „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu” przygotowujemy są również kwalifikacje dedykowane nauczycielom. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewidujemy, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego.	1. Sformułowania dotyczące „kompetencji” (np. doskonalenie, podnoszenie) i „kwalifikacji” (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie „kwalifikacji zawodowych” zostanie zastąpione pojęciem „kwalifikacji”. 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SCoOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
444	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie znajomy był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia oceniam bardzo dobrze.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im dr. Zbigniewa Kaczmara dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
445	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	166	Aktualny zapis: „1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy” Proponowany zapis: 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - podnoszenia umiejętności, kompetencji i nabywania kwalifikacji zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy.	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkiem warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Trwa intensywny proces włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowych (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów. Ponadto warunkiem ich włączenia do ZSK jest wykazanie zapotrzebowania rynkowego, gdyż mają to być kwalifikacje odpowiadające ściśle na potrzeby rynku pracy. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewidujemy, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Dyrektorzy szkół branżowych mogą umożliwić uczniom przygotowanie do uzyskania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK poprzez przeznaczenie godzin stanowiących różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego (Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, Art. 47 ust. 1 pkt 3). Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, Art. 4 pkt 5) Mogą również zawrzeć umowę z instytucją certyfikującą, o której mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, dotyczącej jednorazowego, nieodpłatnego przystąpienia przez uczniów lub absolwentów do walidacji i certyfikowania kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, Art. 122a). Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego. Może to umożliwić finansowanie zarówno przygotowania uczniów do uzyskania kwalifikacji funkcjonującej w ZSK, jak i certyfikowania.	1. Sformułowania dotyczące „kompetencji” (np. doskonalenie, podnoszenie) i „kwalifikacji” (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie „kwalifikacji zawodowych” zostanie zastąpione pojęciem „kwalifikacji”. 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SCoOP lub kryteriach wyboru projektów. 4. Działania finansowane z EFS+ mają natomiast walor dodatkowości wobec standardowych działań szkół i placówek systemu oświaty. W ramach EFS+ niezbędne jest zaproponowanie uczniom uzyskiwania kwalifikacji ponad standardową ofertę szkolną.	częściowo uwzględniona
446	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem dla tych wszystkich, którzy znajdują się w potrzebie udzielenia takiej pomocy. Każdy z nas znajdzie w swoim najbliższym otoczeniu takie osoby tzn chorych i ich rodziny, którzy bez opieki paliatywnej całego personelu fachowców z PTOPO/Włocławek, nie poradził by sobie. Dlatego popieram wniosek budowy Hospicjum stacjonarnego, które będzie kontynuacją dzieła dr Zbigniewa Kaczmara, a nam mieszkańcom będzie ogromnym wsparciem w tak trudnych chwilach.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
447	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	166	Aktualny zapis: „2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych” Proponowany zapis: 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: - doskonalenia kompetencji i nabywania kwalifikacji zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkowym warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Głównym celem włączania kwalifikacji rynkowych do ZSK jest umożliwienie potwierdzania efektów uczenia się, zdobywanych przez całe życie w różny sposób, nie tylko na kursach czy szkoleniach. Osoba zainteresowana uzyskaniem kwalifikacji rynkowej w ZSK może podejść do samej walidacji, bez obowiązku brania udziału w szkoleniu. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Trwa intensywny proces włączenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowych (na dzień 31.10.2021r. wpłynęło do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji 438 wniosków o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowych i rzemieślniczych). Są to kwalifikacje obejmujące efekty uczenia się z wielu zakresów. Ponadto w instytucji wydającej ZSK w Polsce - Instytucje Badań Edukacyjnych w Warszawie w projekcie „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu” przygotowywane są również kwalifikacje dedykowane nauczycielom. Biorąc pod uwagę okres finansowania Projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, przewiduje się, że w tym czasie ilość kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK znacząco wzrośnie. Zasadne jest zatem uwzględnienie nabywania kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w ZSK, jako jednej z metod wsparcia dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia zawodowego.	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" zostanie zastąpione pojęciem "kwalifikacji". 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SzOOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
448	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieoczekanej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
449	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	172	Aktualny zapis: 1. Realizacja usług rozwojowych służących nabywaniu, podnoszeniu, uzupełnieniu lub uzyskaniu kompetencji/kwalifikacji zawodowych (w tym językowych) z wykorzystaniem Podmiotowego Systemu Finansowania i Bazy Usług Rozwojowych, w tym doradztwo edukacyjno-zawodowe lub walidacyjne, walidacja lub certyfikacja.	Kwalifikacje rynkowe to „kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej” (art. 2, pkt 11 Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) z dnia 22.12.2015r.). Kwalifikacje rynkowe włączone są do ZSK dobrowolnie przez różne podmioty. Po włączeniu kwalifikacji, jej nadawanie reguluje Ustawa o ZSK. Obowiązkowym warunkiem ich nadawania jest walidacja efektów uczenia się. Głównym celem włączania kwalifikacji rynkowych do ZSK jest umożliwienie potwierdzania efektów uczenia się, zdobywanych przez całe życie w różny sposób, nie tylko na kursach czy szkoleniach. Osoba zainteresowana uzyskaniem kwalifikacji rynkowej w ZSK może podejść do samej walidacji, bez obowiązku brania udziału w szkoleniu. Kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej. Osoba uzyskująca kwalifikację rynkową w ZSK, posiada formalne potwierdzenie efektów uczenia się i jest przygotowana do wykonywania określonych zadań zawodowych w danym zakresie. Termin „kwalifikacje zawodowe” pojawia się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w odniesieniu do: - kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego (certyfikat kwalifikacji zawodowej), - kwalifikacji zawodowych dla dorosłych, nadawanych w placówkach kształcenia ustawicznego. Kwalifikacje rynkowe w ZSK nadawane są przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uzyskują uprawnienia po spełnieniu wymogów, zawartych w Ustawie o ZSK. Nie należy zatem rozumieć kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK jako ściśle „kwalifikacji zawodowej”. Zgodnie z treścią Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji: - certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikujący dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji (art. 2, pkt 1), - walidacja – sprawdzanie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. (art. 2, pkt 22). W ZSK w procesach certyfikowania można uzyskać kwalifikacje rynkowe funkcjonujące w Systemie. Osoby ubiegające się o ich nabycie, mogą uzyskać efekty uczenia się poprzez uczenie się nieformalne, czyli „używanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywności poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną” (ZSU 2030, część ogólna) i podejść jedynie do walidacji. Certyfikowanie jest zatem odpowiedzią na potrzeby wynikające z uczenia się przez całe życie, m.in. potrzebę formalnego potwierdzania zdobywanych samodzielnie umiejętności czy wiedzy, np. wykonując zadania zawodowe, czy ucząc się w internecie. Certyfikowanie umożliwia potwierdzenie posiadanych efektów uczenia się w postaci państwowego dokumentu kwalifikacji rynkowej. Jest elementem polityki krajowej w obszarze uczenia się przez całe życie. Zasadne jest wykazywanie tej formy w proponowanych przedsięwzięciach.	1. Sformułowania dotyczące "kompetencji" (np. doskonalenie, podnoszenie) i "kwalifikacji" (np. nabywanie, uzyskanie) zostaną skorygowane w projekcie programu regionalnego tak, aby zachować spójność terminologiczną z przepisami Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o ZSK. 2. Pojęcie "kwalifikacji zawodowych" zostanie zastąpione pojęciem "kwalifikacji". 3. Na poziomie programu regionalnego niezasadne jest odwoływanie się w szczególności do kwalifikacji rynkowych - podobnie program nie odwołuje się do kwalifikacji pełnych, cząstkowych, uregulowanych itp. Na poziomie programu zapisy w tym zakresie są sformułowane ogólnie i zostaną doprecyzowane w SzOOP lub kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
450	Regionalne Centrum ds. ZSK i wsparcia LLL w Województwie Kujawsko - Pomorskim, Instytut Badań Edukacyjnych	Instytucje finansowe	Instytucje naukowo-badawcze	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	176	Aktualny zapis: - "działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej" Proponowany zapis: - działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej, w tym podejmowanie działań mających na celu zdobywanie przez beneficjentów kwalifikacji ułatwiających im zatrudnienie	Zapis zgodny ze wskaźnikiem rezultatu EECRO3: Liczba osób, które uzyskały kwalifikację po opuszczeniu programu.	Instytucja Zarządzająca proponuje poszerzenie opisu w ramach przedmiotowego zapisu.	uwzględniona
451	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieoczekanej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki PTOOP Oddział we Włocławku im. dr. Z. Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
452	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
453	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że powstanie we Włocławku stacjonarne hospicjum byłoby ulgą dla obsługi jego mieszkańców, ponadto przyczyniłoby się do umocnienia pozycji miasta w regionie.	Włocławek posiada niekorzystną strukturę demograficzną. Największą część jej mieszkańców stanowią osoby starsze, przy czym tylko niewielka liczba osób młodych decyduje się pozostać we Włocławku po ukończeniu szkoły. Powoduje to sytuację, w której znaczna część osób terminalnie chorych jest pozbawiona opieki ze strony krewnych. Warto nadmienić, że Włocławek pozostaje znaczącym ośrodkiem w skali powiatu i trzecim co do wielkości miastem województwa. Oznacza to, że tutejsze hospicjum może obsłużyć obszar o przynajmniej dwustu tysięcy mieszkańców (powiat włocławski oraz miasto Włocławek).	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
454	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
455	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarne. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarne dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
456	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Obecnie ktoś z rodziny był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej. Nasze doświadczenia z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddz. we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
457	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W naszym mieście powiatowym bardzo potrzebne jest hospicjum.	Jestem pielęgniarką i uważam że potrzeba wybudowania obiektu na hospicjum jest nam bardzo potrzebna.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
458	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
459	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna		To wstyd żeby byłe miasto wojewódzkie, stolica Kujaw nie miało własnego hospicjum a włocławianie wiozą swoich bliskich aż do Lipna.	Włocławek nie posiada własnego hospicjum.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
460	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	4	Zasadność powstania jednostki zdrowotnej we Włocławku dla społeczności lokalnej.	Miasto nie jest w posiadaniu Hospicjum. Uważam za zasadne podjęcie inicjatywy o jego powstaniu. Przemawia za tym fakt, że potrzeby zdrowotne i opiekuncze seniorów powinny być priorytetem w polityce społecznej i prozdrowotnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
461	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Z uwagi na brak stacjonarnego hospicjum w naszym regionie, uważam, że taka inwestycja jest niezbędna. Należy się pochylać nad opieką paliatywną, hospicyjną, gdyż jest to obszar w naszym mieście mocno niedoinwestowany. Opieka nad terminalnie chorymi zobowiązuje. Potrzeba do tego wyspecjalizowanej kadry, środków, zaplecza.	Moim zdaniem budowa hospicjum stacjonarnego jest inwestycją niezbędną. Wsparte w ten sposób zostanie nie tylko grono osób chorych, ale również ich rodzin.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
462	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W mieście Włocławek nie ma hospicjum stacjonarnego. Wiele osób potrzebujących całodobowej opieki instytucja znajduje się w Toruniu i trzeba tam długo czekać na miejsce, co osobom zamieszkującym dalej daje małe szanse do skorzystania z opieki ambulatoryjnej.	Hospicjum stacjonarne byłoby wsparciem, nie tylko dla osób zamieszkujących we Włocławku, ale także z okolicznych miejscowości. Najbliższa taka instytucja znajduje się w Toruniu i trzeba tam długo czekać na miejsce, co osobom zamieszkującym dalej daje małe szanse do skorzystania z opieki ambulatoryjnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
463	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Najciężej chorujący pacjenci we Włocławku nie posiadają specjalistycznej i indywidualnej oraz całodobowej opieki medycznej z zakresu medycyny paliatywnej dlatego uruchomienie stacjonarnego hospicjum w naszym mieście jest niezbędne.	Moja rodzina oraz wiele osób z ich otoczenia musi bądź musiało mierzyć się z opieką nad ciężko chorym pacjentem korzystając z pomocy lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
464	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Rozbudowa	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
465	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W naszym mieście brakuje Hospicjum Stacjonarnego dla najciężej chorujących, którzy potrzebują całodobowej profesjonalnej opieki medycznej pielęgniarów i lekarzy.	Proponuję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
466	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W naszym mieście brakuje Hospicjum Stacjonarnego dla najciężej chorujących, którzy potrzebują całodobowej profesjonalnej opieki medycznej pielęgniarów i lekarzy.	Proponuję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
467	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku brakuje Hospicjum stacjonarnego. Brakuje miejsca, które daje nadzieję na usmierzanie bólu, na fachową, medyczną i psychologiczną opiekę, na przeżycie w pełni czasu, który pozostał.	Popieram projekt Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka. Pracujący w hospicjum lekarze i pielęgniarzy zapewniają się chorym dużo lepiej, niż nawet najbardziej kochający domownicy, gdyż będą w stanie odpowiednio dobrać dawki leków przeciwbólowych, zapewnią poczucie bezpieczeństwa poprzez liczne zabiegi poprawiające jakość życia chorego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
468	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
469	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Wnoszę o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie to ogromne wsparcie również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
470	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek jest dużym miastem i nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Popieram budowę takiej jednostki.	Wśród moich znajomych wiele rodzin korzysta z opieki paliatywnej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka. Pomogę dokończyć dzieła i popieram projekt budowy Hospicjum.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
471	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruję potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą opiekować się pacjentami w domach. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
472	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarów Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
473	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	16	Brakuje danych aktualnych szczególnie za 2020 rok, lub za 2021 jeżeli to możliwe. Może warto odnieść się bardziej konkretnie do trwałych i krótkotrwałych skutków pandemii w obszarze rynku pracy (stopa bezrobocia, napływ odpływ bezrobocia rejestrowanego, skala likwidacji firm itp.) i wskazać obecną sytuację.	Aktualne dane będą stanowić poziom bazowy i punkt odniesienia dla planowania działań w nowej perspektywie.	W części 1.1 Programu FEoKP 2021-2027 (Diagnoza) ujęto również dane z 2020 roku. Dodatkowo wskazano, na jedno z wyzwań, jakim jest wpływ pandemii COVID-19 na rynek pracy oraz na warunki społeczne, zwłaszcza w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych. Należy zauważyć, że nie są jeszcze znane krótkotrwałe i trwałe skutki pandemii w związku z tym kwestie te nie zostały ujęte. Będą one jednak analizowane i zostaną uwzględnione w ramach prac nad kryteriami wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
474	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	16	Brakuje diagnozy kompetencji kluczowych, społecznych, społeczno-emojonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych u osób w wieku produkcyjnym poszukujących pracy, biernych zawodowo lub bezrobotnych.	Niezależnie od poziomu wykształcenia wymienione kompetencje mają znaczący wpływ na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia. Wsparcie w tym zakresie osób dorosłych, wydaje się zasadne, szczególnie po ostatnim czasie izolacji społecznej spowodowanej pandemią Covid-19.	1. Nie jest możliwe bardzo szczegółowe odniesienie się do konkretnych problemów w pogłębinym wymiarze diagnostycznym ze względu na specyfikę tej części programu, tj. "Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki". 2. Dane dotyczące poziomu poszczególnych kompetencji osób w wieku produkcyjnym poszukujących pracy, biernych zawodowo lub bezrobotnych nie są dostępne na poziomie regionalnym. 3. Identyfikacja poziomu kompetencji osób dorosłych będzie stanowić niezbędny element wstępny przed ewentualnych objęciem wsparciem w postaci usługi rozwojowej (za pośrednictwem pracodawcy lub indywidualnie) lub w zakresie podnoszenia kompetencji podstawowych.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
475	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	17	W diagnozie wspomniano o znacznym wpływie pandemii COVID-19 na rynek pracy. Brakuje informacji/danych w jaki sposób pandemia zmieniła/zmieniła sytuację na rynku pracy w województwie m.in. strukturę i skalę bezrobocia, podaż/popyt itp.	Uzupełnienie diagnozy o informacje o konsekwencjach pandemii w odniesieniu do sytuacji na rynku pracy jest konieczne, aby prawidłowo wskazać typy działań/projektów jakie należałyby wdrożyć w najbliższych latach.	W diagnozie wskazano, na jedno z wyzwań jakim jest wpływ pandemii COVID-19 na rynek pracy oraz na warunki socjalne, zwłaszcza w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych. Należy zauważyć, że nie są jeszcze znane krótkoterminowe i trwałe skutki pandemii w związku z tym kwestie te nie zostały ujęte. Będą one jednak analizowane i zostaną uwzględnione w ramach prac nad kryteriami wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
476	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	22	W diagnozie nie przedstawiono informacji dotyczących skutków pandemii Covid-19 w odniesieniu do zagadnienia włączenia społecznego.	Uzupełnienie diagnozy o informacje o konsekwencjach pandemii w odniesieniu do problematyki włączenia społecznego jest warunkiem niezbędnym do prawidłowego określenia typów działań/projektów do realizacji, zwłaszcza, że w celu szczegółowym 4 (i) "Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług (...)” przewidziano działania w zakresie przeciwdziałania skutkom covid-19 w obszarze usług społecznych i zdrowotnych.	W diagnozie wskazano, na jedno z wyzwań jakim jest wpływ pandemii COVID-19 na rynek pracy oraz na warunki socjalne, zwłaszcza w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych. Należy zauważyć, że nie są jeszcze znane krótkoterminowe i trwałe skutki pandemii w związku z tym kwestie te nie zostały ujęte. Będą one jednak analizowane i zostaną uwzględnione w ramach prac nad kryteriami wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
477	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	27	Diagnoza w obszarze kultury ma charakter zdawkowy, pomija wpływ pandemii na sektor i przytacza przykłady wyłącznie instytucji kultury prowadzonych przez samorząd wojewódzki, pomijając działalność samorządowych instytucji kultury oraz rozlicznych fundacji i stowarzyszeń aktywnych w obszarze kultury.	Zapis wyraźnie akcentuje rolę instytucji samorządowych, dyskryminując znaczenie pozostałych podmiotów. Z niewyjaśnionych względów przedstawiono wyłącznie ośrodki prowadzone przez samorząd województwa, które są tylko niewielkim odsetkiem instytucji kreujących politykę kulturalną regionu. Dokument powinien zawierać informacje chociażby o wydarzeniach kulturalnych, które ze względu na artystyczny świadczą o potencjale kulturalnym województwa. Posłużono się starymi danymi z 2018 r. dot. jedynie filharmonii. Możliwe jest przytoczenie aktualnych danych GUS dot. szerzej zakreślonej działalności kulturalnej w województwie. Nie należy również pomijać znaczenia pandemii Covid-19 i konieczności odbudowania sektora kultury po kryzysie w 2020 r.	Z uwagi na specyfikę tej części programu, nie jest możliwe bardzo szczegółowe odniesienie się do konkretnych problemów w pogłębionym wymiarze diagnostycznym, niemniej dokonano stosownych uzupełnień. Należy podkreślić, iż podstawą przygotowania diagnozy zawartej w FEoKP 2021-2022 jest dokument Diagnozy FEoKP 2021-2022, co w konsekwencji ma wpływ na zakres treści jaki zostaje poruszony/przeanalizowany oraz prezentowane przykłady. Dokument ten, będący bazą części diagnostycznej, został przygotowany na podstawie danych z 2018 r., brak w niej zatem odniesień do sytuacji pandemicznej.	częściowo uwzględniona
478	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	30	Zbyt ogólnikowy i lakoniczny (mало przydatnych dla JST informacji) opis polityki terytorialnej.	W rozdziale brakuje informacji m.in. o wstępnym preferowanym katalogu interwencji planowanych do realizacji w ramach polityki terytorialnej w regionie. Ponadto brak choćby szacunkowych informacji o strukturze zarządzania i wdrażaniu ww. polityki	Informacje w zakresie polityki terytorialnej zostaną doprecyzowane w programie regionalnym. Jednak szczegółowe informacje dotyczące zasad wdrażania polityki terytorialnej zostaną określone w dokumencie "Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego"	uwzględniona
479	Gmina Mogilno	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EF5+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musiałby być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
480	Gmina Mogilno	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rzucająca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzecalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEoKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
481	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	72	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - rozszerzenie poręczenia i gwarancje.	Przedsiębiorstwa realizujące projekty B+R, bardzo często wspierają się kredytem bankowym, na sfinansowanie wkładu własnego. Instytucje komercyjne podchodzą bardzo ostrożnie do tego typu projektów w związku z bardzo dużym ryzykiem niepowodzenia. Możliwość łączenia dotacji i poręczenia kredytowego do tego samego projektu B+R, zwiększyłoby zainteresowanie firm pracami B+R oraz zwiększyłoby ilość realizacji tego typu projektów. Przedsiębiorstwa realizujące różnego rodzaju inwestycje oraz finansujące swoich Klientów kredytami kupieckimi, zaciągają różnego rodzaju zobowiązania finansowe, które zabezpieczają swoim majątkiem trwałym. Realizację kolejnych projektów inwestycyjnych, w tym B+R, ogranicza problem sfinansowania inwestycji i ustanowienia zabezpieczenia. Poręczenia finansowania tego typu inwestycji wpłynęłyby pozytywnie na szybszy rozwój przedsiębiorstw.	Finansowanie dotacyjne maksymalizuje efekt zachęty do inwestowania. Jest to niezmiernie ważne w przypadku inwestycji o największym poziomie ryzyka jakim jest działalność B+R+. Ponadto, wsparcie bezwzględnie przyspiesza okres zwrotu części inwestycji finansowanej w ramach wkładu własnego beneficjenta oraz umożliwia w dużym stopniu redukcję strat w przypadku niepowodzenia badań (ogranicza ewentualną stratę). Wobec powyższego, a także uznając priorytetowość dziedziny B+R+, jako czynnika rozwoju gospodarki regionalnej, w sferze wyboru form wsparcia uzasadnione jest wsparcie publiczne w oparciu o formy bezwzględne, które zapewniają największy zakres preferencyjności. Ponadto, kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych (w tym poręczeni) będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy jak i środków reuzytia.	częściowo uwzględniona
482	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	76	Należy rozszerzyć katalog digitalizacji.	Obecnie z treści wynika konieczność digitalizacji i udostępniania najcenniejszych zasobów dziedzictwa województwa. Wydaje się słuszne rozszerzenie tego katalogu również o aktualnie powstające prace i działania w obszarze kultury, które z czasem będą stawały się naszym dziedzictwem.	Katalog obszarów digitalizacji dotyczy nie tylko dziedzictwa rozumianego jako obiekty historyczne, ale także utworów współczesnych, aktualnych. W aktualnej perspektywie finansowej został nabyty sprzęt dla np. Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej, aby umożliwić bieżącą profesjonalną rejestrację własnych kreacji artystycznych. W takim samym ujęciu obszar digitalizacji będzie dotyczył nowej perspektywy - dziedzictwo i aktualna oferta kulturalna, która pod postacią cyfrową będzie mogła być 1. zachowana dla przyszłych pokoleń, 2. dystrybuowana cyfrowo w sytuacjach np. ograniczeń w kontakcie z odbiorcą lub by uzyskać szerszą publiczność.	uwzględniona
483	Gmina Mogilno	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rzucająca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzecalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEoKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
484	Imię i nazwisko anonimowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
485	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	76	Proponuje się włączenie e-administrowania zasobami w ramach zapisu: W obszarze e-administracji transformacja w nowoczesną cyfrową gospodarkę nastąpi poprzez uruchomienie w ramach Platformy Infostrady Pomorza i Kujaw rozbudowanego edytora procesów biznesowych pozwalającego na pełną obsługę różnych typów spraw prowadzonych w ramach JST (m.in. e-spotkania, e- wizyty, e-konsultacje, e-administrowania zasobami).	Dla poprawienia administrowania zasobami i środkami trwałymi, ważne jest wprowadzenie systemu do sprawnego zarządzania zasobami poprzez możliwość zakupu sprzętu (m.in. drukarki kodów kreskowych, czytniki kodów, i inne) i oprogramowania potrzebnego do tworzenia inwentaryzacji - spisu z natury.	Z uwagi na niewielką alokację środków, główny ciężar wydatków będzie skierowany na utworzenie systemów centralnych, z których będzie mogło korzystać wielu Partnerów/jednostek. Zakupy drobne w postaci drukarek kodów kreskowych, czytników itp. zostaną uwzględnione tylko w przypadku wolnych środków przy zachowaniu pełnego wypracowania wartości wskaźników.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
494	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
495	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocienionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
496	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe	Organizacje pozarządowe	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćgnięone w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kola gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćgnięone środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeznaczenie wyższej kwoty na RLKS	niewzględniona
497	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Dodatkowo, w celu unifikacji instrumentów finansowych oferowanych MŚP, w ramach niniejszego celu szczegółowego, planuje się kontynuację wsparcia pożyczkowego i poręczeniowego przedsiębiorstw realizowanego w ramach RPO WK-P 2014-2020.	W jakim kontekście planuje się kontynuację wsparcia poręczeniowego? Czy to oznacza kontynuację zasad jakie obowiązywały w poprzedniej perspektywie przy podziale środków? Czy np. relokację środków z perspektywy 2014-2020 dla funduszy poręczeniowych, co eliminowałoby problem nakładania się pomocy publicznej i umożliwiałoby poręczenie większej ilości produktów? W perspektywie 2014-2020 na terenie naszego województwa pośrednicy finansowi dysponujący środkami unijnymi znacznie zawężyli i ograniczyli, w porównaniu do poprzedniej perspektywy finansowej, dostęp Beneficjentom Ostatecznym w kwestii kwalifikowalności ich przedsięwzięć do produktów poręczeniowych. Kwalifikowalne były tylko niektóre typy inwestycji, których obecnie jest mniej niż w poprzedniej perspektywie finansowej. Ponadto wątpliwe wydaje się ograniczenie dostępności poręczeń w sytuacji gdy np. Instytucje Finansujące (Banki udzielające kredyty), które korzystały ze środków unijnych dofinansowywały odsetki do rat, natomiast wsparcie poręczeniowe zawsze dot. kapitału. W ww. sytuacji nie występuje tzw. "podwójne finansowanie".	Kwestia związana ze szczególnym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uwzględniona po zakończeniu przeprowadzonej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych, z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy, jak i środków reużytych.	częściowo uwzględniona
498	Partnerstwo LGD Bory Tucholskie	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćgnięone w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, kola gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (os 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćgnięone środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncepcją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeznaczenie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
499	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Dodatkowo, w celu unifikacji instrumentów finansowych oferowanych MŚP, w ramach niniejszego celu szczegółowego, planuje się kontynuację wsparcia pożyczkowego i poręczeniowego przedsiębiorstw realizowanego w ramach RPO WK-P 2014-2020.	W jakim kontekście planuje się kontynuację wsparcia poręczeniowego? Należy rozumieć że nadal nie będzie można łączyć produktów poręczeniowych z produktami dotacyjnymi jeśli środki będą pochodzenia unijnego?	Kwestia związana ze szczególnym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uwzględniona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy jak i środków reużytych.	częściowo uwzględniona
500	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji w szczególności ukierunkowanych na ucyfrowienie oraz transformację w kierunku wdrażania nowych modeli biznesowych m.in. poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji produkcji oraz nowych produktów do rynku (co najmniej regionalnego) lub wdrażania wyników prac B+R.	Należy przez to rozumieć, że np. zastosowanie zabezpieczenia w postaci poręczenia będzie możliwe tylko w tej sytuacji? Czy został rozwiązany problem nakładania się pomocy publicznej w sytuacji łączenia dotacji oraz instrumentów finansowych?	Kwestia związana ze szczególnym zastosowaniem instrumentów finansowych, w tym instrumentów mieszanych, będzie uwzględniona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy, jak i środków reużytych.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
501	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruje potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Mój tata był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenie z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze. Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić prace z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić prace z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
502	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruje potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Mój tata był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenie z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić prace z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
503	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	82	W zakresie podaży istnieje potrzeba dalszego elastycznego produktu długu sektora publicznego, który może dostosować się do indywidualnych okoliczności i profilowania ryzyka, w sytuacji stonowanych sytuacji kredytowych.	Czy zapis oznacza proporcję przy podziale środków tak jak to było w perspektywie 2014-2020 gdzie główny strumień środków był skierowany na pożyczki? Stworzenie elastycznej alternatywy dla produktów komercyjnych jest oczywiście zasadne, jednakże przy obecnym podejściu do zabezpieczeń, a jednocześnie przy ograniczeniu puli środków dla funduszy poręczeniowych, transakcji tych przedsiębiorcy nie będą mieli czym zabezpieczać.	Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, wszelkie inwestycje niskiego ryzyka, które mają na celu uzyskanie dochodu lub oszczędności powinny być finansowane ze środków zwrotnych. Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych, w tym instrumentów mieszanych, będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy, jak i środków reużytych.	częściowo uwzględniona
504	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruje potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Mój tata był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenie z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić prace z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
505	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - rozszerzenie o pożyczki, poręczenia i gwarancje.	MSP realizując działania z zakresu efektywności energetycznej, powinny mieć stały dostęp do szerokiej oferty pożyczek i poręczeń na działania ekologiczne, system dotacyjny powoduje, że zapotrzebowanie na usługi z zakresu efektywności energetycznej jest zbieżny z ogłaszanymi konkursami. Stała oferta instrumentów zwrotnych nie powodowała by zaburzeń w popycie na tego typu usługi. Poręczenia kredytów modernizacji energetycznej poprawiałyby wiarygodność przedsiębiorstw, umożliwiałyby dostęp do kredytów. Instytucje komercyjne udzielając kredytów modernizacyjnych, nie mają przedmiotu, na którym mogłyby ustanowić zabezpieczenie, rozwiązaniem tej kwestii będzie poręczenie funduszu poręczeniowego.	Wsparcie inwestycji z zakresu efektywności energetycznej dla mikro i małych przedsiębiorców będzie możliwe w formule instrumentów finansowych. Natomiast szczegółowe kwestie związane z zastosowaniem instrumentów finansowych, pożyczek i ewentualnych gwarancji zostaną ustalone w oparciu o wyniki analizy ex-ante dla instrumentów finansowych.	częściowo uwzględniona
506	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	Należy włączyć do zbioru potencjalnych beneficjentów także instytucje kultury.	Działania szczególnie ważne z uwagi na zmiany klimatu. Instytucje kultury działają w wielu budynkach użyteczności publicznej, które wymagają modernizacji energetycznej.	Katalog beneficjentów zakłada wsparcie samorządu terytorialnego i jednostek mu podległych oraz organizacji pozarządowych, w zakresie termomodernizacji budynków publicznych. Instytucje kultury wpisują się w ten katalog.	uwzględniona
507	Partnerstwo LGD Bory Tucholskie	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnioskujemy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJALY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyswojenia wkładka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przyzryta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnioskujemy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczamy obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udostępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali – mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-finansingu.	niewzględniona
508	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruje potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Mój tata był pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenie z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić prace z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
509	Gmina Bobrowo	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	100	Strategia programu: główne wysiłanie w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki Ponadto zwracamy się z prośbą o wpisanie do Programu Regionalnego, jako jednego z partnerów traktowanego na równi z ZIT oraz ORSG, zawiązanego przez nas Partnerstwa „Wspieramy rozwój naszych lokalnych odczynów”, które ma zasięg ponadpowiatowy i ma na celu zmniejszenie marginalizacji mieszkańców prowincji. Jednocześnie prosimy, aby podjąć procentowy na dofinansowanie projektów twardej i miękkich dla małych samorządów był taki sam jak dla ZIT i dużych miast.	Założenia celu szczegółowego 2(VIII) Programu przewidują m.in.: rozbudowę ścieżek rowerowych, jako alternatywę dojazdu z terenów podmiejskich, do miejsc pracy znajdujących się w miastach, rozwój transportu rowerowego tylko w miejskich obszarach funkcjonalnych, rozwój transportu zbiorowego i szynowego w miastach. W ten sposób dyskryminują i dyskredytują obszary wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, w których również występują problemy związane z transportem zbiorowym wynikające z braku połączeń komunikacyjnych oraz emisji zanieczyszczeń spowodowanych natężeniem ruchu kołowego i siecią dróg przebiegającą przez tereny wiejskie. Spora część naszych mieszkańców, z racji swojej sytuacji finansowej, podejmuje zatrudnienie w miastach do których dojeżdża, stąd wnioskujemy o zmianę założeń Programu, gdyż ich przyjęcie będzie równoznaczne z dalszą marginalizacją mieszkańców wsi oraz pogłębianiu się dysonanisu między obszarami rolniczymi a uprzemysłowionymi. Naszym wspólnym celem jest poprawa mobilności i bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez rozbudowę ścieżek rowerowych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich oraz poprawa jakości powietrza. Zaplanowana alokacja w celu szczegółowym (ii) jest niewystarczająca do podjęcia inwestycji nawet częściowo zidentyfikowanych jako niezbędne do podjęcia w celu uniknięcia dalszego procesu degradacji gospodarczej i społecznej obszarów zmarginalizowanych. Postulujemy o zwiększenie alokacji do poziomu 50 mln EUR, kosztem alokacji przewidzianej na cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, naturalnego dziedzictwa kulturowego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż obszary miejskie. Zakres interwencji - zmiana punktu ważności tego obszaru z dominującego wymiaru kulturalnego (tak jest obecnie) na rzecz obszaru turystyki. Tym samym również zmiana udziału przyjętej alokacji na zdecydowaną korzyść 1/ inwestycji w turystykę (75% alokacji), następnie 2/ inwestycji w odnowę wsi (20% alokacji), dopiero na końcu 3/ inwestycji w kulturę (5% alokacji).	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
510	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Należy włączyć do zbioru potencjalnych beneficjentów także instytucje kultury.	Działania szczególnie ważne z uwagi na zmiany klimatu. Instytucje kultury działają w wielu budynkach użyteczności publicznej, które wymagają modernizacji energetycznej.	Katalog beneficjentów zakłada wsparcie samorządu terytorialnego i jednostek mu podległych oraz organizacji pozarządowych, w zakresie termomodernizacji budynków publicznych. Instytucje kultury wpisują się w ten katalog.	uwzględniona
511	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Sugeruje potrzebę rozbudowy infrastruktury hospicyjnej we Włocławku w zakresie hospicjum stacjonarnego. Moja mama była pod opieką Hospicjum Domowego Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej. Nasze doświadczenie z opieką hospicyjną oceniam bardzo dobrze.	Widzę potrzebę powstania Hospicjum Stacjonarnego dla tych, których rodziny nie mogą się opiekować pacjentami w domach. Trudno jest pogodzić prace z opieką. Popieram inicjatywę Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddział we Włocławku im. dr Zbigniewa Kaczmarska dla budowy takiego obiektu w naszym mieście.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
512	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Należy usunąć fragment: "intensywnego nadzoru kardiologicznego (89,3%), rehabilitacji narządu ruchu (88%), rehabilitacji neurologicznej (87%), AIDS (87%), hematologicznych (86%), psychiatrycznych dla dzieci (86%), gastroenterologicznych (86%), leczenia uzależnień (85%), geriatrycznych (84%), obserwacyjno-zakaźnych (83%), nefrologicznych (82%), pulmonologicznych (81%) i chirurgii onkologicznej (80%)."	Te zakresy mają wartość wskaźnika obłożenia łóżek poniżej 90%, a wyliczenie mało dotyczyć oddziałów, gdzie odnotowano wartość wskaźnika powyżej 90%.	Błędne zapisy dotyczące wskaźnika obłożenia łóżek zostaną zmienione.	uwzględniona
513	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Postuluje się uzupełnienie katalogu interwencji o wsparcie zakupu i instalacji urządzeń i systemów do magazynowania energii elektrycznej pochodzącej z OZE wraz z powiązanymi wskaźnikami.	Aktualny zapis w projekcie FEoKP mówi tylko o wsparciu dla podłączenia systemów do magazynowania energii wytwarzanej w źródłach OZE. Wsparcie dla magazynowania energii jest konieczne jako ważny element rozwoju nowoczesnej "zielonej" energetyki, także w kontekście niedostosowania krajowej sieci elektroenergetycznej do obecnych obciążeń związanych z odbiorem i przesyłem energii wytworzonej przez instalacje OZE.	Zgodnie z linią demarkacyjną nie przewiduje się samodzielnej realizacji magazynów energii. Zapisy w tym zakresie zostaną doprecyzowane.	częściowo uwzględniona
514	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Zdanie: "W ramach psychiatrycznej opieki stacjonarnej liczba oddziałów wśród ogółu placówek posiadających w swojej strukturze oddziały psychiatrycznej opieki stacjonarnej w 2019 r. funkcjonowało 47 oddziałów (1 569 łóżek)." jest niezrozumiałe. Należy poprawnie je zredagować.	Uwaga redakcyjna	Zgodnie z sugestią wskazane zdanie zostanie przerezegowane.	uwzględniona
515	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	105	Proponuje się uzupełnić i doprecyzować katalog interwencji o budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, w tym zabezpieczeń przeciwpowodziowych w dolinach rzek, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy.	Wiele obszarów województwa narażonych jest na wystąpienie powodzi wynikające z usytuowania siedzib ludzkich w sąsiedztwie rzek. W Toruniu występuje zagrożenie powodziowe wynikające z lokalizacji miasta nad dwiema rzekami Wisłą i Drwęcą, gdzie szacunkowa liczba osób zagrożonych to blisko 40 tys. (ok. 20% mieszkańców miasta). Dotyczy to głównie terenów wzdłuż Wisły i przy ujściu Drwęcy - obszary Rudaka, Przedmieścia Bydgoskiego, Jakubskiego, Kaszorków. Dlatego też konieczne jest wsparcie, obok działań z zakresu małej retencji, również dla budowy infrastruktury i urządzeń przeciwpowodziowych, np umocnień i wałów.	Działania z zakresu małej retencji, które służą mogą także celom przeciwpowodziowym, przewidziane są do wsparcia w ramach FEoKP 2021-2022. Odnosnie zaś działań przeciwpowodziowych, to tego rodzaju działania o charakterze ponadregionalnym, a taki charakter mają działania dotyczące rzeki Wisły, przewidywane są do wsparcia na poziomie krajowym. Zagrożenie powodziowe w województwie kujawsko-pomorskim dotyczy przede wszystkim tej rzeki. Dlatego też nie przewiduje się wspierania infrastrukturalnych i systemowych działań przeciwpowodziowych na poziomie regionu.	nieuwzględniona
516	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Proponujemy nie wskazywać dolnej granicy wieku lub obniżyć tę granicę z uwzględnieniem działań podejmowanych w projektach OHP.	Konieczność uspoijnienia zapisów z zakresem działań planowanych do podjęcia w projektach OHP.	W FEoKP, w celu szczegółowym 4(a), wyodrębnione zostanie wsparcie osób młodych poprzez OHP wraz z wydzieloną alokacją (1,5 mln euro). W związku z tym zmianie ulegną również zapisy dot. dolnej granicy wieku (od 15 lat), o których mowa w zgłoszonej uwadze.	uwzględniona
517	LGD "Vistula-Terra Culmensis-Rozwój przez Tradycję"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udośćpnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięto, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćpnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	nieuwzględniona
518	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	Proponuje się dostosowanie katalogu wskaźników rezultatu i produktu do działań wspieranych przez program.	Jeżeli np. cel szczegółowy nr 2.3.1 CEL SZCZEGÓŁOWY 2(IV) WSPIERANIE PRZYSTOSOWANIA SIĘ DO ZMIAN KLIMATU I ZAPOBIEGANIA RYZYKU ZWIĄZANEMU Z KLĘSKAMI ŻYWIŁOWYMI I KATASTROFAMI, A TAKŻE ODPORNOŚCI, Z UWZGLĘDNIENIEM PODEJŚCIA EKOSYSTEMOWEGO zakłada m.in. "szczególne uwzględnienie wsparcia zielonej i niebieskiej infrastruktury" (str. 105), wskazane jest, aby obok wskaźnika produktu pod nazwą "Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu" znalazł się wskaźnik produktu odnoszący się do pomiaru niebieskiej infrastruktury, np. "Niebieska infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu" - wyrażony w ha. Analogicznie, jeżeli w obecnej wersji programu, wśród wskaźników rezultatu znajduje się jedynie odniesienie do niebieskiej infrastruktury, tj. wskaźnik "Objętość retencjonowanej wody" - wyrażony w m3, to wskazane jest, aby zdefiniowano również wskaźnik np. pod proponowaną nazwą "Powierzchnia zrewitalizowanych terenów zieleni zawierających elementy zieleni-niebieskiej infrastruktury" - wyrażony w ha.	W FEoKP 2021-2022 nie muszą być zawarte wszystkie wskaźniki odnoszące się do planowanego zakresu wsparcia. W FEoKP 2021-2022 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące wiodące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
519	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	25	Należy doprecyzować o jakich danych mowa we fragmencie: "niższą o 23% od średniej dla kraju wartość wskaźnika liczby pacjentów, którym udzielono świadczenia w ramach opieki długoterminowej na 100 tys. ludności. W opisie domowej wskaźnik ten był o 28% niższy niż w Polsce, a w stacjonarnej o 16% niższy niż w Polsce." Czy mowa tu o % czy pkt %?	Uwaga o charakterze doprecyzowującym.	Przedstawione w Programie dane wskazane zostały w % i dotyczą opieki długoterminowej. Są one spójne z informacjami wskazanymi w Załączniku 2 Wyzwania systemu opieki zdrowotnej i rekomendowane kierunki działań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego na podstawie danych za 2019 r. do Map potrzeb zdrowotnych (L.p. 9.1).	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
520	LGD "Vistula-Terra Culmensis-Rozwój przez Tradycję"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONÓW oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dotychczasowych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyswojenie wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udotęgnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwia objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
521	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Proponujemy następujący zapis: Celem interwencji będzie wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej osób poszukujących pracy, w tym osób, których sytuacja na rynku pracy jest niestabilna lub niepewna (działania skierowane do klientów publicznych służb zatrudnienia będą zgodne z ustawą w przedmiotowym zakresie). Uczestnicy projektów otrzymają wysokiej jakości ofertę wsparcia, obejmującą zastosowanie dostępnych narzędzi, np. instrumentów i usług rynku pracy, które zostaną indywidualnie dopasowane do ich zdiagnozowanych potrzeb w celu poprawy sytuacji na rynku pracy lub uzyskania zatrudnienia. Powyższe wsparcie będzie realizowane m.in. poprzez zastosowanie usług doradczych, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, instrumentów i usług rynku pracy służących nabywaniu, podwyższeniu lub dostosowaniu kompetencji i kwalifikacji zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami uczestników oraz regionalnego rynku pracy, działania służące zdobyciu doświadczenia zawodowego oraz wsparcie w rozpoczęciu działalności gospodarczej. Dodatkowo będą zastosowane mechanizmy wpływające na utworzenie nowych oraz utrzymanie istniejących miejsc pracy. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): - działania związane z identyfikacją potrzeb; - pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy; - działania ukierunkowane na nabywanie, podnoszenie i rozwijanie kwalifikacji i kompetencji; w tym umożliwienie potwierdzania kwalifikacji rynkowych ujętych w ZSK; - działania ukierunkowane na nabywanie doświadczenia zawodowego; - działania związane z udzielaniem wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej; - działania z zakresu mobilności zawodowej i terytorialnej (dodatki/granty relokacyjne, itp.); - działania ukierunkowane na tworzenie miejsc pracy, w tym refundacja części kosztów wynagrodzenia oraz pokrycia kosztów utworzenia miejsca pracy; - działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotykały osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	Przeredagowanie treści celem zwiększenia czytelności i uproszczenia zapisów. Dodany typ przedsięwzięcia: "Działania związane z identyfikacją potrzeb" – jako niezbędne dla dokonania diagnozy i dopasowania wsparcia do potrzeb uczestnika.	Program zostanie w tym zakresie preredagowany.	uwzględniona
522	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vi) Gospodarka odpadami	113	Postuluje się uzupełnienie katalogu interwencji w zakresie sektora przedsiębiorstw o wsparcie ekoprojektowania.	Główną zaletą ekoprojektowania (ecodesign) jest powstawanie produktów zasobooszczędnych i niskoodpadkowych już na etapie ich projektu. Ponadto działanie to przekłada się na obniżenie kosztów produkcyjnych, transportowych i eksploatacyjnych, redukcję masy generowanych odpadów, sproszczenie wymogom regulacyjnym, sproszczenie rosnącym wymaganiom konsumentów, pobudzenie innowacji, zoptymalizowanie procesów produkcyjnych, pobudzenie popytu i wzrost podaży na produkty przygotowane w sposób ekologiczny.	Szczegółowy zakres wsparcia zostanie określony w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Obecne zapisy programu nie wykluczają tego rodzaju wsparcia - umożliwiają wspieranie działań wynikających z ekoprojektowania.	uwzględniona
523	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	156	W zakresie głównych grup docelowych proponujemy następujący zapis: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w szczególności: - osoby powyżej 50 roku życia, - osoby poniżej 34 roku życia, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach, - osoby ubogie pracujące, - osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych.	Taki zapis pozwala na szerokie ujęcie wszystkich potencjalnych grup docelowych, niezależnie od rodzaju beneficjenta, który będzie udzielał wsparcia. Obejmuje osoby bezrobotne zarejestrowane i niezarejestrowane w PUP, biernie zawodowo (np. podopiecznych OHP), a także pracujące wymagające wsparcia. Pozwala też na maksymalnie szerokie planowanie działań z uwzględnieniem chociażby projektowanych zmian ustawy o promocji zatrudnienia... (docelowo PUP mają w szerszym zakresie zająć się osobami poszukującymi pracy czy biernymi zawodowo) oraz działań dla klientów OHP, które prawdopodobnie będą realizowane w ramach tego celu szczegółowego. Jednocześnie, przy tak sformułowanym zapisie, kategorie wskazane jako „w szczególności potrzebujące wsparcia” mogą dotyczyć zarówno osób bezrobotnych, biernych zawodowo jak i tzw. „ubogich pracujących”.	Program zostanie doprecyzowany w zakresie zapisów dot. grupy docelowej. Przyjęto poniżej wskazany katalog uczestników: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: -klienti publicznych służb zatrudnienia, -osoby ubogie pracujące, -osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, -osoby młode, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w wieku 15-25 lat wspierane przez ochotnicze hufce pracy.	uwzględniona
524	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	Postuluje się uwzględnienie w działaniach projektów dotyczących przebudowy linii kolejowych.	Modernizacja linii kolejowych nr 353 i 27 pozwoli na odciążenie zatłoczonych dróg krajowych oraz zamianę indywidualnego środka komunikacji na transport publiczny kolejowy.	Możliwości finansowe FEDKP 2021-2022, biorąc pod uwagę szeroki zakres potrzeb, uniemożliwiają wsparcie tak kosztownych inwestycji jak budowa i przebudowa linii kolejowych.	niewzględzona
525	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	157	Brak wskaźnika rezultatu „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu”.	Brak wskaźnika dla osób ubogich pracujących planowanych do objęcia wsparciem. Zgodnie z projektem Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2021-2027 niezastosowanie wskaźnika w programie może wynikać jedynie z nieuwzględnienia danego zakresu wsparcia lub grupy docelowej, do których odwołuje się wskaźnik.	Przyjęte rozwiązanie uwzględnia rekomendacje KE zawarte w Wytycznych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021). W Programie uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i na które przeznaczono najwięcej środków. Program nie musi zatem zawierać wszystkich wskaźników. Wskazane przez Państwa wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP.	częściowo uwzględniona
526	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	124	Należy rozszerzyć/dopasować wskaźniki produktu dla zadań, które mogą być dofinansowane w ramach danego priorytetu, w tym biletu regionalnego lub ITS. Propozycja wskaźnika produktu: "Liczba wprowadzonych biletów regionalnych" [szt.] lub "Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.]".	Zaproponowane wskaźniki produktu i rezultatu nie uwzględniają zadania obejmującego bilet regionalny oraz ITS.	W pierwszej kolejności IZ zobowiązany jest wybrać wskaźniki z przygotowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej listy wskaźników. Do tego założeniem jest ograniczenie listy monitorowanych na poziomie programu wskaźników, do realizujących główne, w tym kosztowo, typy projektów. Dalsze wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.	częściowo uwzględniona
527	Imię i nazwisko anonimowe	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5(ii) wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5(i)) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rażąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wspieranie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczanym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wyłudniania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Potrzeba mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatków środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyc można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych IZ. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
528	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	Opis „powiązanych rodzajów działań” pomija całkowicie zagadnienie ochrony dziedzictwa kulturowego. Należy wprowadzić odpowiedni typ projektu, w tym możliwość adaptacji obiektów zabytkowych do pełnienia funkcji społecznie użytecznych. Wydatki kwalifikowalne w ramach projektu powinny stanowić prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy obiektach zabytkowych i zespolech tych obiektów oraz w ich otoczeniu.	Restauracja i konserwacja obiektów zabytkowych i o znaczeniu historycznym jest możliwa jedynie w ramach Celu szczegółowego 4(VI) "Wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych", gdzie może być realizowana wyłącznie przez samorząd województwa i jego jednostki organizacyjne. Tymczasem wiele obiektów stanowiących potencjalnie endogeniczny regionu znajduje się pod opieką samorządów niższego szczebla.	W ramach CP5 nie zostało zaprogramowane wsparcie ochrony dziedzictwa kulturowego, ponieważ obszar ten będzie wspierany w ramach CP4 (vi). Wpływ na zaprogramowane w CP5 obszary determinowała wysokość wsparcia i konieczność koncentracji działań.	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi	
529	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	158	Proponujemy rozważyć zwiększenie alokacji na cel szczegółowy 4a w priorytecie 8 z uwagi na planowane rozszerzenie grupy docelowej o młodzież z OHP oraz ubogich pracujących. Propozycja zwiększenia alokacji przynajmniej o 7,5 – 10 mln euro.	Kwota alokacji przeznaczona na realizację projektów PUP, ujęta we wstępnej wersji kontraktu terytorialnego, jest zmniejszona o 60% w stosunku do perspektywy finansowej 2014-2020. Jest to poziom minimalny jaki powinien zostać zapewniony na pomoc udzielaną grupom docelowym wspieranym przez PUP (zwłaszcza, że planuje się ich rozszerzenie o osoby poszukujące pracy czy biernie zawodowo). Kwota alokacji pozostała po wydzieleniu środków dla PUP (zaledwie 2,9 mln euro) jest z kolei niewystarczająca na planowaną w tym celu realizację wsparcia dla klientów OHP i ubogich pracujących. W ramach tej ostatniej grupy powinniśmy szczególnie nacisk położyć na wsparcie osób młodych, które rozpoczęły swoją aktywność zawodową, są jednak zatrudnione na umowy cywilno-prawne, krótkookresowe, z najniższym wynagrodzeniem. Należy przekonywać Instytucję Koordynującą EFS i KE, aby w ramach wsparcia osób „ubogich pracujących” (w szczególności młodych) możliwe było udzielanie dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Grupa ta posiada duży potencjał rozwojowy, a jednocześnie, z uwagi na niskie dochody i niestabilność zatrudnienia, ma najmniejsze szanse na pozyskanie kredytu. Pozyskanie dotacji z PUP z kolei wymaga przynajmniej trzech miesięcy pozostawania bezrobotnym – co oznacza wypychanie tych osób z rynku pracy i powodowanie, że przez przynajmniej kilka miesięcy stają się nieaktywne zawodowo.	1.Zaplanowano zwiększenie środków na działania w ramach cs (a) o 1,5 mln euro w związku z wyodrębnieniem wsparcia dla osób młodych poprzez OHP. 2. IZ prowadzi rozmowy z MFIPR dotyczące możliwości udzielenia dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej wskazanej przez Państwa grupie osób. W zapisach projektu Programu nie ograniczamy tej formy wsparcia do żadnej z grup. 3. Zasady udzielenia wsparcia przez publiczne służby zatrudnienia będą musiały być zgodne z obowiązującymi przepisami.	uwzględniona	
530	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	130	Indykacyjny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary miejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary miejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rzucająca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów miejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów miejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary miejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów miejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gmin, przy tylko 5 obszarach miejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach miejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanym przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów miejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż miejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów miejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokację przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona	
531	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	26	Przy opisie opieki długoterminowej wymienia się: "2 hospicja stacjonarne, 7 oddziałów medycyny paliatywnej". Jednakże są to innego rodzaju placówki, które nie są zaliczane do obszaru opieki długoterminowej. Nie powinniśmy zatem być wymienieni po przecinku, ale opisane niezależnie (np. w kolejnym zdaniu dotyczącym funkcjonowania w województwie opieki paliatywnej i hospicyjnej).	Niezbędne jest poprawienie opisu opieki długoterminowej i wyodrębnienie z niego opisu opieki paliatywnej i hospicyjnej.	Opisy dotyczące opieki długoterminowej, opieki paliatywnej oraz hospicyjnej zostaną przededygowane.	uwzględniona	
532	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	Należy wprowadzić w opisie "powiązanych rodzajów działań" sformułowanie analogiczne do zapisu w ramach Celu szczegółowego 4(VI) "Wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych". "Wsparcie instytucji kultury będzie miało na celu nadanie lub rozwinięcie ich funkcji kulturowych oraz poprawę efektywności działania poprzez inwestycje polegające m.in. na: budowie/rozbudowie, remoncie, wyposażeniu oraz rozwoju funkcjonowania".	Obecny zapis sugeruje brak możliwości wsparcia instytucji kultury samorządów niższego szczebla niż wojewódzki w zakresie remontów oraz konieczności realizacji zakupów wyposażenia jedynie uzupełniająco. Tymczasem wsparcie wojewódzkiej instytucji kultury jest ujęte szerzej.	Zapisy zostaną doprecyzowane.	uwzględniona	
533	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wsparcia obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyswojowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE KP 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględniona
534	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	160	Proponujemy uzupełnić pierwszy typ przedsięwzięcia w pkt. 2 o wsparcie doradczo-szkoleniowe dla pracodawców: - adaptacja miejsca pracy do indywidualnych potrzeb pracodawców i pracowników, w tym w zakresie doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy, działania związane z zastosowaniem elastycznych form zatrudnienia, w tym np. wprowadzenie pracy zdalnej; wsparcie doradczo-szkoleniowe dla pracodawców;	Wsparcie doradczo-szkoleniowe jest ważnym elementem adaptacji w miejscu pracy, która nie zawsze musi wymagać doposażenia miejsca pracy. Wsparcie to ma służyć m. in.: - standaryzacji i optymalizacji systemu pracy celem przejścia na zadaniowy tryb pracy ułatwiający nadzór zarządcy nad wykonywanymi zadaniami w systemie pracy zdalnej/telepracy lub z wykorzystaniem pracy zdalnej/telepracy w systemie hybrydowym; - zapewnieniu rozwiązań/narzędzi służących nadzorowi merytorycznemu nad powierzonymi zadaniami w systemie pracy zdalnej/telepracy.	Dodano odrębny typ wsparcia doradczo-szkoleniowego dla pracodawców w zakresie wprowadzania rozwiązań wynikających z konieczności adaptacji miejsc pracy czy wprowadzania elastycznych form zatrudnienia.	uwzględniona	
535	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	Wsparcie sektora kultury nie powinno ograniczać się do inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy (wraz z wyposażeniem) oraz rozwoju i funkcjonowania instytucji kultury, ale również umożliwiać adaptację obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych. Należy wprowadzić odpowiedni zapis.	Obecny zapis sugeruje wspieranie jedynie obiektów, w których już realizowana jest działalność kulturalna.	Zapisy w zakresie możliwości adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych zostaną doprecyzowane.	uwzględniona	
							Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwiał wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie				

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
536	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzajów interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zadanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne w wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzjędniona
537	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	26	Należy zweryfikować zdanie: "Wskaźnik liczby ośrodków opieki paliatywno-hospicyjnej w przeliczeniu na 100 tys. ludności (uwzględniając wszystkie rodzaje opieki), był o 19% niższy niż średnia jego wartość dla kraju (w warunkach stacjonarnych niższy o 4%, ambulatoryjnych niższy o 3%, opieki domowej niższy o 17%)." Nie jest pewne czy mowa tu o % czy może raczej o pkt %.	Uwaga doprecyzowująca.	Przedstawione w Programie dane dotyczące opieki paliatywno-hospicyjnej wskazane zostały w % - Są one spójne z informacjami wskazanymi w Załączniku 2 Wyzwania systemu opieki zdrowotnej i rekomendowane kierunki działań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego na podstawie danych za 2019 r. do Mszy potrzeb zdrowotnych (L.p. 10.3).	uwzględniona
538	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	W ramach przewidywanego wsparcia dla Instytucji kultury należy wprost wskazać możliwość modernizacji i budowy nowych ekspozycji/wystaw, celem dostosowania oferty do zmieniających się potrzeb odbiorców. Warto wymienić także możliwość dokonywania likwidacji barier architektonicznych.	Modernizacja, budowa nowych ekspozycji i wystaw, dostosowanie ich do potrzeb odbiorców, w tym także osób z niepełnosprawnością, jest szczególnie ważne dla przyszłego funkcjonowania instytucji kultury. Ważnym elementem jest likwidowanie barier architektonicznych umożliwiających zwiększony dostęp do kultury.	Konkretne typy projektów możliwych do objęcia wsparciem w ramach obszaru CP5 określone zostaną na poziomie SzOP. Ponadto zgodnie z art. 9 rozporządzenia ogólnego państwa członkowskie mają obowiązek podjęcia działań w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji w tym ze względu na niepełnosprawność (odpowiednie zapisy znajdują się w projekcie FEiKP 2021-2027, dla CP5 str. 128).	uwzględniona
539	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	160	Proponujemy usunięcie z przykładów przedsięwzięć: - działania związane z udzielaniem bonów zatrudnieniowych, - rozwój usług w zakresie pośrednictwa (...), - organizacja/finansowanie kosztów dojazdu dla pracowników za pośrednictwem pracodawcy.	Nie widzimy uzasadnienia dla tych typów operacji w obszarze adaptacyjności. Były to propozycje do poprzedniej wersji programu gdzie zakładano: „Wsparcie pracodawców i pracowników służące stabilizacji zatrudnienia oraz poprawie sytuacji na rynku pracy m.in. osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych”	Program zostanie w tym zakresie przeformułowany.	uwzględniona
540	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	Uwaga odnosi się do nazwy celu szczegółowego, w której brakuje odniesienia do rewitalizacji.	Nazwa celu szczegółowego 5i jest długa i zawiera różne obszary wsparcia, które będą dofinansowane. W ramach tego celu będzie też wspierana rewitalizacja obszarów miejskich. Dlatego też, uważa się za zasadne przeformułowanie nazwy celu, żeby nie pomijać tak ważnego aspektu. Proponuje się, aby nazwa celu brzmiała następująco: CEL SZCZEGÓŁOWY 5(i) WSPIERANIE ZINTEGROWANEGO I SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ROZWOJU SPOŁECZNEGO, GOSPODARCZEGO I ŚRODOWISKOWEGO, KULTURY, DZIĘDICTWA NATURALNEGO, ZRÓWNOWAŻONEJ TURYSTYKI, BEZPIECZEŃSTWA I PROCESU REWITALIZACJI NA OBSZARACH MIEJSKICH.	Nazwa celu wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności i nie podlega zmianie.	niewzjędniona
541	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie na inwestycje m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w tym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financingu. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
542	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	Uważa się za zasadną, konieczność doprecyzowania kwestii możliwości dofinansowania projektów z zakresu remontu części wspólnych budynków wielorodzinnych.	W FEKP 2021-2027 przewiduje się dofinansowanie m.in. inwestycji dotyczących infrastruktury komunalnej, modernizacji zabudowy, uporządkowania przestrzeni publicznych, infrastruktury technicznej. Brakuje bezpośredniego odniesienia się do przedsięwzięć z zakresu mieszkalnictwa. W poprzednim programie regionalnym (RPO WK-P na lata 2014-2020) widnieje zapis doprecyzowujący, że wsparciem objęta będzie "modernizacja zabudowy, w tym również mieszkaniowej" (s. 165). Dlatego też, należy doprecyzować czy inwestycje te będą kwalifikować się do wsparcia.	W perspektywie finansowej 2014-2020 możliwy był do realizacji w ramach działań rewitalizacyjnych typ projektu - <i>modernizacja, remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych</i> . W przeważającej większości remonty części wspólnych polegały na pracach termomodernizacyjnych, które w ramach programu operacyjnego FEiKP 2021-2027 będą możliwe do sfinansowania w ramach Priorytetu 2. Decyzja o braku możliwości remontów części wspólnych budynków wielorodzinnych podyktowana została różniącą małą alokacją środków przeznaczonych na rewitalizację.	częściowo uwzględniona
543	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	161	Brak uzasadnienia dla wyodrębnienia takich grup docelowych. Mieszczą się one w grupach wymienionych wcześniej (przedsiębiorcy, pracodawcy, pracownicy).	W związku z zaplanowanym wsparciem w obszarze zdrowia pozostawiamy określenie dotychczas w Programie grupy docelowej, aby umożliwić czytelną realizację wsparcia w ww. obszarze.	niewzjędniona	
544	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rzucająca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów miejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów miejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FEKP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzecalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEiKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założycie można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
545	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	130	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary miejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary miejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to rzucająca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów miejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów miejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzecalnym faktem jest to, że obszary miejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGRUBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGRUBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGRUBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazują się jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEiKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założycie można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
546	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Doprecyzowania wymaga zapis odnoszący się do projektów infrastrukturalnych, które "powinny przynajmniej pośrednio korespondować z planowanymi działaniami społecznymi".	W RPO WK-P na lata 2014-2020 powiązanie projektów infrastrukturalnych ze społecznymi, w pierwszej kolejności dofinansowanymi z EFS, było obligatoryjne. Czy w kolejnym okresie programowania zintegrowanie to również będzie obligatoryjne? Czy w przypadku braku możliwości zintegrowania obu typów zadań, dopuszczalne będą inwestycje "twarde" niepowiązane z konkretnym projektem społecznym?	Konieczność ścisłego powiązania działań społecznych z infrastrukturą i tym samym wykazania, iż w relacji projektów zintegrowanych inwestycja infrastrukturalna jest jedynie narzędziem pomocniczym względem konkretnych działań społecznych wynikała z regionalnych uwarunkowań - zapisów „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. IZ planuje zachować ideę zintegrowania projektów społecznych i inwestycyjnych (rozumianą jako powiązanie między realizacją interwencji infrastrukturalnej i "miękkiej"), jednak analizując doświadczenia perspektywy 2014-2020 zamierza kierować się podejściem bardziej elastycznym (szczególnie w kontekście tzw. efektywności kosztowej, rozumianej jako korelacja nakładów finansowych oraz planowanych na etapie przygotowania PR wskaźników rezultatu projektów społecznych). Zawarte w FE KP 2021-2027 sformułowanie "Projekty infrastrukturalne powinny przynajmniej pośrednio korespondować z planowanymi działaniami społecznymi" ma na celu zwrócenie uwagi na utrzymanie wymogu zaplanowania społecznego wykorzystania wsparcia w ramach rewitalizacji obiektów infrastrukturalnych, znaczenie będzie miało jednak wspólne cel przedsięwzięć oraz zaplanowanie dla obiektów infrastruktury spójnego ze zdiagnozowanymi problemami wykorzystania społecznego. Ważne będzie, aby na obszarze rewitalizacji realizowane były projekty przyczyniające się do zmniejszenia/całkowitego zniewalniania sytuacji kryzysowej określonej podczas delimitacji, dedykowane osobom zamieszkującym obszar rewitalizacji, osobom wykluczonym, borykającym się z problemami. W dalszym ciągu inwestycje infrastrukturalne, będą musiały realizować cele społeczne, jednak bez konieczności wskazywania w GPR konkretnych wartości wskaźników "miękkich", wymaganych do osiągnięcia dla uzasadnienia "efektywności kosztowej" inwestycji. Uszczegółowienie tego powiązania zostanie doprecyzowane na etapie SzOP.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
547	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	163	Należy przeanalizować wskaźniki z obszaru adaptacyjności i outplacementu pod kątem planowanych działań oraz zgodności z LWK 2021.	Zaplanowane wskaźniki nie odzwierciedlają wszystkich działań podejmowanych w obszarze adaptacyjności i outplacementu.	Przyjęte rozwiązanie uwzględni rekomendacje KE zawarte w Wytocznych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021). W Programie uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i na które przeznaczono największe środki. Program nie musi zatem zawierać wszystkich wskaźników. Wskazane przez Państwa wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP.	częściowo uwzględniona
548	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	128	Czy zadania odnoszące się do tworzenia systemów bezpieczeństwa publicznego przewidziane są jako osobny typ projektu, który może być realizowany bez powiązania z innymi zadaniami?	Zadania odnoszące się do tworzenia systemów bezpieczeństwa publicznego powinny stanowić element większego przedsięwzięcia, podkreślając jego komplementarność.	Zadania odnoszące się do bezpieczeństwa publicznego przewidziane są do realizacji jako oddzielny typ projektu. Nie wyklucza to natomiast realizacji tychże działań jako uzupełnienia większego przedsięwzięcia.	niewzględniona
549	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przystawiona wódka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udogodnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyniły się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnioskujemy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględniona
550	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	132	Wsparcie instytucji kultury w zakresie modernizacji i budowy nowych ekspozycji i wystaw, stanowiących odpowiedź na oczekiwania odbiorców korzystających z szeroko rozwiniętej turystyki kulturalnej. Likwidacja barier architektonicznych, a także tworzenie miejsc do relaksu podczas korzystania z zasobów kultury.	Dzięki działaniom Ministra Edukacji w ostatnim czasie rozwinęła się turystyka kulturalna, z której korzystają głównie grupy szkolne. Ważna jest modernizacja i budowa nowych wystaw, ekspozycji, które powinny być odpowiedzią na rosnące zainteresowanie. Ważne są też miejsca do relaksu i odpoczynku podczas korzystania z zasobów kultury, co jest szczególnie ważne podczas całodziennych wycieczek do miejsc kultury.	Konkretne typy projektów możliwych do objęcia wsparciem w ramach obszaru CP5 określone zostaną na poziomie SzOP. Ponadto zgodnie z art. 9 rozporządzenia ogólnego państwa członkowskie mają obowiązek podjęcia działań w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji w tym ze względu na niepełnosprawność (odpowiednie zapisy znajdują się w projekcie FEoKP 2021-2027, dla CP5 str. 128).	uwzględniona
551	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzajów interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udogodnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS	niewzględniona
552	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	Wsparciem należy również objąć inwestycje w przyszłą infrastrukturę służącą edukacji kulturalnej (pracownie plastyczne, muzyczne, itp.).	Obecny zapis przewiduje inwestycje w infrastrukturę przyszłą sportową, podczas gdy kultura także jest w dokumencie wymieniana jako bardzo ważny element rozwoju regionu. Powinny być za tym również działania nakierowane na edukację i kształcenie dzieci i młodzieży poprzez doinwestowanie pracowni przyszłolnych, tworzenie sal prób muzycznych w szkołach itp.	W konsultowanym projekcie FEoKP 2021-2027 w 1, w ramach cs 4 (ii), przewidziano m.in. inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego (warsztaty, pracownie kształcenia praktycznego). W tym zakresie szkoły artystyczne będą mogły ubiegać się o wsparcie. Jakkolwiek w FEoKP 2021-2027 wprost nie wymieniono szkół artystycznych to jednak nie są one wykluczone ze wsparcia i wpisują się w zakres interwencji przewidziany w cs 4 (ii) w obszarze infrastruktury kształcenia zawodowego. W związku z ograniczonymi środkami na inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w zakresie kształcenia ogólnego wsparciem objęte zostaną wyłącznie inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej. Potrzeby w tym zakresie wynikają z przeprowadzonej diagnozy.	częściowo uwzględniona
553	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Zmiana nazwy wskaźnika produktu z: "Liczba wspartych szkół" na: "Liczba wspartych szkół i placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego" lub na: "Liczba wspartych placówek oświatowych".	Proponowany zapis zgodny z opisem grup docelowych.	Nazwa wskaźnika wynika z projektu LWK 2021 - 2027, przygotowanego przez MFIPR. W związku z tym brak możliwości uwzględnienia proponowanej zmiany polegającej na korekcie nazwy wskaźnika.	niewzględniona
554	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(g) Kształcenie osób dorosłych	172	Propozycja preredagowania zapisu przykładowych przedsięwzięć: 1. Realizacja działań związanych z identyfikacją potrzeb; 2. Realizacja usług rozwojowych służących nabywaniu, podnoszeniu, uzupełnieniu lub uzyskaniu kompetencji/kwalifikacji zawodowych (w tym językowych) z wykorzystaniem Podmiotowego Systemu Finansowania i Bazy Usług Rozwojowych, w tym walidacja lub certyfikacja; 3. Realizacja wsparcia służącego uzyskaniu podstawowych kompetencji, w tym cyfrowych (wdrażanie Upskilling Pathways).	Umieszczenie zapisu dotyczącego działań związanych z identyfikacją potrzeb w ramach przedsięwzięcia „Realizacja usług rozwojowych...” sugeruje, że identyfikacja potrzeb i doradztwo w zakresie dalszego rozwoju zawodowego będą realizowane za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych. Proponujemy preredagowanie zapisu lub ujęcie w taki w sposób, aby zapis nie budził wątpliwości i wskazywał, że identyfikacja potrzeb jest konieczna przed wyborem usługi szkoleniowej dostępnej w systemie BUR.	Zapis zostanie zmodyfikowany. Z zapisów programu regionalnego będzie wyraźnie wynikało, że diagnoza kompetencji danej osoby (w tym ich poziomu oraz luk i potrzeb kompetencyjnych) jest niezbędnym elementem wstępnym przed uzyskaniem wsparcia w postaci usługi rozwojowej w ramach BUR lub przed uzyskaniem wsparcia kompetencji podstawowych.	uwzględniona
555	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	W opisie planowanych działań infrastrukturalnych uwzględniono działania mające na celu dostosowanie/przekształcanie infrastruktury placówek całodobowych o charakterze długoterminowym do realizacji nowych usług o charakterze dziennym lub śródoobwodowym z uwzględnieniem zasad deinstytucjonalizacji. Czy w ramach wymienionych działań konieczne będzie dostosowanie całej placówki do nowych usług czy możliwe będzie wprowadzenie nowego zakresu usług tylko częściowo? Wskazano także, że preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury. Jedyne w uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się realizację projektów polegających na budowie nowych obiektów. Czy w przypadku ww. typu działań możliwa będzie budowa nowego obiektu?	Doprecyzowanie zapisów ułatwi przygotowanie projektów do realizacji.	Komisja Europejska w sposób jednoznaczny sprzeciwia się dofinansowaniu placówek całodobowych o charakterze długoterminowym zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji. W związku z tym nie wystarczy rozszerzenie działalności placówki całodobowej o charakterze długoterminowym o działania związane ze wsparciem śródoobwodowym i dziennym. W opisanym przez Państwa przypadku wsparcie będzie możliwe jedynie wówczas gdy planowany do realizacji projekt w całości zakłada deinstytucjonalizację świadczonych usług, tzn. działania umożliwiające przekształcenie całej instytucji całodobowej w placówkę o charakterze dziennym lub śródoobwodowym (np. dzienny dom pobytu). Zapisy w tym zakresie zostaną jeszcze doprecyzowane w programie FEoKP 2021-2027. W ramach cs 4(iii) nie wyklucza się możliwości budowy nowych obiektów. Tego rodzaju działania będą wymagały jednak uzasadnienia. W programie FEoKP 2021-2027, w cs 4(iii), nie przewiduje się określania rodzaju prac remontowo-budowlanych możliwych do podjęcia w odniesieniu do poszczególnych typów projektów. Tego rodzaju informacje zostaną doprecyzowane w szczegółowym opisie priorytetów (SzOP oraz w kryteriach wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
556	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram inicjatywę powstania hospicjum stacjonarnego we Włocławku. Ojciec mojej koleżanki korzystał z pomocy dr Ewy Kaczmarek. Będzie to duża pomoc dla tych rodzin, które nie mogą się opiekować osobiscie swoimi bliskimi.	Pracownicy domowego hospicjum wykonują swoją pracę z wielkim zaangażowaniem, oddają się całym sercem swoim pacjentom.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
557	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram inicjatywę powstania hospicjum stacjonarnego we Włocławku. Ojciec mojej koleżanki korzystał z pomocy dr Ewy Kaczmarek. Będzie to duża pomoc dla tych rodzin, które nie mogą się opiekować osobiscie swoimi bliskimi.	Pracownicy domowego hospicjum wykonują swoją pracę z wielkim zaangażowaniem, oddają się całym sercem swoim pacjentom.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
558	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Instytucje rynku pracy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	166	Proponujemy przeformułowanie zapisów dotyczących wsparcia przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego i zawodowego w zakresie doradztwa zawodowego; Propozycja zapisu: „2. Wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: (...) - doradztwa zawodowego, - wsparcie dla szkół i placówek kształcenia ogólnego (zawodowego) w zakresie m.in.; zewnętrznego wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego” są nieprecyzyjne i mogą budzić wątpliwości w zakresie prawidłowej ich interpretacji, tj. czytając literalnie można wnioskować, że wsparcie doradczym ma być świadczone na rzecz nauczycieli. Zapis w proponowanym przez nas kształcie jest zwięzły, ale jednocześnie pojemny (obejmuje m.in. wsparcie metodyczne dla nauczycieli, rozwijanie współpracy na rzecz doradztwa i form wymiany doświadczeń a także realizację doradztwa na rzecz uczniów przez podmioty zewnętrzne).	1. Zapis dotyczący wsparcia przedstawicieli kadry szkół i placówek (zarówno w ramach kształcenia ogólnego, jak i zawodowego) zostanie zmodyfikowany. Z zapisów programu regionalnego będzie wyraźnie wynikało, że wsparcie dotyczy realizacji zadań doradztwa zawodowego, a nie doradztwa zawodowego dla przedstawicieli kadry. 2. Informacja o możliwym wsparciu metodycznym zostanie określona w ramach przykładu przedsięwzięcia dotyczącego "udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych". 3. Zaplanowane zewnętrzne wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego dla szkół i placówek nie dotyczy bezpośredniego wsparcia przedstawicieli kadry i uczniów, lecz pośredniego wsparcia szkół i placówek systemu oświaty (diagnoza stanu doradztwa zawodowego, opracowanie i wdrożenie planu wsparcia). Zakres możliwego wsparcia zostanie opisany na poziomie SzOP, dokumentacji naboru lub kryteriów wyboru projektów.	uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
574	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	36	Propozycja w celu szczegółowym (iii) Wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne finansowania dotacyjnego, oprócz oferowania dla projektów najbardziej innowacyjnych i ryzykownych, przewidzieć dla firm mikro - jako uzupełnienie luki finansowej w tym zakresie/lub przewidzieć takie różnicowanie pożyczek z umorzeniem, które będą preferowały tej wielkości firmy.	W związku niskimi wskaźnikami w statystyce krajowej dotyczącej poziomu przedsiębiorczości, w szczególności liczby mikro i małych przedsiębiorców w województwie kujawsko-pomorskim zasadne jest zaplanowanie takiego instrumentu wsparcia, który wpłynie bezpośrednio na poprawę w/w wskaźników.	Dla projektów, w ramach których przewidziany jest dochód i ryzyko niepowodzenia jest zminimalizowane przewidziane będzie jako wsparcie podstawowe - instrument pożyczkowy. Planowane jest udostępnienie pożyczek z różnym poziomem umorzenia. Państwa uwagi zostaną przekazane wykonawcy trwającej obecnie analizy ex-ante dla instrumentów finansowych.	uwzględniona
575	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Dodanie nowego typu wsparcia: rozwijanie kompetencji kluczowych, społecznych, społeczno-emojonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych.	Powyższe kompetencje mają równorzędne znaczenie w podejmowaniu bądź utrzymaniu zatrudnienia.	Wskazany w projekcie Programu katalog typów wsparcia jest zestawem przykładowych działań, które zostaną uszczegółowione na poziomie SzOP.	uwzględniona
576	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	37	Cel szczegółowy (iii) Wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne. W odniesieniu do podmiotów świadczących usługi w zakresie inkubacji i wspierania przedsiębiorczości (IOB ... i stwierdzenia decydujące znaczenie ma charakter tej sfery interwencji, który albo dotyczy wspomaganie rozwoju wczesnych faz rozwoju biznesu, albo też rozwoju infrastruktury inwestycyjnej, jako głównego beneficjenta wsparcia, identyfikuje się jednostki samorządu terytorialnego. Wnosimy o uwzględnienie także innego typu beneficjentów niż JST. Proponujemy zapis, jako głównego beneficjenta wsparcia, ale nie jednego, identyfikuje się jednostki samorządu terytorialnego.	Beneficjenci takiego wsparcia to nie tylko jednostki samorządu terytorialnego. W obecnej perspektywie finansowej zarówno w zakresie projektów związanych wspieranie przedsiębiorczości poprzez świadczenie specjalistycznych usług, jak i inwestycyjnych - poprzez udostępnianie infrastruktury projekty takie realizowały i realizują, z powodzeniem, IOB, które nie są JST.	Doświadczenia z realizacji Programu z perspektywy 2014-2020 wskazują, że głównym beneficjentem wsparcia w zakresie inkubacji i wspierania przedsiębiorczości były JST. W związku z powyższym stwierdzenie to jest prawdziwe. Jednakże, przytoczony zapis nie wyklucza z możliwości wsparcia ww. zakresie również innych podmiotów, takich jak: IPH, z związku pracodawców czy parki przemysłowo-technologiczne (wszelkie IOB). W polu główne grupy docelowe wskazane są również IOB dla CS 1(iv).	uwzględniona
577	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram projekt budowy stacjonarnego hospicjum im. dr Zbigniewa Kaczmarka we Włocławku. Dziadek mój Wiktor Głuch był pod opieką dr Ewy Kaczmarek jako pacjent domowego hospicjum.	Pracownicy domowego hospicjum z wielkim zaangażowaniem wykonywali swoją pracę traktując ją jako misję w pomaganiu cierpiącemu choremu. Wprowadzali atmosferę radości i nadzieję w domu chorego. Są to ludzie godni naśladowania. Bardzo byłbym zadowolony gdyby powstało hospicjum stacjonarne dla tych chorych, którym rodzina nie może zapewnić opieki w ich domach.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
578	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Dodanie nowego działania z zakresu mobilności zawodowej i terytorialnej - bony zasiedleniowe.	Bony zasiedleniowe są realizowane w ramach projektów w okresie programowania 2014-2020. Proponuję się ich kontynuację. Jest to jedna z form, która jest zgodna z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jest bardzo popularna wśród klientów powiatowych urzędów pracy i wpływa na wzrost mobilności na rynku pracy.	Wskazany w projekcie Programu katalog typów wsparcia jest zestawem przykładowych działań, które zostaną uszczegółowione na poziomie SzOP. Należy zauważyć, że wsparcie skierowane do klientów publicznych służb zatrudnienia będzie musiało być zgodne z obowiązującymi przepisami.	uwzględniona
579	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	156	Propozycja nowego zapisu dotyczącego głównych grup docelowych na następujący: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: a) klienci publicznych służb zatrudnienia, w szczególności: osoby powyżej 50 roku życia, osoby poniżej 34 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach; b) ubogie pracujące; c) zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych.	Zaproponowano bardziej przejrzysty sposób pogrupowania osób, które będą korzystać ze wsparcia w ramach Celu szczegółowego 4(a).	Uwaga uwzględniona w zakresie doprecyzowania zapisów dot. grupy docelowej. Przyjęto poniżej wskazany katalog uczestników: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: -klienenci publicznych służb zatrudnienia, -osoby ubogie pracujące, -osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, -osoby młode, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w wieku 15-25 lat wspierane przez ochotnicze hufce pracy.	uwzględniona
580	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	156	W grupie docelowej wskazano osoby poniżej 34 roku życia. Natomiast wskaźnik produktu (tabela 2 str. 157) odnosi się do przedziału wiekowego 18-29 lat. Dane wymagają ujednoczenia lub wyjaśnienia rozbieżności.	Konieczność ujednoczenia danych lub wyjaśnienia rozbieżności.	W opisie grupy docelowej usunięto podgrupy, w tym zapis: "osoby poniżej 34 roku życia".	uwzględniona
581	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	80	W związku z tym, iż Bony dla przedsiębiorstw na zakup usług doradczych w (innych niż B+R) przewidziane do realizacji w celu szczegółowym (iii) Wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne są możliwe do realizacji tylko w IOB certyfikowanych w celu szczegółowym (iv) Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnych specjalizacji ważne jest takie planowanie konkursów aby przedsiębiorcy mieli możliwość skorzystania tych bonów.	Propozycja aby w pierwszej kolejności, na początku wdrażania FEKP rozpocząć konkursy związane z systemem akredytacji IOB, gdyż nie będzie to proces szybki. Dopiero wówczas można zaplanować konkursy na bony na usługi doradcze. Jest bardzo ważne dla efektywności wdrażania obu działań.	Uwaga zostanie uwzględniona na etapie planowania konkursów.	częściowo uwzględniona
582	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	145	Należy dostosować brzmienie wskaźników: 1. Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej (innych niż mieszkania) 2. Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali społecznych Proponowane brzmienie: 1. Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek świadczących usługi społeczne (innych niż mieszkania) 2. Mieszkania wspomagane/chronione są formą pomocy społecznej, nie mogą zostać potraktowane na równi z lokalami społecznymi, które są definiowane przez Ustawę o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.	1. W Polsce nie funkcjonuje system opieki społecznej, a system pomocy społecznej. Jednakże należy rozważyć zmianę brzmienia wskaźnika z zastosowaniem nomenklatury proponowanej w projekcie STRATEGIA ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH – ETAP PIERWSZY OKRES PROGRAMOWANIA: 2021 – 2040 tj. placówek świadczących usługi społeczne, co pozwoli na prowadzenie mniej sformalizowanych form wsparcia dziennego i wpisze się w planowane do opracowania regionalne/lokalne plany deinstytucjonalizacji usług społecznych. 2. Mieszkania wspomagane/chronione są formą pomocy społecznej, nie mogą zostać potraktowane na równi z lokalami społecznymi, które są definiowane przez Ustawę o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.	Nazwy przywołanych wskaźników wynikają z Załącznika I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. W związku z tym brak możliwości uwzględnienia proponowanej zmiany polegającej na korekcie nazw wskaźników. Ponadto wyjaśnić należy, że w ramach programu FEdKP 2021-2027 nie przewiduje się wsparcia inwestycji w infrastrukturę lokali społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. IZ w ramach definicji wskaźnika pn. „Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali społecznych” planuje doprecyzować, że ten wskaźnik dotyczy również mieszkań wspomaganych lub chronionych.	częściowo uwzględniona
583	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	167	Należy włączyć do zbioru potencjalnych beneficjentów także instytucje kultury.	Instytucje kultury prowadzące działalność edukacyjną stanowią dopełnienie edukacji formalnej, umożliwiające rozwój kompetencji kluczowych i społecznych. Prowadzą także działania profilaktyczne skierowane do szerokiej grupy zarówno uczniów, jak i kadry nauczycielskiej.	Obecne zapisy programu regionalnego pozostawiają otwarty katalog potencjalnych beneficjentów: "Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)". Katalog ten będzie precyzowany na poziomie SzOP i kryteriów wyboru projektów.	uwzględniona
584	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(g) Kształcenie osób dorosłych	172	Uzupełnienie informacji.	Uzupełnienie informacji.	Program zostanie uzupełniony o proponowaną informację.	uwzględniona
585	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	176	II. Ekonomia społeczna - rozszerzenie listy przedsięwzięć o: - pożyczki/ pożyczki częściowo umarżone - poręczenia kredytowe/pożyczkowe/Leasingowe - poręczenia wadialne - gwarancję należytego wykonania umowy	PES/PS otrzymują wsparcie finansowe na utworzenie miejsc pracy, lecz w dalszym etapie funkcjonowania takiego podmiotu dostęp do komercyjnych produktów finansowych jest bardzo ograniczony. Podmioty takie potrzebują szerokiego wachlarza usług finansowych, aby mogły się utrzymać na rynku i dalej rozwijać. Potrzebują również wsparcia instytucji, które zagwarantują ich kontrahentom wykonanie umowy. PES/PS nie są wiarygodnym podmiotem na rynku, dlatego też bez wsparcia zaufanej instytucji nie mogą ubiegać się o większe kontrakty, a tylko większe pozwolił stać się pełnoprawnym uczestnikiem gospodarki.	Wsparcie zwrotne będzie realizowane w ramach wsparcia krajowego w Programie FERS, na poziomie regionalnym w celu(h) będzie to forma dotacyjna.	niewuwzględniona
586	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	38	W ramach celu szczegółowego (iv) Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnych specjalizacji, przewiduje się możliwość realizacji pilotażowego projektu akceleracji. Proponuje się aby nie ograniczać tego przedsięwzięcia tylko do przedsiębiorstw działających w obszarze inteligentnych specjalizacji.	Pilotażowy projekt akceleracji będzie uzupełniał proces przedsiębiorczego odkrywania. Poprzez współpracę start-upów z dużymi firmami ujawnią się nowe obszary, mające wysoki potencjał rozwojowy i spełniające kryteria dla IS, tym bardziej, iż wyłanianie IS nie jest procesem zamkniętym. Zarówno FEKP, jak i Programie Rozwoju Gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego w przewidziano kontynuację procesu przedsiębiorczego odkrywania.	W celu szczegółowym 1 (iii) wskazano cyt. "Przewiduje się współfinansowanie pilotażowych programów akceleracyjnych dla start-up oraz dedykowanych im platform. Wsparcie przedsięwzięcia będą musiały wpływać się w RIS, chyba, że będą wspierane w formule instrumentów finansowych lub będą wynikać z procesu przedsiębiorczego odkrywania." Zatem wsparte przedsięwzięcia (nie podmioty) mogą również wynikać z procesu przedsiębiorczego odkrywania.	uwzględniona
587	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	82	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - rozszerzenie o poręczenia akredytywy bankowej	Banki oferując produkt akredytywy bankowej przy działalności eksportowej, zobowiązane są do minimalizowania swojego ryzyka. Rozwiązaniem będzie produkt oferowany przez fundusze poręczenia - poręczenie akredytywy bankowej przy eksporcie. Polskie przedsiębiorstwa będą bardziej wiarygodne wobec zagranicznych kontrahentów oferując swój produkt z pewnego rodzaju zabezpieczeniem jakim jest akredytywa bankowa.	Kwestia związana ze szczegółowym zastosowaniem instrumentów finansowych będzie uszczegółowiona po zakończeniu przeprowadzanej analizy ex-ante dla instrumentów finansowych, z uwzględnieniem środków zarówno z nowej perspektywy, jak i środków reużyca.	częściowo uwzględniona
588	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	popieram projekt budowy stacjonarnego hospicjum im. dr Zbigniewa Kaczmarka. Dziadek mojej żony Wiktor Głuch był pod opieką domowego hospicjum. Opiekę sprawowała Pani dr Ewa Kaczmarek.	Pani Doktor i cały personel medyczny z dużym zaangażowaniem sprawowali opiekę nad chorym. Poświęcali czas na rozmowę z chorym na różne tematy. Z cierpliwością i zrozumieniem podchodzili do chorego. Jestem za projektem budowy hospicjum stacjonarnego we Włocławku.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
589	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	W trakcie prezentacji podczas wysłuchania branżowego wskazano, że realizacja celu szczegółowego odbywać się będzie poprzez wspieranie rozwoju małych instalacji OZE do 500 kWp. Proponuje się dostosować wartość do przepisów krajowych.	Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o odnawialnych źródłach energii mała instalacja to taka, której łączna moc zainstalowana jest nie większa niż 1 MW.	Zapis zostanie zaktualizowany po zmianach w linii demarkacyjnej.	uwzględniona
590	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	W opisie planowanych działań przewidziano m.in. rozwój środowiskowych centrów zdrowia psychicznego i innych form środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych. Proponuje się dodanie projektów na rzecz wsparcia psychicznego dla dzieci i młodzieży.	Obserwuje się negatywny wpływ m.in. pandemii Covid-19 na kondycję psychiczną dzieci i młodzieży, dlatego też ta grupa również powinna zostać objęta wsparciem w zakresie pomocy terapeutycznej i psychologicznej.	Na poziomie regionalnym w ramach celu szczegółowego (k) nie ma możliwości wprowadzenia proponowanych rozwiązań w zakresie "wsparcia psychicznego dla dzieci i młodzieży" - wsparcie będzie realizowane na poziomie krajowym.	niewuwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
591	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	100	Proponuje się stworzenie w ramach priorytetu 2 Czysta energia dla regionu działania polegającego na dofinansowaniu stacji ładowania samochodów elektrycznych w formie instrumentu finansowego z możliwością realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.	Zgodnie z projektem Umowy partnerstwa, obszarem kwalifikującym się do wsparcia z wykorzystaniem instrumentów finansowych lub form mieszanych (np. instrument finansowy z dotacją, pożyczka z umorzeniem lub inne) jest rozwój sieci ładowania pojazdów elektrycznych. W Funduszach Europejskich dla Kujaw i Pomorza nie przewidziano jednak takiego wsparcia. Porównując analizowany dokument z analogicznymi opracowaniami dla innych regionów, daje się zauważyć, że w takich województwach jak pomorskie, wielkopolskie, mazowieckie czy śląskie wskazuje się do dofinansowania stacje ładowania samochodów elektrycznych. Zgodnie z ustawą o elektromobilności od początku 2022 r. zamówienia publiczne zlecane przez samorządy będą musiały być realizowane, przy co najmniej 10% udziale pojazdów elektrycznych lub na gaz. Ponadto ustawa wyznacza obowiązek dotyczący minimalnego poziomu pojazdów niskoemisyjnych we flocie jednostek samorządu terytorialnego oraz urzędów państwowych. Szacowana przez rząd liczba samochodów elektrycznych w roku 2025 to 300 tys. sztuk, dlatego należy zadbać o budowę infrastruktury do ich ładowania, co bez zewnętrznego wsparcia finansowego może być utrudnione. Potrzebny jest efekt zachęty. W Projekcie Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 przytoczone są argumenty za realizacją projektów inwestycyjnych z wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Podstawową zaletą formuły PPP jest jej kompleksowość. Partner prywatny (czyli wykonawca wybrany zgodnie z określonymi procedurami) odpowiada nie tylko za projektowanie, budowę i finansowanie (w całości lub w części) inwestycji, ale również za późniejsze zarządzanie infrastrukturą, za co otrzymuje wynagrodzenie. Dzięki temu formuła PPP zapewnia społeczeństwu dostęp do infrastruktury publicznej w długim okresie, przy zachowaniu umówionej jakości usług i standardów utrzymania. Zastosowanie PPP może wpłynąć na skokowy wzrost inwestycji w samorządach. Obecnie koszt postawienia jednej stacji ładowania samochodów elektrycznych wynosi ok. 40 tysięcy złotych (z czego połowę stanowią koszty administracyjne). Zakładając optymistycznie, każda z gmin w województwie zdecyduje się na postawienie jednej stacji ładowania, a dodatkowo taka inwestycja zostanie wsparta przez inwestora prywatnego, zaplanowany w projekcie FEoKP 2021-2022 2021-2027 budżet na dofinansowanie taboru transportu publicznego, uszczuplił się o zaledwie kilka milionów złotych, a może znacząco przyczynić się do rozwoju elektromobilności na terenie województwa.	W FEoKP 2021-2022 skupiono się na infrastrukturze do ładowania samochodów służącej tylko transportowi publicznemu. Infrastruktura ładowania dla transportu prywatnego może być z powodzeniem realizowana przez firmy komercyjne, co już w tym momencie się dzieje. Zapowiadane jest również dofinansowanie przez NFOŚiGW na tego rodzaju stacje. W FEoKP 2021-2022 planowane jest jednakże dodanie możliwości wsparcia w ramach pożyczek stacji ładowania samochodów elektrycznych w ramach projektów dotyczących instalacji OZE, jako uzupełnienie tychże inwestycji.	częściowo uwzględniona
592	Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(II) Odnawialne źródła energii	97	Proponuje się stworzenie w ramach priorytetu 2 Czysta energia dla regionu działania polegającego na dofinansowaniu magazynów energii: - w formie bezwrotnej dla samorządów i wielorodzinnych budynków mieszkalnych; - w formie instrumentu finansowego dla MŚP, z możliwością realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.	Magazyny energii są przyszłością energetyki zeroemisyjnej i podstawą zielonej transformacji, przed którą stoi polska energetyka. Ich priorytetowym zadaniem będzie bilansowanie systemu elektroenergetycznego w warunkach zmienności wytwarzania. Bez ich udziału mocno utrudnione stanie się funkcjonowanie społeczności energetycznych, np. klastrow energii.	Aktualnie zapisy linii demarkacyjnej nie pozwalają na osobne wsparcie magazynów energii. Ten zakres przewidywany jest do wsparcia z poziomu krajowego.	niewzględniona
593	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
594	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	W akapicie: " Istotne jest również wspieranie uzdrowisk, które zostały wskazane w SRW 2030+ jako wyzwanie rozwojowe województwa. O dofinansowanie będą mogły starać się projekty zakładające budowę, rozbudowę, modernizację i wyposażenie infrastruktury uzdrowiskowej oraz tworzenie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, przyczyniające się do podniesienia atrakcyjności miejscowości uzdrowiskowych." należy doprecyzować, że w przypadku lecznictwa uzdrowiskowego wsparcie będzie kierowane tylko do podmiotów leczniczych (zakładów lecznictwa uzdrowiskowego) udzielających świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	Zachowanie zgodności opisu interwencji z opisem grup docelowych Programu.	Katalog potencjalnych beneficjentów jest szeroki, a podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych są jednym z nich.	częściowo uwzględniona
595	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Tiret: "-zapewnienie większej dostępności do poradni specjalistycznych (AOS)"	Należy doprecyzować co w tym kontekście znaczy większa dostępność. Standardy dostępności AOS będą opracowane i testowane w ramach pilotażu na poziomie krajowym. Jeżeli to mać Państwo na myśli, to taki typ wsparcia należy usunąć lub w miejsce poradni specjalistycznych (AOS) wpisać szpitale i POZ.	Zwiększenie dostępności do poradni specjalistycznych (AOS) rozumiane jest, zarówno jako zwiększenie dostępności architektonicznej, jak również zwiększenie dostępności do świadczonych usług poprzez doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną, tj. umożliwiający realizację zadań m.in.: na wyższym poziomie, bądź też w zwiększonej liczbie czy też w celu realizacji nowych usług, które będą mogły być wdrożone dzięki zakupom.	uwzględniona
596	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	0	Proponuje się uzupełnić program o wsparcie dla działań w zakresie budowy, przebudowy i komunalnej modernizacji kanalizacji deszczowej, niezależnie od wielkości aglomeracji.	Działanie to, wpisując się w politykę klimatyczną, jest jednym istotnych z elementów zabezpieczenia miast przed skutkami deszczy nawalnych oraz intensywnych opadów śniegu i/lub roztopów.	Działania z zakresu dostosowania miast do nadmiernych opadów deszczu, w tym może to być kanalizacja deszczowa, stanowią jeden z elementów działań związanych z adaptacją do zmian klimatu w miastach. Obecne zapisy FEoKP 2021-2022 przewidują już tego typu działania. Obecna Linia demarkacyjna nie przewiduje jednak wsparcia na poziomie regionalnym miast posiadających Miejskie Plany Adaptacji (MPA) (w ramach projektu finansowanego z POIS 2014-2020 dla 44 miast), lecz na poziomie krajowym. Jednakże w związku ze zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca ujmie w wersji 2.0 projektu FEoKP 2021-2022 wsparcie również tych miast. W województwie kujawsko-pomorskim są to Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Grudziądz. Jeśli taka możliwość będzie, to na następnym etapie ustaleniu podlegać będzie zakres wsparcia. Należy zaznaczyć, że ostateczne ustalenia w kwestii wsparcia ww. miast są zależne od wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską.	częściowo uwzględniona
597	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całonocnej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
598	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	0	W dokumencie brak rozdziału poświęconego szczegółowym definicjom lub słownikowi pojęć dookreślających i uszczegółwiających m.in. takie pojęcia jak: zielona infrastruktura, błękitna infrastruktura, itd.	Bez słownika pojęć i ich właściwej pełnej interpretacji nie jest możliwe prawidłowe określenie katalogu kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych, np. pod pojęciem "niebieska infrastruktura" powinny zostać wyszczególnione konkretne przykłady infrastruktury np. "zbiornik wodny", "stacja meteorologiczno-hydrologiczna".	Doprecyzowanie zapisów nastąpi na etapie SZOP i kryteriów konkursów.	częściowo uwzględniona
599	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Tiret: "- zapewnienie większej dostępności do poradni specjalistycznych (AOS)"	Należy doprecyzować co w tym kontekście znaczy większa dostępność. Standardy dostępności AOS będą opracowane i testowane w ramach pilotażu na poziomie krajowym. Jeżeli to mać Państwo na myśli, to taki typ wsparcia należy usunąć lub w miejsce poradni specjalistycznych (AOS) wpisać szpitale i POZ.	Zwiększenie dostępności do poradni specjalistycznych (AOS) rozumiane jest, zarówno jako zwiększenie dostępności architektonicznej, jak również zwiększenie dostępności do świadczonych usług poprzez doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną, tj. umożliwiający realizację zadań m.in.: na wyższym poziomie, bądź też w zwiększonej liczbie czy też w celu realizacji nowych usług, które będą mogły być wdrożone dzięki zakupom.	uwzględniona
600	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	136	Tiret: "- wzmocnienie roli POZ/AOS w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej". Zapis jest do końca zrozumiały.	Należy przeformułować tak zapis, aby wynikało z niego co poza wsparciem infrastrukturalnym w celu 4v chcąc Państwo robić, aby wzmocnić rolę POZ/AOS.	Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu szczegółowego CP 4(v) dotyczące wsparcia POZ/AOS zostały doszczegółowione.	uwzględniona
							Udostępnienie w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co ważne uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
601	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Podgrodzie Toruńskie"	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udośćtępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana O9.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
602	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe	Organizacje pozarządowe	Lokalne Grupy Działania (LGD)	Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędką dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonym nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udośćtępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekty małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględniona
603	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	W tiretach: "-Bworzenie nowych i rozwijanie istniejących ośrodków udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej. -Bworzenie nowych lub rozwijanie działalności ośrodków udzielających świadczeń realizowanych w ramach rehabilitacji medycznej. -Bworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej. -Bworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych"	Należy mocniej podkreślić, że chodzi o opiekę zdeinstytucjonalizowaną.	Zapisy programu dotyczące zadań planowanych do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(v) w zakresie opieki psychiatrycznej, rehabilitacji medycznej, opieki długoterminowej, hospicyjnej i paliatywnej oraz usług opiekuńczo-leczniczych zostaną doprecyzowane o wskazania dotyczące opieki zdeinstytucjonalizowanej.	uwzględniona
604	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	W tiret: "- tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych" należy doprecyzować czym są usługi opiekuńczo-lecznicze (co to za usługi dokładnie).	Uwaga doprecyzowująca	Zgodnie z sugestią zapis dotyczący usług opiekuńczo-leczniczych zostanie doprecyzowany.	uwzględniona
605	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Tiret: "- doposażenie podmiotów leczniczych w wyspospecjalistyczny sprzęt medyczny i aparaturę medyczną, podjęcie interwencji mających na celu wzmocnienie odporności i wydolności systemu opieki zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi oraz ich skutkom" powieła działanie opisane w tiret pierwszym i drugim.	Uwaga doprecyzowująca	Zapis w Programie zostanie skorygowany tak, aby opis działań się nie powielał.	uwzględniona
606	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Prosimy o wskazanie jednej Mapy potrzeb zdrowotnych we fragmencie: "Warunkiem realizacji inwestycji będzie zgodność z dokumentem „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027” oraz mapami potrzeb zdrowotnych oraz planami transformacji w obszarze zdrowia. Dodatkowo planowane do realizacji działania będą musiały być zgodne z Planem działań w sektorze zdrowia akceptowanym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji EFSI w sektorze zdrowia."	Obowiązuje już jedna Mapa potrzeb zdrowotnych.	W opisie celu szczegółowego 4(v) pozostawiono odniesienie jedynie do dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027”, usunięto natomiast zapisy dotyczące mapy potrzeb zdrowotnych.	uwzględniona
607	Ministerstwo Zdrowia	Instytucje finansowe	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	137	Katalog beneficjentów. Nie jest do końca jasne (poprzez użycie średników a nie przecinków) czy wszystkie wymienione w katalogu beneficjentów podmioty zaliczacie Państwo do podmiotów leczniczych (czy tylko w tym zakresie SP ZOZ-y tu wskazujecie Państwo) czy też poza podmiotami leczniczymi wsparcia będą mogły udzielać przedsiębiorstwa, jednostki budżetowe itd.7 Jednocześnie brak jest innych rodzajów podmiotów leczniczych wymienionych w art. 4 ustawy o działalności leczniczej. Sugeruje się albo opisanie ogólnie beneficjentów jako podmioty lecznicze albo przedstawienie pełnego katalogu rodzajów podmiotów leczniczych – zgodnie z powszechnie obowiązującym prawem krajowym. Należy również wskazać, że chodzi o stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej (tylko takie zgodnie z ustawą o działalności leczniczej są podmiotami leczniczymi i mogą być beneficjentami tego rodzaju wsparcia). Ponadto należy usunąć z katalogu podmioty lecznicze, dla których podmiotem tworzącym (organ założycielski w nieaktualnej nomenklaturze) jest samorząd zawodowy oraz usunąć samorząd zawodowy i gospodarczy.	Katalog niezgodny z ustawą o działalności leczniczej.	Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1, Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego." W ten sposób zdefiniowany katalog beneficjentów uwzględnia wszystkie postulaty zawarte w uwadze.	uwzględniona
608	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	160	Tiret: "- opracowanie i wdrożenie programów zdrowotnych" jest powtórzeniem tego, o czym już mowa w pierwszym tiret. Tu chodzi chyba raczej o: „podniesienie świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej”.	Uwaga redakcyjna	Program zostanie w tym zakresie przeformułowany.	uwzględniona
609	Ministerstwo Zdrowia	Jednostki administracji rządowej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	161	W tiret: "-Bfinansowanie dodatkowych pakietów badań podczas badań okresowych wykraczających poza minimalny zakres badań okresowych, itp." zasadne byłoby dodać, że chodzi o badania okresowe w ramach medycyny pracy. Ponadto sugeruje się usunąć słowa: "podczas badań okresowych"	Uwaga doprecyzowująco-redakcyjna	Program zostanie w tym zakresie przeformułowany.	uwzględniona
610	Imię i nazwisko anonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Popieram to Hospicjum im. dr. Janusza Kaczmaraka o/ Włocławek	Bardzo potrzebne i dobrze funkcjonujące od wielu lat.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
611	DOM Kultury w Strzelnie	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	152	Doprecyzowania wymaga, czy w ramach priorytetu 7 będzie stosowany mechanizm cross-financing (a jeśli tak, to w jakim zakresie).	Realizacja działań aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga odpowiedniego zaplecza technicznego i nowoczesnego wyposażenia. Ze względu na wieloletnie niedoinwestowanie infrastruktury na obszarach wiejskich, konieczne jest umożliwienie zaplanowania w kosztach projektu np. zakupu pomocy dydaktycznych czy remontu pomieszczeń, w których mają odbywać się zajęcia. W ramach celu szczegółowego 5(ii) przewidziano co prawda wsparcie m.in. w obiekty będące bazą do aktywizacji mieszkańców w ramach priorytetu 7, jednak wysokość środków (EFRR 31 mln euro) jest wyraźnie nieadekwatna do potrzeb, jak i kwoty zaplanowanej na RLKS (EFS+ 53 mln euro).	Wsparcie RLKS z FE KP będzie pochodziło wyłącznie z EFS+. Ponieważ dla tego instrumentu nie został wyodrębniony żaden odrębny cel szczegółowy w ramach CP4, w którym musi być realizowane całe wsparcie społeczne, to w RLKS obowiązują wszystkie zasady określone dla EFS+, w tym te dotyczące cross-financjowania. Aby zachować oddolny charakter RLKS, wszelkie szczegóły dotyczące zakresu wsparcia i zasad realizacji projektów zostaną uszczegółowione po zatwierdzeniu wszystkich LSR.	częściowo uwzględniona
612	Dom Kultury w Strzelnie	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	134	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5ii wynosi tylko 31 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5i) wynoszącej aż 69 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to raziąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założycy można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych IST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
613	Dom Kultury w Strzelnie	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	130	Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów wskazuje, że kwota alokacji w ramach EFRR w priorytecie 5, cel szczegółowy 5i wynosi aż 69 mln euro na obszary wiejskie, przy alokacji zaplanowanej do wdrożenia na obszarach wiejskich (cel szczegółowy 5ii) wynoszącej 31 mln euro. Wynika z tego, iż na obszary wiejskie zaplanowano środki ponad 2 razy większe. Jest to raziąca dysproporcja, działająca dodatkowo na niekorzyść mieszkańców zamieszkujących obszary wiejskie, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu do mieszkańców obszarów wiejskich. Podział środków na cele szczegółowe powinien więc wynosić: 30 mln euro dla obszarów wiejskich i 70 mln euro dla obszarów wiejskich.	Wsparcie w ramach FE KP powinno być ukierunkowane zwłaszcza na wyrównywanie szans i poprawę jakości życia mieszkańców z obszarów słabiej rozwiniętych i mających mniejsze szanse na rozwój. Niezaprzeczalnym faktem jest to, że obszary wiejskie mają dużo większe możliwości pozyskiwania środków, a także większe zasoby ludzkie, ułatwiające sięganie po te środki. Przelicznik środków per capita nie powinien być w tym przypadku stosowany, zwłaszcza biorąc pod uwagę stały proces wydłużania się obszarów wiejskich (źródło: GUS). Należy zatem zadbać przede wszystkim o mieszkańców obszarów wiejskich DEGURBA 3, zajmujących większą część województwa kujawsko-pomorskiego (124 gminy, przy tylko 5 obszarach wiejskich DEGURBA 1, tylko 15 obszarach wiejskich i podmiejskich DEGURBA 2). Mieszkańcy ci już teraz wskazywani są jako osoby z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej i to do nich powinno być kierowane zwiększone wsparcie. Połowa mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, która mieszka na obszarach wiejskich, zasługuje nie tylko na potraktowanie równe z mieszkańcami miast, ale wręcz na wsparcie wyraźnie większe, wyrównujące różnice w jakości życia i dostępie do usług.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założycy można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów wiejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż wiejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów wiejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokację przewidzianą dla poszczególnych IST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
614	Dom Kultury w Strzelnie	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego oferujemy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS wspólnofinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyszłowiowa wędka dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. LGD działają oddolnie, są na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańca. Dzięki powierzeniu im w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS, LGD nabyły szerszą wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przetrzyta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju.	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projektów realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financjowania.	niewzględniona
615	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	77	Jest: Wsparcie dedykowane jest następującym podmiotom: instytucjom kultury, jednostkom samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwom, NGO, szpitalom, a docelowo będą służyć mieszkańcom regionu. Propozycja rozszerzenia katalogu: (...) szpitalom i podmiotom ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielającym świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	Wsparcie w obszarze e-zdrowia nie powinno obejmować tylko podmiotów lecznictwa zamkniętego. Wsparcie w tym zakresie jednostek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej jest kluczowe dla sprawnego funkcjonowania systemu i zwiększenia dostępności oraz jakości świadczeń zdrowotnych. W obowiązującym stanie prawnym o dofinansowanie na cyfryzację, w tym serwery, oprogramowanie, mogą się ubiegać tylko w formie podstawowej opieki zdrowotnej. Tymczasem, bardzo dużo przychodzi specjalistycznych nadal prowadzi dokumentację tylko w formie papierowej i to one potrzebują wsparcia. W uzasadnieniu wyboru celu szczegółowego wymienione są jednostki medyczne, a nie tylko szpitale (str. 34-35).	Uwzględniono, że ostateczną grupę wsparcia będą stanowiły podmioty lecznicze. Problem może jednak stanowić zasób infrastruktury możliwej do dofinansowania pod kątem zgłaszanych potrzeb czyli osiągnięcie efektu skali.	uwzględniona
616	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	11	s.11 W aspekcie innowacyjności ujęty jest sektor uzdrowiskowy. Prosimy o bliższą charakterystykę i uzasadnienie innowacyjności regionu w obszarze uzdrowiskowym.	Brak uzasadnienia dla uznania uzdrowisk jako obszaru innowacyjnego.	Uzdrowiska na str. 11 FedKP 2021-2022 są wskazane w akapicie dotyczącym koncepcji inteligentnych specjalizacji - jako jedna z RIS opartych na wartościach. I w takim charakterze zostały tu ujęte. Dotychczasowy rozwój tego sektora, wynika z wysokiego udziału i pozycji województwa w krajowym potencjale uzdrowiskowym, tym samym spowodował, iż zdrowie i turystyka zdrowotna zostały wskazane jako jedna z pięciu inteligentnych specjalizacji regionu.	częściowo uwzględniona
							Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, blisko 277 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów rekreacyjnych, w których uczestniczą ponad 2 000 osób.			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi	
617	Dom Kultury w Strzelnie	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Konkretnie: 247 udomowianych projektów umiarkowanie utrudnienie środowiska mieszkaniowego, w których wsparcie planuje 3 500 mieszkańców mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udestynowane środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzjędniona	
618	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	11	„Przedsiębiorczość w województwie ogólnie zdaje się jednak zmierzać w odpowiednim kierunku” wymaga preradegowania.	Potrzeba sformułowania skonkretyzowanej diagnozy.	Nastąpi preradegowanie.	uwzględniona	
619	Miasto Włocławek	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	Zapis: „Wsparciem objęte będą projekty z zakresu infrastruktury drogowej w zakresie obwodnic na drogach wojewódzkich, dróg wojewódzkich w miastach prezydenckich oraz dróg niższej kategorii o wskazanej nośności 115 km/od z możliwością budowy infrastruktury dla rowerów jako element projektu dotyczącego infrastruktury drogowej bądź inwestycji w miejscach niebezpiecznych”. Sposób zapisu może sugerować, że pozyskanie dofinansowania na zadania dot. likwidacji miejsc niebezpiecznych możliwe będzie jedynie jako części zadań dot. przebudowy dróg wojewódzkich w zakresie tworzenia obwodnic lub dostosowania dróg niższej kategorii o wskazanej nośności 115 km/od.	Doprecyzowanie zapisów dla jasnego określenia zakresu inwestycji drogowych, dla których możliwe będzie pozyskanie dofinansowania.	Zapisy programu zostaną doprecyzowane, tak aby nie budziły wątpliwości. Możliwe będą projekty dotyczące likwidacji miejsc niebezpiecznych (zgodnie z priorytetyzacją wynikającą z analizy liczby wypadków).	uwzględniona	
620	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	77	1. Brak akceptacji dla partnerskiej formuły realizacji projektów ustandaryzowanej dla wszystkich partnerów. Proponowana realizacja projektów indywidualnych zgodnych z rzeczywistymi potrzebami wnioskodawców. 2. Jest: Wsparciem zostaną objęte przedsięwzięcia dotyczące rozwoju systemu usług w zakresie e-kultury, e-usług publicznych, e-edukacji oraz e-zdrowia, co wpłynie na poprawę stanu rozwoju technologii informacyjnych w systemie społeczno-gospodarczym województwa.	Jeden, oddórny sposób wdrażania uniemożliwia realizację zaawansowanych rozwiązań, integrujących wiele systemów i procesów poszczególnych JST. UM WKP powinien zająć się jedynie wdrażaniem rozwiązań standardowych. Obecne działania pokazują, że produkty wytworzone w ramach projektów partnerskich nie są dostosowane do zróżnicowanych potrzeb poszczególnych JST. Ponadto, po zakończeniu tych projektów zadania nie są kontynuowane lub ich koszty są przerzucane w pełni na partnerów lub wymaga się zawierania indywidualnych umów na wsparcie z dostawcą systemu, co przeczy sensowi takiego realizowania projektów. W ramach FEKP proponuje się kontynuację wsparcia z zakresu e-geodezji. Przewiduje się także uruchomienie w ramach Platformy Infostrady Pomorza i Kujaw rozbudowanego edytora procesów biznesowych pozwalającego na pełną obsługę różnych typów spraw prowadzonych w ramach JST (m.in. e-spotkania, e-wizyty, e-konsultacje). UMWKP nie jest w stanie zapewnić systemu wspierającego tak skomplikowaną działalność samorządów, jak ich procesy biznesowe. Każdy z nich może w każdym z samorządów dopełnić inny sposób, a co więcej może wymagać uzupełnienia innych danych i będzie opierał się na uzupełnieniu innych systemach dziedzinowych. Przeprowadzenie tak skomplikowanego projektu wymagałoby standaryzacji procesów w JST, co jest nieosiągalne. Projekt ten powinien być realizowany przez każde JST niezależnie jedynie ze wskazaniem wspólnego rezultatu, który ma dać określone usługi dostępne dla mieszkańców na witrynie internetowej. FEKP przewiduje też wzmocnienie bezpieczeństwa świadczenia e-usług i systemów informatycznych poprzez budowę oraz modernizację istniejących systemów o zasięgu regionalnym i lokalnym w zakresie cyberbezpieczeństwa. Zapewnienie cyberbezpieczeństwa jest zadaniem niezwykle trudnym i wymagającym najwyższych kompetencji, które są najwyżej wyceniane przez rynek IT. Nie uda się zbudować zespołu ds. cyberbezpieczeństwa bez zapewnienia wykwalifikowanej kadry menedżerskiej i zatrudnienia wysokiej klasy specjalistów. Będzie to przedsięwzięcie niezwykle skomplikowane, długo trwające, drogie i nie gwarantujące sukcesu. Należy przewidzieć możliwość zakupu odpowiedniej usługi na rynku. Podmiot wykwalifikowany w cyberbezpieczeństwie lepiej rozpozna potrzeby i wdroży właściwe mechanizmy.	Warto tu także uwzględnić e-turystykę z narzędziami ułatwiającymi przygotowanie pobytu i zwiedzanie miasta oraz zakupu usług, a nawet ich dynamiczne sieciowanie.	Należy zaznaczyć, że w obszarze e-usług publicznych będą realizowane wyłącznie projekty o charakterze strategicznym, będące kontynuacją projektów realizowanych w poprzednich perspektywach finansowych. Należy podkreślić także ograniczoną pulę środków przeznaczonych na ten cel szczegółowy, która nie pozwala na zaspokojenie wszystkich potrzeb. Niemniej nadal, co warte podkreślenia, w obszarze e- kultury planowane są elementy związane z e-turystyką.	częściowo uwzględniona
621	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Opis wsparcia przewiduje m.in. finansowanie udziału MSP w międzynarodowych targach i misjach gospodarczych, co pozwoli na nawiązywanie kontaktów gospodarczych z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Uwaga: Czy międzynarodowe targi obejmują także te odbywające się w Polsce? Jeśli nie, to wnioskujemy o dodanie takiej możliwości. Wnioskujemy również o objęcie finansowaniem organizacji międzynarodowych targów odbywających się w województwie kujawsko-pomorskim.	Finansowanie międzynarodowych imprez targowych zlokalizowanych w naszym województwie pozwoli na nawiązanie kontaktów międzynarodowych przez znacznie większą liczbę podmiotów lokalnych.	Podobnie jak w perspektywie finansowej 2014-2020, decydującym o otrzymaniu finansowania jest międzynarodowy charakter targów, nie ma znaczenia miejsce ich odbywania się.	uwzględniona	
622	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu jest osoba korzystająca z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
623	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	33	W zapisach należy uwzględnić wymóg bieżącego monitorowania efektywności i problemów w okresie udzielania wsparcia na działania B+R+I	Ze względu na specyfikę obszaru, dynamikę zmian i konieczność szybkiego reagowania na problemy i potrzeby, udzielanie wsparcia dla działalności B+R+I powinno być objęte szczególnym, prowadzonym na bieżąco monitoringiem.	Program operacyjny jest dokumentem wskazującym kierunki, obszary i grupy planowanego wsparcia. Jego realizacja podlega stale procesowi monitoringu, co narzucone jest również przez rozporządzenia unijne oraz wytyczne zarówno unijne jak i krajowe. Konieczność monitoringu, wynika również z warunkowości podstawowej w zakresie CP 1 oraz z zapisów FEiKP 2021-2022 2021-2027 na str. 222, gdzie wskazane jest, iż za monitoring programu będzie odpowiedzialny Komitet Monitorujący FEiKP 2021-2022 oraz grupy robocze powołane przez Komitet. Nie wydaje się zatem konieczne, aby umować dodatkowe zapisy w tym zakresie.	uwzględniona	
624	Miasto Włocławek	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	139	Wskazane uwzględnienie możliwości wsparcia infrastruktury szkolnictwa artystycznego. Poniżej proponowany zapis: „W ramach celu szczegółowego, w związku ze zdiagnozowanymi potrzebami, wsparciem objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę edukacyjną przyczyniające się do poprawy dostępności oraz jakości świadczonych usług edukacyjnych, w tym w zakresie wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego (podnoszenia sprawności fizycznej uczniów), kształcenia zawodowego, szkolnictwa artystycznego”.	Pozwoli to na dostosowanie/przebudowę istniejącej infrastruktury szkół artystycznych na terenie województwa do aktualnych potrzeb kształcenia, a także dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych w tym zarówno dla uczniów, jak i innych użytkowników. Skala dotacji z Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla infrastruktury szkolnictwa artystycznego umożliwiła kompleksowe dostosowanie obiektów pod potrzeby kształcenia przyszłych muzyków.	W konsultowanym projekcie FEiKP 2021-2027 v 1, w ramach cs 4 (ii), przewidziano m.in. inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego (warsztaty, pracownie kształcenia praktycznego). W tym zakresie szkoły artystyczne będą mogły ubiegać się o wsparcie. Jakkolwiek w FEiKP 2021-2027 wprost nie wymieniono szkół artystycznych to jednak nie są one wykluczone ze wsparcia i wpisują się w zakres interwencji przewidziany w cs 4 (ii) w obszarze infrastruktury kształcenia zawodowego. W związku z ograniczonymi środkami na inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w zakresie kształcenia ogólnego wsparciem objęte zostaną wyłącznie inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej.	częściowo uwzględniona	
625	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(ii) Cyfryzacja	34	Proponuję dopisanie: (...) wymogów ery cyfrowej (w tym: digitalizacji i cyfrowego prowadzenia i udostępniania dokumentacji medycznej).	Elektroniczna dokumentacja medyczna (EDM) jest największym z dotychczasowych wyzwań w procesie informatyzacji ochrony zdrowia i jednocześnie najbardziej oczekiwanym rozwiązaniem zarówno przez pacjentów, jak i personel medyczny. Daje dostęp do kompleksowej historii leczenia pacjenta. Ze względu na brak gotowości wielu placówek ochrony zdrowia, przesuwany jest termin elektronicznej wymiany pomiędzy placówkami.	Treść FEiKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona	
626	Miasto Włocławek	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	W ramach rewitalizacji wyklucza się realizację projektów polegających na przebudowie i modernizacji infrastruktury dróg lokalnych w celu poprawy dostępności do rewitalizowanego obszaru. Wnioskujemy również o umożliwienie dofinansowania przebudowy dróg do pełnienia funkcji przestrzeni publicznych łączących funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców (woonerfy).	Powyższe umożliwi wsparcie projektów zapewniających wzrost jakości przestrzeni publicznej (m.in. dzięki zagospodarowanym terenom zielonym), wzmocnienie roli centrum miasta oraz zwiększenie atrakcyjności gospodarczej obszarów rewitalizowanych i ich wizerunku.	W perspektywie finansowej 2021-2027 środki przeznaczone na działania rewitalizacyjne są ponad dwukrotnie niższe niż w perspektywie 2014-2020. Konsekwencją tego jest konieczność koncentracji wsparcia, co ma własnie miejsce w przypadku rezygnacji z realizacji projektów polegających na przebudowie i modernizacji infrastruktury dróg lokalnych w ramach rewitalizacji. Należy zaznaczyć, iż mimo, że w perspektywie finansowej 2014-2020 dopuszczono możliwość pozyskania środków na drogi dojazdowe dojazdowe do obiektów rewitalizowanych, na obszarach miejskich skorzystano z niej jedynie w pojedynczych przypadkach.	niewzjędniona	
627	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku nie ma hospicjum stacjonarne, a taka placówka jest niezbędna, aby zapewnić profesjonalną opiekę osobom terminalnie chorym w najtrudniejszym dla nich i dla ich rodzin okresie.	Personel PTPP we Włocławku od lat wspiera ciężko chorych pacjentów przebywających w domach. Logicznym rozwiązaniem jest zatem rozszerzenie zakresu usług tej placówki o opiekę stacjonarną. Nie ma w naszym mieście innego ośrodka, który mógłby również sprawnie przeprowadzić budowę i organizację pracy nowego hospicjum, a doświadczenie osób pracujących w PTPP pozwala ufać, że pacjenci otrzymają tam opiekę najwyższej jakości.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
628	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	Nowy RPO przewiduje stworzenie systemu regionalnej akredytacji Instytucji Otoczenia Biznesu oraz wsparcie dla jednostki akredytacyjnej w woj. kuj-pom., która to będzie udzielać tej akredytacji. Należy doprecyzować: Czy nowy Program przewiduje również wsparcie/środki dla IOB z woj. kuj-pom. w ramach ścieżki ubiegania się o akredytację regionalną lub certyfikację innego typu? Czy IZ będzie przekazywała środki w ramach RPO na lata 2021-2027 dla IOB na wprowadzenie usług profesjonalnych, które to będą zgłaszane następnie w ramach certyfikacji regionalnej IOB? Czy wręcz przeciwnie profesjonalizacja IOB (np. doradztwa specjalistycznego) w ramach certyfikacji regionalnej będzie polegała wyłącznie na wsparciu jednostki certyfikującej/akredytującej?	W ramach Diagnozy (rozdział 1) IZ wskazała, że mniej niż 10% IOB w regionie oferuje usługi doradztwa specjalistycznego. Istnieje konieczność wsparcia finansowego IOB celem wyspecjalizowania się w danych dziedzinach typu cyfryzacja, robotyzacja, audyty innowacyjności, zielona transformacja (specjalistyczna kadra, narzędzia itp.), aby móc świadczyć takie usługi przedsiębiorcom oraz móc te usługi objąć akredytacją regionalną. Istnieje również obawa, że środki w ramach RPO związane z profesjonalizacją IOB będą przekazane w ramach projektów pozakonkursowych/strategicznych do jednej wskazanej przez IZ jednostki.	MFIPR, poprzez zapis w Umowie Partnerstwa wskazującą, że wzmocniony zostanie ekosystem innowacji, m.in. poprzez akredytację ośrodków innowacji oraz regulację ujętą w tzw. linii demarkacyjnej nałożył obowiązek akredytacji wszystkich IOB na poziomie krajowym i wskazało jednocześnie, że tylko akredytowanym IOB będzie możliwe udzielanie wsparcia oraz, że tylko akredytowane IOB będą mogły być realizatorami bonów/grantów na usługi doradcz. W związku z faktem, że w Województwie Kujawsko-Pomorskim obecnie są tylko dwa podmioty posiadające akredytację krajową, IZ FE dKP zaproponowała, w ramach odstępstw ujętych w Kontrakcie Programowym, akredytację regionalną. Akredytacja na poziomie regionalnym po pierwsze ułatwi uzyskanie akredytacji na poziomie krajowym, a po drugie IOB z akredytacją regionalną będą mogły uzyskać wsparcie w ramach FE dKP 2021-2027. IZ FE dKP nie planuje przekazać środków na profesjonalizację IOB w ramach trybu niekonkurencyjnego. Wsparcie profesjonalizacji IOB będzie możliwe tylko w przypadku podmiotów, które będą chciały akredytować swoje usługi.	częściowo uwzględniona
629	Miasto Włocławek	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Proponuje się uzupełnić zapis dotyczący katalogu źródeł produkcji energii odnawialnej o wodór i odpady. Poniżej proponowany zapis: „W ramach celu szczegółowego planowane są do realizacji działania wspierające zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Wsparcie zostanie skierowane na inwestycje w infrastrukturę służącą do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (przede wszystkim słońca, biogazu, wody, wodoru, odpadów, biomas i geotermalnej) wraz z podłączeniem do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej oraz systemów magazynowania energii wytwarzanej w źródłach OZE”.	Rozszerzenie katalogu źródeł odnawialnych, pozwoli na pozyskanie dofinansowania dla szerszego zakresu działań umożliwiających uzyskanie dodatkowych zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Odpady w około 40% strumienia stanowią biomasę, czyli OZE.	Przedmiotem wsparcia celu szczegółowego zgodnie z linią demarkacyjną jest produkcja energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł OZE. Wymieniony katalog nie jest katalogiem zamkniętym, lecz wskazuje na preferencje. Nie jest naszym celem wymienienie wszystkich źródeł OZE, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o odnawialnych źródłach energii. Natomiast odpady definicyjnie nie są zaliczane do OZE. Pozyzkawania energii z biomas nie zostało wykluczone ze wsparcia.	częściowo uwzględniona
630	Miasto Włocławek	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iiii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	Proponuje się uzupełnić zapis dotyczący wsparcia infrastruktury biznesowej o wsparcie inicjatyw na rzecz budowy i rozwoju małych lotnisk dla celów biznesowych.	Budowa/rozbudowa infrastruktury małych lotnisk w celu ich wykorzystania, szczególnie dla potrzeb biznesowych, ma istotne znaczenie w dobie rozwoju gospodarczego. Może mieć duże znaczenie przy decyzjach lokalizacyjnych nowych inwestycji gospodarczych w województwie, a dostępność do lotniska może być decydującym atutem przemawiającym za wyborem konkretnej lokalizacji jako siedziby firmy. Bliskość lotniska jest szczególnie istotna dla inwestorów zagranicznych i przedsiębiorstw międzynarodowych, ponieważ zapewnia szybki i bezpośredni dostęp do wielu miejsc w Europie i na świecie. Oszczędność czasu, jako jednego z najcenniejszych zasobów w dzisiejszym świecie, ma ogromne znaczenie w podrozrachunkach biznesowych. Wykorzystanie lotnisk lokalnych sprzyja rozwojowi handlu zagranicznego, szczególnie w odniesieniu do ładunków wymagających szybkiego przemieszczania. Rola transportu lotniczego ma szczególne znaczenie w najnowocześniejszych sektorach gospodarki.	W Województwie Kujawsko-Pomorskim istnieje regionalne lotnisko w Bydgoszczy. Zgodnie ze statystykami na 14 lotnisk obsługujących ruch pasażerski, w ostatnich 3 latach Bydgoszcz plasowała się na 12 miejscu. Wynika z tego, że ruch lotniczy w województwie nie jest duży, natomiast pozyskanie przewoźników wymaga sporych nakładów finansowych. Tym samym, z ekonomicznego punktu widzenia, budowa kolejnego lotniska w regionie jest nieopłacalna i nieuzasadniona. Tego typu lotnisko będzie jedynie generować koszty, które spoczną na lokalnym samorządzie.	niewzględniona
631	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	41	Przy formach wsparcia dla OZE należy uwzględnić możliwość realizacji projektów obejmujących magazynowanie energii.	Zapewnienie efektywnego wykorzystania instalacji OZE.	Wsparcie OZE obejmuje również wsparcie dla źródła OZE wraz z magazynem energii. Aktualnie zapisy linii demarkacyjnej nie pozwalają na osobne wsparcie magazynów energii. Ten zakres przewidywany jest do wsparcia z poziomu krajowego.	uwzględniona
632	Miasto i Gmina Łasin	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiała objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
633	Miasto i Gmina Łasin	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU) oraz strony powiązane).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury stłokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miejskie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przyswojowa wędką dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE P 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD, działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko mieszkańca. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ – wyodrębnienie w ramach CP5 odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU) oraz strony powiązane).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financingu.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
634	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Wiele zachorowań, brak odpowiedniej placówki paliatywnej. Inwestycja niezbędna.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne, bo inwestycja jest niezbędna w naszym mieście. Będzie ona wsparciem dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się ciężko chorymi bliskimi. Korzystałam z opieki paliatywnej dla mojego taty i uważam, że budowa stacjonarnego hospicjum jest niezbędna w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
635	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	54	Niespójność, brak precyzyjnego wskazania problemu: z jednej strony przywołuje się problem deficytu pracowników, z drugiej konieczność wsparcia osób poszukujących pracy.	Brak przejrzystej informacji, co jest problemem województwa - czy brak pracowników czy nadmiar osób poszukujących pracy. Bez dookreślenia charakteru tych niekorzystnych zjawisk, ma się wrażenie sprzeczności.	Opis zawarty w projekcie Programu FEDKP 201-2027 skupia się na dwóch wskazanych przez Państwa, w uwarunkowaniach, obszarach, gdyż zdiagnozowano na obszarze naszego regionu występowanie dwóch ważnych dla rynku pracy zjawisk. Wskazują one na dalszą konieczność wspierania osób poszukujących pracy, jak również konieczność wzmocnienia potencjału jakim dysponujemy w województwie związanym z utrzymaniem miejsc pracy, wprowadzaniem zachęt do pozostania w regionie poprzez wzmacnianie pracodawców i ich pracowników zaplanowanymi formami wsparcia. Zgodnie z Państwa uwagą można zauważyć pewien dualizm, jednak jest on uzasadniony potrzebami, które zostały obecnie zdiagnozowane przy równoczesnym założeniu możliwości kolejnych zmian na rynku pracy w całym okresie realizacji wsparcia, które jest obecnie programowane. Należy podkreślić, że konieczne są działania na obu płaszczyznach, aby przygotować do wykonywania pracy nowych pracowników (co zaplanowane jest w ramach cs (a)), równocześnie wzmacniając istniejących przedsiębiorców/pracodawców w ramach istniejących miejsc pracy (co jest przedmiotem cs (d)).	uwzględniona
636	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w swojej infrastrukturze jednostki zapewniającej profesjonalną opiekę z dziedziny medycyny paliatywnej	W mieście Włocławek znajduje się kilka zakładów chemicznych o znaczącym wpływie na środowisko i zdrowie mieszkańców Włocławka oraz okolicznych miejscowości. Również spora grupa osób dojeżdża do pracy do zakładów chemicznych pobliskiego Płocka. Obecność Hospicjum Stacjonarnego we Włocławku wpisuje się idealnie w potrzeby regionu o takim charakterze.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
637	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Diagnoza (str. 12) porusza temat możliwego ryzyka braku zliberalizowania unijnych przepisów dotyczących kryteriów do wsparcia na tereny inwestycyjne w formie dofinansowania uzbrajania terenów inwestycyjnych w perspektywie 2021-2027 (np. obniżenie dofinansowania w wyniku ulokowania inwestora jako dużego przedsiębiorstwa). W związku z tym pojawia się ryzyko, że realizacja tego typu wsparcia nie będzie możliwa. Natomiast w uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych przewidziane jest do wsparcia dotacyjnego rozwijanie infrastruktury wspomagającej inwestowanie (tereny inwestycyjne). Należy doprecyzować: Nowy Program powinien jednoznacznie ująć wsparcie terenów inwestycyjnych w latach 2021-2027, niezależnie od wystąpienia zmian unijnych przepisów.	Samo wsparcie jest nakierowane na tereny inwestycyjne, a aplikującym jest np. JST i potencjalne ulokowanie na tychże terenach inwestora dużego nie powinno mieć wpływu na możliwość dofinansowania tego typu przedsięwzięcia.	Wsparzenie terenów inwestycyjnych zostało uwzględnione w ramach FEDKP 21-21 w CP1(iii). Pczy czym wskazany typ wsparcia będzie podlegał negocjacom bezpośrednio z KE w I kw. 2022 r.	uwzględniona
638	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	82	Diagnoza przewiduje szerokie wykorzystanie instrumentów finansowych, w tym także w formie mieszanej. Ich zastosowanie co do zasady, ma obciążać projekty generujące dochody lub oszczędności. •Broponuje się równoległe funkcjonowanie formuły dotacji bezpośrednich oraz grantów (przy zachowaniu klarownej linii demarkacyjnej) s. 70 - 2.1.1. Wnioskujemy o wprowadzenie w całym programie rozgraniczenia na dotacje i instrumenty finansowe wg klucza przedmiotowego (która forma na jaki typ projektu, wnioskodawcy) •Wiedzy zostanie opublikowana analiza ex-ante dotycząca m.in. instrumentów finansowych oraz jak wynik analizy przełoży się na nowe RPO? •W jakim terminie/harmonogramie IZ zamierza wprowadzać instrumenty finansowe w nowej perspektywie 2021-2027? Celem lepszego wdrażania instrumentów finansowych w WK-P powinna być przewidziana współpraca/partnerstwo w tych projektach.	Szeroki zakres oferty instrumentów finansowych w nowej perspektywie niesie ze sobą ryzyko braku odpowiedniej efektywności/wydolności obecnego systemu pośredników finansowych (funduszy pożyczkowych/porczeniowych). Warto zastanowić się nad partnerstwem instytucji z regionu celem wspólnego wdrażania instrumentów finansowych. Propozycja wdrażania instrumentów finansowych w pierwszej kolejności, w celu dywersyfikacji dostępnych form wsparcia finansowego (ogłaszanie w pierwszej kolejności projektów z wykorzystaniem instrumentów finansowych, a nie tylko konkursów dotacyjnych). Pozwoli to na szersze ich zastosowanie w przedsiębiorstwach.	Kwestia partnerstwa instytucji z regionu celem wspólnego wdrażania instrumentów finansowych jest decyzją poszczególnych instytucji na poziomie postępowania przetargowego dla wdrażania konkretnego instrumentu. Jeżeli chodzi o problematykę wdrażania poszczególnych form wsparcia to instrumenty finansowe (w tym, te z umorzeniem) będą dostępne dla ostatecznych odbiorców w stałej ofercie pośrednika finansowego. Nie przewidujemy wsparcia tych samych działań zarówno w formie dotacji, jak i instrumentów finansowych. O ostatecznym zastosowaniu formy finansowania zdecydowanie ocena ex-ante. Jej wyniki, będą opublikowane na początku roku 2022. IZ zamierza rozpocząć wdrażanie IF w drugiej połowie 2022 r.	częściowo uwzględniona
639	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Diagnoza w części poświęconej uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych wskazuje na konieczność zwiększenia zdolności eksportowej przedsiębiorstw. Jednocześnie wskazuje, że zdecydowana większość środków będzie udzielana w formie instrumentów finansowych (pożyczek) lub w formie mieszanej (pożyczka z umorzeniem). Brak jednoznacznych zapisów o wsparciu internacjonalizacji MSP w formie dotacyjnej. Takie przyjęte formy wsparcia będą formami o niskiej atrakcyjności dla MSP w kontekście tematycznej interwencji, co rodzi ryzyko iż MSP nie wezmą udziału w tego typu wsparciu, lub pozostaną przy skromnej realizacji przedsięwzięć w ramach środków własnych. A potrzeby regionalne związane ze wzrostem zdolności eksportowej kujawsko-pomorskich firm pozostaną niezaspokojone. Należy doprecyzować: Zapisy RPO powinny jednoznacznie ująć wsparcie internacjonalizacji MSP w formie dotacyjnej. Zapisy RPO powinny również określić rolę IOB w sferze wsparcia proeksportowego. Mianowicie, czy to będzie jedna z profesjonalizacji usług IOB czy MSP o tego typu wsparcie będą aplikować bezpośrednio do IZ, bez pośrednictwa IOB.	Dotacyjna forma wsparcia jest w stanie uruchomić działania proeksportowe w przedsiębiorstwach, które są w trakcie przygotowywania się do wejścia na rynki zagraniczne. Forma pożyczek unijnych na takie zadania jak udział w targach, promocja na rynkach zagranicznych, udział w misjach gospodarczych nie będzie formą atrakcyjną i efektywną finansowo.	Zgodnie z treścią FEDKP 2021-2022 str. 37: „Generalnie dotacja jest instrumentem właściwym także w przypadku przedsięwzięć o charakterze „systemowym”, reagującym/tworzącym warunki do rozwoju sfery gospodarczej, w tym powiązań gospodarczych, w tym wspieranie uczestnictwa w imprezach targowych, wystawienniczych, działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów, inicjowania współpracy itd.” Druga z poruszanych kwestii zostanie uszczegółowiona w SROOP.	częściowo uwzględniona
640	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	Diagnoza w części poświęconej uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych porusza potrzebę wsparcia promocji gospodarczej regionu w formie dotacji (str.37): „Generalnie dotacja jest instrumentem właściwym także w przypadku przedsięwzięć o charakterze „systemowym”, reagującym/tworzącym warunki do rozwoju sfery gospodarczej, w tym powiązań gospodarczych np. tworzenia platform startowych, szeroko rozumianej promocji gospodarczej, w tym wspieranie uczestnictwa w imprezach targowych, wystawienniczych, działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów, inicjowania współpracy itd.” Koniecznym jest zwrócenie uwagi na dwa ryzyka. 1. Zapisy celu szczegółowego 2.1.3 oraz interwencji w ramach tegoż celu (str.80) nie odpowiadają na zdiagnozowane wcześniej potrzeby. Mianowicie, znajdujemy w projekcie Programu Regionalnego jedynie zapis „W ramach niniejszego celu zakłada się również promocję gospodarki regionalnej i działania na rzecz internacjonalizacji działalności przedsiębiorstw”. Taki ogólny zapis nie gwarantuje realizacji projektów z zakresu promocji gospodarczej realizowanych przez poszczególne JST/IOB w regionie. 2. Ponadto, zapisy diagnozy wskazują na realizację projektów dot. promocji gospodarczej o charakterze „systemowym”. Nie wiemy jednak co to oznacza; czy realizacja tego typu projektów będzie możliwa wyłącznie jako strategiczne/pozakonkursowe przez Urząd Marszałkowski? Diagnoza nie podaje danych, w oparciu o które należy stwierdzić, iż promocja gospodarcza regionu powinna być realizowana „systemowo” np. przez IZ lub jednostkę IZ. Takie rozwiązanie byłoby składowe dla rozwoju gospodarczego poszczególnych miast/obszarów woj. kuj-pom, gdyż nie uwzględnił specyfiki lokalnych warunków rozwoju gospodarczego i terenów inwestycyjnych. Należy doprecyzować: Zapisy FEKP powinny jednoznacznie wskazać na realizację projektów z zakresu promocji gospodarczej. Interwencja wsparcia powinna dopuścić realizację projektów w ramach naborów konkursowych i projektów partnerskich.	W dotychczasowej perspektywie 2014-2020 promocja gospodarcza była realizowana zarówno przez samą IZ, spółki podległe IZ, jak również przez JST i inne IOB; samodzielnie bądź w partnerstwie z IZ. Przedmiotowe działania były efektywne i należy utrzymać możliwość ich realizacji z dofinansowaniem FEKP.	IZ FEDKP 2021-2022 planuje kontynuować wsparcie w zakresie promocji gospodarczej, gdzie realizować projekty będą mogły nie tylko JST, ale i IOB, tak jak odbywało się to w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Zapisy FEDKP 2021-2022 z założenia mają większy stopień ogólności, bowiem obejmują wsparcie w ramach 5 priorytetów i opis działań jest naprawdę szeroki. Niemniej jednak, większy poziom szczegółowości będzie określony na poziomie SZOOP.	uwzględniona
641	OWES TŁOK	Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej/podmioty ekonomii społecznej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i wsparcie rodziny	183	Proponujemy, by w polu "Główne grupy docelowe" dopisać podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe oraz pracowników i wolontariuszy podmiotów ekonomii społecznej.	W obecnej wersji jako grupy docelowe wskazane są jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, instytucje pomocy i integracji społecznej, brak jednak jednoznacznego wskazania PES. Tymczasem w projekcie „Strategii rozwoju usług społecznych”, przygotowanej w Ministerstwie Rodziny, podmioty ekonomii społecznej wskazane są jako jedna z kluczowych grup we wdrażaniu strategii – jako „partnerzy dla samorządu i realizatorzy części usług społecznych, wykonywanych na zlecenie samorządów, w oparciu o konkursy lub zamówienia publiczne, praktyczni realizatorzy procesu DF” (patrz s. 124 projektu strategii).	Zapis grupy docelowej będzie uszczegółowiony o "podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe oraz pracowników i wolontariuszy podmiotów ekonomii społecznej".	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
642	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	86	Diagnoza porusza konieczność wsparcia działań animacyjnych, w tym sieciowanie, współpracę i networking. W uzasadnieniu wyborów celów szczegółowych określa te działania jako wyzwanie w postaci umocnienia i rozwoju IOB poprzez ich profesjonalizację oraz budowanie powiązań, jak również wzmocnienie współpracy nauki i biznesu. W ramach 2.1.4 przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych. Należy doprecyzować czy nowy RPO przewiduje także wsparcie dla funkcjonujących już IOB w WK-P na działania sieciujące przedsiębiorstwa, jednostki badawczo-rozwojowe, w ramach szerokiego zakresu działań animacyjnych.	Lokalne IOB powinny być objęte wsparciem w działaniach sieciowania przedsiębiorstw, chociażby z uwagi na bardzo dobrą znajomość lokalnej gospodarki. Wskazane w nowym Programie wsparcie jednego podmiotu (ośrodka sieciującego) może spowodować marginalizację pozostałych IOB funkcjonujących w WK-P.	Treść uwagi dotyczy celu szczegółowego (iv). Planowany projekt strategiczny będzie realizował jako jedno z zadań sieciowanie przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi. Zasadnym jest włączenie w planowane działania lokalnych IOB w celu zagwarantowania jak najlepszej realizacji procesu sieciowania.	częściowo uwzględniona
643	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	Jest: Inwestycje polegające na wymianie źródła ciepła na nowe mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Propozycja zmiany: Inwestycje polegające na wymianie źródła ciepła na nowe mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy nie istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej.	Proponowany zapis będzie zgodny z przepisami Prawa Energetycznego, co ułatwi jego jednoznaczny interpretację; („Art. 7b. 1. Podmiot posiadający tytuł prawny do korzystania z obiektu, który nie jest przyłączony do sieci ciepłowniczej lub wyposażony w indywidualne źródło ciepła, zlokalizowanego na terenie, na którym istnieją techniczne warunki dostarczania ciepła z systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, zapewnia efektywnie energetycznie wykorzystanie lokalnych zasobów paliw i energii przez przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej, o ile istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła do tego obiektu z sieci ciepłowniczej.”).	Zapis w Programie zostanie zmieniony zgodnie z uwagą. Należy zaznaczyć, że ostateczne zapisy będą musiały być zgodne z warunkami określonymi w Umowie Partnerstwa.	uwzględniona
644	OWES TŁOK	Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej/podmioty ekonomii społecznej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Proponujemy, by do wspieranych typów przedsięwzięć dopisać gospodarstwa opiekuńcze jako formę dostarczania usług społecznych.	Gospodarstwa opiekuńcze wpisują się w nurt deinstytucjonalizacji, oferując opiekę nad osobami, które z różnych przyczyn potrzebują wsparcia w codziennym życiu. Forma opieki w ramach gospodarstw opiekuńczych była już testowana w naszym województwie – realizowane były projekty np. „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Istnieje potrzeba wsparcia dla już powołanych gospodarstw opiekuńczych oraz dla tworzenia nowych podmiotów tego typu.	Obecne zapisy typów przedsięwzięć nie ograniczają form realizowanych usług, np. jako gospodarstw opiekuńczych - nadal są to usługi realizowane w środowisku lokalnych na rzecz jego mieszkańców potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	częściowo uwzględniona
645	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	Jest: Główne grupy docelowe (...) m.in. przedsiębiorstwa Propozycja zmiany: przedsiębiorstwa: mikro, małe, średnie i duże	Konieczność doprecyzowania, jakiego rodzaju przedsiębiorstw dotyczy wsparcie.	Obecny zapis odnosi się do całej grupy przedsiębiorstw, więc zawiera w sobie wszystkie rodzaje przedsiębiorstw. Ewentualne uszczegółowienie zapisu możliwe będzie na etapie SZOP.	częściowo uwzględniona
646	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	94	Jest: Dotacje częściowo przewidziane są również w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz projektów dotyczących budynków komunalnych. Propozycja zmiany: Wsparcie projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz projektów dotyczących budynków komunalnych przewidziano w formie dotacji.	Dofinansowanie kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych ma sens jedynie w formie dotacji. JST i tak ponosi ogromne dodatkowe koszty związane z realizacją tych projektów (duża część wydatków jest niekwalifikowalna a konieczna do zrobienia ze względu na istniejący stan obiektów).	Wprowadzenie instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FEDKP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
647	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Miasto Włocławek	Lokalne Grupy Działania (LGD)		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warte uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest “na wyciągnięcie ręki”. Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwiłby wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (od 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparło ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwiłoby objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udostępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczyć 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracją imigrantów przeznaczony należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana 09.2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczanej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględniona
648	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	94	Planowanie wykorzystanie instrumentów finansowych Jest: Dotacje częściowo przewidziane są również w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej ... Propozycja zmiany: Nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej	Wydatki na termomodernizację placówek publicznych są bardzo wysokie, JST ponoszą przy ich realizacji sporo innych kosztów remontowych, niekwalifikowalnych. Ponadto, instrumenty zwrotne w termomodernizacji budynków publicznych nie są rekomendowane w ministerialnej analizie instrumentów w obszarze efektywności energetycznej.	Wprowadzenie instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Ta forma wsparcia wynika również z rekomendacji prowadzonej dla FEDKP 2021-2022 analizy ex ante zastosowania instrumentów finansowych. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
649	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	95	W tabeli 4 zostały wpisane kody interwencji: 054 i 055, odnoszące się do wysokosprawnej kogeneracji, podczas gdy w dokumencie „Linia demarkacyjna” zapisano, że „Budowa/rozbudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji” będzie finansowana jedynie z poziomu krajowego. Na poziomie regionalnym – „brak wsparcia”.	Niespójność zapisów.	Zakres interwencji określony w kodach 054 i 055 w załączniku 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, oprócz wysokosprawnej kogeneracji dotyczy również systemów ciepłowniczych i w takim znaczeniu kody te zostały wykorzystane.	niewzględniona
650	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Jest: Główne grupy docelowe (...) m.in. przedsiębiorstwa Propozycja zmiany: przedsiębiorstwa: mikro, małe, średnie i duże	Konieczność doprecyzowania, jakiego rodzaju przedsiębiorstw dotyczy wsparcie.	Obecny zapis odnosi się do całej grupy przedsiębiorstw, więc zawiera w sobie wszystkie rodzaje przedsiębiorstw. Ewentualne uszczegółowienie zapisu możliwe będzie na etapie SZOP.	niewzględniona
651	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	101	Powiązane rodzaje działań Jest: „W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową.” Propozycja zmiany: Doprecyzowanie, jakie typy projektów związanych z rozwojem transportu szynowego będą wspierane.	W dokumencie „Linia demarkacyjna” zapisano, że z poziomu krajowego będą finansowane: „Projekty dużej skali i wartości, realizowane na obszarach ZIT miast wojewódzkich, uzgodnione w kontrakcie programowym”, jakie w takim razie na poziomie regionalnym?	Obecna demarkacja w tym obszarze nie przewiduje wsparcia na poziomie regionalnym miast wojewódzkich wchodzących w skład ZIT. Jednakże w związku ze zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca umożliwi w wersji 2.0 projektu FEDKP 2021-2022 wsparcie również inwestycji w tych miastach z zastrzeżeniem, że wsparcie to stanowić powinno uzupełnienie wsparcia z poziomu krajowego, czyli tak, jak to miało miejsce w perspektywie 2014-2020. Jeśli taka możliwość będzie, to na następnym etapie ustaleniu podlegać będzie zakres wsparcia. Kwestia więc zostanie doprecyzowana w kolejnych wersjach Programu. Należy zaznaczyć, że ostateczne ustalenia w kwestii wsparcia ww. miast podjęte zostaną w wyniku negocjacji Programu z Komisją Europejską.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
652	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	Jest: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)”. Propozycja zmiany: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (włącznie z zagrożeniami powodziowymi)”.	Zmiany klimatyczne powodują nawalne i długotrwałe opady deszczu, skutkujące powstawaniem fali powodziowej na rzece Wiśle począwszy od jej górnego biegu. Ocena stanu technicznego oraz bezpieczeństwa ochronnego wału przeciwpowodziowego Fordon-Loskoń stwierdza, że jego stan techniczny może zagrażać bezpieczeństwu z uwagi na niespełnienie warunku odpowiedniego zagęszczenia wału.	W FE dKP 2021-2022 nie muszą być zawarte wszystkie wskaźniki odnoszące się do planowanego zakresu wsparcia. W FE dKP 2021-2022 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące wiodące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Ponadto w FE dKP 2021-2022 nie przewiduje się wspierania działań przeciwpowodziowych (gdzie to jest główny cel działania). Tego rodzaju działania o charakterze ponadregionalnym, a taki charakter mają działania dotyczące rzeki Wisły, przewidywane są do wsparcia na poziomie krajowym. Zagrożenie powodziowe w województwie kujawsko-pomorskim dotyczy przede wszystkim tej rzeki. Dlatego też nie przewiduje się wspierania infrastrukturalnych i systemowych działań przeciwpowodziowych na poziomie regionu.	niewzględniona
653	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	POWIĄZANE RODZAJE DZIAŁAŃ Nie mamy uwag do sposobu uwzględnienia sieci ciepłowniczych w zakresie wsparcia oraz określenia wspieranych inwestycji, jako tych które będą miały również na celu dostosowanie sieci ciepłowniczych do wymogów dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej. Natomiast rozumiejąc, że doprecyzowanie zakresu wsparcia projektów sieci ciepłowniczych nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące wsparcia dla nieefektywnych systemów ciepłowniczych. Wnioskujemy, aby w uszczegółowieniu programu FE KP zaplanować wsparcie, również dla projektów sieci ciepłowniczych, realizowanych w systemach nieefektywnych, a które jest zgodne z przepisami o pomocy publicznej (pod określonymi w GBER warunkami). Dodatkowo wnioskujemy, aby w uszczegółowieniu programu FE KP zaplanować wsparcie dla projektów sieci ciepłowniczych zgodnie z linią demarkacyjną, określoną pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym wsparcia.	Ograniczenie wsparcia tylko do systemów efektywnych nie ma już uzasadnienia w warunkach przygotowanych przez KE nowych przepisów o pomocy publicznej. W projekcie rozporządzenia zmieniającego GBER (wejście w życie od połowy 2022 r.), gdzie zgodnie z art. 46 ust. 1a: "Pomoc przynajmniej wyłącznie na budowę lub modernizację systemów ciepłowniczych i chłodniczych, które są lub staną się efektywne energetycznie. Jeżeli w wyniku prac objętych pomocą system nie stanie się jeszcze efektywny energetycznie, dalsze modernizacje wymagane do osiągnięcia standardu efektywności energetycznej, muszą rozpocząć się w ciągu trzech lat od rozpoczęcia/przeprowadzenia prac objętych pomocą." Wsparcie projektów sieci ciepłowniczych na poziomie regionalnym powinno obejmować małe systemy ciepłownicze – poniżej 5 MW mocy zamówionej, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym – według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021). Natomiast w ramach programu FENIKS mają być finansowane projekty w systemach o mocy powyżej 5 MW mocy zamówionej.	W FE dKP 2021-2022 wskazano kierunki i zamysł udzielania wsparcia. Doprecyzowanie zapisów pod kątem zgodności z zapisami aktów prawnych nastąpi na etapie SZOP.	uwzględniona
654	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	Jest: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof”. Propozycja zmiany: Tabela 2, Wskaźnik produktu „Liczba jednostek służb ratowniczych wspartych w prowadzeniu akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof”.	Aktualne zapisy zawężają wsparcie służb ratowniczych jedynie do zakupu sprzętu. Tymczasem budowa dedykowanej infrastruktury mogłaby znacząco wesprzeć służby ratownicze np. budowa pochylni tzw. ślipów umożliwiających wodowanie łodzi ratowniczych - wzmocnienie reaganowania na rzece Wiśle i Brdzie służb ratownictwa wodnego (Policja, Państwowa Straż Pożarna, Wodne Ochotnicze Pogotowia Ratunkowe).	W programie dopuszczone zostanie finansowanie projektów infrastrukturalnych dedykowanych służbom ratowniczym. Wsparcie z FE dKP 2021-2022 zostanie umożliwione również jednostkom Państwowej Straży Pożarnej oraz Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.	częściowo uwzględniona
655	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	108	Jest: Tabela 6, Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne Podano, że interwencje będą dotyczyły kodów: 25,26,27 dzielnic miejskich, miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. Czy miasta (Bydgoszcz), które opracowały Miejskie Plany Adaptacji do zmian klimatu w ramach projektu POIS 2014-2020+ będą mogły korzystać ze środków unijnych z poziomu regionalnego w ramach powyższego celu szczegółowego?	Zapis z dokumentu „Linia demarkacyjna” – finansowanie z poziomu krajowego: „Wdrażanie działań przewidzianych w planach adaptacji opracowanych dla 44 miast objętych projektem POIS 2014-2020 + ...”	Obecna Linia demarkacyjna nie przewiduje wsparcia na poziomie regionalnym miast posiadających Miejskie Plany Adaptacji (MPA) (w ramach projektu finansowanego z POIS 2014-2020 dla 44 miast), lecz na poziomie krajowym. Jednakże w związku ze zgłaszanymi uwagami Instytucja Zarządzająca ujmie w wersji 2.0 projektu FE dKP 2021-2022 wsparcie również tych miast. W województwie kujawsko-pomorskim są to Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Grudziądz. Jeśli taka możliwość będzie, to na następnym etapie ustaleniu podlegać będzie zakres wsparcia. Ostateczne ustalenia w kwestii wsparcia ww. miast podjęte zostaną w wyniku negocjacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	częściowo uwzględniona
656	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	GLÓWNE GRUPY DOCELOWE Nie mamy uwag do propozycji uwzględnienia przedsiębiorców w głównej grupie docelowej oraz jako potencjalnych beneficjentów wsparcia, bez określenia wielkości przedsiębiorstw. Rozumiejąc jednak, że doprecyzowanie beneficjentów może nastąpić w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące określenia beneficjenta i związanej z tym kwalifikowalności typów projektów w kontekście linii demarkacyjnej z programem FENIKS. Wnioskujemy o określenie potencjalnych beneficjentów oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021)	Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna. W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”. Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER. Warunek dużego przedsiębiorstwa jest często spełniony poprzez udział gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce. Zwracamy uwagę, że gdyby kryterium wielkości zostało zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych i przedsiębiorstw energetycznych, to wykluczone byłyby również przedsiębiorstwa o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej, będące własnością gminy.	W ramach typów beneficjentów przewidziano już przedsiębiorstwa, bez rozróżnienia wielkości i kwestii właścicielskich. W skład tego typu beneficjentów wchodzi również przedsiębiorstwa komunalne.	uwzględniona
657	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(v) Gospodarka wodno-ściekowa	112	Jest: Tabela 6, Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne Podano, że interwencje będą dotyczyły kodu 03 – tj. miejskich obszarów funkcjonalnych, a wcześniej mówi się o położeniu szczególnego nacisku na obszary wiejskie w ramach tego celu.	Niespójność zapisów.	Wsparcie obejmie inwestycje kompleksowe wod-kan. W programie zapisano, że szczególny nacisk zostanie położony na realizację stacji uzdatniania wody na obszarach wiejskich. Podany kod 03 został wpisany ze względu na planowaną możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych. Ostateczny kształt wsparcia w tym celu szczegółowym zostanie określony po rozstrzygnięciu kwestii wspierania aglomeracji.	częściowo uwzględniona
658	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	93	GLÓWNE GRUPY DOCELOWE Proponujemy w uszczegółowieniu programu FE KP - dla wąskiego typu projektów, polegających na wymianie węzłów ciepłych w termomodernizowanych budynkach, w przypadku, gdy wymiana węzłów jest planowana - poszerzyć listę beneficjentów o przedsiębiorstwa ciepłownicze, bez względu na ich wielkość i formę własności.	Nasza propozycja wynika z faktu, że w niektórych przypadkach wspólnota lub spółdzielnia mieszkaniowa nie chcą być właścicielami węzłów ciepłych.	W ramach typów beneficjentów przewidziano już przedsiębiorstwa, bez rozróżnienia wielkości i kwestii właścicielskich. W skład tego typu beneficjentów wchodzi również przedsiębiorstwa ciepłownicze.	uwzględniona
659	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	125	Jest: W tabeli 4: Wymiar 1 – zakres interwencji: wydaje się, że brakuje kodów interwencji, odpowiadających zakupom taboru autobusowego oraz infrastruktury przystankowej, a także kodów dotyczących wsparcia kolejowej punktowej infrastruktury pasażerskiej. Propozycja zmiany: Uspójnić	W opisie na stronach 121-122 zapisano, że takie działania mają być wspierane. „... planowane wsparcie dotyczące m.in. zakupu taboru autobusowego wraz z niezbędną infrastrukturą do jego obsługi, rozwoju infrastruktury przystankowej ...” „Planowane jest również wsparcie działań dotyczących punktowej infrastruktury pasażerskiej (np. przystanki, wiaty, kładki dla pieszych oraz inne obiekty inżynieryjne)”.	W Rozporządzeniu parlamentu europejskiego i rady (ue) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. nie ma osobnej kategorii interwencji dla wskazanych działań. Są one ujęte w ramach kategorii 109 Transport multimodalny (poza miastami).	częściowo uwzględniona
660	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	POWIĄZANE RODZAJE DZIAŁAŃ Nie mamy uwag do propozycji określenia rodzaju wspieranych działań w zakresie produkcji energii z OZE. Rozumiejąc jednak, że doprecyzowanie nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, wnioskujemy, aby określenie kwalifikujących się do wsparcia typów projektów w szczegółowym opisie do programu FE KP opierało się na wielkości instalacji, a nie na podstawie wielkości przedsiębiorstwa czy udziału w klastrze. Będzie to zgodne z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym określonym w dokumencie pt. „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021 r.).	Dokument pt. „Linia demarkacyjna ...” został wypracowany w grupach roboczych oraz podczas spotkań z Instytucjami Zarządzającymi RPO w celu wsparcia programowania interwencji polityki spójności, a także w celu zabezpieczenia przed wykluczeniem niektórych rodzajów typów projektów ze wsparcia w ramach funduszy europejskich. Projekty wytwarzania energii z OZE powinny być wspierane z poziomu regionalnego i krajowego (FENIKS) a podział interwencji powinien być określony w oparciu o moc instalacji (w zależności od źródła OZE), bez względu na wielkość przedsiębiorstwa czy udział w klastrze. Zastosowanie innych kryteriów niż te, określone jako Linia demarkacyjna, spowoduje, że całkowicie bez wsparcia (zarówno z poziomu regionalnego i krajowego) pozostaną niektóre rodzaje beneficjentów lub projekty, planowane na terenie województwa.	Zgodnie z linią demarkacyjną podział wsparcia pomiędzy poziom krajowy i regionalny przebiegać będzie wg mocy a nie rodzajów beneficjentów. Doszczegółowienie zapisów w tym zakresie nastąpi na etapie przygotowania Szczegółowego Opisu Priorytetów.	uwzględniona
661	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Jest: Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują w szczególności: - rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny lub w dziedzinach wynikających z potrzeb epidemiologicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę. Propozycja zmiany: Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują w szczególności: - optymalizacja i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny oraz w dziedzinach wynikających z potrzeb epidemiologicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę	W obszarze wykorzystania zasobów bazy szpitalnej konieczne jest przeprowadzenie działań skierowanych na optymalizację łóżek szpitalnych – niezbędną zmianę ich struktury – a nie jej rozwój. Ten priorytet wynika z zawartej w mapie potrzeb zdrowotnych na okres od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2026 r. analizy liczby łóżek i ich obłożenia. W województwie liczba łóżek na 100 tys. mieszkańców wynosi 508,50, a ich średnie obłożenie stanowi zaledwie 71,74%. Świadczy to o braku efektywności. W analizie uogólnionego wskaźnika dla poszczególnych województw Kujawsko-Pomorskie charakteryzuje się najwyższymi wartościami uogólnionego wskaźnika braku efektywności. Te wnioski powinny zostać zauważone i przyczynić się do zaplanowania przedsięwzięć odnoszących się do przeprowadzenia niezbędnej optymalizacji oddziałów szpitalnych na terenie województwa. Jednocześnie rozwój bazy szpitalnej pozostaje w sprzeczności z rekomendacjami wynikającym z wszystkich dokumentów strategicznych w obszarze zdrowia, a mianowicie zwiększenia potencjału i znaczenia ambulatoryjnej i podstawowej opieki zdrowotnej. Wraz ze wzrostem liczby pacjentów leczonych w AOS i POZ nastąpi spadek obłożenia łóżek na oddziałach szpitalnych, należy zatem racjonalizować liczbę łóżek na oddziałach szpitalnych lub przekształcić je zgodnie z prognozami demograficznymi i epidemiologicznymi.	Zgodnie z uwagą zapis zostanie skorygowany w Programie.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
662	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	<p>GLÓWNE GRUPY DOCELOWE</p> <p>Nie mamy uwag do propozycji uwzględnienia przedsiębiorców w głównej grupie docelowej oraz jako potencjalnych beneficjentów wsparcia, bez określenia wielkości przedsiębiorstw.</p> <p>Rozumiejąc jednak, że doprecyzowanie beneficjentów może nastąpić w dokumencie szczegółowym dla programu FE KP, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące określenie beneficjenta i związanej z tym kwalifikowalności typów projektów w kontekście linii demarkacyjnej z programem FEniKS.</p> <p>Wnioskujemy o określenie potencjalnych beneficjentów oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021)</p>	Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna. <p>W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”. Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER. Warunek dużego przedsiębiorstwa jest często spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce.</p> <p>Zwracamy uwagę, że gdyby kryterium wielkości zostało zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych i przedsiębiorstw energetycznych, to wykluczone byłyby również przedsiębiorstwa o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej, będące własnością gminy.</p>	W celu szczegółowym 2(ii) nie ma ograniczenia dla wsparcia średnich i dużych przedsiębiorstw, są tylko podziały ze względu na moc instalacji pomiędzy poziomem regionalnym i krajowym.	uwzględniona
663	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	137	<p>Katalog beneficjentów: Jest: Podmioty lecznicze (publiczne, prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej; przedsiębiorstwa; jednostki budżetowe; partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego; stowarzyszenia; podmioty lecznicze, dla których organem założycielskim jest samorząd zawodowy; samorzady gospodarcze i zawodowe. Propozycja zmiany: Podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: 1) przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, 2) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, 3) jednostki budżetowe, 4) instytuty badawcze, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383), 5) fundacje i stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej, 5a) posiadające osobowość prawną jednostki organizacyjne stowarzyszeń, 6) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, 7) jednostki wojskowe - w zakresie, w jakim wykonują działalność leczniczą.</p>	Błędnie określony katalog beneficjentów. Wymieniono zarówno formy prowadzenia działalności leczniczej, podmioty lecznicze oraz organy założycielskie tych podmiotów. Jeśli beneficjentami mają być wyłącznie podmioty lecznicze to pełen katalog wskazuje art. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.).	Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1. Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego."	uwzględniona
664	OWES TŁOK	Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej/podmioty ekonomii społecznej		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	184	<p>Proponujemy, by w polu "Potencjalni beneficjenci", po zdaniu "Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)", dodać zapis odnośnie pierwszeństwa zlecenia usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej w ramach działań dofinansowanych z FE KP 21-27.</p>	Pierwszeństw zlecenia usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej jest zgodne z umową partnerstwa oraz projektem „Strategii rozwoju usług społecznych”, przygotowanej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej. Podmioty ekonomii społecznej wskazane są tam jako jedna z kluczowych grup we wdrażaniu strategii – jako „partnerzy dla samorządu i realizatorzy części usług społecznych, wykonywanych na zlecenie samorządów, w oparciu o konkursy lub zamówienia publiczne, praktyczni realizatorzy procesu DI. Uważamy, że w FE KP 21-27 powinny się znaleźć odpowiednie zapisy podkreślające rolę PES w realizacji usług społecznych oraz wspieraniu procesu ich deinstytucjonalizacji oraz nadające PES preferencje przed innymi podmiotami działającymi na rynku usług społecznych.	Przedmiotowy zapis będzie rozważany na poziomie SzOP (Szczegółowego Opisu Priorytetów) z uszczegółowieniem na poziomie naborów zasad jego spełnienia.	częściowo uwzględniona
665	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	<p>W ramach celu, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami planowane jest wsparcie roli kultury i rozwój potencjałów endogenicznych regionu, jaki stanowią uzdrowiska i turystyka oraz rewitalizacja i odnowa przestrzeni publicznych w miastach. – należy wykluczyć uzdrowiska do turystyki i nie wyróżniać ich w wielu działaniach. Należy dodać wsparcie rozwoju systemu informacji turystycznej (infrastruktura, dostępność cyfrowa, kadry).</p>	Niezasadniona, silna preferencja dla uzdrowisk.	Uzdrowiska i turystyka, są zaliczane do potencjałów endogenicznych regionu, jednak nie stanowią kwestii na tyle zbliżonych, by należało je traktować łącznie. Oczywiście wyróżnia się turystykę uzdrowiskową, jednak w ramach FE dKP 2021-2027 planuje się wspierać turystykę w szerszym ujęciu. Należy podkreślić, że rozwój uzdrowisk został wskazany w SRW, jako jedno z głównych wyzwań rozwojowych województwa i stanowi „markę” rozpoznawalną w kraju. W CPS Nie planuje się wspierać rozwoju systemu informacji turystycznej.	niewzględniona
666	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	<p>„Powiązane rodzaje działań”: Propozycja zmiany – doprecyzowania katalogu potencjalnych beneficjentów w zakresie inwestycji w sportową infrastrukturę przyskolną (potwierdzenie ukierunkowania wsparcia m.in. na potrzeby inwestycyjne szkół ogólnokształcących, w tym nie tylko na obszarach wiejskich, ale również na obszarach miejskich, pod warunkiem wykazania braku lub złego stanu istniejącej infrastruktury).</p>	Dla uniknięcia bezcelowych przygotowań, konieczne jest dookreślenie beneficjentów lub zapis, że wsparcie będzie dostępne dla wszystkich jst.	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej, w tym w szczególności obiektów kubaturowych (halli sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych na terenach miejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy potrzeb zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w ww. zakresie, w tym: 87 w gminach miejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym problemom, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej ze szczególnym wskazaniem na obszary wiejskie. Taki zapis, w kontekście wyników diagnozy jest uzasadniony. Tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielką część z nich uda się zaspokoić. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze.	częściowo uwzględniona
667	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	151	<p>Jest: Ukierunkowanie terytorialne do celu 2.7.1. obejmuje kod 10 – miasta, małe miasta i przedmieścia oraz 12 – obszary wiejskie, natomiast nazwa celu wyklucza miasta (na obszarach innych niż miejskie). Jakich obszarów konkretnie dotyczy cel i czy będzie obejmował obszary miejskie?</p>	Niespójność zapisów.	Cel szczegółowy 5(ii), do którego przypisany był RLKS w wersji programu poddanej konsultacjom, powiązany jest z obszarami wiejskimi nie ze względu na możliwość realizacji tego instrumentu na tych obszarach, a ze względu na jego powiązanie z działaniem LEADER w ramach Planu Strategicznego dla Wsólnej Polityki Rplnej (a wcześniej) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich). Nie wyklucza to jednak realizacji RLKS ze środków pochodzących z polityki spójności na obszarze miast.	częściowo uwzględniona
668	Imię i nazwisko anonimowe	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	132	<p>W ramach cs 5(ii) wspierane mają być procesy rewitalizacji na obszarach wiejskich. Zgodnie z zapisami FE KP „ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych nastąpi poprzez realizację szerokiego spektrum inwestycji infrastrukturalnych prowadzących do aktywizacji społeczno-gospodarczej na zidentyfikowanym obszarze problemowym”. Tymczasem, planowana pula wsparcia na rewitalizację wsi to maksymalnie 16 mln euro (w tym jeszcze zagospodarowanie przestrzeni publicznej dla gmin nie posiadających GPR).</p>	Jeśli kwotę 16 mln euro podzielimy przez 127 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa to dowiemy się, że "szerokie spektrum inwestycji" oznacza raptem 125 tys euro na gminę. Przy wsparciu rzędu 400-800 tysięcy złotych nie da się osiągnąć ambitnych celów, stawianych procesom rewitalizacji (w szczególności, gdy wskazany zostanie więcej niż jeden obszar rewitalizacji na terenie gminy). Należy więc: 1. Wyraźnie zwiększyć kwotę alokowaną na rewitalizację obszarów wiejskich, porównując dotychczasowy zakres wsparcia lub 2. Usunąć odniesienia do rewitalizacji wsi, zastępując je pojęciem "wsparcia procesów odnowy wsi/miejscowości" czy "poprawy estetyki przestrzeni publicznej", żeby nie wymuszać na gminach wiejskich kosztownego opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, którego realizacja jest wątpliwa (niewykonalna?) przy obecnie proponowanym poziomie wsparcia.	Sformułowanie "szerokiego spektrum inwestycji infrastrukturalnych" nie jest równoznaczne z wyłączeniem kapitałochłonnymi przedsięwzięciami. Działania przeprowadzone w perspektywie 2014-2020 udowodniły, że nie tylko kosztowne inwestycje przyczyniały się do aktywizacji społeczno-gospodarczej. Z kolei pozostawienie dotychczasowego zakresu wsparcia, nie jest możliwe po pierwsze ze względu na ograniczenia, względem perspektywy finansowej 2014-2020, alokację, po drugie z uwagi na możliwość pozyskania środków w ramach innych Celów Polityki. Rewitalizacja nie jest bowiem jedyną ścieżką pozyskiwania środków przez jednostki samorządu terytorialnego. Posiadanie Gminnego Programu Rewitalizacji jest fakultatywne, brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw prawnych czy narzędzi mogących "wymusić" na gminie jego posiadanie. Jest natomiast obowiązkowy jeśli gmina chce skorzystać ze środków dedykowanych rewitalizacji i to od niej zależy czy podjąć się tego procesu. Wychodząc naprzeciw potrzebom gmin, które zdecydują o rezygnacji z tworzenia GPR, stworzono możliwość uzyskania dofinansowania na projekty polegające na odnowie przestrzeni publicznych. Należy podkreślić, iż przy obecnym rozdystrybucowaniu środków na obszary miejskie i wiejskie, został zachowany ten sam parytet podziału jak w obecnej perspektywie finansowej, gdzie główną determinantą była ilość osób zamieszkująca dany obszar.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
669	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	128	Jest: Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organy administracji rządowej; państwowe jednostki organizacyjne; organizacje pozarządowe; spółdzielnie mieszkaniowe; wspólnoty mieszkaniowe; towarzystwa budownictwa społecznego; przedsiębiorstwa; instytucje kultury; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; podmiot wdrażający instrument finansowy". Propozycja zmiany: Potencjalni beneficjenci wsparcia to: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organy administracji rządowej; państwowe jednostki organizacyjne; inne jednostki sektora finansów publicznych; organizacje pozarządowe; spółdzielnie mieszkaniowe; wspólnoty mieszkaniowe; towarzystwa budownictwa społecznego; przedsiębiorstwa; partnera prywatnego we współpracy z podmiotem publicznym w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, instytucje kultury; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; podmiot wdrażający instrument finansowy.	W aktualnej formie np. uczelnie publiczne zostały wyeliminowane z możliwości ubiegania się o wsparcie. Z doświadczenia dwóch perspektyw finansowych UE wynika, że podmioty te pełnią aktywną rolę w procesie rewitalizacji. Z powodzeniem łączą działania infrastrukturalne ze społecznymi.	Propozycja zmiany zostanie uwzględniona w programie	uwzględniona
670	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Wstępna analiza zapisów projektu programu FEKP wskazuje, że wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej (w tym samozatrudnienia) kierowane będzie dla wszystkich osób poszukujących pracy, ale ich szczegółowa analiza ukazuje zawężenie grup docelowych, które zostaną objęte wsparciem; należą do nich: -osoby powyżej 50 roku życia, -osoby poniżej 34 roku życia, -kobiety, -osoby z niepełnosprawnościami, -osoby długotrwale bezrobotne, -osoby o niskich kwalifikacjach, -ubogie pracujące, -zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. W kontekście powyższych zapisów, pojawiają się pytania: - czy nowe RPO przewiduje wsparcie w formie aktywizacji zawodowej dla os. w wieku 34-50? - czy przewiduje się wsparcie w formie aktywizacji zawodowej dla os. z wykształceniem wyższym? - dla jakiej grupy docelowej/grup docelowych będzie kierowane wsparcie dotacyjne na zakładanie działalności gospodarczej (samozatrudnienie)? Powyższe wymaga doprecyzowania.	Wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej powinno również uwzględniać grupy docelowe w wieku 34-50 oraz z wykształceniem wyższym niż średnie (wyższe niż wskazane osoby o niskich kwalifikacjach). Te grupy docelowe również zostały dotknięte negatywnym wpływem pandemii COVID-19 na rynek pracy; ponad to w obecnej perspektywie finansowej 2014-2020 napotymano na potrzeby aktywizacji os. z wykształceniem wyższym niż średnie poszukujących pracy, dla których to tego typu wsparcie nie było dedykowane bezpośrednio. Należy rozważyć możliwość objęcia wsparciem osób z wykształceniem wyższym niż średnie (np. po uprzedniej diagnozie), które to wymagają przekwalifikowania na rynku pracy, gdyż nie znajdują obecnie zatrudnienia, np. dotyka to kwalifikacji humanistycznych. Działania w zakresie wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej skierowane wyłącznie do wskazanej powyżej grupy docelowej ogranicza dostęp do tego typu wsparcia np. osobom o wykształceniu wyższym lub osobom pracującym w standardowym trybie umów o pracę. W obecnej perspektywie 2014-2020 napotymano na wiele próśb o wsparcie finansowe na zakładanie dział. gospodarczej przez osoby pracujące i os z wykształceniem wyższym. Niestety wiele „pomysłów na biznes” nie mogło otrzymać wsparcia z uwagi na warunki dostępowe związane z grupami docelowymi.	1.W ramach celu szczegółowego (a) będzie możliwość objęcia wsparciem klientów publicznych służb zatrudnienia, osób ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, jak również na umowach cywilno-prawnych oraz osób wspieranych przez OHP. Warunkiem podstawowym będzie spełnienie kryteriów podstawowych w zależności od ostatecznych zapisów przygotowywanych przepisów w obszarze rynku pracy - co będzie uszczegółowione na poziomie SzOP. Istotne jest, że ostateczne ustalenia, w tym zakresie, będą przedmiotem ustaleń z KE. 2. Zgodnie z zapisami projektu Umowy Partnerstwa, jak również linii demarkacyjnej istnieje możliwość udzielania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, z poziomu regionalnego, osobom bezrobotnych przez publiczne służby zatrudnienia, jak również w cs (d) osobom objętym wsparciem outplacementowym. IZ prowadzi rozmowy z MFIPR dotyczące możliwości udzielania również dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom ubogim pracującym, osobom zatrudnionym na umowach krótkoterminowych oraz osobom wykonującym prace na podstawie umów cywilno-prawnych. Niemniej jednak nie planujemy tego rodzaju wsparcia skierowanego do pozostałych grup osób pracujących (innych niż wymienionych powyżej). Należy podkreślić, że wsparcie z zastosowaniem instrumentów zwrotnych dla szerszej grupy odbiorców zaplanowane jest z poziomu krajowego (Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego).	częściowo uwzględniona
671	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	159	Powiązane rodzaje działań Propozycja zmiany/uzupełnienia: Z uwagi na zmniejszającą się liczbę mieszkańców województwa, należałoby położyć większy nacisk na rozwiązania (zawarte również w konsultowanej strategii demograficznej kraju), mające na celu zwiększenie elastyczności pracy m.in. w zakresie wymiaru i organizacji czasu pracy, stabilności zatrudnienia, form wsparcia łączenia pracy zawodowej z rodzicielstwem rodziców, osób przygotowujących się do rodzicielstwa oraz pracodawców, a także wdrażanie rozwiązań umożliwiających podnoszenie kwalifikacji, przekwalifikowanie, rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom, które były poza rynkiem pracy w związku z wychowywaniem dzieci.	Potrzeba dostosowania wsparcia do trendów demograficznych, w celu zahamowania spadku liczby mieszkańców województwa.	1. W ramach celu szczegółowego (d) zaplanowane zostało wsparcie obejmujące działania związane z zastosowaniem elastycznych form zatrudnienia, jak również wsparcie realizowane w systemie popytowym poprzez finansowanie usług rozwojowych, które obejmuje m.in. podnoszenie kwalifikacji, przekwalifikowania. 2. Działania obejmujące: wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu są zaplanowane na poziomie krajowym w ramach celu szczegółowego (c). Zgodnie z linią demarkacyjną na poziomie regionalnym nie ma możliwości realizacji przedmiotowego wsparcia. 3. Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej będą udzielane z poziomu regionalnego w formie dotacji określonym grupom docelowym, tj. w ramach cs (a) osobom bezrobotnych przez publiczne służby zatrudnienia, jak również w cs (d) osobom objętym wsparciem outplacementowym. IZ prowadzi rozmowy z MFIPR dotyczące możliwości udzielania również dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach cs (a) osobom ubogim pracującym, osobom zatrudnionym na umowach krótkoterminowych oraz osobom wykonującym prace na podstawie umów cywilno-prawnych. Instrumenty zwrotne będą natomiast zastosowane na poziomie krajowym (Program FERS).	częściowo uwzględniona
672	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	147	W punkcie 2.6.3.1 „Powiązane rodzaje działań” zapisano: „W ramach celu dofinansowaniem objęta zostanie organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych, niektórych o znaczeniu regionalnym, innych o randze krajowej i/lub międzynarodowej, będących lub mających potencjał stać się rozpoznawalną marką regionu, stanowiących czynnik stymulujący rozwój społeczny i gospodarczy, przyczyniających się do budowy tożsamości regionalnej.” Należy rozszerzyć wsparcie na przedsięwzięcia niekoniecznie o najwyższym potencjale komercyjnym (jak to jest aktualnie w działaniu 4.4.)	Najwięksi, działający komercyjnie organizatorzy poradzą sobie i tak bez znaczącego wsparcia z RPO, bo przyciągną sponsorów. Natomiast właśnie imprezy o średnim i niskim potencjale komercyjnym i zasięgu regionalnym, ale istotne z punktu widzenia budowy tożsamości regionalnej potrzebują wsparcia, bo pozyskanie na nie zewnętrznych źródeł finansowania jest znacznie trudniejsze.	W programie nie ma zapisu, że wsparciem zostaną objęte tylko przedsięwzięcia o najwyższym potencjale komercyjnym. Jeżeli zakładany typ projektu, polegający na organizacji wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych będzie mógł zostać zrealizowany w ramach CP4 (vi), co w dużej mierze zależy od negocjacji z Komisją Europejską, wówczas podobnie jak w perspektywie finansowej 2014-2020 możliwość ubiegania się o środki w tym zakresie będzie możliwa pod pewnymi warunkami.	niewzględniona
673	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(g) Kształcenie osób dorosłych	172	Cel szczegółowy wskazuje na realizację wsparcia w formach szkoleniowych, w zakresie m.in. kompetencji cyfrowych i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Zapisy projektu programu FEKP nie przewidują jednak jednoznacznie wsparcia powyższego zakresu kompetencji. Wg zapisów planowane wsparcie będzie realizowane w dwóch obszarach: - kompetencji/kwalifikacji zawodowych (w tym językowych), - podstawowych kompetencji, w tym cyfrowych. Należy doprecyzować: Wsparcie rozwoju specjalistycznych kwalifikacji IT oraz umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w woj. kuj-pom. powinno jednoznacznie wybrzmiewać w zapisach nowego Programu Operacyjnego na lata 2021-2027. Sektor IT jest jednym z kluczowych dla kujawsko-pomorskiej gospodarki i w związku z tym chłonnym w zakresie specjalistycznych kwalifikacji cyfrowych. Wsparcie nie może ograniczać się jedynie do podstawowych kwalifikacji cyfrowych.	W aktualnej perspektywie 2014-2020 było realizowane wsparcie w ramach RPO poddziałanie 10.4.1 Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych, w ramach którego realizowano wsparcia w zakresie kwalifikacji IT. W projekcie nowego RPO brak jednoznacznych zapisów o realizacji wsparcia kwalifikacji sektora IT; są jednak zapisy o podstawowych kompetencjach cyfrowych. Takie zapisy są niewystarczające i nie odpowiadają na potrzeby rynku obecnie bardzo chłonnego w sektorze kwalifikacji IT; niezbędnych specjalistycznych kwalifikacji cyfrowych. Zapisy działania 2.8.4 nie wskazują również na realizację wsparcia z zakresu umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Opis grupy docelowej jest obecnie bardzo ogólny. Istnieje obawa, iż w praktyce odbiorcy wsparcia ponownie zostaną zawężeni do os. o niskich kwalifikacjach.	1. Przykład przedsięwzięcia dotyczący realizacji usług rozwojowych w obszarze kompetencji/kwalifikacji zawodowych obejmuje również kompetencje z zakresu przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych. Dla większej przejrzystości, w kontekście wsparcia wdrażanego w latach 2014-2020, w kolejnej wersji programu zostanie dopisane odniesienie do kompetencji cyfrowych. 2. Instytucja zarządzająca planuje poszerzenie grupy docelowej wsparcia w stosunku do obowiązującej w latach 2014-2020, mając na uwadze potrzeby mieszkańców regionu (np. brak wykluczenia ze wsparcia osób dorosłych z wykształceniem wyższym niż średnie). Szeroka grupa docelowa wsparcia została obecnie wskazana w programie. Ostateczne zapisy programu regionalnego będą wynikały z procesu negocjacji z Komisją Europejską.	uwzględniona
674	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne; wsparcie rodziny	182	Jest: Punkt (-) „rozwój środowiskowych centrów zdrowia psychicznego i innych form środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych” Propozycja zmiany: Dopisać: „dzieci i młodzieży”	Brakuje wystarczającej opieki/wsparcia psychicznego skierowanego do dzieci i młodzieży. Skutkiem pandemii (izolacja związana z nauką zdalną) jest m.in. zwiększona częstotliwość zaburzeń adaptacyjnych i innych zaburzeń emocjonalnych wśród uczniów.	Na poziomie regionalnym w ramach celu szczegółowego (k) nie ma możliwości wprowadzenia proponowanych rozwiązań w zakresie "wsparcia psychicznego dla dzieci i młodzieży" - wsparcie będzie realizowane na poziomie krajowym.	niewzględniona
675	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	148	Potencjalni beneficjenci wsparcia to: samorząd województwa kujawsko-pomorskiego i samorządowe jednostki organizacyjne. Należy rozszerzyć katalog beneficjentów.	Konstrukcja tego działania wskazuje na to, że to, co jest pożądaną i pozytywną w sferze kultury będzie decydował samorząd województwa, a nie instytucje do tego powołane. W kulturze, która jako sfera działań często niekomercyjnych wymaga szczególnego wsparcia, powinny dominować różnorodność i dialog, a nie centralizacja i odgórne sterowanie.	CP4 (vi) nie będzie jedynym możliwym źródłem finansowania działań w obszarze kultury w FEoKP 2021-2022. Projekty jednostek samorządu terytorialnego można również realizować w ramach zawiązywanych partnerstw w oparciu o instrumenty terytorialne takie jak ZIT czy OPPT przy udziale dedykowanych na te cele środków w ramach CP5, pod warunkiem wpisania inwestycji do wykazu projektów strategii terytorialnej. W ramach CP4(vi) przewiduje się finansowanie projektów o znaczeniu strategicznym dla regionu zawartych w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+, znajdujących się wykazie projektów kluczowych SRW lub takie, których zakres został wyraźnie opisany w SRW. Biorąc pod uwagę wskazane odpowiedzialnego realizatora zadań strategicznych w obszarze kultury w ramach SRW to jest nim Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
685	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	W punkcie 2.6.2.1 w ramach „Powiązanych rodzajów działań” należy zmienić zdanie: „Wspieranie objęte zostaną również działania skierowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych (np. schroniska, noclegownie, ogrzewalnie).” na: „Wspieranie objęte zostaną również działania skierowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych. Będą to rozwiązania mieszkaniowe, w tym mieszkania wspomagane i chronione (w tym prowadzone w metodzie „Najpierw Mieszkanie”) oraz społeczne agencje najmu. Dopuszczalne inwestycje w infrastrukturę placówkową dotyczą modernizacji placówek oraz działań umożliwiających przekształcenia ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób wymagających wsparcia w zasób mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane, chronione i społeczne agencje najmu; tworzenie mieszkań zgodnie z metodą „Najpierw Mieszkanie.”	Zaplanowanie wsparcia działań ukierunkowanych na tworzenie i rozwijanie infrastruktury placówkowej służącej osobom doświadczającym bezdomności jest niezgodne z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”, Rekomendacjami MFIPR, projektowaną Strategią Rozwoju Usług Społecznych, warunkowości podstawową oraz deklarowanym w projekcie FEKP dążeniem do deinstytucjonalizacji usług. Ponadto rozwiązania instytucjonalne nie przyczynią się do efektywnego rozwiązania problemu bezdomności, nie będą więc właściwym sposobem wydatkowania funduszy w ramach celu szczegółowego 4(ii). W Rekomendacjach MFIPR dopuszcza się w ramach celu 4(iii) realizowanie projektów nakierowanych na infrastrukturę placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekłe choroby lub osobom w późnym wieku – w tym katalogu nie wskazano infrastruktury dla osób doświadczających bezdomności. Wręcz przeciwnie, wskazuje się na potrzebę wspierania działań umożliwiających przekształcenia ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób wymagających wsparcia w zasób mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane oraz tworzenie mieszkań zgodnie z metodą „Najpierw Mieszkanie”. Wymaga również podkreślenia, że zasób mieszkaniowy dla osób doświadczających bezdomności musi obejmować zintegrowane rozwiązania łączące mieszkanie i usługi, takie jak mieszkania wspomagane czy społeczne agencje najmu. Wskazywane w katalogu „mieszkań o charakterze wspomagającym”, „mieszkań w ramach najmu socjalnego” jest niewłaściwe – najem socjalny jest formą wynajmu mieszkania z mieszkaniowego zasobu gminy, która nie służy realizacji celów polityki społecznej. W takich mieszkaniach nie są świadczone usługi na rzecz najemców (teoretycznie wydaje się to możliwe, jednak nie wynika z modelu ustawowego), a same lokale mogą (zgodnie z art. 22 ustawy o ochronie praw lokatorów) mieć obniżony standard. Wydaje się więc, że ujawnienie mieszkań w ramach najmu socjalnego wśród mieszkań o charakterze wspomagającym jest omyłką pisarską, a właściwym określeniem byłoby „mieszkań społecznych”. Dopuszczalne inwestycje w infrastrukturę placówkową, zgodnie z Rekomendacjami MFIPR mogą dotyczyć przekształcania placówek w rozwiązania mieszkaniowe, w tym mieszkania wspomagane i mieszkania w metodzie Najpierw Mieszkanie. Ważne, żeby dopuścić również przekształcenia w SAN, co ułatwi zapewnienie miu lokatorskiego.	W programie FEaKP 2021-2027 w cs 4 (iii) zapisy dotyczące infrastruktury przeznaczonej dla osób w kryzysie bezdomności zostaną przeformułowane z uwzględnieniem warunków wynikających z zasady deinstytucjonalizacji. Katalog placówek (form wsparcia), wymienionych w ramach cs 4(iii), ma charakter otwarty i obejmuje różne formy mieszkaniowe (m.in. mieszkania chronione i wspomagane), na potrzeby różnych grup osób, również osób w kryzysie bezdomności: "W szczególności realizowane będą działania polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury na potrzeby różnych form mieszkaniowych, w tym m.in. mieszkań wspomaganych lub chronionych adresowanych do różnych grup osób, w tym m.in. (...)". W związku z tym nie jest zasadne dalsze precyzowanie typów placówek przewidzianych do wsparcia czy grup osób, które będą z nich korzystać. Ponadto dodać należy, że działania w zakresie usług mieszkaniwa będą realizowane zgodnie z rekomendacjami MFIPR.	częściowo uwzględniona
686	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto nie posiada Hospicjum stacjonarnego dla najczęściej chorujących pacjentów, którzy mieliby całodobową opiekę medyczną. Jest to niezwykle ważne. Uważam, że taka inwestycja jest niezbędna	Włocławek potrzebuje infrastruktury zdrowotnej rozbudowanej o Hospicjum stacjonarne. Profesjonalna, całodobowa opieka zdrowotna jest niezwykle ważna zarówno dla obłożnie chorych, jak i ich rodzin. Popieram projekt zdecydowanie.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
687	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	145	We wskaźnikach produktu i rezultatu (str. 145-146) nie należy posługiwać się wskaźnikiem „pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych”. Należy zastąpić ten wskaźnik np. „Pojemność nowych lub zmodernizowanych mieszkań społecznych. Przez mieszkanie społeczne należy rozumieć: 1) mieszkania chronione, 2) mieszkania wspomagane oraz inne formy mieszkań z usługami, 3) mieszkania w ramach najmu społecznego (w tym w ofercie społecznych agencji najmu)”. Ponadto należy dodać nowy wskaźnik: Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych mieszkań i obiektów dostosowanych architektonicznie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	1. Lokale w najmiej socjalnym z zasobów mieszkaniowych gminy są istotnym narzędziem polityki mieszkaniowej, ale nie służą realizacji celów polityki społecznej (co do zasady nie świadczy się w takich mieszkaniach usług społecznych). Postępowanie się tym wskaźnikiem nie pozwoli zmierzyć rezultatów planowanych działań w zakresie świadczenia usług w społeczności lokalnej. Natomiast mieszkalnictwo społeczne, a w szczególności społeczne agencje najmu (nowe rozwiązanie w polskim systemie prawnym) mogą być wykorzystane w taki sposób – modelowo społeczna agencja najmu (SAN) powinna świadczyć zintegrowane wsparcie obejmujące wsparcie mieszkaniowe oraz dodatkowe usługi społeczne, a ustawowe SAN mogą świadczyć usługi na rzecz najemców na zasadach ogólnych. W takim kontekście SAN zostały uwzględnione w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, w Prioryecie 2 „Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu” w działaniu 2.2 „Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej”. Również w projekcie Strategii Rozwoju Usług Społecznych polityka publiczna na lata 2021-2035 (https://www.gov.pl/attachment/37e5afe-440b-4af9-9d49-6bd35c6ba998) wskazuje się SAN jako jedno z rozwiązań służących zintegrowanemu wsparciu obejmującemu usługi i mieszkalnictwo. Potwierdza to przydatność i celowość wykorzystania SAN dla deinstytucjonalizacji usług społecznych.	W konsultowanym projekcie FEaKP 2021-2027 w 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczone najwięcej środków. Wskaźniki zostały określone we właściwych rozporządzeniach KE oraz w LWK 2021-2027 przygotowanej przez MFIPR. Nazwa przywołanego wskaźnika wynika z Załącznika I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Regionalnego i Funduszu Spójności. Z definicji tego wskaźnika, opracowanej przez KE, wynika że "Lokale socjalne odnoszą się do lokali zapewniających przez agencje rządowe lub organizacje non-profit osobom o niskich dochodach lub o szczególnych potrzebach". Definicja wskaźnika jest szeroka, a tym samym dotyczy nie tylko lokali socjalnych ale również innych form mieszkaniowych. Ponadto, wyjaśnić należy, że w ramach programu FEaKP 2021-2027 nie przewiduje się wsparcia inwestycji w infrastrukturę lokali socjalnych, o których mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. W związku jednak z wątpliwościami dotyczącymi wskaźnika pn. „Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych” IZ planuje doprecyzować w definicji, że przedmiotowy wskaźnik obejmuje także inne formy mieszkaniowe, w tym m.in. mieszkania wspomagane lub chronione. Odnosząc się do drugiej części zgłoszonej uwagi wyjaśnić należy, że na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (ZaOP) dodany zostanie wskaźnik produktu pn. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, możliwy do realizacji w ramach różnych celów szczegółowych, w tym m.in. w ramach cs (iii). Przedmiotowy wskaźnik wynika z LWK 2021-2027, przygotowanej przez MFIPR.	częściowo uwzględniona
688	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iv) Infrastruktura zdrowotna	24	Nie ma we Włocławku	Dzieci wyjeżdżają i rodzice zostają sami na stare lata.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
689	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	181	W projekcie brakuje celu szczegółowego 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci dedykowanego m.in. osobom doświadczającym bezdomności. Postulujemy uzupełnienie projektu o działanie 4(i) z zapewnieniem (i) wsparcia usług środowiskowych skierowanych do osób w kryzysie bezdomności oraz (ii) wsparcia tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe dla osób w kryzysie bezdomności w tym programu „Najpierw mieszkanie” oraz społecznych agencji najmu. W razie nieuwzględnienia powyższego, postulujemy w celu 4(k), w pkt 2.8.6.1, w części Powiązane rodzaje działań, w pkt I. Usługi społeczne i zdrowotne do zdania: „Przedsięwzięcia w ramach deinstytucjonalizacji usług społecznych i zdrowotnych adresowane będą w szczególności do osób dorosłych wymagających wsparcia m.in. z powodu starości, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, czy problemów zdrowia psychicznego”, należy dodać słowa „lub bezdomności”. W punkcie „Grupy docelowe” na str. 183 należy dodać słowa „osoby doświadczające bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego”, ewentualnie „osoby doświadczające bezdomności” lub „osoby bezdomne i wykluczone mieszkaniowo” lub „osoby bezdomne”.	W projekcie nie został zaplanowany odrębny cel szczegółowy dotyczący wsparcia m.in. osób w kryzysie bezdomności [cel 4(i)]. Wobec tego postulujemy uzupełnienie projektu o działanie 4(i) z zapewnieniem (i) wsparcia usług środowiskowych skierowanych do osób w kryzysie bezdomności oraz (ii) wsparcia tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe dla osób w kryzysie bezdomności w tym programu „Najpierw mieszkanie” oraz społecznych agencji najmu. W razie nieuwzględnienia powyższego postulat, co najmniej w celu 4(k) należy zaznaczyć, że planowane działania odnieść się będą również do osób doświadczających bezdomności, które stanowią grupę wykluczoną i doświadczającą rażącej marginalizacji, a ponadto potrzebują reintegracji i wsparcia.	Działania na rzecz osób pozostających w kryzysie bezdomności mieszczą się w działaniach przewidzianych dla osób zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Jednocześnie w grupie osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu mieszczą się również m.in. osoby w kryzysie bezdomności, młodzież wychodząca z uzależnień - tym samym nie wymaga wyszczególnienia w programie grupa należąca do szerszej grupy docelowej. Zgodnie z przewidzianymi działaniami osoby w kryzysie bezdomności będą mogły brać udział w działaniach przewidzianych w celu (h), jak i celu (k) bez ograniczenia do jednego wyodrębnionego celu, w którym tylko mogą uczestniczyć.	częściowo uwzględniona
690	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest niezbędna w naszym mieście, aby zapewnić pacjentom najciężej chorującym profesjonalną, i całodobową opiekę medyczną z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne, ponieważ uważam, że ta inwestycja jest niezbędna w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin osób nieuleczalnie chorych, zwłaszcza rodzin pracujących - ale nie tylko - które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorującym bliskim. Ja sama, ale także bardzo wiele osób z mojego bliskiego otoczenia korzystało i korzysta z oferty nieocenionej pomocy medycznej udzielanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział w Włocławku. Dlatego też uważam, że budowa hospicjum stacjonarnego we Włocławku powinna być priorytetową inwestycją.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
691	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	W ramach powiązanych rodzajów działań w tym celu postulujemy uwzględnienie społecznych agencji najmu. Jest to nowe rozwiązanie z obszaru mieszkalnictwa i wsparcia społecznego mieszczące się w szerszej formule najmu społecznego. SAN zostały wprowadzone do polskiego porządku prawnego w lipcu 2021 roku (ustawa o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego - https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.aspx?WDU20210001243/O/D20211243.pdf). Włączenie SAN do wskazanego powyżej celu jest w pełni uzasadnione ponieważ: (i) SAN jest rozwiązaniem odpowiadającym na potrzeby osób ubogich, niezamożnych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, które mają trudności z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych oraz potrzebują wsparcia w innych obszarach oraz (ii) jest instrumentem zdeinstytucjonalizowanego świadczenia usług społecznych dla grup o szczególnych potrzebach. Po pierwsze, SAN może oferować zintegrowane wsparcie w obszarze mieszkaniowym, zatrudnienia oraz usług społecznych. Rozwiązanie to umożliwia skuteczną poprawę jakości życia osób korzystających z oferty SAN w różnych obszarach – zarówno mieszkaniowym, jak i społecznym oraz zatrudnienia (por. R. Szaferberg, Podsumowanie pilotażowego wdrożenia modelu Społecznej Agencji Najmu, online https://habitat.pl/files/san/Habitat_Poland-wnioski_koncowe_pilotaz_SAN-Warszawa_02.2020.pdf). SAN działa na podstawie umowy z gminą (może być prowadzony przez organizację pozarządową lub spółkę komunalną) jako pośrednik pomiędzy właścicielami mieszkań dzierżawiącymi mieszkania na rzecz SAN, a najemcami mieszkań wskazanymi przez gminę. Najemcy muszą spełniać kryteria określone w uchwale rady gminy. Warto zwrócić uwagę, że SAN jest rozwiązaniem elastycznym i szerokim, które może być dedykowane różnym grupom odbiorców – zarówno osobom doświadczającym bezdomności, jak i seniorom, usamodzielniającym się młodym dorosłym, cudzoziemcom, samotnym rodzicom czy innym grupom wymagającym wsparcia w postaci mieszkania i dodatkowych usług. Gmina będzie determinowała w uchwale rady gminy do kogo będzie skierowana oferta SAN. Dodatkowo, na zasadach ogólnych, SAN będzie mógł świadczyć dodatkowe usługi na rzecz najemców. Umożliwi to gminom (często) w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi wielowymiarowe wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Po drugie, SAN zostały uwzględnione w „Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” (KPPUIW5) w działaniu 2.2 „Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej”. Również w projekcie Strategii Rozwoju Usług Społecznych polityka publiczna na lata 2021-2035 (https://www.gov.pl/attachment/37e5afe-440b-4af9-9d49-6bd35c6ba998) wskazuje się SAN jako jedno z rozwiązań służących zintegrowanemu wsparciu obejmującemu usługi i mieszkalnictwo (por. np. wskaźnik 5.2). Potwierdza to przydatność i celowość wykorzystania SAN dla deinstytucjonalizacji usług społecznych. Zatem uwzględnienie SAN w celu 4(k) będzie w pełni uzasadnione, szczególnie w kontekście planowanego wsparcia deinstytucjonalizacji. Narzędzie to wpisuje się w cel związany ze zwiększeniem równego i szybkiego dostępu do usług, w tym do usług, które wspierają dostęp do możliwości, dzięki zintegrowanemu działaniu obejmującemu usługi mieszkaniowe i usługi społeczne. Postulujemy więc włączenie SAN do katalogu możliwych działań w ramach celu 4(k).	W Programie FEaKP 2021-2027, w opisie celu 4(k), wskazano jedynie przykłady przedsięwzięć. Katalog ten ma charakter otwarty, a w związku z tym nie wyklucza ze wsparcia działań, o których mowa w uchwale. W ocenie IZ nie jest zasadne wskazywanie kolejnych przykładów przedsięwzięć. Działania w zakresie usług mieszkalnictwa będą realizowane zgodnie z rekomendacjami MFIPR.	uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
692	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Kultura	27	Diagnoza. Kultura nie przedstawia pełnego obrazu stanu organizacyjnego, infrastrukturalnego kultury regionu. Wymienia się 15 instytucji kultury, dla których organizatorem jest Województwo oraz bliżej nieokreśloną liczbę domów kultury i bibliotek, z pominięciem innych instytucjonalnych oraz pozainstytucjonalnych form prowadzenia działalności kulturalnej oraz wskaźników dot. organizowania i prowadzenia działalności kulturalnej np. liczba instytucji kultury na 1 mieszkańca, nakłady finansowe, liczba NGO, uczestnictwo itp. Diagnoza nie wskazuje konkretnych kierunków dalszego rozwoju kultury. Nie wspomina się o rozwoju przemysłów kreatywnych, digitalizacji i udostępnianiu zasobów kultury, sieciowaniu czy współpracy międzynarodowej, sprowadzając kulturę do działalności wojewódzkich instytucji kultury, domów kultury i bibliotek. Pominięto kwestie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego. Brak odniesienia do rezultatów dotychczasowego wsparcia kultury z programów regionalnych poprzednich perspektyw UE. W diagnozie dot. kultury w regionie pisze się o instytucjach „muzycznych”, imprezach i festiwalach, a także o domach kultury i bibliotekach, ale brak muzeów. Warto zaznaczyć ich rolę, zwłaszcza w kontekście kreowania tożsamości regionalnej i działalności edukacyjnej.	Istotne braki w diagnozie dla obszaru kultury. Muzea stanowią bardzo istotny element życia kulturalnego regionu i kluczowy pod względem kreowania tożsamości regionalnej mieszkańców. Prowadzą one również (podobnie jak domy kultury i biblioteki) szeroko zakrojone działalność edukacyjną.	Rozdział 1. "Strategia programu: Główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki", w części poświęconej kulturze, zostanie uzupełniony o zapisy dotyczące roli muzeów i dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków. Należy podkreślić, iż treść powyższego zakresu wynika z dokumentu diagnostycznego w zakresie kultury, przygotowanego na potrzeby prac nad programem regionalnym FEoKP 2021-2027. Celem diagnozy nie jest określenie konkretnych kierunków rozwoju, a analiza poszczególnych aspektów mających wpływ na szeroko rozumiany obszar kultury. Do zagadnienia digitalizacji czy udostępniania zasobów dziedzictwa naturalnego odnoszą się zapisy FEoKP w zakresie CP 1.	częściowo uwzględniona
693	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	28	Wprowadzenie dotyczące turystyki jest nieaktualne – powinno zostać zmienione na wyciąg z diagnozy do SRW2030+	Niepójność diagnozy dla tego obszaru z SRW2030+	Zapisy dotyczące turystyki we wskazanej części programu zostaną poprawione, zgodnie z przygotowanym dokumentem -Diagnoza FEoKP 2021-2022	uwzględniona
694	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	64	Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych: CPS 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich Założono zbyt duży udział uzdrowisk – dominujący w tym celu szczegółowym (co jest też widoczne w diagnozie, gdzie uzdrowiskom poświęcono cały odrębny ustęp). Wprowadzenie wsparcia na rzecz rozwoju turystyki biznesowej	Nieuzasadniona, zbyt duża preferencja dla uzdrowisk, skupienie na produktach turystycznych związanych z rekreacją, pominięcie istotnego dla rozwoju regionu wsparcia „przemysłu spotkań”.	Rozwój uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej jest ważnym wyzwaniem rozwojowym województwa wskazanym w SRW. Planowane wsparcie finansowe rozwoju infrastruktury uzdrowiskowej nie stanowi dominującej części CPS (i).	niewzględniona
695	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
696	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
697	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	127	W ramach celu, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami planowane jest wsparcie roli kultury i rozwój potencjałów endogenicznych regionu, jaki stanowią uzdrowiska i turystyka oraz rewitalizacja i odnowa przestrzeni publicznych w miastach. – należy włączyć uzdrowiska do turystyki i nie wyróżniać ich w wielu działaniach. Ponadto, należy dodać wsparcie rozwoju systemu informacji turystycznej (infrastruktura, dostępność cyfrowa, kadry).	Nieuzasadniona, silna preferencja dla uzdrowisk. Niebędące jest wspieranie rozwoju systemu informacji turystycznej.	Uzdrowiska i turystyka, są zaliczane do potencjałów endogenicznych regionu, jednak nie stanowią kwestii na tyle zbieżnych, by należało je traktować łącznie. Oczywiście wyróżnia się turystykę uzdrowiskową, jednak w ramach FEoKP 2021-2027 planuje się wspierać turystykę w szerszym ujęciu. Należy podkreślić, że rozwój uzdrowisk został wskazany w SRW, jako jedno z głównych wyzwań rozwojowych województwa i stanowi "markę" rozpoznawalną w kraju. W CPS Nie planuje się wspierać rozwoju systemu informacji turystycznej.	niewzględniona
698	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
699	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Instytucje finansowe	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(v) Gospodarka wodno-ściekowa	110	Dopisanie z nazwy do grupy potencjalnych beneficjentów Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Podstawowym dokumentem dla PGL LP jest ustawa o lasach z 28 września 1991 r. Określa ona zasady prowadzenia gospodarki leśnej zarówno przez LP, jak i w lasach innych własności. Strukturę organizacji precyzuje jej statut, wydany zarządzeniem ministra środowiska z 1994 r. W przypadku uszczegółowienia grupy potencjalnych beneficjentów do państwowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną jednostki LP nie będą mogły ubiegać się o dofinansowanie.	Zakres wsparcia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej nie dotyczy działań realizowanych przez PGL Lasy Państwowe.	niewzględniona
700	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	brak	Uważam, że powinno zostać wybudowane Hospicjum stacjonarne we Włocławku ze względu na brak takiego miejsca, a jest bardzo potrzebne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środków UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
701	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Efektywność energetyczna	93	Wpisanie z nazwy Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jako potencjalnego beneficjenta wsparcia.	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Podstawowym dokumentem dla PGL LP jest ustawa o lasach z 28 września 1991 r. Określa ona zasady prowadzenia gospodarki leśnej zarówno przez LP, jak i w lasach innych własności. Strukturę organizacji precyzuje jej statut, wydany zarządzeniem ministra środowiska z 1994 r. W przypadku uszczegółowienia grupy potencjalnych beneficjentów do państwowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną jednostki LP nie będą mogły ubiegać się o dofinansowanie.	Zgodnie z linią demarkacyjną jednostki podlegające stronie rządowej będą mogły ubiegać się o wsparcie z programów krajowych. Na poziomie regionalnym, zgodnie z linią demarkacyjną, wsparcie mogą otrzymać: budynki publiczne, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane (szpitale, szkoły, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego), budynki użyteczności publicznej nie związane z administracją rządową (w tym np. budynki parafii, instytucji NGO, niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, niepublicznych placówek oświatowych).	niewzględniona
702	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Instytucje finansowe	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(v) Gospodarka odpadami	113	Umożliwienie gminom stworzenie mechanizmów zbiórki śmieci wielkogabarytowych i odpadów z produkcji rolnej, które degradują środowiska leśne.	Na utrzymanie właściwej estetyki i czystości w kujawsko-pomorskich lasach w 2020 roku wydatkowano 1 462 622,81 zł, usuwając z terenów leśnych, przede wszystkim pobozonych wzdłuż dróg i wokół miast łącznie 9 205,25 m3 różnego rodzaju śmieci. To blisko 229 tys. zł więcej niż w roku 2019. Tendencja ta corocznie, mimo prowadzonych akcji społecznych.	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych realizowana jest przez gminy zgodnie z uchwalanym przez radę gminy regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Możliwość oddawania odpadów wielkogabarytowych dają PSZOKi, które będą wspierane w ramach FEoKP 2021-2022. W odniesieniu do odpadów pochodzących z działalności rolniczej rada gminy może postanowić, w drodze uchwały, o odpłatnym przyjmowaniu przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych odpadów z działalności rolniczej niestanowiących odpadów komunalnych.	częściowo uwzględniona
							Dobrym przykładem takiej uczelni jest właśnie Wyższa Szkoła Demokracji im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu, która w ciągu ostatnich lat znacznie poszerzyła swoją ofertę edukacyjną i otworzyła dużą liczbę kierunków (w tym na studiach magisterskich). Gwoli przykładu Wyższa Szkoła Demokracji im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu funkcjonuje od 2011 roku. Dzięki informacjom przekazany przez Władze Uczelni pragnę wskazać jak na przestrzeni ostatnich 10 lat przedstawia się rozwój kierunków i wzrost liczby studentów na ww. Uczelni: Rok akademicki 2011/2012 – kierunek politologia: 50 studentów Rok akademicki 2012/2013 – kierunek politologia i dziennikarstwo: 60 studentów Rok akademicki 2013/2014 - kierunek politologia: 90 osób Rok akademicki 2014/2015 - kierunek politologia i pedagogika: 170 studentów Rok akademicki 2015/2016 – kierunek politologia i pedagogika: 195 Rok akademicki 2016/2017 – kierunek politologia i pedagogika: 210 studentów Rok akademicki 2017/2018 – kierunek politologia i pedagogika: 200 studentów Rok akademicki 2018/2019 – kierunek politologia i pedagogika: 190 studentów Rok akademicki 2019/2020 – kierunek politologia i pedagogika: 220 studentów Rok akademicki 2020/2021 – kierunek politologia, pedagogika, komunikacja społeczna, polityka społeczna (studia II stopnia): 285 studentów Rok akademicki 2021/2022 – kierunek politologia, pedagogika, komunikacja społeczna, bezpieczeństwo wewnętrzne, stosunki międzynarodowe, resocjalizacja, resocjalizacja (studia II stopnia): 400 osób Z powyższego zestawienia wynika, iż w ciągu 10 lat liczba studentów powiększyła się o 350 osób. Taki wzrost znacząco przekłada się na obowiązek Władz Uczelni zapewnienia odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego. W tym miejscu pragnę dodać, iż z informacji przekazanych Samorządowi Studentekiemu przez Władze Uczelni Wyższej Szkoły Demokracji im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu wynika, iż uczelnie wyższe mają trudnienia w rozwijaniu i powiększaniu swojej infrastruktury budynkowej w związku z brakiem przyznanej przedsięwzięcia (brak ujawnienia w rejestrze przedsiębiorców w KRS). Banki nie traktują bowiem uczelni wyższych jako przedsiębiorcy i tym samym odmawiają uczelniom udzielenia kredytu hipotecznego na zakup nieruchomości. Powyższe jest głównym powodem, dla którego Wyższa Szkoła Demokracji im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu nie ma obecnie funduszy na rozbudowę budynku, w którym znajduje się siedziba Uczelni. Przepelnione sale, czy wręcz brak wolnych sal podczas zjazdów na ww. Uczelni to coraz większy problem dla Władz Uczelni. Z podobnym problemem z całą pewnością borykają się władze innych uczelni wyższych w województwie kujawsko-pomorskim. Reasumując, Państwo jako dysponent środków finansowych w ramach ww. projektu programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 winni mieć na względzie prawa i wolności obywatela (tj. prawa człowieka, nasytowane również prawami podmiotowymi), zwłaszcza obywateli władz publicznych uwzględniając art. 20 ust. 4 Konstytucji RP. W realizacji przez Państwa zadania uwzględniając również prawo do nauki na			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
703	Samorząd Studencki Wyższej Szkoły Demokracji im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	139	<p>Szanowni Członkowie Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego,</p> <p>Jako przedstawiciel Samorządu Studenckiego Wyższej Szkoły Demokracji im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu z pełną aprobatą przyjąłem informację, iż Jednym z celów szczegółowych projektu programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027 jest infrastruktura edukacyjna. W związku z analizą ww. projektu w ramach trwających konsultacji społecznych zwracam się do Państwa z prośbą o rozważenie zaplanowanej w ramach ww. projektu środków finansowych na doinwestowanie infrastruktury budynkowej niepublicznych szkół wyższych działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – zwłaszcza w tych ośrodkach miejskich, gdzie uczelnie te są jedynymi macierzystymi szkołami wyższymi i liczba studentów w tego typu uczelniach z roku na rok stale wzrasta.</p>	<p>którego definicję składa się z zapewnienie przez władze publiczne powszechnego i równego dostępu do wykształcenia. Podkreślenia wymaga fakt, iż na poziomie konstytucyjnym gwarantowana jest równość szans, a nie powszechny dostęp do efektów kształcenia (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16.01.2007 r., sygn. U 5/06). Zauważyć należy, iż w doktrynie praw człowieka podkreśla się, iż: „W wielu przypadkach ograniczony dostęp do edukacji wynika z nierówności i barier faktycznych, związanych np. ze słabo rozwiniętą infrastrukturą na terenach wiejskich. Nie powinno budzić wątpliwości, że działania wyrownawcze, zmierzające do łagodzenia tych nierówności i usuwania barier, są nie tylko dopuszczalne, ale i niezbędne. Państwo ma bowiem obowiązek wyrównywania szans edukacyjnych (wyrok TK z 13.11.2007 r., P 42/06). (...) Prawo do zakładania i prowadzenia niepublicznych zakładów oświatowych znacząco poszerza dostępną ofertę edukacyjną i sprzyja realizacji aspiracji społecznych” – vide: W. Brożowski, A. Krzywoń, M. Wiącek, Prawa człowieka, Wolters Kluwer 2018, str. 291). Zatem zaplanowanie w ramach ww. projektu środków z przeznaczeniem na rozbudowę infrastruktury budynkowej niepublicznych uczelni wyższych pomoże niepublicznym uczelniom wyższym pełnić w dalszym ciągu swoją rolę, która do sensu large polega na wypełnianiu konstytucyjnych zadań publicznych (w tym realizacji konstytucyjnie zaplanowanego prawa każdego obywatela do powszechnego i równego dostępu do wykształcenia), niwelowaniu różnic społecznych, wzroście poziomu edukacji polskiego społeczeństwa, umożliwieniu realizacji aspiracji społecznych osobom pochodzącym z mniejszych ośrodków miejskich, w których brakuje uczelni wyższych.</p>	<p>W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027, w ramach cs 4(ii), alokacja na inwestycje w infrastrukturę uczelni jest ograniczona. W związku z powyższym oraz mając na uwadze kierunki wsparcia określone w projekcie Umowy Partnerstwa 2021-2027, potrzeby w zakresie kształcenia zawodowego występujące w regionie oraz oczekiwania KE w tym obszarze zdecydowano, że priorytetem będą inwestycje w infrastrukturę publicznych uczelni zawodowych. Przewiduje się, że środki te zostaną wykorzystane w całości na realizację projektu strategicznego pn. Rozwój państwowych uczelni zawodowych, wynikającego ze Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, z wykazu projektów kluczowych, pozycja 413. Podsumowując, w ramach cs 4 (ii) nie ma możliwości dopuszczenia do wsparcia wszystkich uczelni publicznych i niepublicznych.</p>	niewzględniona
704	Miasto Bydgoszcz	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(iv) Adaptacja do zmian klimatu	107	<p>Tabela 2 Jest: Wskaźnik produktu „Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu”. Propozycja zmiany: Wskaźnik produktu „Zielono-niebieska infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu”.</p>	<p>Dostosowanie wskaźnika produktu do opisu wspieranych działań – tj. wsparcie zielonej i niebieskiej infrastruktury.</p>	<p>Nazwa wskaźnika wynika z projektu WLWK 2021 - 2027 przygotowanego przez MFIPR. W związku z tym brak możliwości uwzględnienia proponowanej zmiany polegającej na korekcie nazwy wskaźnika. Należy ponadto zaznaczyć, że w FEDKP 2021-2027 uwzględnione zostaną tylko najważniejsze wskaźniki opisujące wiodące planowane do wsparcia działania. Pozostałe wskaźniki zostaną dodane w Szczegółowym Opisie Priorytetów.</p>	niewzględniona
705	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Takie miejsce jest bardzo potrzebne w naszym mieście, brakuje takich placówek.	Jest to wsparcie dla ludzi chorych jak i dla ich rodzin.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
706	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Takie miejsce jest bardzo potrzebne w naszym mieście, brakuje takich placówek.	Jest to wsparcie dla ludzi chorych jak i dla ich rodzin.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
707	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Takie miejsce jest bardzo potrzebne w naszym mieście, brakuje takich placówek.	Jest to wsparcie dla ludzi chorych jak i dla ich rodzin.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
708	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Spółeczeństwo się starzeje i brakuje nam osób i instytucji które zapewnią fachową i całodobową opiekę paliatywną.	Instytucja ta może pomóc wielu rodziną którzy pracują i nie są w stanie zapewnić całodobowej opieki swoim bliskim. Wiele osób korzysta z pomocy opieki paliatywnej. Dlatego też warto i trzeba popierać projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
709	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	80	<p>W Usasadnieniu wyboru celów szczegółowych na stronie 37 wskazano głównego beneficjenta wsparcia jednostki samorządu terytorialnego, natomiast w opisie rodzajów działań w ramach Celu szczegółowego 1(iii), ani w dalszej części opisu tego celu, nie został określony typ beneficjentów wymienionego wsparcia. Prosimy o wyjaśnienie i doprecyzowanie grupy beneficjentów w kontekście wykorzystania przez miasta prezydenckie wsparcia na szeroko rozumianą promocję gospodarczą, tzn. czy miasta prezydenckie będą w grupie beneficjentów i będą mogły korzystać ze wsparcia.</p>	<p>W nawiązaniu do prowadzonych konsultacji społecznych programu Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, niniejszym zgłaszam potrzebę kontynuacji realizacji projektów z zakresu promocji gospodarczej, a tym samym działań w ramach zwiększania efektywności wykorzystania potencjału gospodarczego województwa kujawsko - pomorskiego i miast prezydenckich regionu. Wspólne działania promocyjne województwa i miast prezydenckich w ramach aktualnie realizowanego projektu pn. „Invest in BIT CITY 2. Promocja potencjału gospodarczego oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej miast prezydenckich województwa kujawsko - pomorskiego”, w naszej ocenie w znacznym stopniu przyczyniają się do zwiększenia rozpoznawalności regionu na mapie Polski i Europy, jako miejsca o wysokim potencjale inwestycyjnym oraz sukcesywniej budowy marki gospodarczej miast województwa. Udział w konferencjach, targach oraz realizacja innych działań takich jak: organizacja kampanii reklamowych oraz wydarzeń promujących potencjał inwestycyjny każdego z partnerów Projektu stwarza szansę na pozyskanie nowych inwestorów, którzy ulokują się w naszym regionie, szczególnie w miastach partnerskich. Udział w wymienionym wyżej projekcie, pozwala nam – Partnerowi – na przeprowadzenie kompleksowej i spójnej kampanii promocyjnej, która prezentuje walory gospodarcze naszego miasta oraz pokazuje Toruń, jako dynamiczny ośrodek gospodarczy z perspektywami rozwoju, co w szerszym aspekcie wpływa pozytywnie na budowanie marki gospodarczej całego regionu. Wielotorowe działania promocyjne doprowadziły do zauważalnego wzrostu zainteresowania gminnymi terenami inwestycyjnymi i prowadzeniem działalności właśnie na terenie miasta. Inwestorzy doceniali korzystny klimat gospodarczy oraz dobre warunki do życia. Wielokrotnie, relacje zapoczątkowane podczas wydarzeń „projektowych”, dały dalsze efekty w postaci realizowanych w naszym mieście inwestycji. Jesteśmy zadowoleni z efektów dotychczas realizowanych działań partnerskich i w naszej ocenie, zasadne jest kontynuowanie i zabezpieczenie środków na realizację przedsięwzięć z zakresu promocji gospodarczej w przyszłej perspektywie finansowej, tym bardziej, że samorządy regionu nie mają wystarczających środków na kontynuowanie działań promocyjnych w takiej skali, bez wsparcia zewnętrznego. Jesteśmy zdania, że tylko partnerski model działań promocyjnych w ramach spójnej promocji gospodarczej, realizowanej w dotychczasowej formule, pozwoli na efektywne konkrowanie z pozostałymi regionami w kraju oraz na arenie międzynarodowej. Wieloletni, zintegrowany i spójny system promocji gospodarki województwa, realizowany od 2014 roku w naszej ocenie nie może zostać przerwany. Wszystkie wskazane wyżej działania nie byłyby możliwe bez wsparcia z funduszy europejskich. Dzięki zapoczątkowanym w trakcie wydarzeń międzynarodowych, realizowanych w ramach projektu, relacjom inwestorom, udało się zrealizować kilka kluczowych inwestycji, czy też innym kontaktom, które dają możliwość rozwoju naszego regionu w dalszej perspektywie. Wierzę, że Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027 pozwolą miastom prezydenckim oraz regionowi kujawsko - Pomorskiemu na dalszy rozwój gospodarczy, podtrzymywanie pozytywnego wizerunku inwestycyjnego oraz inicjowanie nowych inwestycji w regionie, poprzez realizację kompleksowej i odpowiednio zorganizowanej promocji gospodarczej.</p>	<p>IZ FEDKP planuje kontynuować wsparcie partnerskich projektów z zakresu promocji gospodarczej, gdzie realizować projekty będą mogły m.in. JST, czyli tak jak odbywało się to w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Na str. 81 FEDKP 21-27 w ramach grupy docelowej wskazane są m.in. JST.</p>	częściowo uwzględniona
710	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	197	<p>Przez wzgląd na niedokonanie samooceny stworzenia skutecznych mechanizmów służących zapewnieniu zgodności z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, wskazujemy warunki brzegowe, które powinny zostać spełnione, aby uznać, iż województwo pomorskie dopełniło swoich obowiązków wynikających z RWP:</p> <p>a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustalenie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horyzontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+. f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów. g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy. h) Opracowanie szkolenia nt. horyzontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich</p>	<p>Po pierwsze, nie jest sprzeczowane, jakie będą podstawy przygotowania oceny adekwatności artykułów Karty praw podstawowych do tworzonych programów. Póki co nie została opracowana i przekazana do wglądu organizacjom pozarządowym metodologia dokonywania oceny, przesłanki stwierdzenia adekwatności konkretnych praw podstawowych do obszarów wspieranych przez dany program, a także profil zawodowy osób dokonujących oceny, w tym ich merytoryczne przygotowanie do dokonywania skomplikowanej analizy stosowności unijnych praw podstawowych oraz trudno ocenić, co zostanie zawarte w jej ostatecznej wersji. Zgodnie z zasadą wielopoziomowego zarządzania i podejściem oddolnym, państwo członkowskie angażuje podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania, wdrażania i ewaluacji programów. Przedstawiona procedura dokonywania oceny adekwatności programów z Kartą praw podstawowych na żadnym etapie nie uwzględniła udziału społeczeństwa obywatelskiego. Zarządy Województw pełniące funkcję instytucji zarządzających zobowiązane są do przestrzegania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie sporządzania dokumentów programowych, ustanawiania systemów zarządzania, monitorowania i kontroli programów, w tym ustanowienia niedyskryminacyjnych kryteriów i procedur wyboru operacji finansowanych z funduszy europejskich oraz powołanie komitetów monitorujących, oraz wdrażanie programów i wykonywanie działań. W związku z tym postawienie całości odpowiedzialności za przestrzeganie warunku podstawowego dot. skutecznego stosowania i wdrażania przepisów Karty praw podstawowych „na barkach” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jest w pełni bezasadne. Zgodnie z RWP przy przygotowywaniu programu należy wykazać spełnienie wszystkich kryteriów wymaganych przez warunek podstawowy i dokończenie samooceny. Sprzeciwowane w tym punkcie działania są w naszej opinii minimum niezbędnym do uznania wypełnienia warunku przez instytucję zarządzającą.</p>	<p>Wszystkie projekty realizowane w ramach FEDKP 2021-2027 muszą być zgodne z politykami UE w tym również w zakresie praw osób LGBT+. W programie FEDKP 2021-2027 obowiązek podjęcia działań w tym zakresie został wskazany przy opisie każdego celu szczegółowego w sekcji "Interwencje w ramach funduszy", w pkt pn. "Działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji". Szczegóły zostaną doprecyzowane na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>	częściowo uwzględniona
							<p>W nawiązaniu do prowadzonych konsultacji społecznych programu Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, niniejszym zgłaszam potrzebę kontynuacji realizacji projektów z zakresu promocji gospodarczej, a tym samym działań w ramach zwiększania efektywności wykorzystania potencjału gospodarczego województwa kujawsko - pomorskiego i miast prezydenckich regionu. Wspólne działania promocyjne województwa i miast prezydenckich w ramach aktualnie realizowanego projektu pn. „Invest in BIT CITY 2. Promocja potencjału gospodarczego oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej miast prezydenckich województwa kujawsko - pomorskiego”, w naszej ocenie w znacznym stopniu przyczyniają się do zwiększenia rozpoznawalności regionu na mapie Polski i Europy, jako miejsca o wysokim potencjale inwestycyjnym oraz sukcesywniej budowy marki gospodarczej miast województwa. Udział w konferencjach, targach oraz realizacja innych działań takich jak: organizacja kampanii reklamowych oraz wydarzeń promujących potencjał inwestycyjny każdego z partnerów Projektu stwarza szansę na pozyskanie nowych inwestorów, którzy ulokują się w naszym regionie, szczególnie w miastach partnerskich. Udział w wymienionym wyżej projekcie, pozwala nam – Partnerowi – na przeprowadzenie kompleksowej i spójnej kampanii promocyjnej, która prezentuje walory gospodarcze naszego miasta oraz pokazuje Toruń, jako dynamiczny ośrodek gospodarczy z perspektywami rozwoju, co w szerszym aspekcie wpływa pozytywnie na budowanie marki gospodarczej całego regionu. Wielotorowe działania promocyjne doprowadziły do zauważalnego wzrostu zainteresowania gminnymi terenami inwestycyjnymi i prowadzeniem działalności właśnie na terenie miasta. Inwestorzy doceniali korzystny klimat gospodarczy oraz dobre warunki do życia. Wielokrotnie, relacje zapoczątkowane podczas wydarzeń „projektowych”, dały dalsze efekty w postaci realizowanych w naszym mieście inwestycji. Jesteśmy zadowoleni z efektów dotychczas realizowanych działań partnerskich i w naszej ocenie, zasadne jest kontynuowanie i zabezpieczenie środków na realizację przedsięwzięć z zakresu promocji gospodarczej w przyszłej perspektywie finansowej, tym bardziej, że samorządy regionu nie mają wystarczających środków na kontynuowanie działań promocyjnych w takiej skali, bez wsparcia zewnętrznego. Jesteśmy zdania, że tylko partnerski model działań promocyjnych w ramach spójnej promocji gospodarczej, realizowanej w dotychczasowej formule, pozwoli na efektywne konkrowanie z pozostałymi regionami w kraju oraz na arenie międzynarodowej. Wieloletni, zintegrowany i spójny system promocji gospodarki województwa, realizowany od 2014 roku w naszej ocenie nie może zostać przerwany. Wszystkie wskazane wyżej działania nie</p>	<p>Zapis ze strony 80 FEDKP 2021-2022: "W ramach niniejszego celu zakłada się również promocję gospodarki regionalnej i działania na rzecz internacjonalizacji działalności przedsiębiorstw. Finansowaniem zostanie objęty m.in. udział MSP w międzynarodowych targach i misjach gospodarczych, co pozwoli na nawiązanie kontaktów gospodarczych z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Powyższe przyczyni się do wzmocnienia eksportu towarów, w tym w szczególności zaawansowanych technologicznie. Wsparcie zostaną również wydarzenia gospodarcze dla MSP, upowszechniające nowe, internetowe fora eksportu produktów, w tym bazujące na wirtualnie i rozszerzonej rzeczywistości, co pozwoli na wzmocnienie eksportu marki regionu na rynkach zagranych." W</p>		

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
711	Gmina Miasta Toruń	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	rozumianej promocji gospodarczej, w tym wspieranie uczestnictwa w imprezach targowych, wystawienniczych, działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów, inicjowania współpracy itd., natomiast w opisie rodzajów działań w ramach Celu szczegółowego 1(iii) na stronie 80-81 nie zostały uwzględnione powyższe elementy. Prosimy o doprecyzowanie i ujednoczenie typów projektów, z których JST będą mogły korzystać.	byłoby możliwe bez wsparcia z funduszy europejskich. Dzięki zapoczątkowanym w trakcie wydarzeń międzynarodowych, realizowanych w ramach projektu, relacjom inwestorskim, udało się zrealizować kilka kluczowych inwestycji, czy też innym kontaktom, które dają możliwość rozwoju naszego regionu w dalszej perspektywie. Wierzę, że Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027 pozwolą miastom prezydentom oraz regionowi Kujawsko - Pomorskiemu na dalszy rozwój gospodarczy, podtrzymanie pozytywnego wizerunku inwestycyjnego oraz inicjowanie nowych inwestycji w regionie, poprzez realizację kompleksowej i odpowiednio zorganizowanej promocji gospodarczej.	Związku z powyższym zapisy w FEoKP 2021-2022 są spójne. Natomiast jako grupa docelowa (str. 81) wskazane są m.in. JST. IZ FEoKP 2021-2022 planuje kontynuować wsparcie w zakresie promocji gospodarczej, gdzie realizowane projekty będą nie tylko JST, ale i IOB, tak jak w odbywalo się to w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Zapisy FEoKP 2021-2022 z założenia mają większy stopień ogólności, bowiem obejmują wsparcie w ramach 5 priorytetów i opis działań jest naprawdę szeroki. Niemniej jednak, większy poziom szczegółowości będzie uwzględniony na poziomie SZOOP.	uwzględniona
712	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	Wprowadzenie rozwiązań pozwalających na reagowanie narzędziami i środkami Programu na zmianę społeczną	System rozliczania programu operacyjnego powinien umożliwiać płynną zmianę narzędzi i wskaźników w programie w kontekście zmieniającej się sytuacji na rynku (sytuacji społeczno-ekonomicznej). Perspektywa finansowa 2014-2020 pokazała, że mimo wieloletniej prognozy i oparcia na niej programów operacyjnych nie udało się przewidzieć zmiany społeczno-gospodarczej, która spowodowała, że liczebność grup docelowych zmalała, a beneficjenci nie byli w stanie realizować projektów zbudowanych na podstawie ww. analiz i danych. Jednocześnie ograniczenie listy narzędzi (np. typów projektów) do enumeratywnie wyliczonej listy, nie pozwala na tworzenie i realizację rozwiązań potrzebnych, ale wyłącznie na wdrożenie tych znanych i przewidywalnych w momencie tworzenia pierwszej wersji programu.	Katalog typów, narzędzi przedsięwzięć szczególnie w celach dot. EFS+ nie jest zamknięty, co pozwala na dosyć dużą elastyczność i reagowanie na zmiany jakie mogą nastąpić na przestrzeni całej perspektywy. Program jako dokument jest również ograniczony w zakresie liczby znaków. Szerszy opis możliwej interwencji i form wsparcia będzie uwzględniony w SzOP (Szczegółowym Opisie Priorytetów).	uwzględniona
713	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	139	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnienie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narazone na przemoc. c) Wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w systemie kształcenia dzieci i młodzieży, a także kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli i nauczycielek. d) Zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychologicznego dla osób LGBT+.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Kształcenie i wychowywanie młodego pokolenia w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zamiebranym obszarem w polskiej edukacji, a doborstan uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie. Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania na dyskryminację i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Szkoła, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony. W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocowych doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koledzy ze szkoły. Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji. Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą równieścizą sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przynajmniej, że podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania. Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższe statystyki uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi.	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEoKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego 4(iii), gdyż ze wsparcia w ramach tego celu infrastruktury będą mogły korzystać wszystkie osoby spełniające kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona
714	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	1	Wprowadzenie rozwiązań pozwalających na elastyczne podejście do typów projektowych w działaniach i poddziałaniach	Niezbędne jest rozszerzenie katalogu narzędzi służących osiągnięciu celów ważnych dla danej osi priorytetowej poprzez dodanie do typów projektowych w poszczególnych działaniach i poddziałaniach kolejnych priorytetów (zwłaszcza tych odnoszących się do EFS) sformułowania „inne narzędzia służące realizacji celu szczegółowego działania/poddziałania”. Określony obecnie w zamknięty katalog narzędzi (np. wąsko określony zakres usług społecznych), za pomocą których mogą być realizowane cele programu operacyjnego jest jedną z przyczyn ograniczania dostępności funduszy UE dla organizacji pozarządowych, ale także negatywnie wpływa na ofertę i jakość projektów zawierając narzędzia interwencji do kilku typów działań. Cele określone w danych osiach mogą być osiągnięte również poprzez inne niż wskazane enumeratywnie w szczegółowych opisach osi priorytetowych narzędzia, które wypracowane zostały przez podmioty niepubliczne podczas wieloletniej pracy, np. z grupami osób wykluczonych społecznie.	Katalog typów przedsięwzięć nie jest zamknięty, w ramach programu np. w celu szczegółowym "h" i "k" dość obszernie opisano możliwe podjęte działania jak i wskazano zapis "Przykłady przedsięwzięć (m.in.):" - Program jako dokument jest również ograniczony w zakresie liczby znaków. Szerszy opis możliwej interwencji i form wsparcia będzie uwzględniony w SzOP (Szczegółowym Opisie Priorytetów).	częściowo uwzględniona
715	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iiii) Infrastruktura społeczna	144	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnienie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i znajdują się w kryzysie mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich. c) Utworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+ d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzyjności wobec osób nieheteronormatywnych w placówkach społecznych. e) Wdrożenie świadczenia środowiskowych form indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania skierowanych do osób doświadczających przemocy ze względu na przynależność do dyskryminowanej grupy (np. odpowiedniego zabezpieczenie mieszkania).	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, iż wśród osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwałe chorych są też należące do społeczności LGBT+. W świetle powyższego pamiętać trzeba o zapewnieniu wsparcia psychologicznego dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu nieheteronormatywnej orientacji psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia. Konieczne w tym wypadku jest także wdrożenie szkoleń antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz bezwzględna dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych, domów samopomocy, domów/klubów sąsiedzkich, zakładów aktywności zawodowej itp., również na tle orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej, a ponadto podejmowanie działań i tworzenie platform/miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki. W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, biorąc pod uwagę potrzeby osób wykluczonych, ważne jest także np. stworzenie hosteli/ domów interwencyjnych dla osób LGBT (bezdolnych, znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwości ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEoKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego 4(iiii), gdyż ze wsparcia w ramach tego celu infrastruktury będą mogły korzystać wszystkie osoby spełniające kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona
716	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	1	Dopuszczenie formuły regrantingu jako narzędzia realizacji działań w obszarze EFS	Nie wszystkie formy podejmowanych działań projektowych wymagają tworzenia złożonych wniosków i dużych budżetów. Dodatkowo stosowane dotychczas przez Samorząd Województwa rozwiązania zamierzające program na projekty z budżetem niższym niż 100 tys. zł. spowodowało radykalne ograniczenie dostępności, w szczególności dla małych lokalnych podmiotów niepublicznych. Dlatego proponujemy rozszerzenie stosowania regrantingu jako narzędzia wdrażania działań w ramach EFS. Operator projektu, w którym kilka, kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt podmiotów przygotowuje i zrealizuje zadania może uzyskiwać znacznie wyższe rezultaty i docierać do grup marginalizowanych w różnych częściach województwa przy jednoczesnych niższych kosztach wdrażania całości operacji. Nie chodzi tu jednak o tworzenie struktur i systemów (jak LGD czy OWES), ale o faktyczne dystrybuowanie środków na przedsięwzięcia tematyczne składające się z wielu mniejszych działań realizowanych przez małe organizacje. Powyższy postulat był podnoszony wielokrotnie przez środowiska pozarządowe i od kilku lat natrafiał na kontrargument, że narzędzie to może być stosowane jedynie wówczas gdy w programie organizacje pozarządowe zostaną określone jako grupa docelowa działań i poddziałań. Nowy projekt jest najlepszą okazją ku temu. Przykład opisu w Programie: Dopuszcza się możliwość wsparcia regionalnych federacji, zrzeszeń, porozumień organizacji bądź centrów w celu wzmocnienia ich roli w budowaniu potencjału mniejszych organizacji funkcjonujących na danym terytorium bądź o podobnej specyfice działalności, dysponujących na danym obszarze wystarczającym potencjałem organizacyjnym do realizacji tego typu projektów.	Na poziomie samego programu nie planuje się określania ograniczeń kwotowych co do wielkości projektu. Ewentualne ograniczenia kwotowe zostaną wprowadzone na poziomie SzOP lub kryteriów wyboru projektów zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący. W ramach programu planuje się wsparcie dla organizacji pozarządowych.	częściowo uwzględniona
717	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	a) Doprecyzowanie sposobu zapewnienia równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnienie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego b) Wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej c) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzyjności wobec osób nieheteronormatywnych w instytucjach opieki zdrowotnej d) Wskazanie wprost osób LGBT+ jako grupy docelowej, objętej przedmiotowym celem. e) Wskazanie programów opieki psychologicznej, uwzględniających szczególne potrzeby osób marginalizowanych, w tym osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest, oprócz troski o brak wykluczenia, świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (np. stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jednopłciowych w ramach diagnostyki i profilaktyki zdrowia). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniając osoby LGBT+.	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEoKP 2021-2027 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego (v), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej. W programie FEoKP 2021-2027 obowiązek podjęcia działań w tym zakresie został wskazany przy opisie każdego celu szczegółowego w sekcji "Interwencje w ramach funduszy", w pkt pn. "Działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji". Szczegóły zostaną doprecyzowane na poziomie kryteriów wyboru projektów.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
718	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horizontalne, itp.)	1	Rezygnacja z rozwiązań typu OSI/ORSG, tj. z wieloetapowego i wielowarstwowego tworzenia systemu wyboru projektów	Zastosowany w Kujawsko-Pomorskim RPO swoisty sposób kontraktacji środków w formie polityki terytorialnej (OSI i ORSG) nie sprawdził się. Świadczy o tym przede wszystkim małe zainteresowanie wnioskodawców konkursami dedykowanymi polityce terytorialnej, ale także rozbudowany i niezrozumiały sposób tworzenia i wdrażania strategii służących za podstawę realizacji polityki terytorialnej, tworzenie list fizyk projektowych oraz niska jakość konsultacji społecznych przy powstawaniu strategii. Przygotowane strategie wraz z przyjętymi fiskalami projektowymi spowodowały bardzo duże zamieszanie. Jednocześnie „przyrzeczenie” określonych puli finansowych na subregiony nie orientuje potencjalnych projektodawców na aktualne potrzeby i wyzwania, a jedynie na wydatkowanie ww. środków (choć mała liczba wniosków składanych w ramach polityki terytorialnej wskazuje, że i zagwarantowanie określonej kwoty dla danego obszaru nie generuje absorpcji tych środków). Co więcej „pleniądz gwarantowany” nie służy wyżej jakości powstających projektów/wniosków. Obecny projekt jeszcze bardziej rozszerza ww. podejście, tworząc kolejne „piętra” i obszar systemu. Mimo, że idea jest dobra i mogłaby pozwalać na realizację przemyślanego wsparcia na mniejszych obszarach, doświadczenie wysokiego stopnia biurokratyzacji procesów jest najsilniejszym argumentem przeciw takim rozwiązaniom.	Komisja Europejska oraz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej kładzie duży nacisk na wzmocnienie wymiaru terytorialnego w perspektywie 2021-2027. W 2019 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe dotyczące realizacji założeń polityki terytorialnej. Na podstawie ankiety został sporządzony raport, z którego wynika, iż zdecydowana większość jest opowiadająca się za kontynuacją PT. Ponadto przeprowadzona na potrzeby programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 diagnoza potwierdziła również zasadność realizacji PT w perspektywie 2021-2027. W tym miejscu należy podkreślić, iż realizacja założeń PT w okresie programowania 2014-2020 prowadzona była w sposób przejrzysty na podstawie określonych dokumentów tj. Założeń polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020. Zasady przygotowania Strategii ORSG/OSI w okresie programowania 2014-2020. Zasad oceny Strategii ORSG/OSI. Zgodnie z zasadami przygotowania strategii w procesie opracowywania strategii ważnym etapem było uproszczenie dokumentu m.in. poprzez włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w prace nad dokumentem, poddanie strategii szerokim konsultacjom społecznym. W tym miejscu należy podkreślić, iż ocena strategii i fizyk projektowych przebiegała zgodnie z zasadami określonymi w powyższych dokumentach. Dopuszczalna była również możliwość aktualizacji dokumentów, jeżeli zachodziła taka potrzeba. W dalszej kolejności należy zaznaczyć, iż wybrane do PT obszary zostały wyłączone z zakresu kompetencji gmin i powiatów, co miało wpływ na strukturę beneficjentów w ramach PT. Jednakże należy podkreślić, iż nie wykluczaliśmy organizacji pozarządowych z możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach PT, pod warunkiem uwzględnienia ich w strategiach obszarowych.	niewzględiona
719	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważaj że tego rodzaju jest niezbędna w naszym mieście w celu poprawy opieki paliatywnej.	Proponuję rozbudowę Hospicjum stacjonarne widząc potrzeby profesjonalnej opieki paliatywnej.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
720	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	147	a) Doprecyzowanie sposobu wzmocnienia włączenia roli kultury i zrównoważonej turystyki we włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. b) Wskazanie celu wzrostu dostępności do obiektów kultury dla osób LGBT+ w opisie celów i rezultatów.	Specyficzna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napywu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. W ramach wzmocnienia roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary. Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest stworzenie miejsc i platform, z których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych. Należy przede wszystkim poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc. (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, zróżnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horizontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FE dKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego (vi), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej. W programie FE dKP 2021-2027 obowiązek podjęcia działań w tym zakresie został wskazany przy opisie każdego celu szczegółowego w sekcji "Interwencje w ramach funduszy", w pkt pn. "Działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji". Szczegóły zostaną doprecyzowane na poziomie kryteriów wyboru projektów.	częściowo uwzględniona
721	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) RLKS	151	Wprowadzenie niezależności realizatorów RLKS	Opis Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, poza ogólnie zarysowanym zakresem działań, ograniczono do informacji „Ze względu na oddolny charakter RLKS ostateczny zakres działań zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR i będzie wynikał z potrzeb ujętych w strategiach, które zostały wybrane do realizacji.” Jednak aby wybór LSR pozwolił na wsparcie inicjatyw oddolnych, a nie wyłącznie na nabory projektów spełniających dodatki (tj. przyjęte wyłącznie dla LSR/LGS) wymagania i wytyczne (co z założenia wyklucza odpowiedzialność projektami na potrzeby lokalnej społeczności) konieczne jest przyjęcie podstawowych założeń dla ich przygotowania i realizacji, które powinny z góry wykluczać zle praktyki dotychczasowych doświadczeń RLKS. Oznacza to, że Program winien wprost zapewniać o niezależności LGD co do podejmowanych decyzji w zakresie realizacji LSR, objęcie przez LSR całych miast (w przypadku realizacji LSR w miastach), odejście od szczegółowych wytycznych („podreczników”) dla realizatorów LSR/LGD, które zniechęcają do realizacji projektów etc. Szczegóły realizacji LSR zostaną ustalone na dalszym etapie, ale podstawy ich funkcjonowania winny być zagwarantowane już w Programie.	Niestety IZ FE KP w niewielkim zakresie może podejmować samodzielne decyzje dotyczące realizacji RLKS. Zdecydowana większość zasad wynika z rozporządzeń unijnych lub ustaw krajowych. Jednakże, po doświadczeniach zdobytych podczas wdrażania RLKS w perspektywie 2014-2020, województwo kujawsko-pomorskie wnioskowało o zmiany zapisów krajowych. Dzięki naszej interwencji został znieiony w ustawie RLKS górny limit mieszkańców obszaru objętego LSR na terenie miast powyżej 20 tys. mieszkańców. W perspektywie 2021-2027 nawet LGD z Torunia i Bydgoszczy będą mogły działać na terenie całego miasta. Nie ma potrzeby wprowadzania w programie zapisów zapewniających LGD niezależność w podejmowaniu decyzji, bo takie uprawnienia są nadane LGD już w rozporządzeniu ogólnym. To LGD ma wyłączne uprawnienia do wyboru i określenia kwoty wsparcia, a zarząd województwa dokonuje weryfikacji kwalifikowalności w wybranych przez LGD wnioskach. Należy również zwrócić uwagę, że RLKS jest tylko instrumentem, za pośrednictwem którego realizowane są projekty wspierane ze środków polityki spójności (w ramach FE KP). Nie było zatem w perspektywie 2014-2020 i nie będzie w perspektywie 2021-2027 żadnych dodatkowych wymagań, które LGD byłoby zmuszone spełniać, żeby móc realizować działania określone w swoich LSR. Przy realizacji projektów z priorytetu RLKS będą obowiązywały identyczne zasady jak w pozostałych priorytetach uwzględniających EFS+.	uwzględniona
722	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Instytucje finansowe	Organizacje pozarządowe	Program FE KP 21-27	Partnerstwo	221	Uwzględnienie modelu 0,25% EFS+ na wzmocnienie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego	Program powinien pozwalać na realizację dopuszczoną przez Komisję Europejską modelu 0,25% EFS+. Przykładowe typy projektów: (1) Wolontariat jako metoda realizacji założeń Europejskiego Filaru Społecznego poprzez zaangażowanie Interariuszy w wsparcie polityk dotyczących zatrudnienia, kształcenia oraz włączenia społecznego. Wsparcie wolontariatu jako narzędzia polityk publicznych a szczególnie włączenia społecznego. Angażowanie się w „sprawy publiczne” i wychodzące poza zakres rodzinny poprzez zaangażowanie w działania wolontariackie. (2) Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego poprzez: a) wzmocnienie instytucjonalne kluczowych federacji krajowych, regionalnych, branżowych i porozumień organizacji: wzmocnienie działalności misyjnej i rzeczniczej istniejących federacji na poziomie narzędzi do wsparcia członków, pozyskania nowych, zabierania głosu w ważnych społecznych kwestiach, tworzenia stanowisk, itp.; wsparcie organizacji członkowskich w celu wdrażania celów EFS+; rzecznictwo (advocacy) – branżowe i tematyczne; działania strażnicze. b) strategiczne doradztwo i zindywidualizowane wsparcie w rozwoju instytucjonalnym organizacji pozarządowych, struktur członkowskich, sieci, porozumień. c) jakość zatrudnienia w organizacjach społeczeństwa obywatelskiego: dbanie o godne warunki pracy, promowanie zatrudnienia na podstawie kodeksu pracy oraz podniesienie jakości zatrudnienia; wzmocnienie roli org. społeczeństwa obywatelskiego w dialogu społecznym i wchodzenia w układy zbiorowe żeby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na rynku pracy; przeciwdziałanie prekariatowi; silniejsze wpływanie na stanowienie prawa na poziomie ogólnopolskim. (3) Wzmocnienie dialogu obywatelskiego w obszarach polityki dotyczących zatrudnienia, kształcenia i włączenia społecznego: a) angażowanie się obywateli i obywaterek w procesy konsultacyjne/doradcze; b) włączanie się obywateli/lek w działania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w tym wzmocnienie empowermentu, budowanie struktur rzeczniczych w oparciu o samoorganizację się środowisk w tym wykluczonych społecznie; c) wypracowywanie stanowisk i rzecznictwo na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym; d) wsparcie przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w ciałach dialogu; e) zapewnienie wsparcia organizacyjno-technicznego dla ekspertów, w tym członków ciał konsultacyjno-doradczych; f) kształcenie i formacja aktualnych i przyszłych liderów – w tym możliwości uzupelniania edukacji; g) umiejętności współpracy i zrzeszania się na poziomie pojedynczego obywatela (w ramach stowarzyszeń lub nieformalnie); h) działania strażnicze.	Przedmiotowy zakres działań tj. wprowadzenie do programu "modelu 0,25% EFS+ na wzmocnienie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego" jest obecnie konsultowany na poziomie regionów z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz z Komisją Europejską. Przedstawiony przez Państwa przykładowy zakres typów projektów w tym zakresie może stanowić element zmian w programie.	częściowo uwzględniona
723	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	a) Współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców /lub organizacjami pozarządowymi /lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym osób LGBT+. b) Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych - również osób LGBT+, przebywających, np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej. c) Nabywanie i rozwijanie umiejętności także miękkich - chociażby szkolenia antydyskryminacyjne, warsztaty z psychologiem. d) Uwzględnienie wprost osób nieheteronormatywnych i transpłciowych wśród znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. e) Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób LGBT+, z gwarancją braku dyskryminacji (np. poprzez wdrożenie odpowiednich, obowiązkowych szkoleń dla pracodawców), w tym osób młodych, obejmujące każdy rodzaj pracy, bez względu na formę umowy	Specyficzna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napywu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niewątpliwie istotna jest współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców /lub organizacjami pozarządowymi /lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym równego traktowania osób LGBT+; pomijając samą sytuację społeczno-psychologiczną tej grupy społecznej, zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wynika wprost z obowiązującego Kodeksu pracy, tj. art. 111(3) k.p. Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych powinno także uwzględniać osoby LGBT+, przebywające np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej. Sytuacja osób LGBT+ w kontekście dostępu do rynku pracy jest szczególna z uwagi na m.in. zagrożenie dyskryminacją. Uwzględnienie szczególnych uwarunkowań tej grupy osób jest konieczne, aby w pełni aktywizować obywateli/ki do pracy. Niemniej istotne od konkretnej wiedzy jest nabywanie i rozwijanie także umiejętności miękkich, zwłaszcza podczas szkoleń antydyskryminacyjnych lub/ warsztatów z psychologiem.	Zgodnie z obowiązującymi zasadami horizontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FE dKP 2021-2027 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego (a), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona
724	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Partnerstwo	221	Zagwarantowanie partnerskiej realizacji Programu poprzez wykluczenie realizacji konkursów profilowanych dla różnych typów beneficjentów	W części projektu poświęconej „partnerstwu” ograniczono się do jednego akapitu opisu zasady partnerstwa oraz ogólnie opisany proces konsultacji projektu. Program winien wskazywać jak partnerstwo będzie realizowane, co powinno przejawiać się także w wykluczeniu „z góry” działań sprzecznych z zasadą partnerstwa, które miały miejsce w realizacji RPO w I. 2014-2020. Jedną z form działania, które nie służą budowaniu i realizacji zasady partnerstwa jest wydatkowanie środków programu w konkursach dzielonych ze względu na typ beneficjenta i/lub sposób rozliczania projektów. Np. gdy w jednym konkursie uprawnione do aplikowania są podmioty publiczne (ew. podmioty publiczne jako liderzy projektów i podmioty niepubliczne jako partnerzy), a w kolejnym chronologicznie konkursie podmioty niepubliczne. Lub też gdy wielkość alokacji i chronologia ogłaszania konkursów zależy od sposobu rozliczania projektów w konkursach metodami nieryczałtowymi i ryczałtowymi (dodatkowo nierządko z założeniem ogłaszania konkursu ryczałtowego, „o ile dostępne będą środki” po konkursie bez metod ryczałtowych etc.).	Uwaga zostanie wykorzystana podczas opracowywania Regulaminu konkursów oraz kryteriów. Realizacja zasady partnerstwa przy ogłaszaniu konkursów realizowana jest poprzez prace Komitetu Monitorującego i działających przy nim grup roboczych, w skład których wchodzi szerokie grono partnerów społecznych i gospodarczych. Kryteria wyboru projektów oraz ewentualne zastosowanie trybu niekonkurencyjnego są każdorazowo zatwierdzane przez KM.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
725	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Partnerstwo	221	<p>W części projektu poświęconej „partnerstwu” ograniczono się do jednego akapitu opisu zasady partnerstwa oraz ogólnie opisany proces konsultacji projektu. Program winien wskazywać jak partnerstwo będzie realizowane, co powinno przejawiać się także w wykluczeniu „z góry” działań sprzecznych z zasadą partnerstwa, które miały miejsce w realizacji RPO w l. 2014-2020.</p> <p>Jedną z form działania, które nie służą budowaniu i realizacji zasady partnerstwa jest umożliwienie aplikowania o środki konkursów o powszechnym naborze jednostkom prowadzonym przez Samorząd Województwa. Przykładem mogą tu być projekty składane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, które otrzymują dofinansowanie każdego wniosku, konsumując najwyższe kwoty dofinansowania, co ma być podyktowane skalą przedsięwzięć, gdy te przedsięwzięcia mimo rozległości terytorialnej polegają na stosunkowo wąskim wsparciu realizowanym lokalnie. Przekazywanie środków własnym jednostkom w formule konkursowej jest i będzie zawsze nietransparentne.</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT w Polsce uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Kształcenie i wychowywanie w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji, a dobrostan uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie.</p> <p>Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania na dyskryminację i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawistki i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Szkoła, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony.</p> <p>W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocowych doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koleżki ze szkoły. Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji. Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą równieńczy sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przynajmniej. Zie podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania.</p> <p>Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższą statystykę uważamy, iż należy wskazać osoby LGBT+ jako te, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi.</p>	<p>Jednostki prowadzone przez Samorząd Województwa ubiegające się o dofinansowanie w konkursach muszą spełnić kryteria obowiązkowe dla wszystkich wnioskodawców.</p>	niewzjędniona
726	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	165	<p>a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określeniu w/w sposobów uwzględnienie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie i promowanie indeksu firm przyjaznych osobom LGBT+ w miejscu pracy. d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzyjności wobec osób nieheteronormatywnych w biznesie. e) Przeprowadzanie zajęć antydyskryminacyjnych w miejscach pracy.</p>	<p>1. Cytowanie w lit. a fragment dotyczący celu szczegółowego e) EFS+, który nie jest wdrażany w programie regionalnym. 2. Propozycje z lit. c-e nie dotyczą kształcenia dzieci i młodzieży, ponieważ odnoszą się do biznesu oraz miejsc pracy. 3. Kształtowanie wrażliwości uczniów na potrzeby osób LGBT+ i postaw antydyskryminacyjnych jest możliwe w ramach obecnych zapisów programu regionalnego w celu szczegółowego f) EFS+, np. w ramach kształcenia kompetencji społeczno-emojonalnych czy działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów.</p>	częściowo uwzględniona	
727	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Partnerstwo	221	<p>W części projektu poświęconej „partnerstwu” ograniczono się do jednego akapitu opisu zasady partnerstwa oraz ogólnie opisany proces konsultacji projektu. Program winien wskazywać jak partnerstwo będzie realizowane, co powinno przejawiać się także w konsultowaniu z partnerami innych dokumentów niż tylko projekt programu i opisy priorytetów.</p> <p>Dotychczasowa praktyka pokazała, że pod konsultacje społeczne poddawane są wyłącznie kluczowe dokumenty jak program i jego uszczegółowienie. Z kolei zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący kryteriów konkursowych jest jedynie namiastką faktycznego włączenia partnerów w decydowanie o programie.</p> <p>Natomiast konsultacjom winny być poddane także zasady przyznawania środków, regulaminy konkursów, wzory umów itp. Dokumentacja ta jest równie istotna dla beneficjentów jak program, a brak konsultacji nie tylko prowadzi do braku transparentności (np. umowy o dofinansowanie wskazują na nierówności stron, co p.m. przejawia się w nakładaniu konkretnych obowiązków na beneficjentów i braku obowiązków po stronie Instytucji Zarządzającej), ale także do błędów w konkursach.</p>	<p>Organizacje pozarządowe zostały włączone w prace nad Programem Regionalnym już na etapie tworzenia projektu programu m.in. poprzez powołany Zarządzeniem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Zespołu ds. programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027. Realizacja zasady partnerstwa będzie realizowana również poprzez prace Komitetu Monitorującego, w skład którego wchodzi szerokie grono partnerów społecznych i gospodarczych. Zasady przyznawania środków wynikają z zapisów Programu, który jest obecnie konsultowany. Regulaminu konkursów lub ich wybrane zapisy mogą być również, w uzasadnionych przypadkach, konsultowane z członkami Komitetu Monitorującego.</p>	uwzględniona	
728	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175	<p>a) Uwzględnienie potrzeb osób nieheteronormatywnych i transpłciowych oraz ich wykluczenia na każdym etapie wspierania aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa. b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego na każdym etapie wdrażania działań, wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uwzględnienie także potrzeb społeczności LGBT+. c) W zróżnicowaniu grup docelowych uwzględnienie różnorodności orientacji psychoseksualnych i tożsamości płciowych. d) W świetle powyższego, uwzględnienie faktu, iż wiele osób LGBT+, z powodu właśnie wykluczenia społecznego, jest bezrobotnych, bezdomnych lub w poważnym kryzysie życiowym. e) Zapewnienie profesjonalnych szkoleń antydyskryminacyjnych, uwzględniających także potrzeby osób LGBT+, dla organizatorów poszczególnych działań, personelu, pracowników. f) Uwzględnienie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia wykluczonym osobom LGBT+ oraz prowadzących działania edukacyjne z zakresu antydyskryminacji, społeczności LGBT+ itp. g) Dopisanie wprost - wśród grup docelowych - osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.</p>	<p>Szczególna sytuacja osób LGBT w Polsce uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Aktywne włączenie społeczne dyskryminowanych osób wymaga uwzględnienia wprost między innymi osób nieheteronormatywnych i transpłciowych, w tym wśród seniorów poprzez np. zapewnienie wsparcia, w tym psychologicznego, możliwości rozwoju edukacyjnego czy stażu zawodowego. Powyższe natomiast wiąże się przede wszystkim z zapewnieniem edukacji antydyskryminacyjnej, w tym dotyczącej osób LGBT+, dla personelu zajmującego się aktywnym włączeniem społecznym.</p>	<p>Wsparcie przewidziane w programie w celu (h) dla osób zagrożonych ubóstwem czy wykluczeniem społecznym nie wyklucza osób LGBT+ i udzielania im wsparcia psychologicznego i integracji. Projekty realizowane w ramach EFS+ muszą być zgodne z politykami UE w tym zakresie również prawami osób LGBT+. Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEDKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego h), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej.</p>	częściowo uwzględniona
729	Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	<p>Potrojenie wartości środków planowanych na inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej (wobec kwoty planowanej)</p>	<p>Kwota środków zaplanowana na realizację celu 4 (iii) Infrastruktura społeczna w wysokości 19 mln euro jest kwotą drastycznie niską w kontekście okresu wdrażania Programu, a przede wszystkim w skali potrzeb regionu i niezbędnych inwestycji w infrastrukturę społeczną, odpowiadających na zdiagnozowane w Programie wyzwania i cele.</p> <p>Problem „niedoinwestowania” infrastruktury społecznej mocno uwidocznił się w perspektywie finansowej 2014-2020 – problem zbyt niskich środków na planowane inwestycje był podnoszony podczas posiedzeń Komitetu Monitorującego, spotkań i dyskusji konsultacyjnych, jak i przez środowisko pozarządowe poza procesem konsultacji. Mimo to, obecny projekt kopiuje strukturę finansowania celu z dotychczasowego Priorytetu VI RPO WK-P 2014-2020.</p>	<p>Alokacja na inwestycje w infrastrukturę społeczną (cs 4iii) zostanie zwiększona w kolejnej wersji Programu FEDKP 2021-2022.</p>	częściowo uwzględniona
							<p>Szczególna sytuacja osób LGBT w Polsce uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>W obszarze dostępu do dóbr i usług problemy osób nieheteronormatywnych są dwójakiej natury. Statystyki wskazują, iż doświadczają one relatywnie często dyskryminacji w dostępie do podstawowych usług. Co czwarta osoba deklaruje, że w przeciągu ostatnich 12 miesięcy została gorzej potraktowana ze względu na swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w kawiarni, restauracji lub klubie, a co piąta osoba doświadczyła dyskryminacji w sklepie.</p> <p>Jednocześnie osoby LGBT+ niemal całkowicie pozbawione zostały skutecznych środków prawnych dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia w przypadkach dyskryminacji. Jedynym w polskim prawie artykuł, który skutecznie pełni funkcję kompensującą krzywdy w przypadku odmownego wykonania usługi bez uzasadnionej przyczyny, jest z racji braku akcesji dla osoby klienta lub proponowanego przez niego leczenia (art. 138 Kodeksu Wykroczeń), został uznany za niezgodny z Konstytucją przez Trybunał Konstytucyjny. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich przylgająca osobom nieheteronormatywnym powództwo o ochronę dóbr osobistych oraz powództwo o równym traktowaniu są niewystarczające przez wzgląd na zmuszność i kosztowność procesu (ochrona dóbr osobistych) lub wąski zakres przedmiotowy przepisów (ustawa o równym traktowaniu).</p> <p>Osoby nieheteronormatywne w Polsce deklarują najniższą satysfakcję z prowadzonego życia spośród obywateli wszystkich państw przynależących do Unii Europejskiej. Ochrona zdrowia jest jednym z zasadniczych czynników, który ma wpływ na tę sytuację. 40% badanych osób LGBT+ deklaruje, że boryka się z przewlekłymi problemami zdrowotnymi. Współczynnik ten jest szczególnie zaniżający wśród osób transpłciowych, gdzie sięga on aż 57%. Stan zdrowia fizycznego wpływa także na równowagę psychiczną osób nieheteronormatywnych. Z raportu FRA wynika, że tylko 15% osób LGBT+ nie czuło się smutnych lub przygnębionych w okresie dwóch tygodni przed przeprowadzeniem badania.</p> <p>Podobnie jak w przypadku zatrudnienia, kwestia orientacji seksualnej i tożsamości płciowej pozostaje w wielu przypadkach tematem tabu w relacjach</p>			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi	
730	Kampania Przeciw Homofobii	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	181	a) Dodanie osób LGBT+ do grupy osób objętych celem zwiększenia dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki. b) Doprecyzowanie sposobu zapewnienia równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i akcje uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie dostępu do usług. c) Wskazanie w opisie celów i rezultatów osób LGBT+ jako grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. d) Wskazanie środków wspierania dostępu do ochrony społecznej dla osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych. e) Uwzględnienie w ramach planowanych interwencji utworzenia regionalnych programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki chorób, na które są narażone osoby LGBT+, a w szczególności będących konsekwencją wykluczenia społecznego, w tym programów wsparcia psychologicznego.	z przedstawicielami ochrony zdrowia. % badanych nie ujawnia swojej przynależności do społeczności osób LGBT+, pomimo faktu, iż osoby te mogą wymagać zindywidualizowanej opieki. Według dwóch niezależnych organizacji: amerykańskiego stowarzyszenia pozarządowego Gay and Lesbian Medical Association oraz rządowego Centers for Disease Control and Prevention potrzeby zdrowotne populacji osób LGBT mogą się różnić od tych, które cechują populację heteroseksualną i cisplciową. Nie oznacza to, że różnice będą obserwowane w każdym przypadku, a jedynie fakt, że ich bardziej zauważalna obecność u osób nieheteroseksualnych i transpłciowych powinna determinować skierowanie szczególnej uwagi personelu medycznego na niektóre z nich. Specyficzne potrzeby zdrowotne obejmują problemy z zakresu (za: Zdrowie LGBT. Przewodnik dla kadry medycznej, (red.) R. Kowalczyk, M. Rodzinka, M. Krzystanek, Kampania Przeciw Homofobii, Warszawa 2016, s. 14.): - niektórych chorób nowotworowych, - chorób zakaźnych, - chorób przenoszonych drogą płciową, - zdrowia psychicznego i uzależnień, - chorób sercowo-naczyniowych, - problemów z otyłością, - izolacji społecznej Na domiar złego, co piąta osoba nieheteronormatywna w Polsce w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyła dyskryminacji ze strony pracowników ochrony zdrowia. W tym niechlubnym zestawieniu gorszy wynik od Polski uzyskały jedynie Węgry. Powyższe uzasadnia wprowadzenia konkretnych zapisów do programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, które zaakcentują trudną sytuację osób nieheteronormatywnych w obszarze usług oraz ochrony zdrowia i wymuszają podejmowanie działań w tym obszarze.	Wsparcie przewidziane w programie w celu (k) dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, jak i dzieci, młodzieży oraz młodych dorosłych wymagający wsparcia, nie wyklucza osób LGBT+ i udzielania im wsparcia psychologicznego i integracji. Projekty realizowane w ramach EFS+ muszą być zgodne z politykami UE w tym zakresie również prawami osób LGBT+. Zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi wszelkie realizowane działania w ramach Programu FEKP 2021-2020 nie mogą wpływać na dyskryminację ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, realizacji, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. Należy zauważyć, że przyjęte założenia projektu Programu są zgodne ze wskazanymi warunkami i gwarantują dostęp do całego obszaru wsparcia, w tym zaplanowanego w ramach celu szczegółowego k), gdyż wsparcie to będzie skierowane do wszystkich osób spełniających kryteria grupy docelowej.	częściowo uwzględniona	
731	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorujących profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
732	REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU	Inne	Jednostki administracji rządowej	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(vii) Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	117	W trzecim akapicie dodanie treści po słowach :W związku z tym wspierane będą również działania zmierzające do lepszego zinventaryzowania zasobów siedlisk i gatunków dodanie: oraz ukierunkowanego i uporządkowanego udostępnienia ochrony obszarów chronionych poprzez budowę dojazdów pożarowych i ścieżek turystycznych.	Bez zaproponowanej zmiany nadleśnictwa nie będą mogły skorzystać z programu Planowane działania to: - Budowa dojazdów pożarowych w rezerwachach, - Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w rezerwachach, parkach krajobrazowych oraz na obszarach chronionych, Na terenach nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Toruniu funkcjonują 102 rezerwy przyrody (pow. 6 920,38 ha) i 49 obszarów Natura 2000 (164 608 ha), w tym 8 z Dyrektywy Ptasięj (124 820 ha) oraz 41 z Dyrektywy Siedliskowej (39 838 ha). W 2021 r. ustanowiono dwa nowe obszary siedliskowe: Jaskinie Bajka PLH040047 na terenie Nadleśnictwa Żółędowo i Dzikie Ostrowy PLH040045 na terenie Nadleśnictwa Bydgoszcz – obszar pokrywa się z rezerwatem przyrody. RDLP w Toruniu zaliczona jest do najwyższej - I kategorii zagrożenia pożarowego lasów. Historycznie największy pożar miał miejsce 11-12 sierpnia 1992 roku w Nadleśnictwach Gniewkowo i Cierpszewo. Spaleniu uległa powierzchnia 2 938 ha. Od 2011 do 2021 roku na terenie dyrekcji toruńskiej wystąpiły 1 962 pożary o łącznej powierzchni 277,40 ha.	W tym momencie projekty dotyczące dróg pożarowych w Lasach Państwowych przewidziane są do wsparcia w ramach Programu FEiKS 2021-2027. Odnośnie ścieżek turystycznych działania te będą mogły zostać wsparte w ramach kanalizacji ruchu turystycznego. Jeśli droga pożarowa miałaby służyć zarazem jako kanał przemieszczania się turystów, w tym rowerzystów, to wsparcie będzie musiało być udzielone na poziomie krajowym w ramach FEiKS 2021-2027 (lub też ze środków NFOŚiGW).	niewzględniona	
733	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Hospicjum stacjonarne. Tego rodzaju inwestycja jest bardzo potrzebna i niezbędna w naszym mieście.	Jestem mieszkańka Włocławka w moim mieście mieszka wielu samotnych potrzebujących profesjonalnej opieki medycznej, również dla rodzin pracujących tego rodzaju instytucja była by dużym wsparciem.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
734	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	141	Pierwotny zapis: Ponadto wsparciem objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych, ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej, w szczególności na obszarach wiejskich.	Nowoczesna baza sportowa jest niezbędna do realizacji nie tylko podstawy programowej, ale konieczna jest do prowadzenia dodatkowych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w sytuacji związanej z COVID, tj. niższą aktywnością ruchową. Na terenach miejskich zdecydowanie więcej dzieci i młodzieży stanie się beneficjentami takich działań.	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej, w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hall sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych na terenach miejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w ww. zakresie, w tym: 87 w gminach miejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym problemom, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej ze szczególnym wskazaniem na obszary wiejskie. Taki zapis, w kontekście wyników diagnozy, wydaje się uzasadniony. Tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest jednak to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielką część z nich uda się zaspokoić. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze.	częściowo uwzględniona	
735	Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MSP	81	W ramach Celu Polityki CP1, Priorytet I: Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, w ramach celu szczegółowego (iii) Wzrost konkurencyjności MSP wskazanym obszarem do realizacji w ramach polityki terytorialnej jest wyłącznie typ projektu: "Wsparcie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. powstawania i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość, uzbrojenia terenów pod działalność gospodarczą dla MSP"	Sama realizacja wyłącznie w/w 1 typu projektów w ramach CP1, cel szczegółowy iii Wzrost konkurencyjności MSP będzie nieadekwatnym wsparciem lokalnych gospodarce. Samo wsparcie Infrastruktury biznesowej jest niewystarczające. Należy również promować potencjał inwestycyjny i jednocześnie wspierać internacjonalizację regionalnych przedsiębiorców. Należy zatem realizować również w ramach polityki terytorialnej 3 i 4 typy projektu w ramach tegoż celu szczegółowego, czyli wskazane: Internacjonalizacja MSP oraz promocja gospodarki regionalnej.	Wsparcie infrastruktury biznesowej w ramach polityki terytorialnej ma swoje uzasadnienie w tym, iż wspierane będą te projekty, które wpisują się będą w daną strategię terytorialną, a co za tym idzie nastąpi wsparcie lokalnych IOB. Natomiast w kwestii internacjonalizacji i promocji gospodarczej promowane będą partnerskie projekty zawarte na poziomie regionalnym. Tym samym, dostępność do tego typu wsparcia będzie miały wszystkie MSP z regionu, bez względu na to, czy są wpisane w strategię terytorialną, czy też nie.	niewzględniona	
736	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	hospicjum stacjonarne. Tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna dla naszego miasta.	Inwestycja tego rodzaju nie wymaga uzasadnienia, ze względu na dużą potrzebę dla coraz bardziej starzejącego się społeczeństwa. Osoby starsze często pozbawione są jakiegokolwiek opieki, a w szczególności medycznej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
737	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Moim zdaniem, Włocławek potrzebuje takiego hospicjum stacjonarne, aby zapewnić chorym mieszkańcom profesjonalną opiekę paliatywną.	Zdrowie każdego człowieka jest najważniejsze, dlatego widzę potrzebę utworzenia takiego hospicjum w moim mieście. Nie każda osoba może pozwolić sobie i swoim bliskim na profesjonalną opiekę z dziedziny medycyny paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	
738	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	166	Pierwotny zapis: Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego: Celem interwencji jest podniesienie efektywności i jakości kształcenia ogólnego. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowalnych); 19 W przypadku wkładu z EFS+ na rzecz monitorowania kwestii równouprawnienia płci zastosowanie ma co do zasady współczynnik w wysokości 40%. Współczynnik w wysokości 100% ma zastosowanie w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się skorzystać z art. 6 rozporządzenia EFS+, a także w przypadku działań dotyczących równouprawnienia płci w ramach poszczególnych programów. 166 – staży uczniowskich; – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – działań przeciwdziałających przeciwnowoczesnemu opuszczeniu systemu oświaty; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych; – doskonalenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych i umiejętności przekrojowych (transferowalnych); – udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych; – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. – wsparcie dla szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: zewnętrznego wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego; – wyposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne dla uczniów i przedstawicieli kadry; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania.	Wspieranie projektów działań o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży, - wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Wsparcie ze środków unijnych dotyczące infrastruktury sportowej powinno zostać powiązane z możliwością realizacji zajęć o charakterze sportowym, promującym zdrowy styl życia, w szczególności w związku z sytuacją pandemii. Otyłość, wady postawy, problemy natury psychicznej powinny stanowić argument do zaplanowania takich działań.	Zmiana zaproponowana do wprowadzenia nie dotyczy celu szczegółowego 4(ii). W ramach cs 4(ii) realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną a nie zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży czy działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Odnośnie natomiast do uzasadnienia dla zgłoszonej uwagi wyjaśnić należy, że zapisy dot. powiązania inwestycji EFRR z tzw. działaniami miękkimi zostaną uzupełnione w kolejnej wersji projektu FEKP 2021-2027.	częściowo uwzględniona
739	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam że hospicjum stacjonarne we Włocławku jest bardzo potrzebne ponieważ udziela pomocy bezpośredniej opieki medycznej nieuleczalnie chorym pacjentom.	W naszym regionie wciąż wzrasta odsetek osób przewlekle chorych wymagający h całodobowej opieki medycznej. Dlatego uważam że niezbędne jest wybudowanie i stworzenie takiego miejsca we Włocławku.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
740	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	140	Pierwotny zapis: Ponadto wsparciem objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych, ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej, w szczególności na obszarach wiejskich. Uwaga: Bez zapisu w szczególności na terenach wiejskich.	Nowoczesna baza sportowa jest niezbędna do realizacji nie tylko podstawy programowej ale konieczna do prowadzenia dodatkowych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w sytuacji związanej z COVID 19, niższą aktywnością ruchową. Na terenach wiejskich zdecydowanie więcej dzieci i młodzieży stanie się beneficjentami takich działań.	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej, w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hali sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych na terenach wiejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w ww. zakresie, w tym: 87 w gminach wiejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym problemom, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej ze szczególnym wskazaniem na obszary wiejskie. Taki zapis, w kontekście wyników diagnozy, wydaje się uzasadniony. Tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest jednak to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielką część z nich uda się zaspokoić. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze.	częściowo uwzględniona
741	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
742	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
743	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku brak takiej specjalistycznej placówki, a jak wiemy osób potrzebujących opieki nie brakuje. Hospicjum stacjonarne jest więc bardzo potrzebne nie tylko dla samych Włocławian, ale i dla osób mieszkających poza miastem. Taka placówka z pewnością zapewni chorym profesjonalną, specjalistyczną, całodobową opiekę. Każdy z nas może kiedyś potrzebować takiej placówki dla siebie, dla swoich bliskich, dlatego musimy myśleć przyszłościowo i dążyć do tego, by takie miejsce powstało we Włocławku.	Wnoszę o rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o hospicjum stacjonarne, gdyż widzę potrzebę funkcjonowania takiej placówki w naszym mieście. Wiele osób aktualnie potrzebuje pomocy specjalistycznej i nie może otrzymać jej na miejscu, a jak wiadomo w następnych latach potrzebujących będzie przybywać jeszcze więcej. Budowa hospicjum stacjonarne jest więc priorytetem	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
744	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	165,166	Pierwotny zapis: Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego: Celem interwencji jest podniesienie efektywności i jakości kształcenia ogólnego. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowalnych); 19 W przypadku wkładu z EFS+ na rzecz monitorowania kwestii równouprawnienia płci zastosowanie ma co do zasady współczynnik w wysokości 40%. Współczynnik w wysokości 100% ma zastosowanie w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się skorzystać z art. 6 rozporządzenia EFS+, a także w przypadku działań dotyczących równouprawnienia płci w ramach poszczególnych programów. 166 – staży uczniowskich; – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – działań przeciwdziałających przeciwczenemu opuszczeniu systemu oświaty; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych; – doskonalenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych i umiejętności przekrojowych (transferowalnych); – udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych; – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. – wsparcie dla szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: zewnętrznego wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego; – doposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne dla uczniów i przedstawicieli kadry; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Uwaga: Należy dodać zapis: - wsparcie projektami działań o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży, - wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Wsparcie ze środków unijnych dotyczące infrastruktury sportowej powinno zostać powiązane z możliwością realizacji zajęć o charakterze sportowym, promującym zdrowy styl życia, w szczególności w związku z sytuacją pandemii. Otyłość, wady postawy, problemy natury psychicznej powinny stanowić argument do zaplanowania takich działań. Dyrektorzy szkół zgłaszają potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Sytuacja pogłębiła pandemię COVID-19. Pojawiają się liczne problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z edukacją czy wyborem odpowiedniej szkoły bądź kierunku kształcenia.	Zmiana zaproponowana do wprowadzenia nie dotyczy celu szczegółowego 4(ii). W ramach cs 4(ii) realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną a nie zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży czy działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Odnosząc się natomiast do uzasadnienia dla zgłoszonej uwagi wyjaśnić należy, że zapisy dot. powiązania inwestycji EFRR z tzw. działaniami miękkimi zostaną uzupełnione w kolejnej wersji projektu FedKP 2021-2027.	częściowo uwzględniona
745	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
746	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	167	Pierwotny zapis: Wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: – podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy; – zdobywania doświadczenia zawodowego, w tym kształcenie praktyczne na rzeczywistych stanowiskach pracy; – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferowalnych); – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Propozycja uwagi: - dodanie objęcia wsparciem w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Pandemia COVID-19 pogłębiła problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z procesem kształcenia	Wsparcie w zakresie pomocy-psychologicznej zostało już w pierwszej wersji programu ujęte w katalogu przykładowych przedsięwzięć dla kształcenia zawodowego ("diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej")	uwzględniona
							Udostępnione w obecnej perspektywie środki z EFS w formule grantowej cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Ze środków korzystają w szczególności lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, centra kultury, biblioteki, ale również ośrodki pomocy społecznej i samorządy. Co warto uwagi – dostępność środków na szczeblu lokalnym uaktywnia podmioty w procesie ubiegania się o wsparcie, ponieważ – jak podkreśla to wielu Grantobiorców – wsparcie finansowe i instytucjonalne jest "na wyciągnięcie ręki". Formuła bezpośredniej pracy LGD z Grantobiorcą już od chwili kreowania pomysłu na projekt, poprzez jego realizację i rozliczenie, ale także możliwość codziennego bezpośredniego kontaktu z potencjalnymi uczestnikami tych projektów sprawiają, że realizowane projekty wynikają bezpośrednio z lokalnych potrzeb i są odpowiedzią na problemy często zmarginalizowanych społeczności. Szczególnie pożądanym na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju jest system projektów grantowych w ramach EFS, który umożliwił wsparcie oddolnych inicjatyw (projektów), wynikających bezpośrednio z lokalnych potrzeb. Realizacja systemu grantowego w ramach EFS (oś 11 RPO WK-P 2014-2020) pozwoliła LGD na dowartościowanie i wsparcie inicjatyw mniejszych lokalnych organizacji, w szczególności funkcjonujących na obszarach słabiej zurbanizowanych klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń rozwoju, etc., zapewniając im w ten sposób łatwiejszy dostęp do środków UE. Jak pokazują aktualne dane Sieci LGD w obecnej perspektywie finansowej za pośrednictwem mechanizmu RLKS w ramach środków EFS wybrano do realizacji blisko 1 100 projektów. Do dnia dzisiejszego wsparciem objęto 15 898 mieszkańców województwa - osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a ponad 600 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo podjęło zatrudnienie. W ramach 509 dofinansowanych projektów szczególną pomocą objęto osoby starsze wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kolejne 327 dofinansowanych projektów umożliwiło utworzenie klubów młodzieżowych, w których wsparto ponad 3 500 młodych mieszkańców naszego województwa. Dofinansowaniem objęto również blisko 300 projektów skierowanych szczególnie do osób niepełnosprawnych. LGD posiadają nie tylko potencjał techniczny, ale przede wszystkim potencjał kadrowy/osobowy oraz doświadczenie, które niewątpliwie warto w nowej perspektywie wykorzystywać do wdrażania znaczących środków z EFS+. Ponadto nadmienić należy, iż projektowana zmiana ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności zakłada zniesienie górnego limitu 150 tys. mieszkańców obszaru LSR, co umożliwi objęcie wsparciem w ramach RLKS wszystkich mieszkańców województwa, w tym obszarów, na których funkcjonują „LGD miejskie” finansowane wyłącznie z EFS+. Dlatego też zwiększenie alokacji			

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
747	Gmina Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	153	Mając na uwadze bardzo wymierne efekty, jak i zakres wsparcia w ramach RLKS w obecnej perspektywie 2014-2020, wnosimy o zwiększenie puli środków, jaka zostanie przeznaczona na instrument RLKS w ramach Priorytetu 7 z 3% do 5% (str. 153 - pkt. 2.7.1.3 Orientacyjny podział zasobów Programu (UE) według rodzaju interwencji oraz strony powiązane m.in. plan finansowy).	na RLKS w nowym okresie wydaje się działaniem w pełni uzasadnionym i pozwoli na kompleksową interwencję na poziomie województwa. Z całą pewnością zaufanie udzielone przez Zarząd Województwa lokalnym grupom działania poprzez powierzenie im części zadań w ramach RPO WK-P 2014-2020 przerosło oczekiwania, czego potwierdzeniem jest efektywność działań o charakterze społeczno-zawodowym i osiągnięte, a nawet przekroczone, wskaźniki wykonania ram programowych dla okresu 2014-2020. Godnym uwagi jest także fakt, że udestępnione środki przyczyniły się do wzrostu rozpoznawalności zarówno Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak i LGD wśród lokalnych społeczności. Zauważalne jest również zwiększenie zainteresowania środkami unijnymi na aktywizację i włączenia społeczne na poziomie lokalnym. Poprzez oddolne podejście zrealizowano zdecydowanie większą liczbę takich projektów, aniżeli było by to możliwe w ramach konkursów otwartych. Wobec powyższego wnosimy o dokonanie przesunięcia na RLKS środków z Priorytetu 8 Włączenie społeczne na wsparcie, którego planuje się przeznaczenie 34% ogólnej puli EFS+ (141,9 mln EUR). Zgodnie z prezentowaną podczas powiatowych spotkań konsultacyjnych koncentracją tematyczną w ramach środków finansowych na włączenie społeczne, w tym integracja imigrantów przeznaczyć należy: rozporządzenie UE – 25% EFS+, Projekt Kontraktu Programowego – 29,5% EFS+, zmiana OŚ 2021 - 27,87% EFS+ Zwiększenie puli EFS+ przeznaczonej na RLKS z 3% na 5% z całości środków dla Programu pozytywnie wpłynie na mieszkańców regionu oraz wzmocni potencjał lokalny, co wypełni założenia włączenia społecznego. Ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich w lokalnym środowisku.	Pomimo ogromnych korzyści płynących z działalności LGD w bezpośrednim kontakcie z lokalną społecznością, wysokość alokacji przyznana na program regionalny oraz wymogi związane z obowiązkiem osiągnięcia ring-fencingów nie pozwalają na przeniesienie wyższej kwoty na RLKS.	niewzględzona
748	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
749	Gmina Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	127	RLKS – jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+ - wyodrębnienie w ramach CPS odrębnego priorytetu dla instrumentu RLKS współfinansowanego z EFRR (str. 127 PRIORYTET 5 POTENCJAŁY ENDOGENICZNE REGIONU) oraz strony powiązanej).	Pomimo trudnych początkowo doświadczeń zarówno SW, LGD, jak i lokalnych samorządów z wdrażaniem dużych projektów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich, efekty zapowiadają się imponująco. Wg danych Sieci LGD (stan na 30.11.2021 r.) wartość wskaźnika produktu „Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach” zostanie osiągnięta na poziomie 303 sztuk. Pamiętajmy, że za liczbą tych obiektów stoją jednocześnie komplementarne działania społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiące sedno działań rewitalizacyjnych. W nowym okresie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 te działania „miękkie” – aktywizujące w szczególności społeczności małych miast i obszarów wiejskich – mogłyby być nadal wspierane w ramach RLKS i uzupełnione niewielkimi projektami infrastrukturalnymi. Możliwość zagospodarowania terenów i przestrzeni, w tym istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury to przysłowiowa wędką dla lokalnych społeczności, która niewątpliwie sprzyjać będzie oddolnym inicjatywom, a także pobudzeniu społecznego zaangażowania i uczestniczenia w budowaniu własnego miejsca do życia i pracy. W szczególności należy mieć tu na uwadze niewielkie inwestycje wspierające działania na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży, które przewidziane zostały w projektowanym Programie FE PK 2021-2027 w ramach Priorytetu 7. Jako LGD działamy oddolnie, jesteśmy na miejscu, blisko organizacji, blisko mieszkańców. Dzięki powierzonemu nam w obecnej perspektywie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego do realizacji wielofundusowego RLKS nabyliśmy szeroką wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu zintegrowanych projektów w ramach EFS i EFRR. Nastąpiła bardzo przejrzysta i zauważalna współpraca na linii: Samorząd Województwa – LGD oraz LGD – lokalna społeczność. RLKS, jako narzędzie do rozwoju obszaru naszego województwa, sprawdziło się w obecnej perspektywie przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego w ramach rewitalizacji na obszarach wiejskich: działania EFS uzupełnione projektami infrastrukturalnymi w ramach EFRR. Wobec powyższego wnosimy o możliwość również w okresie 2021-2027 realizacji za pośrednictwem instrumentu RLKS projektów rewitalizacji „małej skali” na obszarach wiejskich, które niewątpliwie będą uzupełnieniem do działań społecznych finansowanych ze środków EFS+. Obecna perspektywa pokazała, że takie zintegrowane podejście sprawdza się i przynosi wymierne korzyści. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej zdobyte przez wszystkie strony procesu wdrażania środków udestępnionych w ramach RPO WK-P 2014-2020 poprzez instrument RLKS należy wykorzystać w nowym okresie programowania, bowiem przyczyni się to do jeszcze bardziej efektywnego wdrażania programu. Podkreślamy, że ograniczenie środków na RLKS stwarza realne zagrożenie marginalizacji mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych. Dotychczasowa oferta skierowana do lokalnych organizacji umożliwiła objęcie wsparciem mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości, co przekłada się na wzrost ich aktywności społecznej i zawodowej. Bez tych środków w nowej perspektywie finansowej szczególnie na obszarach wiejskich trudno mówić o zrównoważonym rozwoju. Wnosimy zatem, aby w ramach Celu Polityki 5 wyodrębnić 2 priorytety, w tym jeden przeznaczony do realizacji poprzez instrument RLKS (projekt małej skali - mała rewitalizacja).	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej, RLKS powinien dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. A ponieważ rewitalizacja to w zdecydowanej większości projekty realizowane przez podmioty publiczne, nie do końca wpisuje się w oddolny charakter RLKS. Stąd IZ FE KP podjęła decyzję o realizacji projektów rewitalizacyjnych/odnowy wsi w standardowych priorytetach, gdzie nie jest wymagany oddolny charakter. W przypadku RLKS będzie jednak możliwe realizowanie niewielkich działań infrastrukturalnych, komplementarnych z działaniami społecznymi zaplanowanymi w LSR, w ramach cross-financing'u.	niewzględzona
750	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	Pierwotny zapis: Ponadto wsparciem objęte zostaną inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych, ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej, w szczególności na obszarach wiejskich. Propozycja uwagi: - Bez zapisu w szczególności na terenach wiejskich	Nowoczesna baza sportowa jest niezbędna do realizacji nie tylko podstawy programowej ale konieczna do prowadzenia dodatkowych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w sytuacji związanej z COVID 19, niższą aktywnością ruchową. Na terenach wiejskich zdecydowanie więcej dzieci i młodzieży stanie się beneficjentami takich działań.	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w dalszym ciągu duża liczba placówek edukacyjnych nie posiada żadnej infrastruktury sportowej, w tym w szczególności obiektów kubaturowych (hali sportowych/sali gimnastycznych). Dotyczy to zarówno szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych na terenach wiejskich oraz wiejskich (ze wskazaniem na wiejskie). W ramach diagnozy zgłoszono łącznie 361 inicjatyw w ww. zakresie, w tym: 87 w gminach miejskich, 89 w gminach miejsko-wiejskich oraz aż 185 w gminach wiejskich. Wychodząc naprzeciw tym problemom, w cs 4(ii), zaplanowano inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej ze szczególnym wskazaniem na obszary wiejskie. Taki zapis, w kontekście wyników diagnozy, wydaje się uzasadniony. Tak określony zakres interwencji nie wyklucza ze wsparcia inwestycji realizowanych na obszarach innych niż wiejskie. Istotne jest jednak to, że środki na inwestycje w tego rodzaju infrastrukturę są ograniczone a zidentyfikowane potrzeby bardzo duże. Nie ulega zatem wątpliwości, że tylko niewielką część z nich uda się zaspokoić. Wobec powyższego koniecznym jest określenie priorytetów w tym obszarze.	częściowo uwzględniona
751	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	36	W projekcie FEKP zamieszczono następujące informacje dotyczące wsparcia firm w formie doradztwa: Str. 10 „Z tego względu szczególnie istotne jest wprowadzanie zaawansowanych, specjalistycznych, proinnowacyjnych usług świadczonych przez IOB na rzecz rozwoju działalności przedsiębiorstw w sektorze B+R+I.” Str. 36 „Wyzwaniem pozostaje stworzenie kompleksowego systemu rozwiązań ekobiznesowych, których funkcjonowanie stwarzać będzie warunki sprzyjające podnoszeniu konkurencyjności całego systemu gospodarczego w województwie. Powyższe pozwoli na zwiększenie dostępności usług specjalistycznych i prorozwojowych na rzecz MSP” Str. 80 „Wsparta zostanie oferta doradztwa m.in. w zakresie usług proinnowacyjnych, transformacji przemysłowej, komercjalizacji wyników badań czy ochrony własności intelektualnej.” „Nastąpi wdrożenie systemu popytowego oferującego bony dla przedsiębiorstw na zakup akredytowanych usług doradczych, w tym: usług proinnowacyjnych, zaawansowanych usług specjalistycznych oraz usług z zakresu transformacji cyfrowej, co umożliwi zwiększenie podaży i popytu na zaawansowane usługi oferowane dla sektora MSP.” Str. 86 „Przewiduje stworzenie mechnizmów popytowych w zakresie świadczenia usług IOB na rzecz MSP, gdzie wsparcie będzie odpowiadać zapotrzebowaniu rynkowemu. Powyższe wpłynie na zwiększenie popytu na usługi proinnowacyjne i przyspieszenie procesu transformacji gospodarczej.” Używa się tu wyrażenia określenia usług jako: proinnowacyjne, zaawansowane, specjalistyczne, prorozwojowe. Należy zdecydować się na jedno określenie korespondujące z systemem wsparcia na poziomie krajowym. Należy definiować ustalone pojęcia/pojęcia odnoszące się do wsparcia doradczego (z opisu powinno wynikać jasno , jaki zakres merytoryczny wsparcia doradczego ma być oferowany przedsiębiorcom). Proponujemy zaferowanie firmom kompleksowego wsparcia doradczego, które mogłoby składać się z wielu komponentów dobieranych indywidualnie pod potrzeby danej firmy, stanowiąc wsparcie w podnoszeniu konkurencyjności i innowacyjności. Wspieramy przeprowadzenie analizy, dyskusji oraz sformułowania właściwych zapisów w FEKP w tym obszarze przez ds. programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027.	Pojęcia używane w FEKP powinny być jednoznaczne i przejrzyste, używane w sposób analogiczny w całym dokumencie. Dla uzyskania przejrzystości FEKP dla odbiorców i uniknięcia problemów interpretacyjnych na etapie wdrażania programu konieczne jest zdefiniowanie pojęcia wsparcia doradczego dla firm (lub podziału rodzajów wsparcia doradczego i ich zdefiniowanie), a następnie używanie jednolitego nazewnictwa. Przykładowo sformułowania ze str. 80 FEKP sugerują, że usługi z zakresu transformacji cyfrowej, transformacji przemysłowej czy komercjalizacji nie są zaliczane do usług proinnowacyjnych, zaawansowanych, czy specjalistycznych. Kompleksowość usługi może polegać na tym, że rozpoczynałaby się audytem innowacyjności rozumianym jako ocena firmy w zakresie możliwości i potrzeb wdrożenia nowego lub istotnie ulepszonego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszonego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez przedsiębiorstwo zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem. Z audytu wynikałaby diagnoza potrzeb rozwojowych. Następnie w ramach usługi doradczej realizowane byłyby wybrane komponenty wynikające z tej diagnozy, które związane będą z takimi zagadnieniami jak chociażby finanse, marketing, nowe technologie, zarządzanie zasobami ludzkimi, organizacja firmy. Jednym z komponentów mogłoby być przykładowo doradztwo w pozyskaniu finansowania (zwrotnego lub bezzwrotnego) zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Usługa powinna zawierać także komponenty umożliwiające doradztwo we wdrażaniu innowacji w przedsiębiorstwie.	Treść FEKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
752	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	31	W projekcie FEKP zamieszczono następujące informacje dotyczące zakładanych form wsparcia: Str. 31-32 „W ramach programu wsparcie udzielane będzie w formie dotacji, instrumentu finansowego lub w formie mieszanej. Co do zasady projekty generujące dochody lub oszczędności będą wspierane za pomocą instrumentów finansowych. W obszarach, w których projekty nie będą generowały dochodu, a stworzone usługi będą usługami publicznymi świadczonymi nieodpłatnie (niekomercyjnie), przez podmioty publiczne zastosowanie znajdzie wsparcie dotacyjne. Takie wsparcie będzie stosowane również wtedy, gdy konieczne będzie wygenerowanie silnej zachęty do realizacji przedsięwzięć innowacyjnych, obciążonych wysokim ryzykiem inwestycyjnym lub uzasadnione interesem społecznym. Uzupelniające zastosowanie instrumentów mieszanych będzie miało miejsce, w sytuacji gdy inwestycje, nie generują wystarczających zysków ekonomicznych aby były rentowne bez dodatkowego wsparcia, a ich wpływ na realizację polityk publicznych jest istotny.” Str. 36 „Zgodnie z projektem UP oraz analizą potrzeb inwestycyjnych i form wsparcia w woj. kuj-pom, w tym w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych, finansowanie dotacyjne będzie oferowane dla projektów najbardziej innowacyjnych i ryzykownych.” Brakuje tu wyjaśnienia pojęć: dotacji, instrumentu finansowego i formy mieszanej. Trudno stwierdzić, jak ma funkcjonować forma mieszana oraz z udziałem jakich pośredników (banki komercyjne? instytucje pożyczkowe?). Proponujemy przeprowadzenie analizy, dyskusji oraz sformułowania właściwych zapisów w FEKP w tym obszarze przez ds. programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027	Zdefiniowanie i wyjaśnienie ww. pojęć jest istotne dla spójnej interpretacji dokumentu FEKP przez wszystkich jego odbiorców. Należy mieć na uwadze, iż dla przedsiębiorców ustalenie różnic pomiędzy poszczególnymi formami wsparcia nie jest oczywiste.	Definicje wskazanych przez Państwa pojęć są opisane i ujęte na poziomie rozporządzeń unijnych i UP. Z uwagi na ograniczoną liczbę znaków w FEKP 2021-2022 słowniczek pojęć zostanie ujęty w SZOOP.	częściowo uwzględniona
753	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	165,166	Pierwotna uwaga: Wsparcie na rzecz kształcenia ogólnego: Celem interwencji jest podniesienie efektywności i jakości kształcenia ogólnego. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): 1. wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych i przekrojowych (transferalnych); – staży uczniowskich; – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prośrodowiskowa i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – działań pracodawców i przedsiębiorców przedczasem opuszczeniu systemu oświaty; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. 2. wsparcie dla przedstawicieli kadry szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: – doskonalenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych; – doskonalenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych i umiejętności przekrojowych (transferalnych); – udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych; – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. – wsparcie dla szkół i placówek kształcenia ogólnego w zakresie m.in.: zewnętrznego wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego; – doświadczenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne dla uczniów i przedstawicieli kadry; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Uwaga: Należy dodać: - wsparcie projektami działań o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży, - wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Wsparcie ze środków unijnych dotyczące infrastruktury sportowej powinno zostać powiązane z możliwością realizacji zajęć o charakterze sportowym, promującym zdrowy styl życia, w szczególności w związku z sytuacją pandemii. Otyłość, wady postawy, problemy natury psychicznej powinny stanowić argument do zaplanowania takich działań. Dyrektorzy szkół zgłaszają potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Sytuację pogłębiła pandemia COVID-19. Pojawiają się liczne problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z edukacją czy wyborem odpowiedniej szkoły bądź kierunku kształcenia.	1. Wsparcie w zakresie pomocy-psychologicznej zostało ujęte w katalogu przykładowych przedsięwzięć dla kształcenia ogólnego ("diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej"). 2. Obecne zapisy programu nie wykluczają realizacji zajęć o charakterze sportowym, jeżeli przyczyniają się one do realizacji celu szczegółowego (f) i wskaźników.	częściowo uwzględniona
754	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	31	Gdy chodzi o wsparcie w formule dotacyjnej to, zgadzając się z zarysowanym kierunkiem – wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych i obciążonych największym ryzykiem – niezbędnym byłoby sprecyzowanie co kryje się pod tymi terminami. Dotacja powinna znaleźć zastosowanie w następujących obszarach: •Wsparcie wdrożenia wyników prac B+R, •Wsparcie projektów o wysokim poziomie innowacyjności w danej branży (prowadzących do rozwoju nowych obszarów i modeli funkcjonowania firm etc.) Jeżeli chodzi o formułę, w jakiej należałoby wykorzystać instrument mieszany (rozumiany jako łączenie finansowania dłużnego z bezwrotnym po spełnieniu określonych warunków) to wydaje się, że na poziomie regionalnym zasadnym byłoby uruchomienie wsparcia o konstrukcji zbliżonej do obecnie stosowanego kredytu na innowacje. Tego typu wsparcie cieszy się bowiem dużym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców, a udział pośredników zapewnienia jego szybkiej obsługi. Wykorzystanie zatem formuły zbliżonej do tego typu wsparcia pozwoliłoby wykorzystać fakt jego znajomości zarówno na poziomie samych pośredników, jak i przedsiębiorców. Przy czym element dotacyjny nie musiałby być obsługiwany bezpośrednio przez pośrednika finansowego. Zgodnie ze stanowiskiem KE dysponowanie częścią dotacyjną mogłoby nastąpić na poziomie menadżera funduszu funduszy. W końcu gdy chodzi o zakres wsparcia w formule mieszanej to wydaje się, że jej zakres zastosowania powinien być bardzo szeroki. Stąd niepokojące jest stwierdzenie zawiązujące stosowanie formy mieszanej do inwestycji, które nie generują wystarczających zysków i rentowności. Stosowne ramy prawne umożliwiają bowiem zastosowanie instrumentów mieszanych między innymi w celu zwiększenia efektów realizowanej polityki publicznej. Tak szerokie zakreślenie możliwości wykorzystania instrumentów mieszanych otwiera przez Instytucję Zarządzającą RPO możliwość szerokiego sięgnięcia po ten rodzaj wsparcia, zwłaszcza w obszarze wspierania innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz transformacji cyfrowej, a także niskoemisyjnej gospodarki działającej w obiegu zamkniętym. W końcu gdy chodzi o „czyste” instrumenty finansowe (instrumenty dłużne - pożyczki i poręczenia) to popieramy podejście, aby ich wykorzystanie ograniczyć do projektów inwestycyjnych przedsiębiorstw, nakierowanych na wprowadzenie nowych i/lub ulepszonych wyrobów czy usług do oferty przedsiębiorstwa. Proponujemy pracę nad tym przez zespół ds. programowania perspektywy finansowej.	Należy mieć na uwadze, że środki finansowe w postaci pożyczek i poręczeń funkcjonują już na rynku dzięki znaczącemu dokapitalizowaniu w poprzednich perspektywach finansowych (2007-2013 i 2014-2020). Wydaje się, że przy niewielkiej alokacji na rozwój firm w perspektywie 2021-2027 należy w pierwszeństwie intensyfikować korzystanie z kapitału, który jest już w obrocie, a w ramach FEKP wykorzystać możliwości formalne dla wprowadzenia wsparcia bezwrotnego. Wsparcie w formie bezwrotnego zwiększa skłonność firm do finansowania innowacyjnych projektów. Ma też znaczenie w zapewnieniu zrównoważone odbudowy gospodarki po pandemii COVID-19 i uniknięciu pogłębiania się asymetrii we wzroście gospodarczym w odniesieniu do innych regionu. Dlatego należy zwiększyć finansowanie w formie dotacji lub złożyć co najmniej większy udział instrumentów mieszanych (łącznie finansowanie dłużne z bezwrotnym) z zachęcającym poziomem umorzenia kapitału, zwłaszcza w obszarze transformacji cyfrowej i niskoemisyjnej, gdzie region kujawsko-pomorski diagnozuje znaczące deficyty. Przykładowo z zapisów programu krajowego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 wynika, że wsparcie w formie dotacji będzie kierowane na projekty innowacyjne i powiązane z nimi działania dotyczące transformacji cyfrowej i transformacji niskoemisyjnej. Przewiduje się tu dodatkowo wsparcie w formie mieszanej dla wdrażania nowych technologii i transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego. Być może należy w FEKP również podejść do organizacji wsparcia modułowo i przewidzieć element wsparcia bezwrotnego (w formie dotacji lub umorzenia towarzyszącego finansowaniu dłużnemu) dla przedsiębiorców, którzy wykazują kontynuację działań innowacyjnych i powiązanie przedsięwzięcia z rozwojem innowacyjnym firmy.	Niniejszy aspekt jest szeroko poruszony w zleconej analizie ex ante dla instrumentów finansowych i zostanie przedstawiony wraz z wynikami raportu. W prace nad ww. dokumentem zostali włączeni członkowie Grupy ds. programowania nowej perspektywy.	częściowo uwzględniona
755	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	34	W projekcie FEKP zamieszczono następujące informacje dotyczące wsparcia transformacji cyfrowej przedsiębiorstw: str. 34-36 „Należy w danym miejscu nadmienić, że wsparcie przedsiębiorstw w kierunku ucyfrowienia i transformacji w kierunku wdrażania nowych modeli biznesowych poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji, wstępnie zostało przewidziane do realizacji za pomocą instrumentów finansowych w ramach celu szczegółowego (iii). Powyższe działanie umożliwi unifikację instrumentów finansowych oferowanych przedsiębiorcom.” „Aktualny poziom ucyfrowienia przedsiębiorstw w regionie jest nadal niewystarczający w stosunku do potrzeb i następującej transformacji cyfrowej gospodarki, w tym w związku z pandemią COVID-19. Należy zatem podjąć kroki w celu zwiększenia wsparcia m. in. dla przedsiębiorstw wdrażających wysoko specjalistyczne rozwiązania cyfrowe.” Str. 80 „Transformacja w kierunku nowoczesnych modeli biznesowych w przedsiębiorstwach, będzie wspierana przede wszystkim w formie zwrotnej.” Str. 82 „Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji w szczególności ukierunkowanych na ucyfrowienie oraz transformację w kierunku wdrażania nowych modeli biznesowych m.in. poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji produkcji oraz nowych produktów dla rynku (co najmniej regionalnego) lub wdrażania wyników prac B+R.” Z jednej strony wskazuje się tu na znaczącą potrzebę wsparcia firm w obszarze transformacji cyfrowej. Z drugiej przewiduje się w większości zapisów wsparcie zwrotne – instrumenty finansowe. Rekomendujemy co najmniej wprowadzenie formy mieszanej, a nawet rozważenie dotacji dla tego obszaru. Na str. 82 wskazuje się dla transformacji cyfrowej już formę mieszana, co pokazuje, iż projekt FEKP nie jest spójny w tym obszarze. Forma mieszana powinna uwzględniać znaczący poziom części bezwrotnej, co będzie motywowało firmy do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze.	Jednym z pięciu celów unijnej polityki spójności na lata 2021-2027 jest „bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa”, której zbudowanie będzie możliwe m.in. dzięki transformacji cyfrowej przedsiębiorstw. Zmotywowanie przedsiębiorców do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze wymaga szczególnego podejścia. Instrumenty finansowe nie będą stanowiły impulsu do wzrostu działań w tym obszarze. Trzeba mieć na uwadze również to, iż realizacja przedsięwzięć zmierzających do transformacji cyfrowej w firmach w wielu przypadkach nie przyniesie szybko zwrotu z inwestycji. Dlatego wskazane jest zastosowanie tu co najmniej formy mieszanej. Takie podejście prezentuje też projekt Umowy Partnerstwa.	Niniejszy aspekt jest szeroko poruszony w zleconej analizie ex ante dla instrumentów finansowych i zostanie przedstawiony wraz z wynikami raportu. W prace nad ww. dokumentem zostali włączeni członkowie Grupy ds. programowania nowej perspektywy.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
756	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	83	Wskazano alokację na Cyfryzację MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe, ośrodki innowacji cyfrowych, żywe laboratoria, przedsiębiorcy internetowi i przedsiębiorstwa ICT typu start-up, usługi B2B) tylko na poziomie 5 100 000 euro. Rekomendujemy zwiększenie tej alokacji.	To zbyt niska alokacja dla przeprowadzenia transformacji cyfrowej przedsiębiorstw w regionie kujawsko-pomorskim. Należy mieć na uwadze, iż w regionie kujawsko-pomorskim nie skorzystano z możliwości wsparcia cyfryzacji firm z inicjatywy REACT – EU. Zatem program FEoKP powinien to rekompensować. Inicjatywa REACT – EU ma zapewniać dodatkowe wsparcie gospodarki w kryzysie wynikającym z pandemii COVID 19. Środki z tego pakietu mogły być wykorzystane w czterech obszarach: ochronie zdrowia, efektywności energetycznej, cyfryzacji oraz wsparciu przedsiębiorstw. Niestety Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego zawył wykorzystanie tych środków do wsparcia przedsięwzięć w obszarze zdrowia i gospodarki niskoemisyjnej. Należy pamiętać o tym, że to jednak przedsiębiorcy wpływają najsilniej swoją aktywnością na wdrażanie strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego. Stąd ich potrzeby rozwojowe powinny być traktowane priorytetowo i uzyskać adekwatny wymiar alokacji w FEoKP.	Wartość wsparcia dedykowana bezpośrednio przedsiębiorcom jest orientacyjna i nie należy brać pod uwagę Kategorii Interwencji "Cyfryzacja MŚP", ale także inne działania przewidziane w Celu szczegółowym (iii). Wysokość alokacji jest ograniczona zmniejszoną pulą środków dla programu w stosunku do początkowo oczekiwanego.	częściowo uwzględniona
757	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	40	W projekcie FEoKP zamieszczono następujące informacje dotyczące wsparcia transformacji niskoemisyjnej przedsiębiorstw: Str. 40 „W ramach celu szczegółowego brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów zwiększających efektywność energetyczną w sektorze mieszkaniowym i firmach sektora MŚP oraz modernizacji oświetlenia ulicznego.” Str. 41 „Wsparcie w formie instrumentów finansowych przewidziane jest w ramach rozwoju małych instalacji OZE (jednostki wraz z przyłączeniem do sieci) oraz projektów z zakresu realizacji instalacji OZE na potrzeby własne w przedsiębiorstwach.” Str.44 „Obszarem, w którym warto rozważyć wykorzystanie instrumentów zwrotnych jest wsparcie przedsiębiorstw, mające na celu ich transformację w kierunku GOZ.” Str. 94 „W ramach celu szczegółowego brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów finansowych w ramach wsparcia projektów zwiększających efektywność energetyczną w sektorze mieszkaniowym i firmach sektora MŚP oraz modernizacji oświetlenia ulicznego.” Str. 98 „Wsparcie w formie instrumentów finansowych przewidziane jest w ramach rozwoju małych instalacji OZE (jednostki wraz z przyłączeniem do sieci) oraz projektów z zakresu realizacji instalacji OZE na potrzeby własne w przedsiębiorstwach.” Str. 114 „Obszarem, w którym warto rozważyć wykorzystanie instrumentów zwrotnych jest wsparcie przedsiębiorstw, mające na celu ich transformację w kierunku GOZ.” Z jednej strony wskazuje się tu na znaczącą potrzebę wsparcia firm w tym obszarze. Z drugiej przewiduje się w większości zapisów wsparcie zwrotne – instrumenty finansowe. Rekomendujemy co najmniej wprowadzenie formy mieszanej, a nawet rozważenie dotacji. Forma mieszana powinna uwzględniać znaczący poziom części bezwrotnej, co będzie motywowało firmy do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze.	Jednym z pięciu celów unijnej polityki spójności na lata 2021-2027 jest „bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa”, której zbudowanie będzie możliwe m.in. dzięki transformacji niskoemisyjnej przedsiębiorstw. Zmotywowanie przedsiębiorców do realizacji przedsięwzięć w tym obszarze wymaga szczególnego podejścia. Instrumenty finansowe typu pożyczka nie będą stanowiły impulsu do wzrostu działań w tym obszarze. Trzeba mieć na uwadze również to, iż realizacja przedsięwzięć zmierzających do transformacji niskoemisyjnej w firmach w wielu przypadkach nie przyniesie szybko zwrotu z inwestycji. Dlatego wskazane jest zastosowanie tu co najmniej formy mieszanej. Takie podejście prezentuje też projekt Umowy Partnerstwa.	Wprowadzenie instrumentów finansowych w projektach dotyczących efektywności energetycznej, OZE i w odniesieniu do przedsiębiorstw jest podyktowane zaleceniami KE aby w projektach generujących oszczędności wprowadzać wsparcie zwrotne. Przewidywane instrumenty finansowe będą miały charakter mieszany polegający na umorzeniach części pożyczki.	niewzględniona
758	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(f) Kształcenie dzieci i młodzieży	166	Pierwotny zapis: wsparcie dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w zakresie m.in.: – podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy; – zdobywania doświadczenia zawodowego, w tym kształcenie praktyczne na rzeczywistych stanowiskach pracy; – kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emojonalnych, umiejętności podstawowych i praktycznych (transferowalnych); – diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; – działań wynikających z wychowawczej, wspierającej i społecznej funkcji szkoły oraz z zakresu profilaktyki problemów (w tym edukacja prozdrowotna i ekologiczna); – doradztwa zawodowego; – edukacji włączającej; – wdrażania nowatorskich metod nauczania. Uwaga: - dodanie objęcia wsparciem w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Pandemia COVID-19 pogłębiła problemy związane z depresją, myślami samobójczymi, zaburzeniami odżywiania i innymi. Stanowią one poważny problem związany z procesem kształcenia.	Wsparcie w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej zostało ujęte w katalogu przykładowych przedsięwzięć dla kształcenia zawodowego ("diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej")	uwzględniona
759	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Propozycja zmiany brzmienia CELU SZCZEGÓLOWEGO 1(i): „WZMACNIANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO I INNOWACYJNEGO ORAZ WYKORZYSTYWANIE I ROZWÓJ ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII.”	W obecnym sformułowaniu celu 1(i) użyto określenia „zdolności badawcze i innowacyjne”, które jest mało precyzyjne, nie ma również definicji encyklopedycznej (np. w Encyklopedii Zarządzania) oraz nie jest używane w publikacjach i literaturze przedmiotu. Powszechnie używanym jest pojęcie „zdolności produkcyjnych” definiowane jako: Zdolność (moc) produkcyjna (wydajność) oznacza maksymalną ilość produktu, jaka może zostać wytworzona w określonym czasie (D. Waters 2001). Tego określenia nie da się „aproksymować” na zdolności badawcze i innowacyjne przyjmując, że będzie się ono odnosiło do zasobów i możliwości badawczych i innowacyjnych. Sformułowanie „zdolności badawcze i innowacyjne” odczytane wprost, odnosi się bardziej do „umiejętności badawczych” niż do zasobów w rozumieniu całego potencjału obejmującego również infrastrukturę badawczo-laboratoryjną. Sformułowanie celu jako „wykorzystywanie zaawansowanych technologii” wydaje się być nie do końca jasne co do intencji i zawężające w odniesieniu do całokształtu zagadnień dotyczących nowych technologii i produktów. Może to oznaczać podejście traktujące wykorzystywanie zaawansowanych technologii jako cel sam w sobie – np. wyłącznie zakup licencji bez opcji opracowywania i rozwijania zaawansowanych technologii oraz produktów. Alternatywnie rozpatrywano również następujące sformułowania celu, biorąc pod uwagę nie do końca jasne, w obecnym brzmieniu, użycie słowa „wykorzystywanie”: •BEL SZCZEGÓLOWY 1(i): ROZWIJANIE I WZMACNIANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO I INNOWACYJNEGO ORAZ ZDOLNOŚCI W ZAKRESIE WYKORZYSTYWANIA ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII. •BEL SZCZEGÓLOWY 1(i): WZMACNIANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO ORAZ WDRAŻANIE INNOWACYJNYCH PRODUKTÓW I ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII.	Nazwa celu wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności i nie podlega zmianie.	niewzględniona
760	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Propozycja zmiany treści Celu wsparcia: „Wzmacnianie potencjału badawczego i innowacyjnego oraz wykorzystywanie i rozwój zaawansowanych technologii, prowadzące do przyspieszenia procesu transformacji gospodarki województwa oraz wzrostu konkurencyjności regionalnych przedsiębiorstw.”	Zmiana jest konsekwencją propozycji zmiany brzmienia CELU SZCZEGÓLOWEGO 1(i) oraz próbą bardziej precyzyjnego sformułowania celu wsparcia. Sformułowanie „wspierania wzrostu wydajności gospodarki województwa kujawsko-pomorskiego” oprócz błędów literowych zawiera bardzo nieprecyzyjne określenie „wzrostu wydajności gospodarki województwa”, które nie jest definiowane encyklopedycznie (Encyklopedia Zarządzania) oraz nie używane w publikacjach i przedmiotowej literaturze. W odniesieniu do gospodarki pojęcie wydajności jest najczęściej związane z wydajnością pracy lub produktywnością pracy definiowaną jako - wartość produkcji wytworzonej w danym okresie przez jednego pracującego. Proponujemy zastąpienie użytego sformułowania odniesieniem do przyspieszenia transformacji gospodarki województwa jako bardziej oddającego charakter oczekiwanych skutków wsparcia niż „wzrost wydajności gospodarki”.	Treść FEoKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
761	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Proponowana treść zmiany w sformułowaniu dotyczącym wspieranych projektów: „Wspieraniem zostaną objęte projekty zwiększające potencjał badawczo-rozwojowy regionu oraz tworzące system wspomagający działalność firm w tym zakresie.”	Sformułowanie „wsparcie projektów niezbędnych do dalszego budowania potencjału regionu w zakresie wsparcia działalności badawczo-rozwojowej”, a w tym określenie „potencjał regionu w zakresie wsparcia działalności badawczo-rozwojowej” wydaje się ujmować problem w niewłaściwej kolejności. W pierwszej kolejności chodzi bowiem o potencjał badawczo-rozwojowy regionu, a w drugiej o „tworzenie systemu wspomagającego przedsiębiorstwa”.	Treść FEoKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
762	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Proponowana treść zmiany w sformułowaniu dotyczącym projektów B+R: „W zakresie projektów badawczo-rozwojowych ukierunkowanych na wzrost innowacyjności gospodarki pomoc skierowana zostanie na: prowadzenie działalności B+R przez przedsiębiorstwa, wdrażanie wyników prac B+R i innowacji przez MŚP, rozwój systemu proinnowacyjnych usług dla przedsiębiorców świadczonych przez IOB w obszarze B+R, wsparcie rozwoju infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach oraz organizacjach prowadzących badania i upowszechniających wiedzę. Ważnym elementem planowanych przedsięwzięć jest wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwoju współpracy oraz zlecania organizacjom prowadzącym badania i zlecania wykonania prac badawczo-rozwojowych. Jest to istotna pomoc dla tych przedsiębiorców, którzy nie planują tworzenia i rozwijania własnego zaplecza B+R.”	W celu uniknięcia nieporozumień związanych z interpretacjami i stosowaniem różnych definicji: „jednostek naukowych”, „jednostek badawczych”, „jednostek badawczo-rozwojowych”, „organizacji badawczych”, „instytutów badawczych”, „centrów badawczo-rozwojowych” ... proponujemy stosowanie jednego określenia „organizacji prowadzących badania i upowszechniających wiedzę” w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. Określenie „przedsiębiorstwa, które nie chcą bądź nie potrzebują rozwijania infrastruktury B+R w swoim zakresie oraz nie są zdolni do prowadzenia prac B+R” jest mało trafnym opisem występowania takiej sytuacji. Zwłaszcza użycie słowa „nie chcą” jest mało adekwatne na określenie czynników decydujących o strategicznych wyborach firm dotyczących ich rozwoju.	Treść FEoKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
763	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Proponowana treść zmiany w sformułowaniu dotyczącym zaplecza B+R oraz prowadzenia i zlecania prac B+R: „Planowane rodzaje działań: – tworzenie i rozwój zaplecza B+R przedsiębiorstw; – rozwój infrastruktury organizacji prowadzących badania w ramach działalności gospodarczej (modernizacja obiektów, zakup aparatury i urządzeń laboratoryjnych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na bazie których planowane jest prowadzenie działalności B+R na rzecz przedsiębiorstw oraz usług, zwłaszcza szkoleniowych, w zakresie wykorzystania nabytej aparatury, oprogramowania i urządzeń laboratoryjnych); – prowadzenie prac badawczo-rozwojowych realizowanych przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja mających na celu opracowanie nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów oraz wdrożenie wyników prac B+R i innowacji przez przedsiębiorstwa. Zakładane jest dofinansowywanie kompleksowych przedsięwzięć oraz udzielanie wsparcia na wszystkich etapach realizacji projektów od badań do wdrożenia na rynek. Elementem uzupełniającym kompleksowe projekty realizowane przez innowacyjne przedsiębiorstwa i ośrodki innowacji może być wsparcie rozwoju kompetencji i umiejętności kadry badawczej wykorzystywanych przy realizacji prac B+R.; – zakup przez przedsiębiorstwa prac badawczo-rozwojowych w organizacjach prowadzących badania i upowszechniających wiedzę. Wsparcie publicznej infrastruktury badawczej możliwe będzie pod warunkiem, że spełnia jeden z poniższych warunków: stanowi element lub całość infrastruktury badawczej spoza Polskiej Mapy Infrastruktury Badawczej (o wysokim potencjale badawczym) lub służy realizacji agendy badawczej, której zakres jest zgodny z regionalną inteligentną specjalizacją i został uzgodniony w ramach kontraktu programowego.”	W celu uniknięcia nieporozumień związanych z interpretacjami i stosowaniem różnych definicji: „Jednostek naukowych”, „Jednostek badawczych”, „Jednostek badawczo-rozwojowych”, „organizacji badawczych”, „centrów badawczo-rozwojowych”... proponujemy stosowanie jednego określenia „organizacji prowadzących badania i upowszechniających wiedzę” w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. Treść zdania: „Osiągnięcie wyższego poziomu innowacji w przedsiębiorstwach w kolejnych krokach po wykonaniu prac B+R wymaga kompleksowości wsparcia, uzupełnionego również o wdrażanie wyników prac B+R w gospodarce regionu”, jest niejasna i budzi wątpliwość dotyczącą wyrażonego nim wskazania lub wymagania.	Treść FedKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
764	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	38	Sugestia dokonania zmian w sformułowaniu opisów i celów 1(ii), 1(iii) oraz 1(iv) po opublikowaniu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+, której treść stanowi jedną wiążącą podstawę do kompleksowej weryfikacji zapisów w tej części projektu FEKP. Brak dostępu do projektu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+ uniemożliwia przeprowadzenie kompleksowej analizy i precyzowania adekwatnych uwag.	Sformułowanie celów i ich opisów w dokumentach takich jak FEKP powinno być wyjątkowo staranne, ponieważ stanowiłyby będą podstawę dalszych uszczegółowień. Podjęcie kolejnej próby uzyskania bardziej precyzyjnych zapisów, przejrzystej formy tekstu oraz usunięcia wątpliwości interpretacyjnych dotyczących użytych pojęć, uważamy za konieczne. Brak dostępu do projektu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+ uniemożliwia ocenę tego, czy zaprojektowany program w sposób kompleksowy i adekwatny, koresponduje z założeniami celami tej strategii w odniesieniu do potrzeb wynikających z kierunków rozwoju zdiagnozowanych specjalizacji inteligentnych. Z dotychczasowych obserwacji wynika, iż działania w zakresie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania w regionie kujawsko-pomorskim były ukierunkowane tylko na formalne uznanie spełnienia takiego obowiązku. Nie są dostępne informacje o: kryteriach weryfikacji i analizy „odkryć”, podmiotach decyzyjnych, drogach składania wniosków, dalszych działaniach związanych z wynikami prowadzonych warsztatów, które powinny być jednym z etapów Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania. Informacje te są ważne dla oceny, czy zakres wsparcia przewidziany w FEKP odpowiada założeniami PPO i będzie pomocny w rozwoju wynikających stąd sieci współpracy przedsiębiorstw, organizacji prowadzących badania i upowszechniających wiedzę (w tym uczelni wyższych) i instytucji otoczenia biznesu.	W związku z faktem, iż jako Instytucja Zarządzająca Programem Regionalnym FedKP 2021-2022 2021-2027 zapoznaliśmy się z wersją roboczą Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+, tym samym czualiśmy nad zgodnością założeń opisanych w ww. strategii z opisami działań zaplanowanych w FedKP 2021-2022. Niemniej jednak, po opublikowaniu Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji 2021+ dokonamy niezbędnych zmian w sformułowaniu opisów celów szczegółowych 1(i), 1(iii) oraz 1(iv).	częściowo uwzględniona
765	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	80	W opisie FEKP wskazano: Str. 76 „Wsparcie przedsiębiorstw w kierunku ucyfrowienia i transformacji na nowe modele biznesowe poprzez procesy automatyzacji i robotyzacji, zgodnie z trendami opisywanymi jako 4 rewolucja cyfrowa zostanie zrealizowane w ramach celu szczegółowego (iii).” Str. 80 „Wsparcie sektora MŚP wpłynie na dalszą transformację cyfrową, dostosowywanie się do nowych trendów i adaptacji technologii, w szczególności w zakresie automatyzacji, robotyzacji, cyfryzacji i wykorzystywanie zielnej technologii.” 4 rewolucja cyfrowa, nazywana też Przemysłem 4.0 - to szeroka i kluczowa dziedzina (m.in. Internet Rzeczy, Big Data, automatyzacja, robotyzacja, sztuczna inteligencja, wirtualna i rozszerzona rzeczywistość), która nie została tu kompleksowo wyeksponowana.	Wsparcie przedsiębiorstw w kierunku ucyfrowienia i transformacji na nowe modele biznesowe powinno obejmować wszelkie przedsięwzięcia korespondujące z Przemysłem 4.0.	Opis FedKP 2021-2022 został sporządzony jako katalog otwarty i wyszczególnia kluczowe kierunki rozwoju w ramach rewolucji cyfrowej. Przewidujemy natomiast wsparcie przedsiębiorstw w ramach każdego z przedsięwzięć, w ramach Przemysłu 4.0. Zapisy zostaną doszczegółowione.	uwzględniona
766	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iii) Wzrost konkurencyjności MŚP	81	W opisie FEKP wskazano założenie dla polityki terytorialnej, która miałaby obejmować przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury biznesowej: „W ramach celu szczegółowego brana jest pod uwagę możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych w obszarze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, m.in. w zakresie wspierania tworzenia i rozwoju infrastruktury wspierającej badania i wypracowywanie/testowanie produktów, inkubacji oraz zapewnienia odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej wspierającej rozwój regionalnej gospodarki.” Proponujemy, aby wyłączyć przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury biznesowej z polityki terytorialnej.	Istnieje obawa, iż instytucje wdrażające politykę terytorialną – jednostki samorządu terytorialnego, będą ukierunkowane przede wszystkim na inicjowanie i rozwój przedsięwzięć infrastruktury biznesowej zarządzanych przez podmioty zależne, co sprzyja nadzorowi nad ich późniejszym wykorzystaniem i efektywnością. Tymczasem beneficjentem wsparcia w tym obszarze mogą być również instytucje okołobiznesowe niezależne od sektora publicznego.	Lokalne samorządy najlepiej znają specyfikę i potrzeby swoich społeczności. W ocenie IZ FedKP 2021-2022, realizacja wsparcia w zakresie infrastruktury biznesowej poprzez mechanizm terytorialny, zapewni realizację przedsięwzięć z zakresu infrastruktury biznesowej tam, gdzie faktycznie taka infrastruktura jest niezbędna. Zastosowanie mechanizmu PT nie przesądza natomiast jaki podmiot będzie realizatorem projektu, czyli czy będzie to podmiot publiczny czy prywatny.	niewzględniona
767	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/Izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	W opisie FEKP wskazano: „Przewiduje się wsparcie działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R+I w regionie (w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości akademickiej), stworzenie regionalnej sieci brokerów usług badawczych oraz wsparcie komercjalizacji działalności badawczo-rozwojowej z wykorzystaniem wirtualnej platformy agregującej ofertę jednostek naukowych.” Zakładamy, iż chodzi tu o Kujawsko-Pomorskie Centrum Nauk – Technologiczne Sp. z o.o. im. prof. Czocharalskiego, które ma koncentrować swoją działalność na budowie efektywnych sieci współpracy jednostek naukowych i instytucji otoczenia biznesu, a docelowo na wsparciu przedsiębiorców w opracowaniu i wdrażaniu innowacji. Z zakresu przedsięwzięcia zaprezentowanego w „Programie rozwoju gospodarczego” wynika powstanie nowej w regionie infrastruktury B+R, która ma być wykorzystywana do opracowania innowacji. W odniesieniu do wdrażania innowacji przewiduje się jednak – jak widać również w opisie FEKP - jedynie działania informacyjne, zwłaszcza wirtualną platformę, co jest założeniem zdecydowanie niewystarczającym i niewykorzystującym potencjału instytucji otoczenia biznesu doświadczonych w transferze wiedzy i komercjalizacji technologii (wykonujących na potrzeby firm doradztwo proinnowacyjne). Sugerujemy rozszerzenie opisu (str. 86) dotyczącego działań ośrodka sieciującego i koordynującego procesy powstawania i wykorzystywania infrastruktury B+R – o sformułowanie odnoszące się do współpracy w zakresie transferu wiedzy i komercjalizacji technologii z regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu budującymi pogłębione relacje z przedsiębiorcami i dostarczającymi im doradztwa proinnowacyjne.	Tworzenie i wykorzystywanie nowej infrastruktury B+R powinno korespondować z realizacją planu działania z określonymi wskaźnikami wdrożenia innowacji w regionalnych przedsiębiorstwach. Istotne tu będzie wykorzystanie relacji z instytucjami otoczenia biznesu skupiającymi przedsiębiorców (zwłaszcza klastrami), które realizują doradztwo proinnowacyjne.	Zapisy programu zostaną doprecyzowane zgodnie z sugestią.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
768	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna	92	Propozycja wprowadzenia w opisie celu 2(i) zapisu dotyczącego odrębnej puli środków przeznaczonych na projekty łączące wdrożenie na rynek przez regionalne firmy innowacyjnych produktów z ich wykorzystaniem w konkretnych przedsiębiorstwach z zakresu efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych. Tego typu projekty mogłyby być realizowane również w konsorcjach.	Komisja Europejska upowszechnia nową, transformacyjną narrację, dopasowującą Inteligentne Specjalizacje z Agendą ONZ 2030 i Europejskim Zielonym Ładem przez ukierunkowanie na Cele Zrównoważonego Rozwoju i łączenie różnych poziomów polityki w celu osiągnięcia niezbędnych przekształceń w zakresie zrównoważonego rozwoju. Podkreśla rolę spójności i koordynacji polityki w procesach transformacji oraz przedstawia podejścia mające za zadanie zwiększenie spójności polityki w celu wykorzystania synergii i złagodzenia kompromisów między różnymi celami, dzięki skupieniu się na kwestiach środowiskowych. Obecnie Komisja Europejska, we współpracy z interesariuszami i władzami publicznymi, dyskutują o możliwych transformacjach 53 w kierunku Strategii Inteligentnej Specjalizacji Zrównoważonego Rozwoju (S4) dla krajów, regionów, miast i partnerstw ponadnarodowych. S4 może stać się kluczowym podejściem w działaniach UE w sprawie nauki, technologii i innowacji (STI), wspierać ożywienie społeczno-gospodarcze i osiągnięcie zrównoważonego, odpornego, sprawiedliwego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu. Łączenie projektów realizowanych w obszarze celów szczegółowych 1(i) i 1(iii) z przedsięwzięciami w obszarze celu 2(i) może być także pewną formą rekompensaty za stosunkowo niewielki poziom funduszy kierowanych w perspektywie finansowej 2021-2027, do regionalnych przedsiębiorstw na rozwój i innowacje, w postaci swoistego impulsu popytowego. Zaproponowane wyżej projekty mogą być ważną bazą do przygotowywania zamówień przedkomercyjnych. To innowacyjny instrument zamówień publicznych, stworzony po to, by angażować sferę B+R oraz MSP w tworzenie rozwiązań odpowiadających na ważne wyzwania społeczne zgłaszane przez sektor publiczny. W trakcie procesu zamówień przedkomercyjnych kilka niezależnych podmiotów może opracować koncepcje, a następnie prototypy innowacyjnych rozwiązań, które w przyszłości pozwolą rozwiązać ważny społeczny problem lub odpowiedzą na istotną potrzebę.	Na poziomie regionalnym w ramach celu szczegółowego 2(i) nie ma możliwości wprowadzenia wprost proponowanych rozwiązań. Innowacyjne rozwiązania przez firmy będą mogły być wprowadzane wspierane w ramach obszaru efektywności energetycznej przedsiębiorstw. Wybór rozwiązania należy jednak będzie do danego przedsiębiorstwa. Nie ma przy tym przeszkód, aby promować dane rozwiązania w odniesieniu do udzielanego w obszarze wsparcia. Szczegóły w tym zakresie wymagałyby omówienia, więc prosimy o kontakt z Departamentem Funduszy Europejskich.	niewzględzona
769	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	Z opisu FEKP trudno ostatecznie wywnioskować, jakie podmioty mają podlegać akredytacji. Raz sugeruje się klastry, kolejno instytucje otoczenia biznesu. Innym razem instytucje otoczenia biznesu (wyłącznie działające non profit na rzecz wsparcia MSP) oraz ośrodki badawcze. Wymaga to uporządkowania i jasnego zdefiniowania. Najczęściej wskazuje się tu na objęcie akredytacją IOB, nie definiując zakresu merytorycznego świadczonych usług. Projektowane kryteria akredytacji są nieznane (powinny zostać wcześniej uzgodnione ze środowiskiem gospodarczym). Nieznana jest jednostka akredytująca. Jej wybór powinien być poprzedzony konsultacjami z przedsiębiorcami i innymi zainteresowanymi stronami. Powyższe wymaga doprecyzowania.	Akredytacja IOB może być skutecznym narzędziem profesjonalizacji i standaryzacji systemu, natomiast z zaprezentowanego opisu przedsięwzięcia trudno wywnioskować planowany sposób i długofalowy cel jej realizacji. Akredytacje służą budowaniu zaufania do podmiotów i standaryzacji usług.	W chwili obecnej nie zostało przesądzone czy możliwa będzie akredytacja na poziomie regionalnym. IZ FEDKP 2021-2022 wystąpiła o zgodę ww. zakresie. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej decyzji MFIPR IZ FEDKP 2021-2022 przygotuje projekt kryteriów akredytacji, który będzie szeroko konsultowany z zainteresowanymi stronami. Przy czym, akredytacji będą podlegały proinnowacyjne usługi, a nie podmioty jako takie. Celem akredytacji będzie zapewnienie wysokiej jakości usług OI dla przedsiębiorstw w zakresie ich innowacyjnego rozwoju. W związku z powyższym, podmiotami świadczącymi usługi akredytowane będą podmioty non-profit lub podmioty przeznaczające zyski na cele statutowe.	częściowo uwzględniona
770	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	W punkcie 2.6.2.1 w ramach „Powiązanych rodzajów działań” należy zmienić zdanie: „Wsparciem objęte zostaną również działania ukierunkowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych (np. schroniska, noclegownie, ogrzewalnie).” na: „Wsparciem objęte zostaną również działania ukierunkowane na tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób bezdomnych. Będą to rozwiązania mieszkaniowe, w tym mieszkania wspomagane i chronione (w tym prowadzone w metodzie „Najpierw Mieszkanie”) oraz społeczne agencje najmu. Dopuszczalne inwestycje w infrastrukturę placówkową dotyczą modernizacji placówek oraz działań umożliwiających przekształcenia ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób wymagających wsparcia w zasob mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane, chronione i społeczne agencje najmu; tworzenie mieszkań zgodnie z metodą „Najpierw Mieszkanie”.”	Zaplanowanie wsparcia działań ukierunkowanych na tworzenie i rozwijanie infrastruktury placówkowej służącej osobom doświadczającym bezdomności jest niezgodne z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”, Rekomendacjami MFIPR, projektowaną Strategią Rozwoju Usług Społecznych, warunkowością podstawową oraz deklarowanym w projekcie FEKP dążeniem do deinstytucjonalizacji usług. Ponadto rozwiązania instytucjonalne nie przyczyniają się do efektywnego rozwiązania problemu bezdomności, nie będą więc właściwym sposobem wydatkowania funduszy w ramach celu szczegółowego 4(iii). W Rekomendacjach MFIPR dopuszcza się w ramach celu 4(iii) realizowanie projektów nakierowanych na infrastrukturę placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku – w tym katalogu nie wskazano infrastruktury dla osób doświadczających bezdomności. Wręcz przeciwnie, wskazuje się na potrzebę wspierania działań umożliwiających przekształcenia ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób wymagających wsparcia w zasob mieszkaniowy, w tym mieszkania wspomagane oraz tworzenie mieszkań zgodnie z metodą „Najpierw Mieszkanie”. Wymaga również podkreślenia, że zasób mieszkaniowy dla osób doświadczających bezdomności musi obejmować zintegrowane rozwiązania łączące mieszkanie i usługi, takie jak mieszkania wspomagane czy społeczne agencje najmu. Wskazywanie w katalogu „mieszkań o charakterze wspomaganych” „mieszkań w ramach najmu socjalnego” jest niewłaściwe – najem socjalny jest formą wynajmu mieszkania z mieszkaniowego zasobu gminy, która nie służy realizacji celów polityki społecznej. W takich mieszkaniach nie są świadczone usługi na rzecz najmcom (teoretycznie wydaje się to możliwe, jednak nie wynika z modelu ustawowego), a same lokale mogą (zgodnie z art. 22 ustawy o ochronie praw lokatorów) mieć obniżony standard. Wydaje się więc, że ujmowanie mieszkań w ramach najmu socjalnego wśród mieszkań o charakterze wspomaganych jest omyłką pisarską, a właściwym określeniem byłoby „mieszkań społecznych”. Dopuszczalne inwestycje w infrastrukturę placówkową, zgodnie z Rekomendacjami MFIPR mogą dotyczyć przekształcania placówek w rozwiązania mieszkaniowe, w tym mieszkania wspomagane i mieszkania w metodzie Najpierw Mieszkanie. Ważne, żeby dopuścić również przekształcenia w SAN, co ułatwi zapewnienie miku lokatorskiego.	W programie FEDKP 2021-2027 w cs 4 (iii) zapisy dotyczące infrastruktury przeznaczonej dla osób w kryzysie bezdomności zostaną przeformułowane z uwzględnieniem warunków wynikających z zasady deinstytucjonalizacji. Katalog placówek (form wsparcia), wymienionych w ramach cs 4(iii), ma charakter otwarty i obejmuje różne formy mieszkaniowe (m.in. mieszkania chronione i wspomagane), na potrzeby różnych grup osób, również osób w kryzysie bezdomności: “W szczególności realizowane będą działania polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury na potrzeby różnych form mieszkaniowych, w tym m.in. mieszkań wspomaganych lub chronionych adresowanych do różnych grup osób, w tym m.in. [...]”. W związku z tym nie jest zasadne dalsze precyzowanie typów placówek przewidzianych do wsparcia czy grup osób, które będą z nich korzystać. Ponadto dodać należy, że działania w zakresie usług mieszkalnictwa będą realizowane zgodnie z rekomendacjami MFIPR.	częściowo uwzględniona
771	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	Proponujemy dodanie działania dotyczącego utworzenia i funkcjonowania sieci instytucji otoczenia biznesu. Powinno zostać zawarte działanie skupiające się na budowie sieci IOB (zarówno zależnych od samorządu, jak i niezależnych, takich jak np. izby przemysłowo - handlowe, związki pracodawców, klastry) i zapewnieniu jej funkcjonowania. W ramach tego działania powinien powstać regulamin (lub statut w przypadku stowarzyszenia) działania regionalnej sieci IOB, w którym zawarte byłyby między innymi wymogi formalne i merytoryczne wraz z opisem sposobu ich weryfikacji, które muszą spełniać instytucje chcące być członkami sieci (akredytacja). Przedsięwzięcie to powinno być realizowane w systemie ciągłym. W ramach przedsięwzięcia powinny być przewidziane szkolenia dla personelu członków sieci dotyczące zagadnień istotnych dla rozwoju firm, a na bieżąco diagnozowanych przez Regionalne Obserwatorium Gospodarcze. Powinny być też zapewnione okresowe spotkania przedstawicieli IOB z sieci w celu networkingu, wzajemnej wymiany doświadczeń i inicjowania projektów. Sieć powinna mieć zapewnioną spójną promocję (opartą m.in. o internetowy portal informacyjny integrujący ofertę IOB oferujących szkolenia i doradztwo, informacje o analizach ROG, RIS, ofertę instytucji wdrażających w systemie).	System akredytacji jest tylko jednym z kroków do budowy sieci IOB. Poprzez samą akredytację nie zbuduje się powiązań między IOB skutkujących utworzeniem i rozpoczęciem funkcjonowania sieci. Sieć IOB wzmocni przepływ wiedzy w regionie sprzyjającą specjalizacjom inteligentnym, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. IOB działające w sieci będą wzmacniać się wzajemnie poprzez wsparcie w wykonywaniu usług, w zależności od specjalizacji.	W ramach celu szczegółowego 1(iv) zaplanowano realizację projektów strategicznych dotyczących sieciowania w ramach RIS.	uwzględniona
772	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(iv) RIS	86	W opisie FEKP wskazano informacje dotyczące akceleracji: „Zaprogramowane działania na rzecz realizacji pilotażowego programu akceleracyjnego oraz kontynuacji instrumentu kapitałowego, będą wspomagać rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Pilotażowy program akceleracyjny przewiduje wsparcie w postaci inkubacji, doradztwa oraz networkingu dla start-upów oraz nawiązanie współpracy z dużymi przedsiębiorstwami. Powyższe umożliwi włączenie młodych firm o wysokim potencjale technologicznym w łańcuchy dostaw oraz wdrożenie innowacyjnych produktów.” Opis ten należy rozszerzyć, wskazując, iż realizacja programu akceleracyjnego pozwoli na oddolne inicjowanie i przeprowadzenie przedsiębiorczego odkrywania kolejnych specjalizacji, integrując potrzeby i strategie rozwojowe start-upów, dużych firm i jednostek naukowych (identyfikacja obiecujących obszarów).	Z realizacji programu akceleracyjnego wynikać będą cenne informacje o rynku i potencjale firm. W ramach programu mogą być realizowane warsztaty sprzyjające ocenie potencjału B+R+I wybranego obszaru gospodarczego, co jest kluczowym działaniem procesu przedsiębiorczego odkrywania.	W ramach celu szczegółowego 1(iv) zaplanowano realizację projektów strategicznych dotyczących sieciowania w ramach RIS.	uwzględniona
773	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	W trakcie prezentacji podczas wysłuchania brązowego wskazano, że realizacja celu szczegółowego odbywać się będzie poprzez wspieranie rozwoju małych instalacji OZE do 500 kWp. Proponuje się dostosować wartość do przepisów krajowych, wskazując łączną moc zainstalowaną nie większą niż 1 MW.	Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o odnawialnych źródłach energii mała instalacja to taka, której łączna moc zainstalowana jest nie większa niż 1 MW.	Zapis zostanie zaktualizowany po zmianach w linii demarkacyjnej lub po uzyskaniu zgody na odstępstwa od niej.	uwzględniona
774	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(ii) Odnawialne źródła energii	97	Proponuje się stworzenie w ramach priorytetu 2 Czysta energia dla regionu działania polegającego na dofinansowaniu magazynów energii: - w formie bezzwrotnej dla samorządów i wielorodzinnych budynków mieszkalnych; - w formie instrumentu finansowego lub formie mieszanej dla MSP, z możliwością realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.	Magazyny energii są przyszłością energetyki zeroemisyjnej i podstawą zielonej transformacji, przed którą stoi polska energetyka. Ich priorytetowym zadaniem będzie bilansowanie systemu elektroenergetycznego w warunkach zmienności wytwarzania. Bez ich udziału mocno utrudnione stanie się funkcjonowanie społeczności energetycznych, np. klastrów energii.	Aktualnie zapisy linii demarkacyjnej nie pozwalają na osobne wsparcie magazynów energii. Ten zakres przewidywany jest do wsparcia z poziomu krajowego.	niewzględzona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
775	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(viii) Mobilność miejska	100	<p>Priorytet 2 Czysta energia dla regionu.</p> <p>Proponuje się działania dotyczące dofinansowania stacji ładowania samochodów elektrycznych w formie instrumentu finansowego lub formie mieszanej. Działanie to powinno przewidywać możliwość realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.</p>	<p>Zgodnie z projektem Umowy partnerstwa, obszarem kwalifikującym się do wsparcia z wykorzystaniem instrumentów finansowych lub form mieszanych (np. instrument finansowy z dotacją, pożyczką z umorzeniem lub inną) jest rozwój sieci ładowania pojazdów elektrycznych. W FEDKP nie przewidziano jednak takiego wsparcia. Porównując analizowany dokument z analogicznymi opracowaniami dla innych regionów, daje się zauważyć, że w takich województwach jak pomorskie, wielkopolskie, mazowieckie czy śląskie wskazuje się do dofinansowania stacje ładowania samochodów elektrycznych.</p> <p>Zgodnie z ustawą o elektromobilności od początku 2022 r. zamówienia publiczne zlecane przez samorządy będą musiały być realizowane przy co najmniej 10% udziale pojazdów elektrycznych lub na gaz. Ponadto ustawa wyznacza obowiązek dotyczący minimalnego poziomu pojazdów niskoemisyjnych we flocie jednostek samorządu terytorialnego oraz urzędów państwowych. Szacowana przez rząd liczba samochodów elektrycznych w roku 2025 to 300 tys. sztuk, dlatego należy zadbać o budowę infrastruktury do ich ładowania, co bez zewnętrznego wsparcia finansowego może być utrudnione. Potrzebny jest efekt zachęty.</p> <p>W Projekcie Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 przytoczone są argumenty za realizacją projektów inwestycyjnych z wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Podstawową zaletą formuły PPP jest jej kompleksowość. Partner prywatny (czyli wykonawca wybrany zgodnie z określonymi procedurami) odpowiada nie tylko za projektowanie, budowę i finansowanie (w całości lub w części) inwestycji, ale również za późniejsze zarządzanie infrastrukturą, za co otrzymuje wynagrodzenie. Dzięki temu formuła PPP zapewnia społeczeństwu dostęp do infrastruktury publicznej w długim okresie, przy zachowaniu umówionej jakości usług i standardów utrzymania. Zastosowanie PPP może wpłynąć na skokowy wzrost inwestycji w samorządach.</p> <p>Obecnie koszt postawienia jednej stacji ładowania samochodów elektrycznych wynosi ok. 40 tysięcy złotych (z czego połowę stanowią koszty administracyjne). Zakładając optymistycznie, każda z gmin w województwie zdecyduje się na postawienie jednej stacji ładowania, a dodatkowo taka inwestycja zostanie wsparta przez inwestora prywatnego, zaplanowany w projekcie FEDKP 2021-2027 budżet na dofinansowanie taboru transportu publicznego, uszczupli się o zaledwie kilka milionów złotych, a może znacząco przyczynić się do rozwoju elektromobilności na terenie województwa.</p>	<p>W FEDKP 2021-2022 skupiono się na infrastrukturze do ładowania służącej tylko transportowi publicznemu. Infrastruktura ładowania dla transportu prywatnego może być z powodzeniem realizowana przez firmy komercyjne, co już w tym momencie się dzieje. Zaplanowane jest również dofinansowanie NFOŚiGW na tego rodzaju stacje.</p> <p>W FEDKP 2021-2022 planowane jest jednakże dodanie możliwości wsparcia w ramach pożyczek stacji ładowania samochodów elektrycznych w ramach projektów dotyczących instalacji OZE, jako uzupełnienie tychże inwestycji.</p>	częściowo uwzględniona
776	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	<p>Pierwotny zapis: - rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny lub dziedzinach wynikających z potrzeb epidemicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę,</p> <p>Uwaga: Propozycja przeformułowania zapisu w następującym brzmieniu: - rozwój i dostosowanie regionalnej i lokalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny, w szczególności zgodnie z mapami potrzeb zdrowotnych lub w dziedzinach wynikających z potrzeb epidemicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę,</p>	<p>W nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 konieczne jest dalsze wsparcie infrastrukturalne nie tylko dla regionalnej, ale również dla lokalnej infrastruktury szpitalnej. Powiat Inowrocławski wzorem poprzednich perspektyw finansowych UE zamierza inwestować w bazę infrastrukturalną.</p> <p>Właściwa identyfikacja potrzeb zdrowotnych powinna wynikać z map potrzeb zdrowotnych ukierunkowanych na poprawę dostępności do najwyższej jakości usług medycznych dla mieszkańców.</p>	<p>Termin regionalna baza szpitalna zgodnie z Umową Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 obejmuje całą sieć szpitali. Na potrzeby FEDKP 2021-2022 do katalogu beneficjentów przymyślone są wszystkie szpitale z wyłączeniem – w myśli linii demarkacyjnej – tych, dla których organem założycielskim lub prowadzącym jest minister lub wojewoda. Dodatkowo zgodnie z ustawą o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711, 1773, 2120) art. 2 ust. 1 pkt 9) pod pojęciem szpitala rozumie się zakład leczniczy, w którym podmiot leczniczy wykonuje działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne.</p>	częściowo uwzględniona
777	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(ii) Transport	122	<p>W celu zapewnienia dostępności transportu publicznego, w szczególności na obszarach peryferyjnych, jak również wyrównania różnic w dostępie do transportu publicznego w całym regionie, zamierza się wspierać działania i rozwiązania to zapewniające: - wprowadzanie elastycznych systemów transportu (np. liniowy, obszarowy oraz związany z przekazaniem środka transportowego mieszkańcom – autobus obywatelski), - uruchomienie komunikacji i publicznej regularnej w miejscowościach, które obecnie nie mają dostępu do komunikacji publicznej (np. dwa połączenia dziennie). (FRR)</p> <p>Ważne jest, aby był szerszy zakres stosowania elastycznych form zapewniania dostępności transportu publicznego. Bardzo istotne jest aby, niezależnie od elastycznych form transportu, zbudować podstawową sieć połączeń regularnych dla wszystkich miejscowości w regionie.</p>	<p>Obecnie ok 25% miejscowości nie ma dostępu do regularnej komunikacji publicznej – co wynika z badań w niektórych województwach.</p> <p>W niektórych krajach zapewnienie minimalnej regularnej komunikacji publicznej nawet dla małych miejscowości jest obowiązkiem państwa.</p>	<p>Obecne zapisy FEDKP 2021-2022 są szerokie i zawierają w sobie m.in. wsparcie zakresu ujętego w uwadze. Zapisy Programu opisują zakładany efekt, a nie konkretne rozwiązania, których zakres jest szeroki i różnorodny. Ostateczny efekt zależy nie tyle od wsparcia FEDKP 2021-2022, lecz od właściwej organizacji transportu w poszczególnych gminach i powiatach, co, abstrahując od rozwiązań prawnych, leży po stronie organizatorów transportu publicznego. Zapisy dot. mobilności regionalnej planuje się doprecyzować w Szczegółowym Opisie Priorytetów i następnie w kryteriach wyboru projektów.</p>	częściowo uwzględniona
778	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	<p>Hospicjum jest niezwykle potrzebna formą pomocy ludziom najbardziej potrzebującym oraz ich rodzinom. Opieka taka powinna być priorytetem w wzajemnej pomocy społecznej</p>	<p>Uważam że rozbudowa placówki we Włocławku powinna stać się jednym z priorytetowych kierunków miasta</p>	<p>Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.</p>	częściowo uwzględniona
779	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	<p>Zadania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują w szczególności: •Rozwój i dostosowanie regionalnej bazy szpitalnej przede wszystkim w priorytetowych dziedzinach medycyny lub dziedzinach wynikających z potrzeb epidemicznych, zidentyfikowanych na poziomie województwa lub kraju, w tym inwestycje w infrastrukturę, •Wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej opieki zdrowotnej i podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), •Zapewnienie większej dostępności do poradni ambulatoryjnych, •Wzmocnienie roli ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawa efektywności i koordynacja opieki zdrowotnej, (...)</p> <p>Ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS) jest tylko jednym z rodzajów świadczeń realizowanych w trybie niestacjonarnym, przez co jest zakresem ograniczającym dostępność do wielu konkursów innym podmiotom realizującym opiekę ambulatoryjną w poradniach, takich jak np. usługi rehabilitacyjne, psychologiczne, psychiatryczne, czy odrębnie kontraktowane.</p> <p>Proponujemy rozszerzenie zgodnie z powyższym.</p>	<p>Często są to jedne konkursy, które umożliwiają uzyskanie wsparcia danego rodzaju, wobec czego ograniczenia podmiotowe wydają się szczególnie niezasadne, gdy np. poradnia rehabilitacyjna nie może uzyskać dofinansowania na zapewnienie dostępności i zwiększenie komfortu realizacji świadczeń wobec osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1, Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego."</p>	częściowo uwzględniona
780	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	137	<p>Wskazano tu podmioty lecznicze (publiczne, prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; przedsiębiorstwa; jednostki budżetowe; partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego; stowarzyszenia; samorządy gospodarcze i zawodowe; uczelnie wyższe; poradnie pedagogiczno-psychologiczne (publiczne, prywatne).</p> <p>W powyższym ujęciu nie jest jasne czy beneficjentem mogą być wyłącznie podmioty lecznicze wymienione w danej formie prawnej, czy też wszystkie podmioty lecznicze? Co do zasady rekomendowane są wszystkie podmioty lecznicze, więc nie ma potrzeby stosowania w opisie pojęć szczegółowych.</p>	<p>Nie ma potrzeby stosować pojęć szczegółowych, gdy jednocześnie w katalogu znajduje się dana grupa beneficjentów, np. samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej czy podmiot leczniczy, dla którego organem założycielskim jest samorząd zawodowy jest nadal podmiotem leczniczym wykonującym świadczenia opieki zdrowotnej. Do grupy beneficjentów warto dodać uczelnie wyższe, które kształcą na kierunkach medycznych i okobmedycznych, aktywnie uczestnicząc w budowaniu systemu opieki zdrowotnej oraz poradnie pedagogiczno-psychologiczne, które posiadają również odpowiednie zasoby do udzielania świadczeń medycznych.</p> <p>Wymieniono tu m.in. stowarzyszenia. Jeśli ma pozostać opis szczegółowy podmiotów leczniczych, to wymaga doprecyzowania dlaczego wyłączenie ta forma organizacji pozarządowych została wskazana? Należy mieć na uwadze, że podmiotami prowadzącymi podmioty lecznicze są także fundacje.</p>	<p>Doprecyzowano katalog beneficjentów w następujący sposób: "Podmioty lecznicze zgodnie z Art. 4. ust. 1, Ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. 2021 poz. 711, 1773, 2120) z wyłączeniem podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, ponadto partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego."</p>	uwzględniona
781	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	<p>Pierwotny zapis: - tworzenie nowych i rozwijanie istniejących ośrodków udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej,</p> <p>Uwaga: Należy dodać na końcu zdania zapis o następującym brzmieniu: „... w tym inwestycje w infrastrukturę”.</p>	<p>Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących ośrodków udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej to przede wszystkim potrzeba wsparcia infrastrukturalnego i zapewnienie wyposażenia w specjalistycznych sprzęt medyczny.</p>	<p>Zapisy Programu, w ramach celu szczegółowego CP 4(v) w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych dopuszczają możliwość realizacji zadań infrastrukturalnych oraz wyposażenie podmiotów leczniczych niemiej jednak, priorytetowe będą działania dotyczące deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych.</p>	częściowo uwzględniona
782	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(ii) Infrastruktura edukacyjna	140	<p>Wskazano tu ww. opisie, iż potencjalni beneficjenci to „uczelnie zawodowe”. Nie powinno się jednak na etapie tworzenia FEKP zawęzić wsparcia do jednego rodzaju uczelni.</p> <p>W związku z tym, że ustawa o szkolnictwie wyższym podlega zmianom w zakresie klasyfikacji uczelni, proponujemy, aby zrezygnować ze wskazania, że wsparcie mogą otrzymać tylko uczelnie zawodowe. Wystarczy określić, że będą to uczelnie. Jeszcze lepiej uczelnie publiczne i niepubliczne.</p>	<p>Należy włączyć w system wszelkie podmioty zorientowane na dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.</p>	<p>W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027, w ramach cs 4(ii), alokacja na inwestycje w infrastrukturę uczelni jest ograniczona. W związku z powyższym oraz mając na uwadze kierunki wsparcia określone w projekcie Umowy Partnerstwa 2021-2027, potrzeby w zakresie kształcenia zawodowego występujące w regionie oraz oczekiwania KE w tym obszarze zdecydowano, że priorytetem będą inwestycje w infrastrukturę publicznych uczelni zawodowych. Przewiduje się, że środki te zostaną wykorzystane w całości na realizację projektu strategicznego pn. Rozwój państwowych uczelni zawodowych, wynikającego ze Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, z wykazu projektów kluczowych, pozycja 413. Podsumowując, w ramach cs 4(ii) nie ma możliwości dopuszczenia do wsparcia wszystkich uczelni publicznych i niepublicznych.</p>	niewzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
783	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	W opisie FEKP wskazano: „Dla poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe lub ustawiczne, ukierunkowane m.in. na tworzenie i rozwój warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego w branżach zgodnych z potrzebami rynku pracy, w tym z inteligentnymi specjalizacjami określonymi w RIS. W celu zwiększenia liczby wysoko wykwalifikowanych kadr oraz lepszego dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy wspierane będą projekty dotyczące infrastruktury uczelni zawodowych.” Uczniowie i studenci odbywają praktyki i staże w przedsiębiorstwach. To tu uczą się zawodu w praktyce. Prosimy o zapisanie możliwości dotowania zakupu sprzętu i urządzeń w przedsiębiorstwach realizujących staże i praktyki.	Z praktyki funkcjonowania staży i praktyk w przedsiębiorstwach wynika, iż najwięcej uszkodzeń sprzętu dokonują właśnie praktykanci i stażyscy.	W ramach cs 4(ii) nie ma możliwości dotowania zakupu sprzętu i urządzeń w przedsiębiorstwach realizujących staże i praktyki. Nie mniej jednak takie wsparcie będzie możliwe w ramach priorytetu 8 w cs 4(f).	częściowo uwzględniona
784	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (ii) Infrastruktura edukacyjna	140	Proponujemy włączenie działania sprzyjającego niedyskryminacji małych podmiotów prywatnych realizujących inwestycje w infrastrukturę edukacyjną.	Wśród beneficjentów wsparcia tego typu dochodziło dotychczas do marginalizacji prywatnych podmiotów, które często były wykluczone poprzez tworzenie mikrosystemów ponadgminnych i ponadpowiatowych. Zauważane jest faworyzowanie projektów obejmujących większość powiatów (gmin), najczęściej prowadzonych przez Jst. Chodzi o zapobieżenie dyskryminacji np. prywatnych szkół.	Katalog potencjalnych beneficjentów przewidziany dla cs 4 (ii) jest szeroki i poza Jst obejmuje również osoby fizyczne i prawne będące organami prowadzącymi przedszkola lub inne formy edukacji przedszkolnej, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie ogólne, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe lub ustawiczne; przedsiębiorstwa. W związku z powyższym w ramach FEDKP 2021-2027 nie dyskryminuje się prywatnych szkół z dostępu do wsparcia.	uwzględniona
785	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Tabela Wskaźniki produktu nie zawiera liczby wspartych uczelni (chyba, że liczba wspartych szkół obejmuje też uczelnie). Brakuje wskaźnika dotyczącego liczby wspartych przedsiębiorców realizujących praktyki zawodowe/studenckie i staże.	Z praktyki funkcjonowania staży i praktyk w przedsiębiorstwach wynika, iż najwięcej uszkodzeń sprzętu dokonują właśnie praktykanci i stażyscy. Przedsiębiorcy powinni zostać włączenie do grupy docelowej.	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Wszystkie wskaźniki wybrane do monitorowania interwencji w ramach cs 4 (ii) wynikają z Załącznika I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności oraz z LWK 2021-2027, przygotowanej przez MFIPR. Na poziomie programu FEDKP 2021-2027 IZ nie dostrzega potrzeby wprowadzania dodatkowych wskaźników. Szczegółowe wskaźniki zostaną dodane natomiast na poziomie szczegółowego opisu priorytetów (SzOP).	częściowo uwzględniona
786	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura społeczna	144	CEL SZCZEGÓŁOWY 4 (I II) WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SPOŁECZNOŚCI MARGINALIZOWANYCH, GOSPODARSTW DOMOWYCH O NISKICH DOCHODACH ORAZ GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI, W TYM OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH, DZIĘKI ZINTEGROWANYM DZIAŁANIOM OBEJMUJĄCYM USŁUGI MIESZKANIOWE I USŁUGI SPOŁECZNE W opisie FEKP wskazano: „W ramach cs preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury.” Wnioskujemy o wpisanie lub wyjaśnienie czy w ramach celu szczegółowego możliwe będą dotacje do istniejących placówek wsparcia dziennego (np. powstałych ze środków UE). Mamy na myśli inwestycje pozwalające na wydłużenie godzin pracy, zakupienie sprzętu itp. Na wysłuchaniu branżowym wskazywałam konieczność zachowania potencjału stworzonego w poprzednim okresie programowania (powstały przedszkola, domy dla osób starszych itp.) Po okresie trwałości, albo wcześniej, takie placówki się często zamykają, zwłaszcza te, które nie mają systemowego wsparcia finansowego (np. żłobki i DDP). Można rozważyć ich infrastrukturę poprzez dodawanie dodatkowych funkcji (np. DDP + świetlica środowiskowa, DDP + opieka w domu itp.).	Wskazanie takiej możliwości jest kluczowe dla trwałości tych podmiotów. To pozwoli na utrzymanie większej ilości placówek, które powstały ze środków UE, a nie mają finansowania systemowego, tylko komercyjne.	W ramach cs 4 (iii) dopuszcza się inwestycje w infrastrukturę na potrzeby zarówno istniejących jak również tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego takich jak np. DDP. W kontekście placówek opieki nad dziećmi do lat 3 wyjaśnić należy, iż wsparcie w tym zakresie będzie możliwe wyłącznie z poziomu kraju - ze środków programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, a także w ramach Krajowego Planu Odbudowy.	uwzględniona
787	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	145	Wskaźniki sformułowane jako „Pojemność...” sugerują, że środki będą wydatkowane na nowe miejsca. Prosimy o zmianę perspektywy i sformułowanie wskaźnika jako „Liczba placówek opieki społecznej objęta wsparciem”, tak jak to jest ujęte w obszarze infrastruktury szkolnej, czy przedszkolnej.	Jedynym celem nie powinno być tworzenie nowych miejsc, bo wygląda to tak, że ten sam podmiot zamyka jedną placówkę i otwiera następną, utrzymując dostępność miejsc w cenach komercyjnych, których nikt nie jest w stanie zapłacić. Skoro preferowana jest istniejąca infrastruktura, to wymagajmy poszerzenia świadczonych usług, a nie liczby nowych miejsc. Albo obejmujmy wsparciem osoby bardziej samodzielne przez 4 h, a osoby niesamodzielne przez 10h.	W konsultowanym projekcie FEDKP 2021-2027 v 1 uwzględniono takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i przeznaczono najwięcej środków. Wszystkie wskaźniki wybrane do monitorowania interwencji w ramach cs 4 (iii) wynikają z Załącznika I do ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. W ramach LWK 2021-2027, dla cs 4 (iii), nie przewidziano innych wskaźników niż te, które KE określiła w ww. rozporządzeniu. Na poziomie programu FEDKP 2021-2027 IZ nie dostrzega potrzeby wprowadzania dodatkowych wskaźników. Ponadto, wyjaśnić należy, że wskaźnik pn. „Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej (innych niż mieszkania)” nie dotyczy wyłącznie nowych miejsc. Zgodnie bowiem z definicją tego wskaźnika, opracowaną przez KE, wskaźnik mierzy „Maksymalną liczbę osób, które mogą być obsłużone lub objęte opieką przynajmniej raz w ciągu roku przez nowo wybudowane lub zmodernizowane placówki opieki społecznej.	częściowo uwzględniona
788	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	CEL SZCZEGÓŁOWY 4(A) POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA I DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCYCH DLA WSZYSTKICH OSÓB POSZUKUJĄCYCH PRACY, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB MŁODYCH, ZWŁASZCZA POPRZEC WDRAŻANIE GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY, DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH ORAZ GRUP ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY, JAK RÓWNIEM DLA OSÓB BIERNYCH ZAWODOWO, A TAKŻE POPRZEC PROMOWANIE SAMOZATRUDNIENIA I EKONOMII SPOŁECZNEJ” Wymaga wyjaśnienia lub przemyślenia to, dlaczego ten cel szczególnie koncentruje się na potrzebach osób młodych.	W Grupach docelowych (str.156) mowa o „Osobach potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: -klienti publicznych służb zatrudnienia, w szczególności: -osoby powyżej 50 roku życia, -osoby poniżej 34 roku życia, -kobiety, -osoby z niepełnosprawnościami, -osoby długotrwale bezrobotne, -osoby o niskich kwalifikacjach, -ubogie pracujące, -zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych.” To nie ma odzwierciedlenia we wskaźnikach na stronie 157.	Przyjęte rozwiązanie uwzględnia rekomendacje KE zawarte w Wytocznych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021). W Programie uwzględniono wyłącznie takie wskaźniki, które będą monitorowały interwencję w głównych obszarach, na których skoncentrowano wsparcie i na które przeznaczono najwięcej środków. Program nie musi zatem zawierać wszystkich wskaźników. Na obecnym etapie prac ustalono, że pozostałe wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP.	częściowo uwzględniona
789	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(d) Wsparcie w zakresie adaptacyjności i zdrowia	162	W opisie wskaźników – wiersz 4 i 5 w kolumnie „wskaźnik” zapisano: „Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową (osoby)”. Proponujemy zmianę zapisu na: „Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej będących pracodawcami objętych usługą rozwojową (osoby))” Proponujemy analogiczną zmianę w ostatnim wierszu kolumny pn. „wskaźnik” na: „Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej będących pracodawcami) (przedsiębiorstwa).” Brak wskaźników wskazujących na wsparcie przedsiębiorstw inne niż MSP. Proponujemy analizę możliwości formalnej wsparcia wszystkich firm i zmian w tym zakresie.	Definicja przedsiębiorstwa społecznego nie ma umocowania w żadnej ustawie, jest zmienna i często zawęża sztucznie pracodawców sektora ekonomii społecznej. Na etapie planowania programu, jeśli jest to formalnie możliwe, wsparcie nie powinno być zawężane wyłącznie do pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.	Zgodnie z założeniami projektu Programu FEDKP 2021-2027 planujemy wsparcie w zakresie usług rozwojowych dla pracodawców i przedsiębiorstw. W opisie grupy docelowej nie ograniczamy w żaden sposób podmiotów, które będą mogły skorzystać ze wsparcia. Jednocześnie chcielibyśmy wyjaśnić, że nazwa wskaźnika: Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową (osoby) pochodzi z projektu Listy Wskaźników Kluczowych, określonej przez MFIPR. Istotne jest, że na obecnym etapie prac ustalono, że pozostałe wskaźniki będą zaprogramowane na poziomie SzOP. W tym obszarze dotyczy to np. wskaźnika Liczba pracowników, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej (osoby). Należy zauważyć, że wskaźnik ten dotyczy pracowników wszystkich pracodawców, którzy zostali objęci usługami rozwojowymi: przedsiębiorstw niezależnie od wielkości oraz pozostałych podmiotów. Szczegółowe zasady będą opisane w SzOP/ dokumentach dot. danego obszaru. Przyjęte rozwiązanie uwzględnia rekomendacje KE zawarte w Wytocznych KE dotyczących monitoringu i ewaluacji (Common Indicators Toolbox z 10.2021).	uwzględniona
790	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	176	Dla celu szczegółowego/ priorytetu (h) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (na stronie 62) wskazano, że „Zmieniająca się sytuacja geopolityczna spowodowała również potrzebę zaplanowanie kompleksowych działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej oraz wykształcenia obywateli państw trzecich, w tym migrantów, którzy mogą stanowić potencjał dla społeczności lokalnej, jak i dla regionalnego rynku pracy.” W jaki sposób poprzez FEKP zamierza się wesprzeć rozwój potencjału migrantów na rzecz regionalnego rynku pracy? FEKP dla migrantów wyróżnia wsparcie w praktyce jedynie w obszarze pomocy społecznej / integracji społecznej. Patrz: strona 176: „III. Promowanie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów – wsparcie obywateli państw trzecich, w tym migrantów, w szczególności kobiet i dzieci w zakresie aktywizacji społecznej oraz przygotowania odpowiednich warunków do życia i zatrudnienia. Podjęte działania mają również obejmować zintegrowane programy integracji cudzoziemców oraz rozszerzenie i wydłużenie programów integracyjnych. Przykłady przedsięwzięć (m.in.): -działania polegające na wypracowaniu systemu współpracy podmiotów, które współpracowałyby na rzecz integracji i łączyły zasoby na rzecz wsparcia, adaptacji i usamodzielnienia cudzoziemców, w tym ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie z innymi podmiotami, w tym sektorem społecznym, -działania obejmujące wsparcie społeczne, -działania w celu aktywizacji i integracji migrantów, w tym w szczególności kobiet oraz dzieci.”	Zapisy Programy zostaną poszerzone. Dodanie zostanie szerszy wachlarz możliwych przedsięwzięć w tym m.in. o wsparcie zawodowe, edukacyjne (nauka języka),	uwzględniona	

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
791	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	We Włocławku hospicjum stacjonarne jest bardzo potrzebne	We Włocławku dużo osób choruje na raka	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
792	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Aktywna integracja	175	Brakuje w punkcie II Ekonomia społeczna obszaru „- finansowanie działań istniejących sieci PES i PS (w tym franczyz społecznych i/lub sieci PES)”. Rekomendujemy dodanie takiego obszaru. Konsekwentnie brakuje wskaźnika w tym obszarze na str. 178: „Liczba sieci podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem”. Rekomendujemy dodanie.	Sieciowanie PES i PS jest dobrą praktyką zwiększającą ich oddziaływanie i efektywność	W ramach celu (h) przewidziano wsparcie obejmujące rozwój istniejących PES , w tym tworzenie możliwości do zwiększenia zatrudnienia w tych podmiotach. Przedsięwzięcia w tym zakresie mają przyczynić się do dalszego rozwoju i wzmocnienia potencjału sektora ekonomii społecznej. Katalog typów przedsięwzięć jest otwarty w programie - wsparcie istniejących PES, w tym ich sieciowanie, będzie realizowane zgodnie z rekomendacjami MFIPR, KPRES i Kujawsko-Pomorskim Programem na Rzecz Ekonomii Społecznej. Na poziomie SzOP typy wsparcia zostaną uszczegółowione.	uwzględniona
793	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	183	Wśród głównych grup docelowych nie ma PES? Rekomendujemy wyodrębnienie PES w opisie głównych grup docelowych, analogicznie jak wyodrębniono jst.	Wydaje się, że organizacje pozarządowe, tak jak IST realizują te zadania, zwłaszcza w obszarze usług społecznych i zdrowotnych.	Grupa docelowa będzie uszczegółowiona m.in. o PES	uwzględniona
794	„PRACODAWCY POMORZA I KUJAW” Związek Pracodawców	Związki pracodawców/izby gospodarcze/organizacje pracodawców		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	41	W FedKP zamieszczono informację: „Wsparcie dotacyjne będzie miało zastosowanie do projektów dotyczących mikroinstalacji w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.”	Ze względu na ograniczoną alokację nie powinny być wspierane z FedKP instalacje w budynkach jednorodzinnych. Dla nich przeznaczony jest ogólnopolski program Energia plus.	W tym momencie nie wykluczamy wsparcia instalacji OZE w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Ewentualne uruchomienie wsparcia w ramach FEDKP 2021-2022 uzależnione jednak będzie od możliwości sfinansowania tego rodzaju inwestycji z innych programów krajowych.	częściowo uwzględniona
795	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Pierwotny zapis: - tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych, Uwaga: Należy dodać zapis o następującym brzmieniu: „,oraz wsparcie wyposażenia istniejących szpitalnych oddziałów paliatywnych”.	W obszarze zdrowia istnieje potrzeba nie tylko tworzenia nowych i rozszerzenia działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej, ale również potrzeba wsparcia dla szpitali posiadających oddziały paliatywne.	Zgodnie z zapisami Programu w ramach CP 4(v) możliwe będzie finansowanie wyposażenia podmiotów leczniczych w sprzęt medyczny i aparaturę medyczną.	częściowo uwzględniona
796	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Pierwotny zapis: - tworzenie nowych lub rozszerzenie działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki geriatrycznej oraz usług opiekuńczo-leczniczych, Uwaga: Należy dodać zapis o następującym brzmieniu: „,oraz wsparcie wyposażenia istniejących szpitalnych oddziałów paliatywnych”.	W obszarze zdrowia istnieje potrzeba nie tylko tworzenia nowych i rozszerzenia działalności ośrodków udzielających świadczeń w zakresie opieki paliatywnej, ale również potrzeba wsparcia dla szpitali posiadających oddziały paliatywne.	Zgodnie z zapisami Programu w ramach CP 4(v) możliwe będzie finansowanie wyposażenia podmiotów leczniczych w sprzęt medyczny i aparaturę medyczną.	częściowo uwzględniona
797	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Widzę potrzebę budowy Hospicjum na terenie naszego miasta	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
798	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Myszę że budowa hospicjum będzie bardzo przydatna dla miasta Włocławek.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
799	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
800	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	136	Propozycja dodania zapisu w następującym brzmieniu: -wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr medycznych, w szczególności w deficytowych rzyka specjalizacjach medycznych.	Wyzwaniem w obszarze zdrowia jest zapewnienie wykwalifikowanej kadry medycznej, zwłaszcza w deficytowych specjalizacjach podwyższonego ryzyka zarażeniem COVID-19. Istnieje potrzeba zintensyfikowania działań rehabilitacyjnych oraz pobudzanie aktywności społecznej dedykowanej seniorom.	Zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie kadry medycznej na poziomie wyższym będzie możliwe z poziomu krajowego z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego oraz Krajowego Programu Odbudowy. Natomiast kształcenie na poziomie średnim zawodowym możliwe jest w CP 4(f).	częściowo uwzględniona
801	Powiat Inowrocławski	Jednostki samorządu terytorialnego – powiaty		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Pierwotny zapis: - działania w zakresie przeciwdziałania skutkom covid-19 w obrębie usług społecznych i zdrowotnych. Uwaga: Propozycja dodania nowego zapisu: działania w zakresie przeciwdziałania skutkom covid-19 w obrębie usług społecznych i zdrowotnych, w tym działania rehabilitacyjne oraz przywracanie i pobudzanie aktywności społecznej dedykowanej seniorom.	Działania w zakresie przeciwdziałania skutkiem COVID -19 w obrębie usług społecznych i zdrowotnych, należy dedykować wszystkim grupom społecznym. Szczególne wsparcie powinno zostać skierowane na potrzeby seniorów, którzy znajdują się w grupie podwyższonego ryzyka zarażeniem COVID-19. Istnieje potrzeba zintensyfikowania działań rehabilitacyjnych oraz pobudzanie aktywności społecznej dedykowanej seniorom.	Obecny zapis Programu w ocenie Instytucji Zarządzającej jest wystarczający, nie wyklucza ze wsparcia działań, o których mowa w uwadze i nie wymaga rozszerzenia, gdyż rehabilitacja jest usługą zdrowotną, a usługi społeczne obejmują szereg działań dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zgodnie z zaleceniami KE wsparcie w nowej perspektywie finansowej powinno obejmować w szczególności osoby w gorszym położeniu (w tym zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). W SzOP zostaną doprecyzowane zapisy programu.	częściowo uwzględniona
802	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że we Włocławku jest ogromna potrzeba budowy Hospicjum stacjonarnego dla osób ciężko chorych, aby zapewnić im całodobową, profesjonalną, fachową opiekę paliatywną.	Coraz więcej mieszkańców zmaga się z różnymi chorobami dlatego budowa Hospicjum jest dla naszego wspólnego dobra, aby każdy mógł uzyskać pomoc w trudnym etapie swojego życia.Popieram projekt budowy Hospicjum stacjonarnego, ponieważ sama korzystałam z pomocy lekarzy i pielęgniarek opieki paliatywnej i wiem jak ważna i bezpieczna jest ich praca przy łóżku chorego.Potrzebne jest Hospicjum miejsce gdzie można uzyskać pomoc i tą pomoc udzielić ciężko chorym.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
803	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	118	Treść dotychczasowa: Wspierane będzie również wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Szczególnie tego rodzaju działalność będzie wspierana w odniesieniu do obszaru Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”. Treść proponowana: Wspierane będą działania w zakresie rozwoju infrastruktury i wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. Szczególnie tego rodzaju działalność będzie wspierana w odniesieniu do obszaru Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”.	Zasadnym jest w pierwszej kolejności dostosowanie infrastrukturalne centrów edukacji ekologicznej i ośrodków prowadzących działalność edukacyjnych, a następnie ich wyposażenie. Ma to szczególnie znaczenie ze względu na duże wyeksploatowanie obiektów centrów edukacji ekologicznej. Ważnym aspektem jest również możliwość dostosowania infrastruktury do kluczyków form edukacji ekologicznej w tym form kilkuniodniowych. Dopiero po dostosowaniu infrastruktury znacznie będzie miało wyposażenie. Z punktu widzenia Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie” i np. infrastruktury ośrodka w Białej w Gminie Tuchola ale i innych ośrodków np. w Wozwodzie Kuczowa jest taka a nie inna kolejność zdarzeń.	Zgodnie z uwagami do FEDKP 2021-2027 w ramach Celu szczegółowego CP 2(vii) dopuszczona zostanie przebudowa i modernizacja istniejących ośrodków edukacji ekologicznej wraz z niezbędnym wyposażeniem. Ze względu na ograniczenia finansowe FEDKP oraz nasycenie regionu ośrodkami edukacji ekologicznej nie będzie możliwe finansowanie tworzenia nowych ośrodków. Projekty odnoszące się do Rezerwatu Biosfery "Bory Tucholskie" planuje się wspierać priorytetowo, lecz w zakresie określonym w FEDKP.	uwzględniona
804	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
805	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej o Hospicjum, ponieważ widzę potrzebę takiego miejsca na mapie Włocławka. Kilkanaście lat temu mój już niestety św. tato potrzebował całodobowej opieki paliatywnej z powodu swojej ciężkiej choroby. Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej we Włocławku prowadzone wtedy przez doktora Kaczmarka pomagało nam w tej trudnej sytuacji bardzo mocno, przez codzienne wizyty w domu lub gdy coś się działo przyjeżdżali na naszą prośbę natychmiastowo. W swoją pracę wkładają całe serce a tego typu miejsce pomogło by wielu ludziom w takiej trudnej sytuacji i zapewniło by jeszcze lepszą opiekę niż do tej pory. Dr. Kaczmarek dbał o mnie również po śmierci taty, zmarł gdy byłem jeszcze dzieckiem. Do 18 roku życia dostawałam paczki na dzień dziecka, Święta Bożego Narodzenia jak i wyprawki do szkoły. Jestem i będę im dogońnie wdzięczna za okazaną pomoc dla mnie jak i taty. Popieram ich projekt o budowę Hospicjum i będę bardzo szczęśliwa jeśli dojdzie to do skutku.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
806	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Kultura	147	Zapis pierwotny: Potencjalni beneficjenci wsparcia to: samorząd województwa kujawsko-pomorskiego i samorządowe jednostki organizacyjne. Zapis proponowany:samorząd województwa kujawsko-pomorskiego, samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	Często opisane zasoby infrastrukturalne o znacznym znaczeniu kulturowym znajdują się w zasobach NGO i związków wyznaniowych.	W ramach CP4 (vi) będą wspierane projekty strategiczne, ważne dla rozwoju regionu, wynikające ze SRW, realizowane w formule niekonkurencyjnej. Natomiast projekty oddziałujące lokalnie, wpisane w strategię terytorialną będzie można realizować w CPS w ramach Priorytetu 5.	niewzględniona
807	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek jako białe miasto wojewódzkie liczące ponad 100 tys mieszkańców nie posiada HOSPICIUM stacjonarnego. Twierdząc że ta inicjatywa jest konieczna we Włocławku dla osób szczególnie potrzebujących i najciężej chorych. Opieka całodobowa daje takie gwarancje.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne gdyż jest jak najbardziej potrzebne.Będzie też wsparciem dla rodzin pracujących którzy nie mogą zajmować się ciężko chorymi. Włocławek jako białe miasto wojewódzkie liczące ponad 100 tys mieszkańców nie posiada HOSPICIUM stacjonarnego. Twierdząc że ta inicjatywa jest konieczna we Włocławku dla osób szczególnie potrzebujących i najciężej chorych. Opieka całodobowa daje takie gwarancje.	Ze względu na horizontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
808	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Włocławek jako byłe miasto wojewódzkie liczące ponad 100 tys mieszkańców nie posiada HOSPICIUM stacjonarnego. Twierdzą że ta inicjatywa jest konieczna we Włocławku dla osób szczególnie potrzebujących i najciężiej chorych. Opieka całodobowa daje takie gwarancje.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne gdyż jest jak najbardziej potrzebne. Będzie też wsparciem dla rodzin pracujących którzy nie mogą zajmować się ciężko chorymi. Wiele osób z moich znajomych korzystało z pomocy Polskiego Towarzystwa Opieki Palliatywnej oddz. we Włocławku im dr Zb. Kaczmarek. Gorąco popieram tę propozycję.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
809	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	156	Zapis obecny: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: - klienci publicznych służb zatrudnienia, w szczególności: - osoby powyżej 50 roku życia, - osoby poniżej 34 roku życia, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach, - ubogie pracujące, - zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. Zapis jest nieprecyzyjny z zapisu nie wynika czy wsparcie jest tylko dla klientów publicznych służb zatrudnienia, czy również osób nie będących klientami publicznych służb zatrudnienia np. osób biernych zawodowo	Zapis jest nieprecyzyjny z zapisu nie wynika czy wsparcie jest tylko dla klientów publicznych służb zatrudnienia, czy również osób nie będących klientami publicznych służb zatrudnienia np. osób biernych zawodowo	Program zostanie doprecyzowany w zakresie zapisów dot. grupy docelowej. Przyjęto poniżej wskazany katalog uczestników: Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej/ polepszenia sytuacji na rynku pracy, w tym: -klienti publicznych służb zatrudnienia, -osoby ubogie pracujące, -osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, -osoby młode, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w wieku 15-25 lat wspierane przez ochotnicze hufce pracy.	uwzględniona
810	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężiej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku, o hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
811	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężiej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku, o hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
812	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej hospicjum stacjonarnego. Uważam, że taka inwestycja jest niezbędna w naszym mieście dla zapewnienia pełnego spektrum potrzeb mieszkańców związanych z medycyną paliatywną, to znaczy zapewnienia opieki osobom w ciężkim stanie, często u schyłku życia, dla których z różnych względów opieka w domu nie byłaby wystarczająca.	Najczęstszą przyczyną pobytu w hospicjum w naszym kraju są zaawansowane stadia nowotworów złośliwych. W Polsce w ostatnich latach umiera na nie ponad 100 tys. osób rocznie, stanowiąc drugą najczęstszą przyczynę zgonów (http://onkologia.org.pl/wp-content/uploads/Nowotwory_2018.pdf) - trudno się z tym problemem zdrowotnych osób nie zetknąć. Pacjentów, którzy pod koniec życia wymagają stałej, specjalistycznej opieki jest więc wielu - część z nich z różnych względów nie może mieć zapewnionych odpowiednich warunków w domu. Czasem z powodu braku opiekuna, czasem ponieważ wymagająca, nieustanna opieka nad chorym w pogarszającym się stanie przekracza możliwości członków rodziny nawet przy wsparciu hospicjum domowego. W takiej sytuacji dedykowanym miejscem leczenia jest hospicjum stacjonarne, które uważam za inwestycję niezbędną we Włocławku, aby zapewnić odpowiedni poziom wsparcia dla osób cierpiących na nieuleczalne choroby oraz ich bliskich. Mieszkańcy Włocławka powinni mieć dostęp do tego typu świadczeń z zakresu ochrony zdrowia.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
813	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	177	Zapis obecny: Potencjalni beneficjenci: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). W ramach typu I – w szczególności instytucje pomocy społecznej (tj. np. ośrodki pomocy społecznej czy powiatowe centra pomocy rodzinie); w ramach typu II wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych) pod warunkiem uzyskania akredytacji przed rozpoczęciem przyznawania dotacji i świadczenia usług wsparcia ekonomii społecznej. Zapis proponowany: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). W ramach typu II wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych) pod warunkiem uzyskania akredytacji przed rozpoczęciem przyznawania dotacji i świadczenia usług wsparcia ekonomii społecznej.	Zdaniem naszym bezzasadne jest wyszczególnianie w typie I podmiotów systemu pomocy społecznej, gdyż skutecznie też wsparcie w ramach usług aktywnej integracji prowadzone jest przez inne podmioty prywatne czy przez organizacje pozarządowe.	Przedmiotowy zapis nie wyklucza podmiotów prywatnych czy organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się odpowiednio poszczególnymi grupami docelowymi, jednakże OPS (jest w każdej gminie), a PCPR (w każdym powiecie), a tym samym niezależnie czy na danym obszarze działa jakkolwiek ngo to wsparcie w zakresie pomocy społecznej udzieli danej osobie OPS, a dla osób z niepełnosprawnością PCPR.	częściowo uwzględniona
814	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Zdecydowanie popieram inicjatywę utworzenia we Włocławku Hospicjum Stacjonarnego. Brak takiej placówki w naszym mieście i jednocześnie ogromne zapotrzebowanie na całodobową, profesjonalną opiekę paliatywną dla osób ciężko chorych, często także samotnych, stanowić powinno uznanie tego zadania za priorytetowe w planie Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027	Hospicjum Stacjonarne to poprawa jakości życia osoby chorej, a także jego bliskim, którzy mając zobowiązania zawodowe nie są w stanie zapewnić całodobowej opieki i przeżywać rodzinne dramaty. Doskonale zorganizowana w naszym mieście paliatywna pomoc domowa na pewnym etapie rozwoju choroby jest już niewystarczająca. Myślę, że warto wykorzystać wieloletnie doświadczenia zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego dr Ewy Kaczmarek i pójść o krok dalej ku kompleksowej pomocy osobom cierpiącym i stworzyć we Włocławku Hospicjum Stacjonarne	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
815	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	W naszym mieście bardzo przyda się tego typu ośrodek	Pracując przychodni i w sklepie medycznym spotkałam na swojej drodze bardzo dużo ludzi cierpiących, potrzebujących opieki paliatywnej, myślę że komfort i uwołnienie od bólu w takim miejscu, opieka 24h było by dla osób chorych zbawienne. Samo to że nie będą sami w tak trudnym dla nich okresie, przynosi ulgę w bólu...	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
816	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Uważam, że to najlepszy pomysł : budowa hospicjum we Włocławku	Powinno być hospicjum na terenie województwa kujawsko - pomorskiego. Dużo rodzin potrzebuje takiej właśnie pomocy	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
817	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(k) Usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodziny	182	Rekomenduje się rozdzielenie zapisów w obszarze rodzajów działań w zakresie usług społecznych i zdrowotnych „wsparcie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, wyłączenie jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej” i wprowadzenie zapisu gwarantującego „wsparcie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, jako narzędzia zapewniającego poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza samotnym osobom starszym w środowisku zamieszkania”.	Prognozy demograficzne dla województwa kujawsko-pomorskiego wskazują na dalszą zmianę struktury demograficznej ludności przejawiającą się wzrostem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Z tego względu niezbędne jest zapewnienie szerokiego katalogu różnorodnych form wsparcia w środowisku, tzw. „szytych na miarę” i dostosowanych do indywidualnych potrzeb i sytuacji osób starszych. Biorąc to pod uwagę, należy traktować teleopiekę jako jedno z niezbędnych narzędzi wspierania (zwłaszcza dla samotnych osób starszych), które stanowi podstawę poczucia bezpieczeństwa i umożliwia im komfort funkcjonowania w środowisku zamieszkania. Zjawisko starości charakteryzuje kwestia singularizacji, przejawiająca się wysokim odsetkiem samotnie żyjących osób starszych (w 2030 roku ponad 53% jednoosobowych gospodarstw będzie prowadzonych przez osoby w wieku 65+ - prognozy GUS). Nie każdy z samotnych seniorów wymaga kompleksowymi usługami opiekuńczymi, a ze względu na towarzyszące im różnego rodzaju choroby i wszechobecne poczucie osamotnienia, odczuwa głęboką potrzebę zabezpieczenia poprzez objęcie teleopieką. Zatem ten rodzaj wsparcia powinien być możliwy do wdrożenia, nie tylko jako uzupełnienie usługi opiekuńczej, ale również jako indywidualna forma zabezpieczenia osób starszych w ich miejscu zamieszkania. Świadczy o tym coraz szersza skala zainteresowania systemem teleopieki w naszym regionie. Ze względu na uwarunkowania organizacyjne i finansowe, nie będzie bowiem możliwości, aby skala realizacji usług opiekuńczych wzrastała lawinowo w najbliższych latach. Istnieje jednak możliwość, aby z coraz większym rozmachem wdrażany był system teleopieki, który powstał już w ramach projektu pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” realizowanego ze środków RPO. System ten mógłby w kolejnych latach znacząco się rozwijać, między innymi dzięki możliwości oderwania go od obligatoryjnego zapewnienia usług opiekuńczych. Z perspektywy wdrażanego procesu deinstytucjonalizacji, podkreśla się bowiem, iż podstawowym warunkiem, który powinien być w tym obszarze respektowanym, jest prawo wyboru właściwej skali i formy wsparcia przez osobę potrzebującą pomocy. Na danym etapie życia, wielu kujawsko-pomorskich seniorów jako potrzebną formę wsparcia wybrałoby teleopiekę, nie wykazując jeszcze zainteresowania wsparciem w formie opiekuńczo-usługowym. Warto podkreślić, iż Kujawsko-Pomorska Teleopieka jest dzisiaj projektem, który wyznacza standardy działania w tym obszarze na skalę krajową. Jako realizatorzy tego przedsięwzięcia rekomendujemy rozłączenie usług opiekuńczych realizowanych w środowisku zamieszkania od usług zdalnej opieki. Utrzymanie konieczności łączenia obu form zdecydowanie utrudni i skomplikuje ich implementację. Propozycja zapisu tej formy wsparcia nie jest obligatoryjna i wydaje się, że ich tworcy nie posiadają żadnych doświadczeń w tym obszarze. Dodatkowo biorąc pod uwagę konieczności oparcia rozwoju usług społecznych o Lokalne Strategie może to uniemożliwić realizację projektu wynikającego z zapisów Strategii Rozwoju Województwa.	Obecne zapisy programu wynikały z rekomendacji MFIPR ("wyłącznie jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej"). Na etapie negocjacji z MFIPR i KE będziemy podejmować rozmowy umożliwiające realizację „wsparcie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, jako narzędzia zapewniającego poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza samotnym osobom starszym w środowisku zamieszkania” jako osobnego typu wsparcia.	uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagii
818	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 3(iii) Cyfryzacja	76	Rekomenduje się uzupełnienie zapisu „Wzmocnienia otoczenia naukowego w regionie nastąpi przez rozbudowę Regionalnego Repozytorium Elektronicznych Danych Medycznych (RREDM).” o zapis „Wzmocnienia otoczenia naukowego w regionie nastąpi przez rozbudowę Regionalnego Repozytorium Elektronicznych Danych Medycznych (RREDM) i Kujawsko-Pomorskiej Teleopeki (KPT).”	W najbliższych latach w obszarze e-zdrowia kluczowe będą działania zmierzające w kierunku tworzenia e-usług. Należy spodziewać się dalszego rozwoju technologii informacyjnych, w tym telemedycyny (diagnozowanie i wykonywanie zabiegów na odległość), e-administracji (ucyfrowanie dokumentacji medycznej), teleopeki. W związku z powyższym Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu rekomenduje uzupełnienie zgłaszanego zapisu o Kujawsko-Pomorską Teleopekę. Zgodnie z zapisami dokumentu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, (2.1.2.1 Interwencje w ramach funduszy zakładane w ramach celu szczegółowego 3(iii) działania mają być komplementarne z wcześniej realizowanymi projektami w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 i 2014-2020. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu od 2021 roku wdraża system teleopeki na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego. W/w Projekt wpisany jest również na listę projektów kluczowych Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku, Strategia Przyspieszenia 2030+ pod pozycją 212.	Treść FEDKP 2021-2022 zostanie skorygowana zgodnie z propozycją.	uwzględniona
819	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	146	Rekomenduje się zwiększenie nakładów finansowych na realizację inwestycji w infrastrukturę społeczną przyczyniających się do poprawy dostępności oraz jakości świadczonych usług społecznych. Zaplanowana została kwota 19 mln euro, a konieczne jest przynajmniej jej podwojenie.	Biorąc pod uwagę założenia dotyczące niezbędnego rozwoju infrastruktury wymuszone przez wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji, zaplanowana na ten cel kwota jest z pewnością niewystarczająca. W przypadku infrastruktury społecznej (inaczej niż w obszarze infrastruktury edukacyjnej, czy kultury) będą potrzebne inwestycje przede wszystkim w budowę nowych obiektów. W projekcie FEKP 2021-2027 zakłada się, iż „W ramach CS 4 (iii) preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury”. Podkreślić trzeba jednak, że rozbudowa infrastruktury mieszkań wspomaganych i chronionych, czy dziennych ośrodków wsparcia, wymagać będzie przede wszystkim budowy nowych obiektów (gminy nie dysponują wystarczającym zasobem). Bez uwzględnienia odpowiednich nakładów na rozwój infrastruktury społecznej, niemożliwe będzie efektywne wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji w województwie kujawsko-pomorskim (tak istotnego ze względu na starzenie się społeczeństwa i wzrost potrzeb w zakresie rozwoju środowiskowych usług społecznych). Zaplanowana na ten cel kwota jest drastycznie niższa niż środki przeznaczone na infrastrukturę edukacyjną (34 mln euro – w tym przypadku przede wszystkim nie na budowę, a wykorzystanie istniejącej infrastruktury), czy infrastrukturę kultury (blisko 46 mln euro).	Alokacja na inwestycje w infrastrukturę społeczną (cs 4iii) zostanie zwiększona w kolejnej wersji Programu FEDKP 2021-2022.	częściowo uwzględniona
820	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(iii) Infrastruktura społeczna	144	Rekomenduje się uzupełnienie zapisu: „Istotne znaczenie będą miały również inwestycje w infrastrukturę na potrzeby realizacji usług w środowisku, w tym m.in. w formach dziennych (np. domy pobytu, środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy)”, o zapis: „Istotne znaczenie będą miały również inwestycje w infrastrukturę na potrzeby realizacji usług w środowisku, w tym m.in. w formach dziennych (np. domy pobytu, środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy). Ponadto uwzględnione zostaną inwestycje związane z utworzeniem infrastruktury potrzebnej na rzecz rozwoju centrów usług społecznych oraz innych podmiotów koordynujących rozwój środowiskowych usług społecznych”.	Realizacja procesu deinstytucjonalizacji opiera się w swoich głównych założeniach na potrzebie tworzenia w gminach podmiotów koordynujących (zwłaszcza centrów usług społecznych) rozwój usług społecznych w środowisku. Uwzględniając te założenia oraz potrzeby lokalowe występujące przede wszystkim na obszarach większych województwa, należy uwzględnić ten typ działań do sfinansowania w katalogu planowanych wydatków na infrastrukturę społeczną.	W programie FEKP 2021-2027 w cs 4 (iii) uwzględnione zostaną zapisy dot. wsparcia infrastruktury potrzebnej na rzecz centrów usług społecznych.	częściowo uwzględniona
821	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	151	Rekomenduje się zmianę zapisu: „Ze względu na oddolny charakter RLKS ostateczny zakres działań zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR i będzie wynikał z potrzeb ujętych w strategiach, które zostały wybrane do realizacji”, na zapis: „Wśród katalogu wsparcia realizowanego za pośrednictwem instrumentu RLKS rekomendowane są zwłaszcza działania adresowane do wskazanych powyżej grup, tj. Idla seniorów w zakresie rozwoju działalności klubów seniora, zielonych gospodarstw, działań aktywizacyjnych, Idla dzieci i młodzieży w zakresie pobudzania aspiracji i rozwoju zainteresowań i pasji, Idla ogółu mieszkańców w zakresie podnoszenia świadomości społecznej i kształtowania prospołecznych postaw m.in. z zakresu ekologii i ochrony środowiska, zdrowego trybu życia, w tym zdrowego odżywiania, w zakresie kształtowania i wzmacnianie poczucia tożsamości regionalnej i lokalnej, jak również upowszechniania kultury i animowania życia kulturalnego. Ostateczny zakres działań, ze względu na oddolny charakter RLKS, zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR. Zastrzegam się jednak, iż musi on wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i odpowiadać na te, które są najbardziej pilne i znaczące, biorąc pod uwagę niezbędne kierunki rozwoju społeczności lokalnej”.	Zaproponowany w projekcie FEKP 2021-2027 zapis jest bardzo ogólny i nie gwarantuje wdrożenia rekomendacji sformułowanych na poziomie krajowym (przez MR), jak i regionalnym. MR rekomenduje, aby już na wstępnym etapie uczynić konieczne zapewnienie, iż podstawowe, priorytetowe kierunki działania LSR muszą wynikać z przeprowadzonej szczegółowo diagnozy potrzeb. Kluczowe jest bowiem, aby cele LSR odnosiły się do niezbędnych i nagłych potrzeb w odniesieniu do możliwości rozwojowych społeczności lokalnych. W obecnej perspektywie, w ocenie dokonanej przez MR, większość środków LSR została wydatkowana na turystykę i rekreację. Zapewne w wielu LGD obszar ten nie będzie w najbliższym czasie najpilniejszą osią rozwojową. Podkreśla się dalej, iż nie chodzi o zamknięcie możliwości realizacji działań w tych obszarach, ale o zrewidowanie optyki rozwojowej proponowanej przez LGD w opracowanych LSR. W odniesieniu do rekomendacji z badania ewaluacyjnego regionalnych LGD, należy uwzględnić poniższe: „Działania w przyszłej perspektywie powinny (...) być kierowane do tych grup, które dziś nie są objęte właściwym wsparciem systemowym (seniorzy, dzieci i młodzież oraz rodziny z dziećmi, w których rodzice są aktywni zawodowo, ale poziom dochodów rodziny jest niski). Rozszerzenie potencjalnych odbiorców o te grupy, powoduje też rozszerzenie palety działań aktywizacyjnych (raczej społecznych, niż zawodowych) oraz włączenie instrumentów, które pozwolą takie osoby silnie włączyć w lokalną sieć społeczną”. W programie FEKP 2021-2027 warto zatem zawrzeć odpowiednie zapisy, które będą zapewniały możliwość wdrożenia powyższych rekomendacji.	Należy wskazać, że obecny opis priorytetu 7 nie zawiera wyłączenia zapisu: "Ze względu na oddolny charakter RLKS ostateczny zakres działań zostanie określony dopiero po zakończeniu konkursu na wybór LSR i będzie wynikał z potrzeb ujętych w strategiach, które zostały wybrane do realizacji" ale jest również doprecyzowanie, "W ramach RLKS realizowane będą działania wynikające z lokalnych strategii rozwoju i zgłaszane przez lokalną społeczność. W oparciu o doświadczenia z perspektywy finansowej 2014-2020 oraz wstępne informacje od lokalnej społeczności IZ zakłada, że <u>wsparcie będzie skierowane między innymi do: seniorów, młodych, lokalnych artystów i lokalnych liderów kultury, animatorów życia kulturalnego, osób zajmujących się edukacją pozaszkolną, przedsiębiorców związanych z tworzeniem marki lokalnej i markowego produktu lokalnego</u> ". Pierwotne zapisy priorytetu 7, nie podawane do wiadomości poza strukturami urzędu, zawierały doprecyzowanie na poziomie zaproponowanym w uwadze. Jednakże, w trakcie konsultacji wewnętrznych, podjęto decyzję, że jest to zamknięty katalog wsparcia w ramach danej grupy, czego chcielibyśmy uniknąć. Stąd zapisy na tak ogólnym poziomie. Należy również zwrócić uwagę, że diagnoza potrzeb, która jest podstawą stworzenia LSR, powstaje nie w oparciu o wnioski ze strategii wyższego rzędu, a w oparciu o potencjały zgłaszane przez lokalną społeczność. Stąd obowiązkiem przy tworzeniu każdej LSR jest zorganizowanie spotkania ze społecznością w każdej gminie wchodzącej w obszar objęty LSR, a w przypadku miast w każdej dzielnicy. To na tych spotkaniach lokalna społeczność zgłasza swoje potrzeby, a LSR ze swoim zakresem wsparcia stara się na nie odpowiadać. Nie oznacza to wcale, że mieszkańcy na spotkaniach mogą zgłaszać tylko to problemy, które wpisują się do strategii gminy, powiatu czy województwa. W RLKS liczą się potrzeby mieszkańcy, a nie statystyki. Warto również podkreślić, że obowiązek wypisywania się strategii w potrzeby rozwoju wynika już z porządkowania ogólnego i dotyczy strategii regionalnych, do których zalicza się strategię ZIT i IIT. Strategie tworzone na potrzeby RLKS są w tym rozporządzeniu wyłączone z tej grupy, gdyż są uznawane za strategię lokalną. Powołując się na rekomendację dotyczącą RLKS na poziomie regionu należy zwrócić uwagę, że wskazanie do kogo powinno być skierowane wsparcie wynika z faktu, iż w obecnej perspektywie grup docelową stanowiły wyłącznie osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Rekomendacja więc dotyczy wyjęcia z tego zamkniętego katalogu i objęcia wsparciem wszystkich mieszkańców. Tak więc katalog zaproponowany potencjalnych grup wsparcia zawarty w opisie priorytetu jest odpowiedzią na rekomendację zawartą w ewaluacji RLKS wykonanej przez IZ RPO WK-P.	niewzględniona
822	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Rekomenduje się wśród zaproponowanych działań dotyczących kompleksowego wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy, dodanie zapisu: „- wykorzystanie potencjału innowacji technologicznych (m.in. mediów społecznościowych, programów, aplikacji, komunikatorów) oraz przestrzeni wirtualnej jako narzędzia w działaniach aktywizacyjnych oraz usprawniających rynek pracy, w szczególności w sytuacji stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii”.	Biorąc pod uwagę rozwój znaczenia przestrzeni wirtualnej i innowacji technologicznych we współczesnych kanałach komunikacji, zwłaszcza w środowisku osób młodych, warto uwzględnić zaproponowany zakres działań, jako niezbędny do realizacji w perspektywie najbliższych lat.	Wskazany w projekcie Programu katalog typów wsparcia jest zestawem przykładowych działań, które zostaną uszczegółowione na poziomie SCoP.	uwzględniona
823	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarne. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarka i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarne.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
824	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(a) Aktywizacja zawodowa	155	Rekomenduje się, aby doprecyzować planowany obszar interwencji w poszczególnych celach w odniesieniu do działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	W obecnym kształcie projektu FEKP 2021-2027, stosowne zapisy się przenikają i są uwzględnione w różnych celach, a dotyczą tego samego obszaru merytorycznego: - CS 4 (a): „działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotyka osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobywania i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”; - CS 4 (h): „działania ukierunkowane na integrację i rehabilitację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami (...). Przykłady przedsięwzięć: działania związane z realizacją m.in. usług asystenckich, usług trenera pracy lub innych usług umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością, - działania obejmujące umożliwienie nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych przez osoby z niepełnosprawnością”; - CS 4 (k): „rozwój usług asystenckich osobistej wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami”.	W celu szczegółowym (a) są to działania głównie dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością wymagających aktywizacji zawodowej, w celu szczegółowym (h) głównie dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych wykluczeniem społecznym i biernych wymagających aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, a w celu szczegółowym (k) głównie dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie usług społecznych i zdrowotnych. Zgłoszona uwaga dotyczy etapu przygotowania SCoP, a zapisy programu są ogólne. W dokumencie zostaną opisane warunki w celu rozgraniczenia wsparcia i zachowania demarkacji pomiędzy wskazanymi celami szczegółowymi (a), (h) i (k).	częściowo uwzględniona
825	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	Inne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(h) Aktywna integracja	175	Rekomenduje się, aby doprecyzować planowany obszar interwencji w poszczególnych celach w odniesieniu do działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	W obecnym kształcie projektu FEKP 2021-2027, stosowne zapisy się przenikają i są uwzględnione w różnych celach, a dotyczą tego samego obszaru merytorycznego: - CS 4 (a): „działania mające na celu niwelowanie barier jakie napotyka osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobywania i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”; - CS 4 (h): „działania ukierunkowane na integrację i rehabilitację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami (...). Przykłady przedsięwzięć: działania związane z realizacją m.in. usług asystenckich, usług trenera pracy lub innych usług umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością, - działania obejmujące umożliwienie nabywania nowych umiejętności społecznych i zawodowych przez osoby z niepełnosprawnością”; - CS 4 (k): „rozwój usług asystenckich osobistej wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami”.	W celu szczegółowym (a) są to działania głównie dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością wymagających aktywizacji zawodowej, w celu szczegółowym (h) głównie dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych wykluczeniem społecznym i biernych wymagających aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, a w celu szczegółowym (k) głównie dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie usług społecznych i zdrowotnych. Zgłoszona uwaga dotyczy etapu przygotowania SCoP, a zapisy programu są ogólne. W dokumencie zostaną opisane warunki w celu rozgraniczenia wsparcia i zachowania demarkacji pomiędzy wskazanymi celami szczegółowymi (a), (h) i (k).	częściowo uwzględniona
826	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Jest t duża potrzeba ponieważ miasto Włocławek nie posiada w zakresie swej infrastruktury społecznej hospicjum stacjonarne.	Istnieje duża potrzeba inwestycji tego typu w naszym mieście.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczone wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
839	Gmina Płużnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(i) Potencjały endogeniczne dla obszarów miejskich	131	Alokacja na to działanie powinna zostać zmniejszona do kwoty 58 890 000,00 EUR.	W 2019 r. mieszkańcy miast stanowili w kujawsko-pomorskim 58,89% ogólnej liczby mieszkańców, a mieszkańcy wsi 41,11%. Dostępne środki (100 mln EUR) dla realizacji celów szczegółowych 5 (i) i 5 (ii) powinny być rozdzielone równomiernie wg stawki per capita.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyciel można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów miejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż miejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów miejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST.	niewzględzona
840	Gmina Płużnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 5(ii) Potencjały endogeniczne dla obszarów wiejskich	135	Alokacja na to działanie powinna zostać zwiększona do kwoty 41 110 000,00 EUR.	W 2019 r. mieszkańcy miast stanowili w kujawsko-pomorskim 58,89% ogólnej liczby mieszkańców, a mieszkańcy wsi 41,11%. Dostępne środki (100 mln EUR) dla realizacji celów szczegółowych 5 (i) i 5 (ii) powinny być rozdzielone równomiernie wg stawki per capita.	Zgodnie z projektem negocjowanego przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FEDKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatkowania środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyciel można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CP5 jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów miejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż miejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów miejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CP5. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFIPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CP5 w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialną i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
841	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
842	Gmina Płużnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4 (iii) Infrastruktura edukacyjna	141	Dofinansowanie budowy sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych powinno być realizowane poza polityką terytorialną.	Te doświadczenia powinny zostać wzięte pod uwagę w nowej perspektywie budżetu UE, aby uniknąć tego typu problemów.	W konsultowanym projekcie programu FEDKP 2021-2027 v 1, w opisie cs 4(ii), wskazano na możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych. W związku z tym planuje się, że w formule polityki terytorialnej realizowane będą inwestycje w edukacyjną bazę sportową, a także infrastrukturę przedszkolną oraz kształcenia zawodowego.	niewzględzona
843	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
844	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
845	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
846	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
847	Gmina Płużnica	Instytucje finansowe	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(vi) Kultura	148	Dopuszczenie do realizacji również projektów nie ujętych w "Wykazie projektów kluczowych SRW".	Wprowadzone ograniczenie może wykluczyć nowe projekty, które nie były zgłoszone do wykazu. Lepszym rozwiązaniem jest przyznanie dodatkowych punktów dla projektów znajdujących się w wykazie.	Zapisy w programie zostaną zmienione na: Wspierane projekty muszą znajdować się w Wykazie projektów kluczowych SRW lub ich zakres został wyraźnie opisany w treści SRW.	częściowo uwzględniona
848	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
849	Imię i nazwisko zanonimizowane	Instytucje finansowe	Osoby prywatne	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
850	Gmina Płużnica	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(j) Kształcenie osób dorosłych	172	Rozszerzenie katalogu planowanych przedsięwzięć o realizację wsparcia służącego rozwojowi kompetencji przywódczych p.n. "Kujawsko-Pomorskiej Akademi Przywództwa". Programu opartego na modelu przywództwa, który jest zbudowany na 4 filarach: samowiedomości i wiarygodności liderkiej; umiejętności jednoczenia i angażowania ludzi do działania; wizji zmiany w środowisku i umiejętności jej wprowadzania.	Cele "Kujawsko-Pomorskiej Akademii Przywództwa": - Wykształcenie kadr (liderów, trenerów i tutorów) przygotowanych profesjonalnie do pracy z ludźmi, grupami i społecznościami w regionie. - Zainicjowanie i rozwój sieci liderów działających na rzecz regionu i wprowadzających w nim zmiany, - Wypracowanie i przetestowanie know-how, służącego rozwojowi przywództwa w regionie.	Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa przyjętym przez Radę Ministrów wsparcie podnoszenia kompetencji osób dorosłych na poziomie regionalnym w celu szczegółowym g) EFS+ jest realizowane za pośrednictwem Podmiotowego Systemu Finansowania i Bazy Usług Rozwojowych (wyjątkiem jest podnoszenie kompetencji podstawowych). W związku z tym w regionie planowane jest wyłonienie operatora/ów obsługujących popytowy system kształcenia osób dorosłych. Rozwijanie kompetencji przywódczych będzie możliwe w ramach BUR, jeśli takie usługi będą oferowane/dostępne przez podmioty świadczące usługi rozwojowe.	częściowo uwzględniona
851	Imię i nazwisko zanonimizowane	Osoby prywatne		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 4(v) Infrastruktura zdrowotna	24	Miasto Włocławek nie posiada w zakresie infrastruktury zdrowotnej Hospicjum stacjonarnego. Uważam, że tego rodzaju inwestycja jest potrzebna i niezbędna w naszym mieście, chociażby w celu zapewnienia najciężej chorującym profesjonalnej, indywidualnej i całodobowej opieki medycznej z dziedziny medycyny paliatywnej.	Sugeruję rozbudowę infrastruktury zdrowotnej we Włocławku o Hospicjum stacjonarne, ponieważ widzę potrzebę tego rodzaju inwestycji w moim mieście. Będzie ona ogromnym wsparciem również dla rodzin pracujących, które nie mogą zajmować się swoim ciężko chorym bliskim. W moim najbliższym otoczeniu wiele osób korzysta z oferty wsparcia i nieocenionej pomocy medycznej oferowanej przez lekarzy i pielęgniarki Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku im. dr. Zbigniewa Kaczmarska i dlatego popieram ich projekt budowy Hospicjum stacjonarnego.	Ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji środki UE mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W projekcie Programu wsparcie instytucji zostanie dopuszczone w ograniczonym zakresie.	częściowo uwzględniona
852	Gmina Płużnica	Instytucje finansowe	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy	Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 1(i) Prace B+R	70	Realizacja wojewódzkiego projektu wzorowanego na programie "Top 500 Innovators". Celem programu Top 500 Innovators było podniesienie kwalifikacji naukowców i pracowników centrów transferu technologii w zakresie współpracy z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Program był realizowany w latach 2011-2015. W tym okresie uczestnicy odbyli staże na najlepszych uczelniach i ekosystemach innowacji na świecie: Stanford, Berkeley, Cambridge, Oxford. Uczestnikami programu byli pracownicy nauki polskich jednostek naukowych oraz pracownicy centrów transferu technologii, zajmujący się komercjalizacją wyników badań i transferem technologii.	Realizacja tego typu programu w województwie kujawsko-pomorskim, w odpowiedniej skali, pozwoliłoby nabyć naukowcom kompetencji z zakresu wdrażania innowacji na najlepszych uczelniach świata. Umożliwiłoby to unikatowy transfer tych kompetencji do naszego województwa, co przyczyniło by się do lepszego wykorzystania funduszy na innowacje. Więcej informacji o programie: http://www.top500innovators.org	Uwaga nie dotyczy zapisów programu. Po pierwsze należy wskazać, że działania związane z podnoszeniem kompetencji pracowników i naukowców będą możliwe w ramach kompleksowego projektu w ramach celu szczegółowego 1(iv) lub w ramach wzmocnienia działań RIS. Natomiast jeśli zidentyfikowali Państwo potrzebę realizacji projektu wzorowanego na programie "Top 500 Innovators" to uprzejmie informuję, że do 3 grudnia 2021 r. należało zgłaszać do IZ FEDKP 2021-2022 propozycje projektów w trybie niekonkurencyjnym, w tym projektów o znaczeniu strategicznym.	P

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Typ podmiotu zgłaszającego	Autokorekta typu podmiotu zgłaszającego	Rodzaj dokumentu	Część dokumentu	Numer strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie IZ	Kategoria uwagi
875	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		Potrzeba stosowania zasady kumulowania wskaźników dotyczących poprawy efektywności energetycznej w celu uwzględnienia efektów uzyskanych na skutek wcześniej wykonanych działań. Wniosek o zmniejszenie wskaźnika poprawy efektywności energetycznej do 20% w przypadku nieuwzględnienia kumulacji wcześniej uzyskanych efektów.		Poziom efektywności energetycznej jest uzależniony od ustaleń, które zawarte zostaną w Umowie Partnerstwa. Wymagany ostatecznie minimalny poziom wzrostu efektywności energetycznej jak i zasady dotyczące osiągania efektu energetycznego określone zostaną w Umowie Partnerstwa i będą wynikiem negocjacji strony rządowej z Komisją Europejską. Podczas prac nad nową perspektywą zauważono problem osiągania wymaganego wzrostu efektywności energetycznej planując w budynkach zastosowanie nowych, dotychczas niestosowanych rozwiązań lub uzupełniając dotychczasowe działania. Szczegóły udzielania wsparcia znane będą jednak, jak wyżej wspomiano, po ich ustaleniu przez stronę rządową z Komisją Europejską, co powinno nastąpić w I kw. 2022 r.	niewzględniona
876	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		W założeniach do projektu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021- 2027 Spółdzielnie Mieszkaniowe nie są uwzględnione jako beneficjenci. niesprawiedliwe jest rozważanie wprowadzenia dofinansowania tylko dla Spółdzielni do 20 mieszkań.		Zapisy linii demarkacyjnej określają, że spółdzielnie mieszkaniowe wspierane będą z poziomu kraju. Instytucja Zarządzająca ujmie w wersji 2.0 projektu FedKP 2021-2022 spółdzielnie mieszkaniowe w odniesieniu do działań związanych z efektywnością energetyczną. Ostateczne ustalenia w tej kwestii zależą od wyniku negocjacji odstępstw od linii demarkacyjnej kraj/region.	uwzględniona
877	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		W przypadku finansowania mechanizmami zwrotnymi, konieczne jest stworzenie pomocnego systemu zabezpieczeń finansowych dla Spółdzielni Mieszkaniowych.		Na poziomie regionalnym nie planuje się uruchomienia wsparcia z zakresu zabezpieczeń finansowych. Adekwatne wsparcie przewidziane jest z poziomu krajowego.	niewzględniona
878	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		Konieczność zwiększenia limitu kosztów prac towarzyszących, które można zaliczyć do kosztów kwalifikowanych.		Wysokość limitu kosztów prac towarzyszących, które można zaliczyć do kosztów kwalifikowanych określona jest przez zapisy Umowy Partnerstwa. Aktualna propozycja to 5%. Ostateczna wysokość znana będzie po zakończeniu negocjacji Umowy Partnerstwa przez stronę rządową z Komisją Europejską.	niewzględniona
879	Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska w Toruniu - PIERWSZY REGIONALNY OKRĄGŁY STÓŁ W TORUNIU	Organizacje pozarządowe		Program FE KP 21-27	Cel szczegółowy 2(i) Efektywność energetyczna		Konieczność włączenia dużych przedsiębiorstw oraz spółek komunalnych do programów pomocowych. Dotychczas środki skierowane były do osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz podmiotów publicznych. Wskazano, że w przyszłej perspektywie finansowej będzie możliwość włączenia wyżej wymienionych podmiotów w ograniczonym zakresie.		Linia demarkacyjna w zakresie termomodernizacji na poziomie regionalnym przewiduje wsparcie dla mikro i małych przedsiębiorstw, natomiast na poziomie krajowym dla średnich i dużych przedsiębiorstw. W zakresie spółek komunalnych, które ze względu na strukturę własnościową są kwalifikowane jako duże przedsiębiorstwa, planujemy jako Instytucja Zarządzająca wystąpić o odstępstwo od zapisów linii demarkacyjnej, aby przedsiębiorstwa komunalne mogły ubiegać się o wsparcie na poziomie regionalnym. Zapisy w tym kontekście zostaną ujęte w wersji 2.0 projektu Programu.	częściowo uwzględniona
880	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		wydzielenie dedykowanej puli środków dla gmin zmarginalizowanych	Obszary wiejskie Województwa Kujawsko – Pomorskiego to ponad 90 % powierzchni zamieszkałej przez ponad 40 % mieszkańców. Pomimo ogromnych zmian jakie zachodzą w ostatnich kilkudziesięciu latach na terenie Polski po wprowadzeniu reformy samorządowej w 1990 roku i wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, ciągle nie udało się wyrównać dysproporcji rozwojowych pomiędzy obszarami miejskimi (podmiejskimi) a obszarami wiejskimi. Podział środków UE na terenie naszego województwa w większym zakresie uwzględniał realizację zadań w obszarach miejskich. Obszary wiejskie naszego województwa to ciągle problem z infrastrukturą drogową, wodno – kanalizacyjną, edukacyjną, turystyczną itp. Problem ten występuje w znacznej części gmin naszego województwa, szczególnie tych oddalonych od aglomeracji miejskich, ujętych w tzw. puli gmin zmarginalizowanych. Nowa perspektywa budżetu UE, niestety ogranicza bardzo mocno środki na rozwój obszarów wiejskich w ramach PROW 2021-27. Dlatego wnioskujemy o zwiększenie udziału obszarów wiejskich w podziale wsparcia w ramach FE dla KIP na lata 2021-27 do poziomu przynajmniej 40%, z jednoczesnym "równym stosunkiem udziału środków EFRR i EFS dla obszarów miejskich i wiejskich naszego województwa.	Planowane jest dodatkowe wsparcie dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze i obszarów zmarginalizowanych.	częściowo uwzględniona
881	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		zwiększenie puli środków na rozwój obszarów wiejskich w związku ze znacznym obniżeniem funduszy w ramach PROW na lata 2021-2027	Obszary wiejskie Województwa Kujawsko – Pomorskiego to ponad 90 % powierzchni zamieszkałej przez ponad 40 % mieszkańców. Pomimo ogromnych zmian jakie zachodzą w ostatnich kilkudziesięciu latach na terenie Polski po wprowadzeniu reformy samorządowej w 1990 roku i wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, ciągle nie udało się wyrównać dysproporcji rozwojowych pomiędzy obszarami miejskimi (podmiejskimi) a obszarami wiejskimi. Podział środków UE na terenie naszego województwa w większym zakresie uwzględniał realizację zadań w obszarach miejskich. Obszary wiejskie naszego województwa to ciągle problem z infrastrukturą drogową, wodno – kanalizacyjną, edukacyjną, turystyczną itp. Problem ten występuje w znacznej części gmin naszego województwa, szczególnie tych oddalonych od aglomeracji miejskich, ujętych w tzw. puli gmin zmarginalizowanych. Nowa perspektywa budżetu UE, niestety ogranicza bardzo mocno środki na rozwój obszarów wiejskich w ramach PROW 2021-27. Dlatego wnioskujemy o zwiększenie udziału obszarów wiejskich w podziale wsparcia w ramach FE dla KIP na lata 2021-27 do poziomu przynajmniej 40%, z jednoczesnym "równym stosunkiem udziału środków EFRR i EFS dla obszarów miejskich i wiejskich naszego województwa.	Zgodnie z porozumieniem negocjowanym przez Zarząd Województwa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontraktu Programowego dla FedKP 2021-2022, minimalny poziom wydatków z Programu na obszary wiejskie został ustalony na poziomie 17,6%. Biorąc pod uwagę stan realizacji wydatków środków w obszarach wiejskich w ramach obecnej perspektywy finansowej 2014-2020, który wynosi ok 30%, założyć można, iż podobny poziom wydatków zostanie osiągnięty także w okresie programowania 2021-2027. Szczególnym obszarem wsparcia, w którym istotne znaczenie mają tereny wiejskie jest CP 5. Zaproponowany podział środków w ramach CPS jest skutkiem określenia w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności dwóch celów szczegółowych - cs (i) skierowanego na wsparcie obszarów miejskich i cs (ii) wspierającego obszary inne niż miejskie. Spowodowało to konieczność rozdzielenia środków w oparciu o wskaźniki adekwatne dla obszarów miejskich i pozamiejskich (wiejskich) wspieranych w CPS. W chwili obecnej prowadzimy rozmowy z MFPR dotyczące wpisania całej interwencji planowanej w CPS w jeden cel szczegółowy. Wówczas podział środków odbywałby się w oparciu o strategię terytorialne i alokacje przewidziane dla poszczególnych JST. Dodatkowo podjęto decyzję o zwiększeniu środków dedykowanych wsparciu turystyki na obszarach wiejskich o 6,2 mln euro.	częściowo uwzględniona
882	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		w ogłaszanych konkursach utrzymanie poziomu dofinansowania w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych zadania	Z uwagi na znaczne ograniczenia dochodów własnych samorządów oraz ciągły wzrost bieżących kosztów funkcjonowania jst, skutkujący coraz mniejszymi możliwościami większości samorządów w wyasygnowaniu wkładu własnego do realizacji zadań inwestycyjnych, wnosimy o utrzymanie dofinansowania na poziomie 85% kosztów kwalifikowanych.	W programie FedKP 2021-2022 maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85%. Ze względu na niższą od oczekiwanej alokacji dla Programu, IZ rozważy zasadność zastosowania niższego poziomu dofinansowania w określonych obszarach. Ostateczne decyzje w tym zakresie podejmie Komitet Monitorujący FedKP 2021-2022 przyjmując kryteria wyboru projektów.	uwzględniona
883	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		wprowadzenie wymogu posiadania dokumentów pozwalających na rozpoczęcie inwestycji do czasu podpisania umowy na dofinansowanie	W ramach ogłaszanych konkursów na dofinansowanie zadań, wnosimy o wprowadzenie wymogu posiadania przez jst niezbędnych dokumentów w tym pozwoleń na czas podpisania umowy na dofinansowanie zadania. Powyższy wniosek związany jest z coraz bardziej przedłużającą się procedurą postępowań dotyczących pozwoleń na budowę. Dotyczy to głównie postępowań środowiskowych przed RDOŚ, pozwoleń wodno-prawnych wydawanych przez Wody Polskie, prac geodezyjnych i innych.	Doświadczenia IZ RPO pokazują, że podpisywanie umów dla projektów nie w pełni przygotowanych do realizacji znacznie opóźnia realizację Programu. Z tego powodu zasadne jest odstąpienie od powszechnego stosowania formuły "zaprojektuj i wybuduj". Projekty składane do oceny powinny prezentować wysoki poziom przygotowania do realizacji. Co do zasady dopuszczalne będzie aby ostatecznym terminem na przedłożenie pozwoleń na realizację inwestycji był etap podpisywania umów o dofinansowanie. IZ RPO zadba jednak o to, aby nie wydłużało to nadmiernie terminu podpisywania umów. Z uwagi na zapewnienie sprawniej realizacji programu, planowane jest jednak wybieranie w pierwszej kolejności projektów gotowych do realizacji na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Możliwe jest również, w uzasadnionych przypadkach, nałożenie wymogu posiadania stosownych pozwoleń na moment składania wniosku. Szczegóły w tej kwestii znane będą jednak na późniejszym etapie.	uwzględniona
884	Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Jednostki samorządu terytorialnego – gminy		Program FE KP 21-27	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		w działaniu czysta energia wprowadzenie możliwości dofinansowania oświetlenia miejsc publicznych w tym przejść dla pieszych z zastosowaniem lamp solarnych lub hybrydowych.	W celu rozszerzenia popularyzacji OZE oraz ograniczenia kosztów bieżących jst wnioskujemy o uwzględnienie w ramach programu FE dla KIP na lata 2021-27 możliwości wykorzystania oświetlenia miejsc publicznych w tym poprawę bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych z wykorzystaniem lamp solarnych lub hybrydowych	Działania dot. wymiany punktów oświetleniowych mogące być realizowane w ramach likwidacji miejsc niebezpiecznych w CP 3ii (o ile takie miejsce będzie się do takiego kwalifikować zgodnie z założeniami i zapisami FedKP 2021-2022). W FedKP 2021-2022 przewiduje się również wymianę oświetlenia publicznego na energooszczędne w CP 2i. Przy okazji tego rodzaju działań będzie możliwa wymiana oświetlenia również przy przejściach dla pieszych. Sposób zasilania tych lamp jest w tym momencie kwestią wtórną. Rozwiązania wykorzystujące OZE będą preferowane.	uwzględniona